

Åbo stads verksamhetsplan

Budget för 2019 och ekonomiplan för 2019–2022

Stadsdirektörens budgetförslag 15.10.2018

Innehållsförteckning

STADSDIREKTÖRENS ÖVERSIKT	1
INLEDNING	3
Den strategiska styrningen av Åbo stad	3
Utvecklingsutsikter för omvärlden	7
Övriga utvecklingsutsikter för omvärlden	15
Åbo stads organisation och Åbokoncernen	18
Utveckling av Åbo stad och spetsprojekt.....	21
BUDGETEN OCH EKONOMIPLANEN	24
Budgetresultat och resultaträkning	24
Investeringar	31
Finansieringskalkyl och lån	39
Mål för verksamheten och ekonomi	43
Stadsfullmäktige	43
Revisionsnämnden	45
Centralvalnämnden.....	48
Stadsdirektörens sektor	51
Stadsstyrelsen och koncernförvaltningen	51
Välfärdssektorn	58
Social- och hälsovårdsnämnden	58
Bildningssektorn	66
Nämnden för fostran och undervisning.....	66
Fritidssektorn	72
Kulturnämnden.....	72

Idrottsnämnden	72
Ungdomsnämnden	72
Stadsmiljösektorn	82
Stadsmiljönämnden	82
Byggnads- och tillståndsnämnden	82
Kollektivtrafiknämnden	82
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Fin- land	82
Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd....	98
Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd	98
KONCERNBOLAGEN	102
Arkea Oy-Koncernen	102
Stiftelsen Forum Marinum.....	105
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli.....	108
Åboregionens Kommunalteknik Ab	111
Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab	114
Lännen Tekstiilihuolto Oy	116
Stiftelsen Åbo 2029.....	118
Koncernen Åbo Energi	120
Turku Science Park Oy Ab	123
Turku Touring Oy	127
Turun Aikuiskoulutussäätiö	128
Åbo Yrkehögskola Ab.....	131
Åbo Stadsteater Ab	134

Åbo Stadstrafik Ab	137
Åbo Hamn	140
Turun seudun puhdistamo Oy	143
Åboregionens social- och hälsovårdsfastigheter Ab.....	146
Åbonejdens Vatten Ab.....	148
Åbo Teknologifastigheter Ab	151
Åbo Vattenförsörjning Ab	154
Studentbystiftelsen i Åbo	156
TVT Asunnot Oy, moderbolag.....	160
Egentliga Finlands Bostadsrätter Ab.....	163
KALKYLER	166
Resultaträkning.....	166
Skatteinkomster och statsandelar	168
Förändringar i utlåningen	169
Finansieringskalkyl.....	171
Finansieringsinkomster och -utgifter.....	172
BILAGOR	175
Bilaga 1: Bestämmelserna om iakttagande av budgeten	
Bilaga 2: Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd 12.9.2017 § 58	
Bilaga 3: Riktlinjer och delmål i de strategiska programmen	
Bilaga 4:Länkbibliotek till nämndernas och direktionsernas budgetbeslut	

STADSDIREKTÖRENS ÖVERSIKT

Den positiva utvecklingen i omvärlden fortsätter

Den positiva ekonomiska utvecklingen som pågått i Åboregionen i 4-5 år har fortsatt år 2018 och fortsätter även 2019. Omsättningen i alla branscher inom den privata sektorn fortsätter att öka. Den svängning som gäller antalet sysselsatta år 2014 har fortsatt och redan år 2019 är antalet sysselsatta i Åboregionen större än någonsin förr. Utvecklingen förutspås öka stadens skatteintäkter under ekonomiplaneprodukten 2019-2022.

För tillfället täcker den interna finansieringen ändå inte finansieringsutgifterna för Åbo stads verksamhet och investeringar.

I Åbo har skatteunderlaget utvecklats i en positiv riktning. Samtidigt har de avdrag som görs från förvärvsinkomsterna ökat mer än de förvärvsinkomster som ligger till grund för kommunalbeskattningen. Förklaringen till den starka ökningen av skatteinkomsterna som prognostiserats för 2019 är att kommunerna år 2018 återbetalade ett exceptionellt stort belopp förskottsbetalningar för 2017. När det gäller beräkningen av skatteinkomster är det skäl att komma ihåg att finansministeriets, skatteförvaltningens och Kommunförbundets prognoser av skatteinkomsterna och deras grunder har varit inexacta under de senaste åren.

Stadens ekonomiska prognos för 2018 är exceptionellt dålig och särskilt för driftsekonomin del är man tvungen att vidta balanserande åtgärder. Att utnyttja den kraftiga tillväxten i Åboregionen så att den leder till en uthållig konkurrenskraft kräver att

staden satsar på tillväxtinvesteringar förutsatt att driftsekonomin står på en solid grund.

Även år 2019 utsätts särskilt välfärdssektorn och bildningssektorn för ökat kostnadstryck. Stadsdirektörens budgetförslag har utarbetats så att ekonomiplanen uppvisar överskott år 2021 och att årsbidraget täcker avskrivningarna i slutet av planeprodukten.

Attraktionskraft och konkurrenskraft höjs permanent

Åbo stad fortsätter att satsa kraftigt på närings- och innovationstjänster samt högskole- och läroanstaltssamarbete. Kännetecknande för det arbete som utförs i Åboregionen är att uppställandet och genomförandet av målen koordineras tillsammans med olika aktörer såsom högskolorna, näringslivet och staden. Ett konkret exempel på resultatet av samarbetet är Teknologiakampus Turku som inlett sin verksamhet hösten 2018 och vars kärnuppgift är att öka utbildningsutbudet och forskningen inom tekniken.

Försöket med regionalt tillhandahållande av arbetskrafts- och företagstjänster som påbörjades i Åboregionen 2017 har fortsatt år 2018. Trots att alla regionala försök har gett goda resultat har staden beslutat att lägga ned försöken i slutet av 2018. Stadens möjligheter att främja sysselsättningen blir smalare år 2019, men trots det är det skäl att genomföra särskilda åtgärder för att trygga tillgången på kompetent arbetskraft för näringslivet i regionen

Stadens attraktionsfaktorer har förbättrats i och med att exempelvis viktiga renoveringsinvesteringar med anknytning till kultur och fritid har blivit färdiga. På hösten inleddes förnyandet av Salutorget som kommer att förbättra trivselen för centrumområdet avsevärt och förverkligar målen för Centrumvisionen. Det är viktigt att man under renoveringen som genomförs av staden och privata aktörer kan trygga framkomligheten och trivselen för centrumområdet på bästa möjliga sätt i samarbete med alla aktörer.

Den starka tillväxten för näringsverksamheten och efterfrågan på arbetskraften som därmed ökat och fortfarande ökar innebär en utmaning för staden att erbjuda tillräckliga och mångsidiga tjänster för att människor som flyttar hit från andra håll i Finland och utlandet ska kunna känna sig hemma i staden och uppleva att de vill bosätta sig permanent här. Därför fäster man förutom antal tjänster särskild uppmärksamhet vid innehållet i tjänsterna så att de också på bästa möjliga sätt betjänar t.ex. familjer som utträttat sina ärenden på engelska. Överhuvudtaget är det viktigt att satsa på stadens internationalisering i det internationella konkurrensområdet.

Spetsprojekten styr utvecklingen

Utvecklingen i Åbo ramas in av tre omfattande spetsprojekt som är Utvecklandet av centrumområdet, Åbo campus och vetenskapspark och Smart and Wise Turku. Genom spetsprojekten satsar man på att nå de mest centrala målen med tanke på

strategin och stadens reform av verksamhetsmodellen.

Åbo gör betydande satsningar i sina spetsprojekt och samarbetar intensivt med sina partner. Staden har börjat verkställa Centrumvisionen 2050 som blev färdig hösten 2017 genom att förbereda de första åtgärder som fastställts av stadsfullmäktige. Även det konkreta innehållet i Vetenskapsparken och Smart & Wise Turku har preciserats och verkställandet och resursallokeringen av alla spetsprojekt inleds i organiserad form under hösten 2018.

Förutom spetsprojekten och delvis inom ramen för dem styr målet för en kolneutral stad år 2029 stadens verksamhet. Målet har nått en betydande internationell uppmärksamhet som ytterligare utmanar staden att genomföra de nödvändiga åtgärderna och uppnå de ambitiösa målen. Åtgärder som siktar på kolneutralitet och bekämpning av klimatförändringen erbjuder också nya affärsmöjligheter för regionens företag på både nationell och internationell nivå.

Tillväxten utmanar oss att balansera ekonomin

Staden har inte lyckats med att balansera ekonomin för 2018 enligt målen och årsbidraget är negativt i nuläget. För att balansera ekonomin är det ytterst viktigt att öka produktiviteten för verksamheten.

Enligt regeringens budgetproposition sjunker statsandelarna år 2019. Även stadsdirektörens budgetförslag förutspår att statsandelarna minskar, men i måttfullare takt än man förväntade sig våren 2018.

I budgeten uppgår verksamhetsbidraget 2019 till 1 061,2 miljoner euro. Ökningen av nettodriftsutgifter är +0,8 procent jämfört med prognosen för 2018, vilket innebär att kostnaderna ökar med cirka 8,9 miljoner euro.

För att uppnå målet för att balansera ekonomin eftersträvas en mycket måttlig ökning i nettodriftsutgifterna under ekonomiplaneåren 2020-2022. Den årliga ändringen av nettodriftsutgifter är +0,1 procent år 2020, +1,8 procent år 2021 och +2,1 procent år 2022. För att uppnå målet krävs förutom en åtstramad ekonomi även strukturella och produktivetsfrämjande ändringar.

Förutom de vanliga principerna för god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen innebär stadens omfattande investeringsbehov en utmaning för balansering av ekonomin. År 2018 har man utvärderat investeringsbehov för följande tio år och behoven överskrider avsevärt stadens investeringsförmåga. För att man ska kunna genomföra investeringar och hantera tidtabellen för dem ska driftsekonomin vara i balans eller uppvisa ett överskott.

Som stöd för hantering av investeringar och driftsekonomin har fullmäktigegrupperna inlett förhandlingar om att utarbeta ett tillväxtprogram för staden. I tillväxtprogrammet dras upp riktlinjerna bl.a. för utveckling av driftsekonomin under de kommande åren samt för genomförandet av investeringar som tryggar stadens tjänster och ökar attraktionskraften.

Finansiering

Resultatfinansieringen för både själva verksamheten och investeringarna räcker inte till för att täcka de kostnader som de ger upphov till. Kassaflödet för verksamheten och investeringarna visar ett underskott på 62,9 miljoner euro. Utlåning beviljas för 50 miljoner euro. För att finansiera stadens och dotterbolagens investeringar tar staden upp ny skuld på 99 miljoner euro.

Personal

Enligt personalplanen som ingår i budgetförslaget kommer antalet årsverken att ökas med 115,6 årsverken år 2019. Personalökningen gäller huvudsakligen välfärds- och stadsmiljösektorn samt gemensamma tjänster.

Utvecklingsutsikterna och målen för Åbokoncernen

Utvecklingen av koncernstrukturen har lyckats bra. Koncernbolagen är huvudsakligen ekonomiskt lönsamma och ger staden ekonomisk nytta genom att betala hyresintäkter, ränta på sina lån samt utdelningar. Enligt budgeten är resultatet för stadskoncernen positivt under hela ekonomiplanepreioden.

År 2018 grundades Stiftelsen Åbo 2029 vars syfte är att främja stadskultur, kultur, motion och idrott. Stiftelsen strävar efter att göra Åbo stad mer lockande som turist- och besöksmål.

INLEDNING

INLEDNING

Den strategiska styrningen av Åbo stad

Stadsfullmäktige fattade beslut om stadens strategihierarki och strategiprocess år 2013. Huvudelementen i strategihierarkin är stadsstrategin Åbo 2029 sam två strategiska program som förtydligar den, programmet Valfärd och aktivitet samt programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt.

Strategin uppdaterades under år 2018. Stadsstyrelsen beslutade (Ssn 18.9.2017 § 397) att fokus vid strategiuppdateringen ska sättas på innehållsmässiga frågor. Strategistrukturen och de ledarskapselement som är oberoende av innehållet i strategin förändras inte.

Av de innehållsmässiga frågorna lyfte stadsstyrelsen särskilt fram:

- att stödja den positiva strukturomvandlingen och säkerställa att tillväxten fortsätter,
- att förebygga regional ojämlikhet och utslagning,
- att förbereda sig inför vård- och landskapsreformen.

Vård- och landskapsreformens effekter på strategihelheten ska bedömas som en specifik fråga efter att lagändringarna trätt i kraft. Emellertid är det

skäl att redan i detta skede vara beredd på att genomförandet av reformen kräver en stor arbetsinsats och ekonomiska satsningar av staden. Detta påverkar i sin tur stadens färdigheter att genomföra sina övriga strategiska mål.

I stadens strategihierarki ingår också programmet Personalen som resurs (Sfm 25.8.2014). Personalprogrammet har som mål att förtydliga arbetsgivarens och hela personalens ansvar för hurdan arbetsplats Åbo stad är.

Förutom stadsstrategin, de strategiska programmen och personalprogrammet ingår i stadsstrategin också andra styrdokument på stadsnivå som styr viktiga utvecklingsområden och planering av resurser på lång sikt på ett mer detaljerat sätt än stadsstrategin. Exempel på andra styrdokument är turismstrategi, informationsförvaltningsstrategi, upphandlingsstrategi och lokalstrategi. Dessa dokument godkänns huvudsakligen av stadsstyrelsen. Målen inkluderas i budgetboken.

De strategiska målen verkställs genom avtalsstyrning och utvecklingsmodell

Stadens strategiska mål förankras genom avtalsstyrning (Sfm 16.6.2014 § 267). Avtalsstyrningsmodellen är en del av ledarskapssystemet som grundar sig på stadens verksamhetsmodell inom alla sektorer och koncernförvaltningen. Tidigare användes avtalsstyrningen inom välfärds-, fritids- och bildningssektorn, men även miljö- och fastighetssektorn samt koncernförvaltningen övergick till den

enhetliga modellen vid planering av verksamheten och ekonomin för 2015. I praktiken är avtalsstyrningen en modell för planering och uppföljning av stadens verksamhet och ekonomi.

Avtalsstyrningen består av strategiska och operativa avtal. Det strategiska avtalet består av budgeten och ekonomiplanen som godkänts av stadsfullmäktige samt av den kompletterande delen som godkänts av stadsstyrelsen Mätarna för de strategiska avtalen används som redskap när det gäller att bedöma verkställandet av de strategiska programmen. Det operativa avtalet är ett avtal mellan nämnderna och sektorn.

STADSSTRATEGIN

Stadsstrategin Åbo 2029 beskriver hur staden ska se ut år 2029, vilka centrala mål staden ställer för sin verksamhet och vilka principer stadens anställda och förtroendevalda lovar att förbinda sig till i sin verksamhet.

Strategin är avsedd att vara ett verktyg som styr verksamheten i Åbo stads organisation men kan också användas i större uträkning av hela staden. Det är ett dokument som även invånarna och intressentgrupperna kan förbinda sig till. Det centrala målet med dokumentet är att främja stadsbornas välbefinnande samt stadens konkurrenskraft på ett hållbart sätt.

Stadsstrategins mätare är indikatorer som mångsidigt berättar om utvecklingen av hela stadens konkurrenskraft och välbefinnande. De är i regel

nationell statistik med långsiktiga referensvärden även från andra städer.

STRATEGISKA PROGRAM

Förutom stadsstrategin har staden två strategiska program: Programmen Välfärd och aktivitet samt Konkurrenskraft och hållbar tillväxt. Därtill har stadens personal fått ett eget målprogram.

I de strategiska programmen som omspannar fyra till åtta år dras upp riktlinjer för hur målen ska realiseras. Riktlinjerna konkretiseras genom avtalsstyrning där man fastställer vilka åtgärder som ska vidtas inom sektorerna. En del av målen kan genomföras som spetsprojekt. Med detta avses konkreta genomförandeprojekt som pågår i 1-4 år och för vilka man har kommit överens om tidtabeller, uppgifter och slutprodukter. Spetsprojekten utses bland uppgiftshelheter med brett verkningssområde, med vilka man strävar efter ändringar som är nödvändiga för stadens framgång och för vilka man vill få särskild synlighet.

Programmet Välfärd och aktivitet består av tre teman:

1. Den friska och välmående Åbobon
2. Den kompetenta och lärande Åbobon
3. Den aktiva Åbobon

Programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt består av följande teman:

1. Ett företagande och kompetent Åbo

2. Ett Åbo som påverkar och förnyas
3. Ett framväxande Åbo med miljö

Mätarna för genomförandet av strategiska program uppstår till följd av avtalsstyrningsprocessen och beskriver genomförandet av valda strategiska riktlinjer. I avtalsstyrningsprocessen omvandlas riktlinjerna jämte delmål till åtgärder i sektorernas strategiska och operativa avtal. Av dessa utarbetas de förstnämnda mellan stadsstyrelsen och nämnderna och de sistnämnda mellan nämnderna och sektorerna. Samtidigt kommer man överens om mätare med målvärden för att beskriva deras framskridande. Bedömningen av genomförandet av de strategiska programmen sker genom att följa upp genomförandet av sektorernas strategiska och operativa avtal.

Programmet Välfärd och aktivitet

Ett annat av stadens huvudprogram är programmet Välfärd och aktivitet som fokuserar på att främja stadsbornas hälsa och välfärd.

Den grundläggande tanken med temat Den friska och välmående Åbobon är befolkningens hållbara välfärd, förbättrandet av produktiviteten genom förebyggande arbete och utvecklingen av tjänster med effektfulla och kundcentrerade serviceprocesser.

Temat Den kompetenta och lärande Åbobon betonar betydelsen av småbarnspedagogiken och utbild-

ningen som stadens basuppgift samt som förutsättning för konkurrenskraften. Målet är att stödja stadsbornas livslånga lärande.

Temat Den aktiva Åbobon lyfter fram hur en aktiv livsstil förknippas med en hälsa som upplevs som bra och erfarenheter av ett gott liv. Staden skapar förutsättningar för egen aktivitet och en aktiv fritid samt kommuninvånarnas delaktighet. Tjänsterna förnyas och utvecklas i samarbete med medborgar- och organisationsverksamheten.

De mål som ställts upp i programmet Välfärd och aktivitet preciseras också av de centrala välfärdsutmaningar som årligen skrivs in i avtalen och som identifierats utifrån forsknings- och expertuppgifter. Under de närmaste åren har man som mål att genom samarbete mellan många aktörer påverka i synnerhet ungdomsarbetslösheten och aktivering av långtidsarbetslösa, stöd i föräldraskapet, främjande av sunda levnadsvanor samt minskning av ensamhet och utanförskap.

Verkställandet av programmet följs upp som en del av avtalsstyrningen och uppföljningen av stadsstrategin samt med hjälp av välfärdsberättelsen. För att stödja verkställandet av programmet har man tillsatt en styrgrupp för välfärden bestående av stadens sektordirektörer och sakkunniga.

Programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt

I programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt har beskrivits stadens riktlinjer när det gäller att skapa förutsättningar för företagen och näringslivet

och stöda sysselsättningen och innovationer. I programmet ställs också upp mål för stadens klimatpolitik, byggandet av stadsmiljön och förnyandet av den egna verksamheten.

I temat Ett företagande och kompetent Åbo har beskrivits stadens riktlinjer när det gäller att skapa förutsättningar för företagen och näringslivet och stöda innovationer, förnya sysselsättningsverksamheten samt förstärka den logistiska ställningen. I temat behandlas också stadens attraktionskraft som turiststad, evenemangsstad och kongressstad samt hur man kan förstärka Åbos ställning som Finlands mest attraktiva universitets- och studiestad.

I temat Ett Åbo som påverkar och förnyas har beskrivits hur staden förnyar sin egen verksamhet, hur ägarstyrningen effektivteras, hur användningen av lokalerna förnyas och vilka elektroniska servicekanaler som införs.

I temat Ett framväxande Åbo med miljö har beskrivits riktlinjerna för stadsbyggande, utvecklandet av centrum, målen för klimat- och miljöpolitiken.

Med hjälp av programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt konkurrerar Åbo om arbetsplatser, experter, företag, investeringar och invånare på både nationell och internationell nivå. För att nå framgång ska staden ha ett bra samarbete med invånare, företag, högskolor och läroanstalter samt andra partner.

Den snabbt förändrade omvärlden och tillväxtfasen av den positiva strukturomvandlingen som sträcker

sig fram till hälften av 2020-talet är en specialutmaning som ska beaktas genomgående i stadens näringspolitik.

Personalprogrammet och ändringsbehov

Personalprogrammet har som mål att förtydliga arbetsgivarens och hela personalens ansvar för hurdan arbetsplats Åbo stad är. Genom att vara en pålitlig arbetsplats som ökar personalens välbefinnande gör vi Åbo till attraktiv och eftertraktad arbetsplats som vi är stolta över.

Programmet Personalen som resurs har delats in i tre tydliga insatsområden:

1. Arbetet ökar välbefinnandet
2. Konstruktiv och kontrollerad förändring - förändring är en möjlighet
3. Bättre ledarskap

För var och en av dessa insatsområden har fastställts målen, metoderna och mätarna. Programmet gäller åren 2018-2021. Sektorerna väljer ut de utvecklingsobjekt och -metoder som bäst lämpar sig för dem så att målen kan uppnås. Ett år räcker inte till för att genomföra stora förändringar så att de utvalda åtgärderna och målen kan gälla flera år. Programmet uppdateras vid behov varje år allt efter förändringarna i omvärlden och resultaten.

Programmets tyngdpunkt ligger på själva arbetet: när arbetet är bra och ansvaren tydliga mår personalen också bra. Förändringar i arbetet och arbetsmiljön innebär en utmaning för arbetets grundstrukturer och ställer nya krav på personalen. Även cheferna behöver möjligheter för att kunna vara möjligast kompetenta representanter för arbetsgivaren och främja den enhetliga arbetsgivarpolitiken inom alla sektorer.

Programmet Personalen som resurs förankras genom sektorernas avtal som en fast del av ordnandet av verksamheten. Dessutom främjas det bl.a. genom programmet för arbetshälsa samt genom kompetensutveckling. Stödet till verksamheten kommer centraliserat från Strategiskt HR, men sektorspecifika behov bestämmer hur programmet genomförs inom sektorerna. Rapporteringen av programmet Personalen som resurs sker centraliserat som en del av personalrapporten på stadsnivå.

RISKHANTERING

Riskhanteringsprocessen grundar sig på identifiering av risker, bedömning av riskernas storlek, val av de viktigaste riskerna, bedömning av de nuvarande riskhanteringsmetoderna samt val av ändamålsenliga riskhanteringsmetoder. Risker bedöms som produkt av sannolikheten och verkan.

Varje sektor och de centrala strategiska sammanlutningarna genomför årligen en riskbedömning genom att använda samma riskbedömningsverktyg för att riskhanteringsprocessen ska bli enhetlig.

Riskerna som ska bedömas delas in i verksamhetsrisker, skaderisker, ekonomiska risker och strategiska risker. Genom skadefonden har staden för sin del förberett sig för att ersätta egendomsskador och andra skador som staden ansvarar för.

Riskhanteringen och utvecklingen av den är en del av strategin. De nödvändiga uppgifterna rapporteras till ledningen i realtid. När man utvecklar verksamheten och överväger strategiska tyngdpunkter ska man se riskhanteringen som en del av helheten. Riskhanteringen utvecklas så att man kan svara på utmaningarna i den föränderliga omvärlden genom att följa anvisningarna om riskhanteringen och den interna revisionen.

Åbo stad utgår från ett riskbaserat genomförande av dataskyddet och informationssäkerheten. Som registeransvarig bedömer staden eller dess organisationsenhet de risker som är förknippade med behandlingen av personuppgifter och beslutar om de åtgärder som den uppskattade risknivån kräver. Hanteringen av dataskydds- och informationssäkerhetsrisker är en del av Åbo stads riskhanteringsprocess varvid riskerna av särskilt stor betydelse rapporteras till ledningen. Den riskbaserade verksamhetsprincipen styr behandlingen av personuppgifter och är en mycket viktig del av den registeransvariges lagstadgade ansvarsskyldighet.

För att säkerställa den riskbaserade verksamhetsprincipen genomför Åbo stad konsekvensbedömningar av dataskyddet i sådana fall där behandlingen av personuppgifter är förknippad med betydande risker med tanke på individernas rättigheter

och friheter. Resultaten av konsekvensbedömningen används vid fastställandet av de hanteringsmetoder varmed man försöker minimera risknivån för behandlingen av personuppgifter. Samtidigt säkerställer man att kraven i EU:s allmänna dataskyddsförordning uppfylls.

I Åbo stads verksamhet följer man principen om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Dataskyddet beaktas mångsidigt i samband med basverksamheten bl.a. när det gäller ledarskap, upphandlingar, utvecklingsarbete samt verksamhetsprocesser. Genomförandet av dataskyddet och informationssäkerheten på rätt sätt säkerställer man också genom att använda situationsmässigt bästa möjliga tekniska och organisatoriska lösningar som grundar sig på riskbedömningen.

VERKSAMHETSMILJÖNS UTVECKLINGSUTSIKTER

Allmänna utvecklingsutsikter

Världsekonomin tillväxt förutses avta aningen under år 2019 från den nuvarande nivån på 4 %.

Den ekonomiska tillväxten i hela EU, dit 61 % av Finlands varuexport riktades i januari-juni 2018, uppskattas bli cirka 2 % år 2019 och bli endast aningen långsammare jämfört med år 2018. De för Finland viktigaste exportländerna var under början av året Tyskland (exportandel 17 %) och Sverige (10 %). Utvecklingen av Sveriges ekonomi förväntas fortsätta i en positiv riktning även under 2019.

De största hoten mot den internationella ekonomin anknuter till handelshinder eller ett direkt handelskrig, vilket under hösten 2018 allra intensivast pågått mellan USA och Kina. I Europa hotar den ekonomiska tillväxten avsaknas då Storbritannien lämnar EU. En annan faktor som äventyrar den ekonomiska utvecklingens stabilitet är den

ekonomipolitik som Italien, ett av de stora EU-länderna, bedriver.

Enligt en ekonomisk rapport som publicerades av finansministeriet i september 2018, förutspås att den ekonomiska tillväxten för 2018 blir 3,0 %. Finansministeriet förutspår att den ekonomiska tillväxten i Finland kommer att fortsätta i långsam takt under de kommande åren eftersom tillväxten uppskattas öka 1,7 % år 2019, 1,6 % år 2020 och 1,1 % år 2021.

Sysselsättningsgradens trend överskred i juni år 2008 konjunkturtoppens tal och torde stiga till 72,4 år 2019 och 73,0 år 2020. Trots den ekonomiska tillväxten förväntas inflationen fortsätta i sakta mak. Exporten förutses fortsätta växa i snabb takt under detta år och tillväxten fortsätter under prognosperioden med snabbare takt än importen. För bytesbalansens del förväntas ett litet överskott under de kommande åren.

Enligt rapporten drivs den privata konsumtionen år 2018 av den ökade sysselsättningsgraden och inkomstnivån. Även de privata investeringarna fortsätter att öka och stöder att bruttonationalprodukten stiger i och med att bostadsbyggandet ökar i snabbt takt. Beträffande den avtagande ekonomiska tillväxten 2019 anses den mest betydande enskilda faktorn vara mindre investeringar i byggande.

Enligt finansministeriets prognos kommer den offentliga ekonomin att ge överskott i årsskiftet 2019-2020 och den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalproduktionen då nationalekonomin växer.

De viktigaste övriga talen i prognosen för den ekonomiska tillväxten i Finland som publicerats i april-september år 2018 varierar mellan 2,5 - 3,0 % för år 2018 och 1,5 - 2,4 % för år 2019.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Centrala nyckeltal för ekonomin

	2016	2017	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	2,5	2,8	3,0	1,7	1,6	1,1	1,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6	1,8	2,0
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6	6,6	6,6
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	71,7	72,4	73,0	73,2	73,3
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	-1,7	-0,7	-0,7	-0,1	0,2	0,2	-0,0
Valtio	-2,7	-1,8	-1,5	-0,7	-0,7	-0,2	-0,4
Maakunnat						-0,4	-0,5
Paikallishallinto	-0,4	-0,1	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1
Sosiaaliturvarahastot	1,4	1,2	1,3	1,0	1,1	1,0	1,0
Rakenteellinen jäämä, % BKT:sta	-0,5	-0,3	-1,1	-0,7	-0,4	-0,4	-0,6
Julkisyhteisöjen bruttovelka, % BKT:sta	62,9	61,3	59,9	59,1	57,9	57,5	57,0
Valtionvelka, % BKT:sta	47,4	47,3	46,0	45,3	44,3	44,1	43,5
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	-2,1	-0,6	0,7	0,8	1,0	1,0	1,0

Källa: Finansministeriet

Utvecklingsutsikter för Egentliga Finland och Åbo ekonomiska regionen

Enligt de uppgifter som publicerats i september 2018 på webbplatsen Lounaistieto som Egentliga Finlands förbund upprätthåller, har konjunkturutvecklingarna under den senaste tiden varit positiva. Den positiva strukturförändringen syns tydligt i företagsverksamheten eftersom utvecklingen av företagens omsättning i landskapet växer i jämn takt enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter.

I Egentliga Finland har byggbranschen växt med snabbast takt. Omsättningen för företagen inom branschen var i början av 2018 30 % högre än år 2015. Med tanke på omsättningen har den tydligt största branschen i landskapet, industrin, växt med samma takt som omsättningen i andra branscher. En stark exportindustri bär industriproduktionen i Egentliga Finland. I den har omsättningens tillväxt varit tydligt snabbare än helhetsituationen för industriproduktionen.

Enligt en konjunkturrapport av ETLA ökar antalet leveranser av kryssningsfartyg som Åbovarvet gör och produktionen vid bilfabriken i Nystad växer även. Därtill ökar exporten av Finlands fordonsindustri år 2019 med cirka 20 % och således är Egentliga Finland starkt med och ökar nationalekonomin och exporten.

År 2017 nekades Åbo universitet rätten att grunda en egen teknisk fakultet och göra DI-utbildningen

bredare så att den bättre skulle motsvara näringslivets regionala efterfrågan på diplomingenjörer. Detta orsakade besvikelse i Egentliga Finland. Landskapet måste åtminstone tills vidare nöja sig med det s.k. samarbetsuniversitetet för de tekniska branscherna. Detta äventyrar förutsättningarna för tillväxt i landskapet på lång sikt.

Enligt Statistikcentralens uppgifter ökade omsättningen för alla företag i Åbo ekonomiska region under det första kvartalet under 2018 i samma takt med resten av landet: I Åbo ekonomiska region var tillväxten 5,9 procent jämfört med för ett år sedan, då den i hela landet var 5,3 procent. Företagens personalantal steg i Åbo ekonomiska region på motsvarande sätt med 3,4 procent och i hela landet med 3,6 procent.

Omsättningen ökade snabbast inom företagsgruppen för den maritima industrin (+23,0 procent) och inom byggbranschen (+7,1 procent). Ekonomin ökade i stor utsträckning i den ekonomiska regionen, eftersom även handeln (+6,3 procent), s.k. andra tjänster (+3,8 procent) och industrin, exklusive Meyer Turku, (+3,0 procent) växte.

En central positiv förändring i den ekonomiska situationen för Åbo ekonomiska region är dock att Meyer Turku har beställningar som sträcker sig ända till 2024, i den internationella högkonjunktur som råder på marknaden för kryssningsfartyg. Den mest synliga delen för det investeringsprogram på 200 M€ som beställningarna stöder sig på är den bockkran som togs i bruk i juni som är den största

i Norden. Kranen möjliggör för sin del de nivåhöjningar av produktionen som är igång under hösten 2018 och att personalantalet ökas.

Övrig industri i den ekonomiska regionen Åbo består bl.a. av produktion av läkemedel, övrig kemisk industri, livsmedel, eltekniska apparater samt produktionen av maskiner och apparater. Läkemedelsbranschen är en central produktionsbransch för högkompetens i Åbo. Av företagen i Åbo har försäljningen av Mirena-produktfamiljen som Bayers fabrik i Åbo tillverkar, blivit det första finländska läkemedelspreparatet som sålts för sammanlagt över en miljard euro.

Effekten av den växande bilindustrin i Nystad sträcker sig även direkt till Åbo ekonomiska region eftersom bilfabriken sysselsätter över 800 människor i området.

Nybyggandet är en god indikation på ett uppsving i ekonomin. I Åbo har svängningen uppåt varit stark. Enligt uppgifter av Åbos byggnadstillsyn har bl.a. antalet tillstånd som beviljats bostäder utvecklats på följande sätt: år 2005 beviljades tillstånd för 1104 bostäder, år 2006 2422 bostäder och år 2017 2604 bostäder. Tillväxten har under 2018 framskridit från tillstånd till färdiga bostäder, eftersom 1725 bostäder blev färdiga under januari-augusti då det totala antalet färdiga bostäder under 2017 uppgick till 1326.

Den ekonomiska tillväxten förväntas fortsätta i Åbo ekonomiska region och Egentliga Finlands

landskap. I publikationen Regionala utvecklingsutsikter som publicerades i april 2018 av arbets- och näringsministeriet och ELY-centralerna uppskattas de ekonomiska utsikterna för den närmaste framtiden (12 mån) i sin helhet så att situationen är bättre både för näringslivet samt företagsverksamheten och sysselsättningen är allt bättre.

Befolkningsutveckling

Åbo invånarantal var i slutet av 2017 189 669, varav män 90 557 och kvinnor 99 112. Åbo är till sitt invånarantal Finlands sjätte största stad och Åbo ekonomiska region landets tredje största stadsregion.

Stadens invånarantal ökade tills mitten av 1970-talet och började efter det långsamt sjunka. Svängningen inföll i början av 1990-talet på grund av den ökade invandringen tills ändringen av lagen om hemkommun år 1994 orsakade att flyttningen mellan kommunerna gjorde att inflyttningen till Åbo blev större än utflyttningen. Detta skedde eftersom studerande och övriga grupper som tidigare varit tillfälliga invånare i kommunen nu lättare kunde registrera sig som permanenta invånare på sin bostadsort.

Stadens befolkningsökning har åren 2011-2017 varit relativt snabbt jämfört med tidigare år och har överskridit talen i den senaste som Statistikcentralen gett gällande prognosen för befolkningsökningen. Särskilt ökningen av antalet 15-64-åringar

har varit större än man uppskattat. Utvecklingen av antalet äldre har skett enligt prognosen.

Från och med 2010 har inflyttningen från andra kommuner överskridit utflyttningen. Utflyttningen från Åbo har riktats till grannkommunerna och huvudstadsregionen. Nettomigrationen har varit positiv för Åbo hela 2000-talet. I sin helhet har befolkningsökningen i Åbo grundat sig nästan helt på ett större antal inflyttade än utflyttade, eftersom antalet födda jämfört med antalet avlidna endast varit aningen större.

Andelen svenskspråkiga av befolkningen i Åbo har länge varit aningen över fem procent. Personer som talade övriga språk utöver finska, svenska eller samiska var sammanlagt 20 998 i slutet av 2017, dvs. dryga 11 % av befolkningen. Andelen av befolkning med annat språk har ökat under de senaste åren. De största grupperna med invånare med annat modersmål var i slutet av 2017 ryska 3 075, arabiska 2 431, kurdiska 1 857, estniska 1 612, albanska 1 434 och somaliska 1 415.

I slutet av 2017 fanns 12 346 utländska medborgare i Åbo. De största nationalitetsgrupperna var Estland 1 715, Irak 1 054, Ryssland 934, Somalia 555 och Iran 531. Det snabbare ökande antalet invånare med annat modersmål jämfört med antalet invånare med annat medborgarskap, beror på antalet beviljade finska medborgarskap.

Enligt förhandsuppgifterna för år 2008 januari-augusti ser det ut som att befolkningsökningen blir en aning snabbare. Om utvecklingen i slutet av

året fortsätter som under de senaste åren, skulle befolkningsökningen för 2017 överskridas (+2 065).

Sysselsättning

I jämförelsen mellan de tio största städerna var Åbos arbetslöshetsgrad 12,3 %, vilket var det näst största i jämförelsen efter Lahtis som hade det största antalet arbetslösa. Av kommunerna i Egentliga Finland hade Åbo den högsta arbetslöshetsgraden. Arbetslösheten i Åbo sjönk 1,7 procentenheter på ett år. Jämfört med situationen för ett år sedan försvagades Åbos placering i kontrollgruppen eftersom arbetslöshetsgraden i augusti 2017 i Åbo var den tredje största.

Särskilt antalet långtidsarbetslösa i Åbo har sjunkit snabbt: i augusti 2016 var antalet långtidsarbetslösa 5 824, i augusti år 2017 var antalet 4 773 och i augusti 2018 var antalet 3 757. Samtidigt har andelen långtidsarbetslösa av alla arbetslösa sjunkit.

En viktig orsak till att arbetslöshetsgraden sjunkit långsammare i Åbo än i Tammerfors är att en motsatt utveckling beträffande antalet som deltar i tjänster av arbetskraftsförvaltningen. På årsnivå (8/2017 - 8/2018) deltog i Tammerfors i tjänsterna 2 404 fler personer, då motsvarande antal i Åbo sjönk med 61 personer.

Den snabba ökningen i antalet lediga arbetsplatser på årsnivå i Åbo (+55 %) åskådliggör tydligt efter-

frågan på arbetskraft i Åbo. Ökningen i antalet lediga arbetsplatser i Åbo var den tydligt snabbaste ökande bland de tio största städerna.

I en jämförelse mellan de tio största ekonomiska regionerna var arbetslöshetsgraden i augusti 9,7 %, som låg i mitten i jämförelsen med ekonomiska regionerna efter Helsingfors, Tammerfors och Kuopio. Jämfört med augusti 2017 försvagades Åbos position med en.

Kommunekonomi

Kommunernas ekonomiska läge granskas utifrån det kommunekonomiprogram som publicerades i samband med budgetpropositionen (hösten 2018).

Enligt de preliminära bokslutsuppgifterna som Statistikcentralen publicerat i början av juni förstärktes kommunekonomin tydligt år 2017 (baskommuner och samkommuner). Det sammanlagda verksamhetsbidraget för kommunerna på fastlandet och samkommunerna var cirka -27,4 miljarder euro år 2017 och det stärktes med 1,1 procent jämfört med året före det då motsvarande summa var -27,7 miljarder euro.

Kommunekonomins sammanlagda årsbidrag var 3,9 miljarder euro 2017 och det stärktes med cirka 540 miljoner euro från det föregående året. Årsbidraget räckte till att täcka avskrivningar och

nedskrivningar samt nettoinvesteringar. Kommunekonomin starkare årsbidrag grundade sig främst på att baskommunernas årsbidrag stärktes eftersom samkommunernas årsbidrag försvagades med cirka 30 miljoner euro 2017.

I en landskapsvis granskning framkom att årsbidraget förbättrades mest i Nyland, Päijänne-Tavastland, Norra Karelen och Mellersta Österbotten. Det sammanlagda årsbidraget för kommunerna i Nyland utgjorde cirka 46 % av det sammanlagda årsbidraget för kommunerna på fastlandet i Finland.

Räkenskapsperiodens resultat för hela kommunekonomin del var cirka 1,3 miljarder euro på plus, då den jämförelsevis år 2016 var 1,1, miljarder euro. Räkenskapsperiodens resultat förbättrades alltså klart.

Nettoinvesteringarna inom den kommunekonomin var år 2017 drygt 3,4 miljarder euro, varav baskommunernas andel var ca 2,4 miljarder euro och samkommunernas andel cirka 1 miljard euro. Jämfört med år 2016 växte investeringarna cirka 180 miljoner euro dvs. 5,6 procent. De ökade investeringarna förklaras främst av tillväxten av investeringar hos samkommuner, särskilt sjukvårdstriktens, eftersom samkommunernas investeringar växte med över 235 miljoner euro jämfört med föregående år, då igen antalet investeringar som baskommunerna gjorde, sjönk med cirka 55 miljoner euro.

Kommunekonomin lånebestånd (interna lån exkluderade) ökade under 2016 från 18,1 miljarder euro till 18,4 miljarder euro. Tillväxten var cirka 325 miljoner euro, dvs. 1,8 %. Lånebeståndets tillväxt grundade sig främst på samkommunernas ökade låntagning.

Prognos för utvecklingen av den kommunala ekonomin

Verksamhetskostnaderna i kommunekonomin växer snabbare under åren 2018-2022 än under de senaste åren. Detta beror bl.a. på det ökande servicebehovet inom social- och hälsovården och att de anpassningsåtgärder inom den kommunala ekonomin vars syfte varit att behärska ökningen av kostnaderna, har avtagit. För personalkostnadernas del vänder vinden, så att de igen börjar måttligt öka som en följd av bl.a. att förvärvsnivån stiger efter att ha minskat under de senaste fyra åren. Nettoinvesteringarna håller sig på en hög nivå under de kommande åren. Upprätthållandet av det nuvarande bostadsbeståndet förutsätter vidare omfattande saneringsinvesteringar och därtill är sjukhusbyggnad livligt. Den verksamhet som speglar kommunekonomin behov av låntagning och kassaflödet för investeringarna är negativa tills år 2020.

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde försvagas betydligt jämfört med det föregående året. Orsaken till detta är skatteinkomsternas och statsandelarnas knappa tillväxt, som orsakar att

årsbidraget minskar i jämförelse med föregående år. Samtidigt växer dock investeringarna.

Räkenskapsperiodens sammanräknade resultat och den finansiella ställningen inom den kommunala ekonomin ser dock ut att bli klart starkare i år än vad som angavs i kommunekonominprogrammet våren 2018. Trots den gynnsamma konjunkturen kommer skatteinkomsternas utveckling i kommunerna att bli på ungefär samma nivå som förr året, dvs. nästan 600 miljoner mindre än man under våren uppskattade. De influtna skatterna år 2018 minskas av de avvikande stora skatteåterbärningar för år 2017 som betalas ut till skatteskyldiga i december detta år. Därtill orsakar korrigeringen av de utdelningar som år 2017 tillämpades på skattetagargrupperna.

Under granskningsperioden uppskattas även antalet kommuner med underskott ökas och vara på en betydligt högre nivå än i det föregående bokslutet år 2017.

Utgående från prognosen för den kommunala ekonomin utveckling skulle kommunernas finansieringspress öka under 2019, men i kalkylerna har man inte kunnat beakta bl.a. kommunernas egna beslut om inkomster, utgifter eller anpassningsåtgärder. Således blir finansieringssituationen slutligen antagligen bättre än den utvecklingen i kalkylerna. Den mest centrala observationen i granskningen är storleken på den kommunvisa spridningen.

Kommunernas skatteinkomster

Ändringar i skattegrunderna 2019

Den största delen av ändringarna i skattegrunderna som bestäms i regeringsprogrammet har genomförts redan under åren 2016–2018. Centrala åtgärder har varit skattelättnader för beskattningen av arbete och å andra sidan en höjning av punktbeskattningen och fastighetsbeskattningen. År 2019 fortsätter man med de ändringar enligt regeringsprogrammet som stigit kraft gradvis: höjning av tobaksskatten, lättnad av bilskatten samt reducering av ränteavdrag för bolån. Indexjusteringar enligt regeringsprogrammet görs på alla inkomstnivåer beträffande skattegrunderna för förvärvsinkomster.

År 2019 lättas förvärvsskatten med betoning på små- och medelinkomsttagare. Den maximala summan för avdraget för arbetsbostad höjs så att det på ett bättre sätt stöder att arbetssökande flyttar till en annan ort för att arbeta. Den skattefrihet som gäller kilometerersättningen som betalas till personer som gör frivilligt arbete, görs ännu mera omfattande. Sänkningen av nedre gränsen för den sk. solidaritetsskatten fortsätter. Begränsningen av företagets rätt till avdrag för räntor stramas åt då Finland verkställer EU:s direktiv om skatteflykt.

Punktbeskattningen åtstramas för att kompensera för de skatteintäktförluster som lättnaden av för-

värvsinkomstbeskattningen gett upphov till. Alkohol- och läskedrycksskatten höjs. Beskattningen för bränslen som används för uppvärmning ändras så att man i kalkyleringsgrunderna för koldioxidskatten tar i beaktande bränslenas genomsnittliga utsläpp under deras livscykel. Därtill höjs skatten för torv och skattestödet för kombinerad el- och värmeproduktion ändras så att koldioxidskattens minskning till hälften ersätts med en sänkning av energiinnehållsskatten. Farledsavgiftens minskning till hälften fortsätter vara i bruk. Fordonsskatten sänks under skattedagarna som infaller efter början 2020 och detta innebär att beskattningsutfallet minskar redan år 2019.

Enligt regeringsprogrammet kompenseras kommunerna för de skatteintänkteffekter som ändringarna i skattegrunderna gett upphov till.

Kommunalskatt

Enligt regeringsprogrammet görs en indexgranskning av skattegrunderna för förvärvsinkomster år 2019, som motsvarar ändringen av förvärvsindexet på motsvarande sätt. Ändringen uppskattas minska kommunskattens intäkter med 154 miljoner euro år 2019. Förvärvsinkomstavdraget höjs och det uppskattas minska intäkterna från kommunalskatten med 19 miljoner euro år 2019. Höjning av basavdraget uppskattas minska intäkterna av kommunalskatten med 54 miljoner euro år 2019. Höjningen av pensionsinkomstavdrag vid kommunal- och statsbeskattningen uppskattas

minska kommunernas skatteintäkter med sammanlagt 7 miljoner euro år 2019. Den maximala summan för avdraget för arbetsbostad höjs från det nuvarande 250 euro till 450 euro. Åtgärden förväntas minska skatteintäkter med cirka 3 miljoner euro från år 2019, av vilken kommunernas andel är 2 miljoner euro. Förminskningen av den avdragbara delen av räntor på bolån fortsätter enligt regeringsprogrammet så att 25 % kan dras av räntorna för bolån år 2019. Förändringen antas öka kommunalskattens intäkter med 13 miljoner euro. Enligt regeringsprogrammet ska kommunernas skatteinkomstförluster kompenseras till deras fulla belopp.

Samfundsskatt

Regleringen gällande begränsningen av avdrag av räntor i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras från år 2019 enligt den proposition som regeringen ger under hösten 2018. Man uppskattar att detta ökar samfundsskattens intäkter med 10 miljoner euro år 2019, av vilken kommunens andel är 3 miljoner euro. Åtgärden har ändå inte någon effekt på kommunernas skatteintäkter eftersom kommunernas fördelingsandelar av samfundsskatten sänks på motsvarande sätt som skatteintäkterna ökat.

Effekten av ändringar i skattegrunderna som anknyter till budgeten på kommunernas skatteinkomster år 2019 (miljoner euro)

Indexjustering av skattegrunderna för förvärvsinkomster	-155
Begränsning av avdrag för räntor på bolån	13
Höjning av pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen	-3
Höjning av avdraget för arbetsbostad	-2
Höjning av förvärvsinkomstavdraget	-19
Höjning av grundavdrag	-54
Höjning av pensionsinkomstavdrag vid statsbeskattningen	-4
Totalt	-224

Ytterligare uppgifter om ändringarna i skatter och statsandelar hittas i kommunekonomiprogrammet som finansministeriet publicerat:

[Kommunekonomiprogrammet \(hösten 2018, punkt 2.1\)](#)

Kommunernas statsandelar

Kommunens statsandelsfinansiering bildas administrativt av två delar: den statsandel för kommunens basservice som finansministeriet administrerar och statsandelsfinansiering enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som undervisnings- och kulturministeriet administrerar.

Kommunernas statsandelar var 10,5 miljarder euro år 2019, vilket är 3 % mindre än år 2018.

Finansministeriets förvaltningsområde

För kommunernas statsandelar beträffande basservicen föreslås cirka 8 491 miljoner euro, vilket är 86 miljoner euro mindre än i den egentliga budgeten för 2018. Mest minskas statsandelen av granskningen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna rörande år 2016. Granskningen av kostnadsfördelningarna minskar statsandelen med 213,4 miljoner euro. Statsandelen minskas därtill bl.a. av de förslag om att minska kommunens uppgifter som presenteras i bilaga 6 till regeringsprogrammet: regional centralisering av specialiserad sjukvård, kvalitetsrekommendation beträffande äldreservicen, den inbesparing i kommunernas utgifter som uppstår som en följd av att närståendevården och familjevården utvecklas samt en ändringen av dimensioneringen av personal inom småbarnspedagogiken. Dessa åtgärder som minskar kommunernas uppgifter minskar statsandelen cirka 32,8 miljoner euro jämfört med

budgeten för 2018. Därtill växer den till konkurrenskraftavtalet relaterade statsandelsminskningen med 29,5 miljoner euro ur budgeten för 2018. Statsandelen minskas även av en 30 miljoners överföring till incitamentsystemet digitalisering som används i kommunerna. Enligt regeringsprogrammet görs indexhöjningar inte i statsandelarna för basservice för kommunerna för år 2019.

Överföring av 10 miljarder euro till det prövningsbaserade bidraget för sammanslutningar som finns in-tecknat i planen för den offentliga ekonomin 2019–2022 föreslås inte, eftersom inte en enda kommunsammanslutning kommer att inträffa år 2019. Av statsandelen är det meningen att 10 miljoner euro ska användas för prövningsbaserad höjning av kommunernas statsandelar.

Enligt planen för offentlig ekonomi 2019-2022 ska kommunerna år 2020 kompenseras för den i konkurrenskraftsavtalet ingående extra nedskärningen av semesterpenningen för 2016 som berodde på en justering av kostnadsfördelningen. Samtidigt kompenseras man för den extra nedskärningen av semesterpenningen 2017–2019. Kompensationen är sammanlagt 237 miljoner euro.

Statsandelen ökas i förhållande till budgeten 2018 bl.a. av kompensationen på sammanlagt 223 miljarder euro till kommunerna för förlorade skatteinkomster, ändringen av invånarantalet och kalkyleringsfaktorerna på sammanlagt 25,2 miljoner

euro samt ett tilläggsanslag till barnskyddet och barnfamiljers hemhjälp på 15 miljoner samt ett tilläggsanslag på 1 miljon euro till hemvård av äldre och tjänster som kan erbjudas veteranerna i hemmet.

Statsandelsprocenten för år 2019 är 25,37 %. I ändringen har man därtill tagit i beaktande 0,03 procentenheter i anknytning till genomförandet av nya och mer omfattande uppgifter så att statsandelen är 100 %.

Social- och hälsoministeriets förvaltningsområde

För tjänster som stöder frontveteranernas möjligheter att bo kvar hemma, föreslås ett tilläggsanslag på 40 miljoner euro år 2019. Det tidsbundna pensionsstödet för långtidsarbetslösa fortsätter. I den första tilläggsbudgeten beviljades för piloterna för valfrihet en 100 miljoner euros befogenhet. Ifall befogenheten för 2018 har blivit oanvänd får man göra förbindelser av den oanvända delen 2019.

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

Den nya gymnasielagen träder i kraft 1.8.2019. Lagens mål är att öka gymnasieutbildningens attraktionskraft som en allmänbildande utbildningsform som ger behörighet till fortsatta studier, stärker utbildningens kvalitet och lärresultat samt gör övergången från andra stadiet till studier på högskola smidigare. Studiernas struktur möjliggör ett allt mer flexibelt ordnande av undervisningen

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

och ett bredare utbud av studiehelheter som över-
skrider ämnesgränserna. Stöd och handledning för
gymnasiestuderande stärks och högskole- och ar-
betslivssamarbete och internationalism ökar. Be-
gränsningen för omtagning av studentprov slopas.
För de kostnader som uppstår i och med reformen
av gymnasielagen 2019, reserveras 0,4 miljoner
euro. Därtill föreslås 10 miljoner öronmärkas för
verkställandet av den nya gymnasielagen och ut-
vecklingen av gymnasieutbildningens kvalitet.
Statsandelen är 100 % av reformens kostnader.

År 2019 riktas 10 miljoner euro till främjande av
jämförelse och delaktighetsgraden i småbarns-
pedagogiken. Målet med bidraget är att förminska
gruppstorlekarna och anställa mera personal till
daghem som verkar på utmanande områden. Pröv-
ningen med avgiftsfri småbarnspedagogik för un-
der 5-åringar fortsätts, och för den reserveras 5
miljoner euro år 2019.

2,8 miljoner euro föreslås riktas till verksamheten
Skolan i rörelse år 2019.

Verkställandet av reformen av yrkesutbildningen
fortsätter. Det stöds vidare med 15 miljoner euro
år 2019.

För stärkande av högskolornas FUI-verksamhet fö-
reslås riktas 5 miljoner euro år 2019.

Enligt regeringsprogrammet görs indexhöjningar
för statsandelar i undervisnings- och kulturväsen-
det för år 2019.

Statsandelar 2017-2019 (miljoner euro)

	2017	2018	2019	18-19 %
Finansmi- nisteriet	8 606	8 577	8 491	-1,0
Undervis- nings- och kulturmini- steriet	933	1 051	1 047	-0,3
Totalt	9 539	9 627	9 538	-0,9
Övriga un- derstöd	1 000	1 199	965	-19,5
Kommu- nernas statsande- lar sam- manlagt	10 539	10 826	10 502	-3,0

Ytterligare uppgifter om ändringarna i skatter och
statsandelar hittas i kommuneekonomiprogrammet
som finansministeriet publicerat:

[Kommunekonomiprogrammet \(hösten 2018, punkt 2.1\)](#)

Effekter som statens åtgärder haft på kommun-
ekonomin

Effekten av statens åtgärder är cirka 254 miljoner
euro svagare i netto år 2019. Frysningen av stats-
andelsindexet och granskningen av kostnadsför-
delningen är de statens åtgärder som mest försva-
gar kommuneekonomin. Regeringsprogrammet in-
nehåller flera åtgärder, vars mål är att minska
kommunernas utgifter. Dessa är t.ex. effektiv-
eringen av det regionala ordnandet av den specia-
liserade sjukvården och utvecklandet av närstå-
ende- och familjevården. Kommunerna kan ändå
genom sina egna beslut betydligt inverka på hur
effekterna av dessa åtgärder realiserar.

ÖVRIGA UTVECKLINGSUTSIKTER FÖR OMVÄRLDEN

Punkter i regeringsprogrammet som särskilt ska beaktas

Verkställandet av den offentliga ekonomin som ingår i regeringens regeringsprogram sker med hjälp av planen för de offentliga finanserna och det därtill hörande programmet för kommunernas ekonomi. Dessa ingår i statens budgetproposition.

En del av åtgärderna har inga direkta budgeteffekter men de förknippas i övrigt med utvecklingsutsikterna för den kommunala ekonomin eller ordnandet av kommunernas uppgifter.

Följande åtgärder som ingår i programmet för kommunernas ekonomi 2019 gäller kommunerna:

Reformer:

- Att minska kommunernas, landskapens och hela den offentliga förvaltningens utgifter (FM)
- Projektet Framtidens kommun (FM)

Övriga åtgärder:

- Sammanslagningsunderstöd enligt prövning (FM)
- Producering av och rapportering om kommunernas och landskapens ekonomiska uppgifter (FM)
- Förnyande av fastighetsbeskattningen (FM)
- Undervisning för invandrare (UKM)

- Förnyelse av gymnasieutbildningen (UKM)
- Tidigareläggning av undervisningen i A1-språket inom den grundläggande utbildningen (UKM)
- Övriga projekt som påverkar den kommunala ekonomin (UKM)
- Lagen om transportservice (KM)
- Lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden (KM)
- Lagen om trafiksystem och landsvägar (KM)
- Lagen om enskilda vägar (KM)
- Främjande av gång och cykling (KM)
- Genomförande av strukturfondsprogrammet (ANM)
- Integrationsfrämjande (ANM)
- Pilotprojekt som gäller tillväxttjänsterna (ANM)
- Minskande av ojämlikhet (SHM)
- Granskning av kvalitetsrekommendationerna inom äldreomsorgen (SHM)
- Överföringen av finansieringen av läkar- och sjukvårdshelikopter verksamheten (SHM)
- Besparingar till följd av en effektivisering av den regionala specialiserade sjukvården (SHM)
- Aktiveringsmodellen (SHM)
- Utveckling av närstående- och familjevården (SHM)
- Föreskrivande av ett allmänt anmälningsförfarande i miljöskyddslagen och dess konsekvenser för kommunernas miljöskyddsmyndigheter (MM)

Närmare upplysningar om åtgärderna finns i finansministeriets program för kommunernas ekonomi:

[Program för kommunernas ekonomi \(hösten 2018, punkt 2.2\)](#)

Konkurrenskraftsavtalet

KT Kommunarbetsgivarna och kommunbranschens huvudavtalsorganisationer undertecknade kommunala tjänste- och arbetskollektivavtal enligt konkurrenskraftsavtalet i september 2016. Som en del av konkurrenskraftsavtalet kom man överens om att sänka semesterpenningen med 30 procent inom den kommunala sektorn. Nedsättningen gäller kvalifikationsåren 1.4.2016-31.3.2017, 1.4.2017-31.3.2018 och 1.4.2018-31.3.2019. Trots att semesterpenningen för kvalifikationsåret 1.4.2016-31.3.2017 i huvudsak utbetalades sommaren 2017, bokfördes minskningen enligt prestationsprincipen i boksluten för 2016-2017 (bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande 114/2016). Därför riktades 75 procent av den minskande inverkan av nedskärningen av semesterpenningen på den kommunala ekonomins personalutgifter till 2016 och resten till 2017. På motsvarande sätt riktas 75 procent av den ökande inverkan av att nedskärningen avslutats på personalkostnader redan till 2019 och resten till 2020.

Inverkan av nedskärningen av semesterpenningen inom den offentliga sektorn syns i inkomstnivåindexet vid en annan tidpunkt. Inverkan av nedskärningen av semesterpenningen under kvalifikationsåret 1.4.2016-31.3.2017 riktades till den kommunala sektorns inkomstnivåindex och jämnades ut 2017. På motsvarande sätt höjs inkomstnivåindexet till följd av att nedskärningen avslutats först 2020.

Förutom nedskärningen av semesterpenningen uppstår det under tidsperioden då den kommunala ekonomin utvecklas också en annan engångspott som temporärt påverkar personalutgifterna och inkomstnivåindexet. KT Kommunarbetsgivarna och kommunbranschens huvudavtalsorganisationer avtalade i februari 2018 om betalningen av en engångspott på basis av resultatet.

Enligt avtalet betalas en särskild engångspott i samband med lönebetalningen i januari 2019 till tjänsteinnehavare eller anställda vars anställning hos kommunen eller samkommunen börjat senast 3.9.2018 och pågått utan avbrott åtminstone fram till 18.11.2018. Eftersom arbetsgivarens skyldighet att betala den resultatbaserade potten uppkommer redan under 2018, bokförs potten enligt bokföringsnämndens kommunsektions rekommendation i helhet som kostnad och resultatreglering i bokslutet 2018 (bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande 117/2018).

I inkomstnivåindexet syns inverkan av engångspotten under 2019 och 2020, dvs. inkomstnivåindexet höjs av pottens kostnadseffekt 2019 och sänks på grund av att potten saknas 2020.

Vård- och landskapsreformen

Lagstiftningen om vård- och landskapsreformen behandlas för tillfället i riksdagen. Riksdagens grundlagsutskott gav 1.6.2018 ett utlåtande till

riksdagens social- och hälsovårdsutskott om regeringens proposition till riksdagen gällande kundens valfrihet inom social- och hälsovården (RP 16/2018) och regeringens proposition till riksdagen om komplettering av regeringens proposition RP 15/2017 om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården (RP 15/2018).

Grundlagsutskottet föreslog i sitt utlåtande flera stora ändringar som påverkar lagstiftningsordningen bland annat när det gäller tidtabellen för och fasindelningen av genomförandet av valfrihet, lagstiftningen om skydd av personuppgifter samt tillräckligheten av landskapens finansiering och tryggheten av tillräckliga social- och hälsovårdstjänster i undantagssituationer. Enligt utskottet gäller de nödvändiga ändringarna oavsett deras betydelse inte de strukturella lösningarna i lagen. Därför bedömer utskottet att propositionen kan göras förenlig med grundlagen vid riksdagsbehandlingen, bara den verkställs noggrant och tillräckligt med tid reserveras.

Regeringen utarbetade ett svar till riksdagen utgående från grundlagsutskottets utlåtande och de åsikter som lagts fram av experter som utskotten hört. Svaret lämnades till social- och hälsovårdsutskottet 18.6.2018. I sitt svar preciserar regeringen framskridandet av reformen och föreslår lösningar på punkter som grundlagsutskottet och experterna som utskotten hört har lyft fram i sina utlåtanden.

Regeringen uppskattade i slutet av juni 2018 att regeringspropositionerna om reformen kräver mer tid för riksdagsarbetet än beräknat. Statsminister Juha Sipilä gav 27.6.2018 statsministerns upplysning om att skjuta fram landskaps- och vårdreformens ikraftträdande så att landskapen inleder sin verksamhet ett år senare än planerat, dvs. i början av 2021.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt

På våren budgeterades Åbo stads betalningsandel preliminärt till 233 205 867 € i sjukvårdsdistriktets budget. Sjukvårdsdistriktets bokslut 2017 visade ett överskott på 2,042 M€, och balansräkningen 31.12.2017 visade ett kumulativt överskott på 6,4 M€.

Sjukvårdsdistriktets styrelse godkände som ett ramvillkor i budgetramen 2019 att ändringen av medlemskommunernas betalningsandelar kan vara högst 2,5 % och att budgeten utarbetas så att den visar ett underskott på 2,042 M€ och att de maximibelopp som anges i förordningen om klientavgifter tillämpas på klientavgifterna fr.o.m. 1.1.2019. Enligt Åbo stads andra delårsöversikt torde sjukvårdsdistriktets betalningsandel överskridas med cirka 15,0 M€. Överskridningen orsakas av att utjämningsavgiften för dyr vård, avgiften för specialskyldigheter och KanTa-serviceavgifterna överskrids med 0,6 M€, avgiften för förflyttningsfördröjningsdagar uppgår till 3 M€, övriga sjukhustjänster överskrids med 7 M€, akutvården vid affärsverket för akutvård och jour överskrids med 0,8 M€ och jourtjänsterna vid affärsverket för akutvård och

jour överskrids med 3,6 M€. Stadsstyrelsen behandlade vid sitt sammanträde 17.9.2018 § 348 social- och hälsovårdsnämndens förslag om att höja anslagen och sänka inkomstkalkylen (social- och hälsovårdsnämnden 5.9.2018 § 218). Stadsstyrelsen beslutade att föreslå för stadsfullmäktige bl.a. att social- och hälsovårdsnämndens anslag höjs med 14,4 M€ (och inkomstkalkylen sänks med 1,3 M€) och att höjningen av social- och hälsovårdsnämndens anslag riktas i sin helhet till att täcka överskridningen av betalningsandelen som betalas till Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt.

År 2019 strävar man efter att minska användningen av samjouren vid affärsverket för akutvård och jour genom att bl.a. tillsätta nya vakanser för 6 läkare och 12 sjukskötare. Därför uppskattas antalet jourbesök minska med cirka 3,6 % från år 2018.

Under tidigare år har Åbo haft problem med den stora mängden patienter som väntar på fortsatt vård inom sjukvårdsdistriktet och ingen lätt lösning finns tillhanda. Målet för 2018 som handlade om att omvandla förflyttningsfördröjningen till en kötid på högst 3 dygn och att nå målet för förflyttningsfördröjningsavgifter kommer inte att uppnås. Trots det ville man ambitiöst sätta målet för 2019 på samma nivå som 2018.

Också år 2019 är det största enskilda projektet i sjukvårdsdistriktets investeringsplan byggandet av lokaler som ersätter U-sjukhuset (T3-projektet). Enligt förslaget uppgår bygg- och anskaffningskostnaderna till sammanlagt 188,8 M€ (enligt budgeten

2018). Projektet genomförs med finansieringsleasing enligt de riktlinjer som sjukvårdsdistriktets styrelse fastställt (16.9.2014 § 112). Projektets tidtabell kommer att skjutas upp från den ursprungliga planen på grund av byggnadstekniska problem.

ÅBO STADS ORGANISATION OCH ÅBOKONCERNEN

Åbo stads organisation

Åbo stads högsta beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige. Fullmäktigeledamöterna och deras ersättare väljs vid kommunalval som förrättas vart fjärde år. Stadsfullmäktige har 67 ledamöter under mandatperioden 2017 - 2021. Antalet fullmäktigeledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Ordförande för stadsfullmäktige är Elina Rantanen (De gröna), första vice ordförande är Pentti Huovinen (Saml.), andra vice ordförande är Seppo Lehtinen (SDP), tredje vice ordförande är Sauli Saarinen (VF) och fjärde vice ordförande är Alas Ali (C).

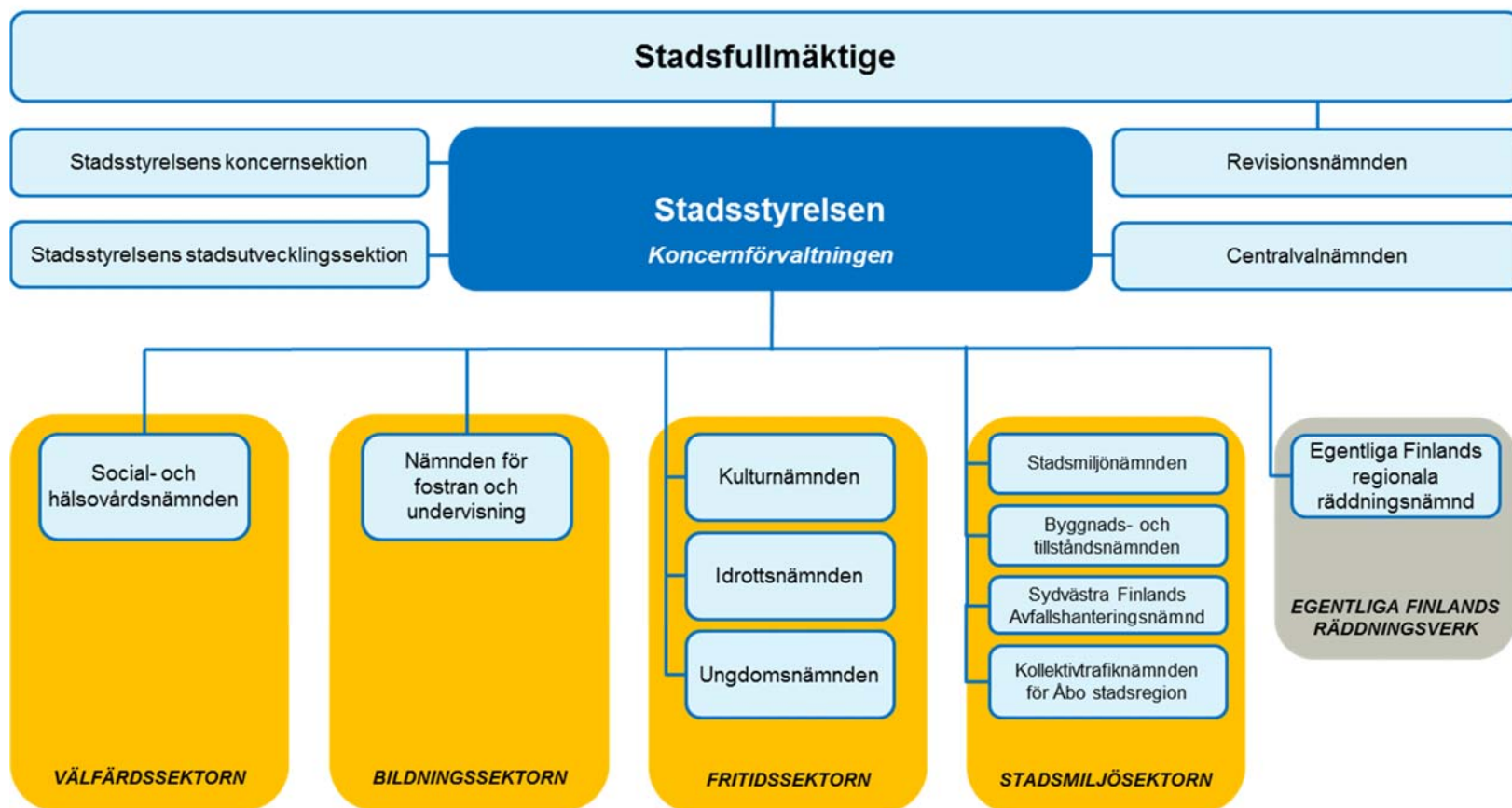
Stadsstyrelsen svarar för stadens förvaltning och ekonomi samt verkställer stadsfullmäktiges beslut. Stadsstyrelsen har 14 ledamöter som utses av stadsfullmäktige och som alla har en personlig ersättare. Stadsfullmäktige utser ledamöterna i stadsstyrelsen för två år i taget.

Stadsstyrelsens ordförande är Lauri Kattelus (Saml.). Första vice ordförande är Jukka Vornanen (De gröna) och andra vice ordförande är Toni Eklund (SDP).

De politiska styrkeförhållandena i stadsfullmäktige och stadsstyrelsen hösten 2018:

	Fullmäktige	Styrelsen
Samlingspartiet	17	4
Gröna förbundet	14	3
Finlands Socialdemokratiska Parti	12	3
Vänsterförbundet	12	2
Sannfinländarna	3	1
Svenska folkpartiet	3	1
Centern i Finland	3	0
Blå framtid	2	0
Kristdemokraterna i Finland	1	0

Åbo stads organ

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Åbokoncernen

Stadskoncernen leds och styrs av stadsstyrelsens koncernsektion. Enligt kapitel 2 punkt 4 i förvaltningsstadgan sköter stadsstyrelsens koncernsektion verkställandet av koncernstyrningen och koncern-tillsynen och deras funktion. Koncernsektionen framställer förslag till riktlinjer för ägarpolitiken och principer för koncernstyrningen, mål för verksamheten och ekonomin i dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt andra ärenden i anslutning till sammanslutningarnas och stiftelsernas verksamhet och ekonomi. Dessutom styr, följer och övervakar koncernsektionen verksamheten hos stadens dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt hur väl de mål som uppställts för dessa uppnås.

Koncernbolagen delas in i strategiska och operativa bolag.

De strategiska sammanslutningarna år 2019:

Strategiska dottersammanslutningar

Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab
Åbonejdens Vatten Ab
Turun seudun puhdistamo Oy
Stiftelsen Åbo 2029

Arkea Ab
Kuntec Oy
Turku Science Park Oy Ab
Egentliga Finlands Bostadsrätter Ab
Åbo Stadsteater Ab
Åboregionens social- och hälsovårdsfastigheter Ab
TVT Asunnot Oy
Turku Touring Oy
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli
Åbo Stadstrafik Ab
Åbo Hamn Ab
Lännen Tekstiilihuolto Oy
Åbo studentbystiftelse
Stiftelsen Forum Marinum
Turun Aikuiskoulutussäätiö
Åbo Yrkeshögskola
Åbo Vattenförsörjning Ab

Strategiska intressebolag

Åbo Teknologifastigheter Ab
Logomo Oy (koncernen)
Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab

Organisationsförändringar och ägararrangemang

I Åbokoncernen ingick Åbo stad som modersammanslutning samt 49 dotterbolag, 7 stiftelser och 29 intressesammanslutningar. Med Åbokoncernens koncernbokslut sammanställs också 4 samkommuner.

Vid ingången av året inledde det nya bolaget, Åbo Vattenförsörjning Ab till vilket Åbo Vattenaffärsverks affärsverksamhet överläts fr.o.m. 1.1.2017. Åbo Vattenförsörjning Ab är ett dotterbolag som helt ägs av staden. År 2018 grundade staden också Stiftelsen Åbo 2029 som blev stadens strategiska stiftelse. Affärsverksamheten för Åboregionens Byggnadsteknik Ab lades ner 2018. Därför ströks bolaget från listan över de strategiska bolagen. Till övriga delar förblev stadskoncernens struktur och bolagsinnehav huvudsakligen oförändrade.

UTVECKLING AV ÅBO STAD OCH SPETSPROJEKT

Utgångspunkten för utvecklingen av Åbo stad är visionen och målen som ingår i stadsstrategin Åbo 2029 samt riktlinjerna för de strategiska programmen.

Staden genomför viktiga utvecklingsåtgärder som ingår i de strategiska och operativa avtalen i projektform. Med spetsprojekt genomförs de mål som är allra viktigast för staden.

Stadsstyrelsen beslutade 29.9.2014 om att införa principerna för utvecklingsmodellen och portföljhanteringen som en del av förnyandet av verksamhetsmodellen och verkställandet av strategin. Samtidigt beslutade man införa de gemensamma arbetsmetoderna och verktygen som gäller hela staden.

Där portföljhanteringen betraktar helhetsutvecklingen av staden med tanke på fördelar och resurser så förbereds och genomförs de enskilda projekten som ingår i utvecklingsportföljen med enhetliga projekthanteringsmetoder som grundar sig på de bästa praktiska lösningarna.

Åbo stads utvecklingsmodell fick kvalitetsutmärkelsen Committed to Excellences som grundar sig på det europeiska EFQM-kvalitetsstandarden år 2017.

STADENS spetsprojekt

1. Utvecklandet av centrumområdet

Åbo stadsfullmäktige beslutade i samband med budgeten för 2016 att tillsätta ett spetsprojekt som bär namnet Utvecklandet av centrumområdet. Åbo stadsstyrelse verkställde beslutet genom att starta projektet våren 2016 (Ssn 2.5.2016 § 177). Målet med spetsprojektet är att utarbeta en ambitiös vision för att stärka centrumområdets vitalitet och dragningskraft samt en konkret syn på åtgärder och faser med vilka man uppnår ett centrum som motsvarar visionen. Utgångspunkterna för utarbetandet av visionen härleddes ur stadsstrategin Åbo 2029.

Arbetsgruppen som under ledning av professorn i framtidsforskning Markku Wilenius dryftat framtiden för Åbo stadscentrum publicerade sin centrumvision i augusti 2017. Centrumvisionen 2050 utarbetades i tätt samarbete med stadens olika intressentgrupper. Visionen som i stor utsträckning betraktar framtiden för Åbo centrum med utgångspunkt i attraktionskraft, konkurrenskraft, välfärd och hållbar tillväxt ger en heltäckande uppfattning om hur Åbo centrum ska utvecklas under de kommande decennierna.

Programmering av utvecklingsåtgärderna som bygger på centrumvisionen förelades stadsfullmäktige våren/sommaren 2018. Stadsfullmäktige gick in för

att stödja förslaget i maj 2018 och beslutade att spetsprojektet styr det behöriga organets och tjänsteinnehavarens beredning och beslutsfattande angående utvecklandet av centrumområdet. Därtill beslutade stadsfullmäktige om de tio första åtgärderna varmed spetsprojektet genomförs. Stadsstyrelsen godkände genomförandeplanen och mätarna för utvecklandet av centrumområdet i augusti 2018 (Ssn 13.8.2018 § 288).

De viktigaste elementen för ett levande centrum, ett centrum som är tillgängligt och lätt att gå i, ett kommersiellt attraktivt centrum samt en trivsam mötesplats hör till de målinriktade insatsområdena vid utvecklandet av centrumområdet och som åtgärdshelheterna i åtgärdsprogrammet bygger på. Åtgärdsprogrammet innehåller de insatsområdes-specifika genomförandeplanerna samt målen och mätarna för dem.

Till åtgärderna för 2019 hör bl.a. utveckling av trafiksystemet i centrum, konceptualisering och utveckling av Gamla staden, konceptualisering och utvecklande av köpcentret i centrum, utarbetande av en utvecklingsplan för kvarteret Saluhallen, utvecklingsplanering för Linnaniemiområdet, planering av Åbo havscentrum i samarbete med maritima aktörer, utarbetande av planer gällande den heltäckande utvecklingen av Aningaisområdet samt utarbetande av en heltäckande plan för centrum-belysningen. Staden ordnar också en innovations-

tävling om förverkligandet av idéerna bakom centrumvisionen genom mångsidiga partnerskap och deltar i att främja utvecklingsfasen för Upplevelsecentret.

Spetsprojektet och åtgärdsprogrammet som anknyter till det genomförs genom ett omfattande och öppet samarbete mellan staden och intressentgrupperna. Inom projektets alla delområden är utgångspunkten att stadens invånare, kunder och intressentgrupper deltar i planeringen och genomförandet av projektet. Vid finansieringen av projektet utnyttjas i mån av möjlighet externa finansieringskällor.

2. Åbo vetenskapspark

Åbo stadsfullmäktige beslutade i samband med budgeten för 2016 att tillsätta ett spetsprojekt som bär namnet Campus och vetenskapspark. Åbo stadsstyrelse verkställde beslutet genom att starta projektet våren 2016 (Ssn 25.4.2016 § 163). Syftet med spetsprojektet är att skapa ett internationellt attraktivt och djärvt innovativt kompetenskluster med mångsidiga funktioner och logistisk dragningskraft som sträcker sig från universitetscampuset till företagskoncentrationen i Kuppis och därifrån vidare till Österås. Därtill är målet att skapa ett områdesvarumärke som bygger på områdets särpräglade identitet och centrala konkurrenskraftsfaktorer samt en därpå byggande marknadsföringshelt, som främjar områdets utveckling i riktning mot ett viktigt investerings- och finansieringsobjekt.

Masterplan för Åbo Vetenskapspark 2050 presenterades för fullmäktigeledamöterna och stadsinvånarna i december 2017. Masterplan som representerar en ny ambitiös stadsutveckling är en övergripande framtidsbild av ett djärvt innovativt kompetenskluster med ett internationellt nätverk i stadens puls som producerats tillsammans med centrala aktörer inom området. Masterplanen fastställer såväl strategiska mål för utvecklingen av området som en mängd åtgärder med vilka man kan börja verkställa framtidsbilden. Utgångspunkten för de strategiska utvecklingsmålen har varit stadsstrategin Åbo 2029 samt gemensamma huvudteman för utvecklingen som preciserats genom att intervjua viktiga aktörer.

Spetstemana för utvecklandet av vetenskapsparken sammanfattades i två målinriktade insatsområden. Djärvt experimentellt innovations- och kompetenskluster, logistiskt attraktivt centrum för smart mobilitet, oas för möten som lever 24/7/365 och hållbart växande stadsdel. Insatsområdena utgör grunden för genomförandeprogrammet för spetsprojektet. Samtidigt skapar de en grund för förstärkande av områdets konkurrens- och dragningskraft både som en mångsidig utbildnings- och forskningskoncentration och som ett internationellt betydande centrum för den kompetensintensiva företagsverksamheten och en attraktiv boendemiljö.

Programmering av utvecklingsåtgärderna som bygger på Masterplanen förelades stadsfullmäktige i början av sommaren 2018. Stadsfullmäktige gick in för att stödja förslaget i maj 2018 och beslutade att spetsprojektet styr det behöriga organets och tjänsteinnehavarens beredning och beslutsfattande

angående utvecklandet av Vetenskapsparken (Sfm 14.5.2018 § 91). Därtill beslutade stadsfullmäktige om tio principer som styr genomförandet av utvecklingsåtgärderna. Genomförandeplanen för spetsprojektet Åbo vetenskapspark och mätarna för beskrivning av dess effekter godkändes i stadsstyrelsen i juni (Ssn 18.6.2018 § 265).

Till åtgärderna för 2019 hör bl.a. att utveckla existerande och nya innovations- och försöksplattformar, utarbeta en samarbetsmodell för innovationsverksamheten, definiera varumärkesidentiteten för Vetenskapsparken och planera och genomföra den därpå baserade områdesmarknadsföringen, utveckla den inre mobiliteten i området och förbättra kvaliteten på offentliga lokaler, utarbeta en heltäckande utvecklingsplan för parkering och därmed tillhörande åtgärder, planera överbyggnaden i Kuppis, planera huvudlederna i Österås och detaljplanera de första kvartersområdena, inleda detaljplaneringen av området Kraftgatan-Sampoparken, göra evenemangs- och serviceverksamheten mångsidigare, planera och genomföra koncept som främjar hälsa och välfärd.

Spetsprojektet och åtgärdsprogrammet som anknyter till det genomförs genom ett omfattande och öppet samarbete mellan staden och intressentgrupperna. Inom projektets alla delområden är utgångspunkten att stadens invånare, kunder och intressentgrupper deltar i planeringen och genomförandet av projektet. Vid finansieringen av projektet utnyttjas i mån av möjlighet externa finansieringskällor.

3. Smart and Wise Turku

Stadsfullmäktige godkände 14.5.2018 (Sfm § 90/2018) spetsprojektet Smart and Wise Turku där målet för kolneutralitet och konceptet Smart City förenas och konstaterade samtidigt att spetsprojektet styr det behöriga organets och tjänsteinnehavarens beredning och beslutsfattande. Stadsstyrelsen fattade beslut om verkställandet av spetsprojektet 18.6.2018 (Ssn § 249/2018) och fastställde de mätare varmed man följer upp projektets framskridande och effektfullhet.

Målet med spetsprojektet Smart and Wise Turku är att hjälpa Åbo stad att förbereda sig för klimatförändringen och urbaniseringens utmaningar samt förbättra verksamhetens effektivitet genom att använda digitaliseringen och data som den producerat. Genom omfattande samarbete och innovativa försök tillsammans med högskolor, företag och andra intressentgrupper i regionen skapar vi samtidigt nya möjligheter för affärsverksamhet och ökar det internationella intresset för Åbo.

Spetsprojektet består av sex insatsområden: 1) Kolneutralitet och resursklohet där vi tillämpar principerna om utsläppsfrihet, avfallsfrihet och en hållbar användning av naturresurser före 2040. Åbo har som mål att vara en kolneutral stad år 2029.

Målet för insatsområdet hantering av kundrelationer och tjänster är att de kundcentrerade, effektiva tjänsterna ordnas kostnadseffektivt genom att förnya stadens verksamhetssätt och utnyttja digitaliseringen och de möjligheter som data som uppstått i och med den för med sig.

Målet för insatsområdet säkerhet är att öka situationsmedvetenhet om säkerhet genom bättre metoder för informationshantering och dataanalytik samt via den effektiviserade myndighetssamarbetet. Särskild uppmärksamhet fästs vid att skydda den för samhällets funktioner kritiska infrastrukturen från cyberbrottslighet.

Målet för insatsområdet stadsplanering är att utveckla och automatisera processer i anknytning till planering, byggande och upprätthållande av stadsmiljön och skapa digitala lösningar som stödjer dessa.

Målet för insatsområdet trafik och rörelse är att beskriva framtidens intelligenta trafik- och rörelsesystem som kombinerar olika transportformer samt ökar kompetens och förståelse i anknytning till praktiska lösningar genom innovativa försök.

Målet för insatsområdet förebyggande av utslagning är att stödja åtgärder som siktar på att förebygga utslagning bland särskilt 15-29-åriga unga, unga vuxna och familjer. Detta görs genom att på ett omfattande sätt utnyttja mätare, dataanalytik och forskningsresultat i anknytning till målgruppen och bostadsområdena. Därtill planerar och förverkligar vi åtgärder för förebyggande av utslagning som riktar sig till områden som separat valts ut.

Insatsområdena stöds också av den för alla gemensamma verksamhetsmodellen för utnyttjande av information och plattformsekonomi vars syfte är att främja den horisontella kunskapsintegrationen över de gränser som skapats av organisations- och datasystemen.

Inom ramen för spetsprojektet genomförs följande åtgärder under 2019: plan för engagemang i klimatmålen, uppdatering av vägkartan för resursklohet, segmenteringsmodell för kunderna, verksamhetsmodell för reurstilldelning, lägesbildsystem för säkerheten, praxis kring informationssäkerheten gällande den kritiska stadsinfrastrukturen och de centrala datasystemen, övervakningstjänst för informationssäkerheten, vision och plan om ett framtida klimatvänligt mobilitetssystem som kombinerar olika färd sätt, införande av indikatorer som beskriver den områdesspecifika segregationsutvecklingen, försök inom citylogistiken och införande av ett datalager som är gemensamt för stadens sektorer.

BUDGETEN OCH EKONOMIPLANEN

BUDGETEN OCH EKONOMIPLANERNA

Budgetresultat

Planeringssiffrorna som färdigställdes på våren utgick från att budgeten för 2018 inte ska överskridas. I den andra delårsöversikten för 2018 uppskattades att verksamhetsbidraget i budgeten överskrids med över 23 miljoner euro på stadsnivå. Överskridningen orsakas i huvudsak av utgiftsökningen inom välfärdssektorn och av att målet för försäljningsintäkter av egendom enligt uppskattningar inte kommer att nås.

Prognosen för innevarande år är exceptionellt dålig men förhoppningsvis kan man förbättra situationen ännu i år genom att noggrant överväga alla möjliga faktorer som påverkar ekonomin. En del av det uppskattade kostnadstrycket kommer dock att skjutas upp till kommande år, vilket betyder att planeringssiffrorna som gavs på våren inte stämmer till alla delar.

Organens budgetförslag överskred planeringssiffrorna med sammanlagt 20,2 miljoner euro. Den största överskridningen (12,2 milj. euro) beror på social- och hälsovårdsnämndens förslag som visar prognosen för det innevarande året. En annan stor överskridning (5,5 milj. euro) uppstår på grund av bildningssektorns förslag där man har beaktat ökningen av hyrorna till följd av att nya lokaler tas i bruk.

Som sådana skulle organens budgetförslag ha ökat stadens underskott under räkenskapsperioden och

med den beräknade utvecklingen skulle räkenskapsperiodens underskott ha uppgått till över 16 miljoner euro i slutet av planperioden.

Stadsdirektörens budgetförslag har utarbetats så att ekonomiplanen på stadsnivå uppvisar överskott år 2021 och att årsbidraget täcker avskrivningarna i slutet av planperioden, något som anses vara en mätare för ekonomisk balans.

För att uppnå balans ska budgeten innehålla åtgärder för att anpassa ekonomin. Ändringarna som stadsdirektören föreslagit har antecknats i tabellen "Ändringar" som hittas för varje organ. I budgetförslaget föreslås att planeringssiffrorna överskrids med 14,7 miljoner euro.

Budgetförslaget innehåller också en återbetalning av inverkningarna av nedskärningen av semesterpenningen som ingick i konkurrenskraftsavtalet. Semesterpenningarna skärs ned under 2017-2019. Semesterpenningen för 2020 intjänas dock huvudsakligen under 2019 och därför ska ändringen i semesterlöneskulden kostnadsföras under 2019. Det handlar om en registrering av engångspost som inte påverkar kommande år. I praktiken föreslås att inverkan från ändringen i semesterlöneskulden (5 milj. euro) reserveras för stadsstyrelsens budget där den delas ut till organen under nästa år enligt en kalkyl som görs kommande vår.

I budgeten uppgår verksamhetsbidraget 2019 till 1 060,2 miljoner euro. Ökningen av nettodriftsutgifter är +0,8 procent jämfört med prognosen för 2018.

För att uppnå målet för att balansera ekonomin eftersträvas en mycket måttlig ökning av nettodriftsutgifter under ekonomiplanåren 2020-2022. Den årliga ändringen av nettodriftsutgifter är +0,1 procent år 2020, +1,8 procent år 2021 och +2,1 procent år 2022. År 2020 är förklaringen till den näst intill obefintliga utvecklingen under 2019 en utgiftspost av engångsnatur som bokfördes för 2019 (ändring i semesterlöneskulden). För att uppnå målet krävs förutom en åtstramad ekonomi även strukturella och produktivetsfrämjande ändringar.

Skattefinansieringen beräknas utfalla nästan i enlighet med budgeten 2018. Kommunförbundet förutsåg på våren en kraftigare ökning, men utifrån uppgifter som skatteförvaltningen publicerade på sommaren minskas utvecklingen tydligt av förskottsåterbäringarna som gäller beskattningen 2017. Statsandelarna för 2019 uppskattas dock vara större än vad som beräknades på våren och genom denna positiva ändring kan man täcka ändringen av semesterlöneskulden av engångsnatur.

Nettobeloppet av finansieringsintäkter och finansieringskostnader för 2019 beräknas uppgå till 34,9 miljoner euro. Att hålla den nuvarande nivån inom

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

---

ekonomiplanperioden uppskattas vara möjligt, men detta kan inte tas för givet.

Årsbidraget för 2019 är 25,2 miljoner euro, detta motsvarar det eurobelopp som blir kvar av inkomstfinansieringen för att täcka investeringar, amorteringar och andra utgifter med lång verkningstid. Stadens årsbidrag kommer att hållas på en oroväckande svag nivå under de första åren av ekonomiplanperioden som inleds. Årsbidraget borde täcka av-

skrivningarna, men denna nivå underskrids betydligt under 2019-2020. I slutet av ekonomiplanperioden blir årsbidraget starkare och uppskattas täcka avskrivningarna.

Budgeten innehåller en extraordinär post som riktas till 2019. Till följd av finansieringsarrangemangen för studentbystiftelsen bokförs en fordring som staden nedskrev under tidigare år i resultatet. Inverkan beräknas förbättra stadens ekonomiska ställning med 7,6 miljoner euro. Denna inverkan är

dock endast bokföringsmässig och bokföringen har ingen inverkan på penningtillgångarna.

Underskottet för räkenskapsperioden 2019 uppgår till -20,8 miljoner euro. Ekonomiplanen uppvisar ett överskott 2021 och under planperiodens sista år eftersträvas ett överskott på 8,0 miljoner euro. Planperiodens första år uppvisar ett underskott och av överskottet som samlats in under hela ekonomiplanperioden används 22,6 miljoner euro.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Resultaträkning

1.000 €	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Försäljningsintäkter	159 459	156 346	146 726	147 439	149 649	152 013
Understöd och bidrag	28 271	23 915	22 812	22 324	23 022	23 124
Hysesintäkter	159 819	164 743	158 354	159 171	162 226	166 017
Övriga verksamhetsintäkter	23 867	21 407	23 453	23 999	24 383	24 683
VERKSAMHETSINTÄKTER	437 462	429 941	417 433	423 007	430 630	439 787
Tillverkning för eget bruk	2 414	1 610	1 110	1 110	1 110	1 110
Personalkostnader	492 210	503 863	508 717	512 166	522 502	533 644
Köp av tjänster	632 757	656 433	660 239	668 121	680 367	695 263
Köp av kundtjänster	323 952	334 911	332 351	337 126	343 532	351 776
Köp av övriga tjänster	308 806	321 523	327 888	330 994	336 835	343 487
Material, förnödenheter och varor	56 030	51 605	55 601	56 387	57 454	58 780
Bidrag	106 443	90 934	90 557	91 308	93 006	95 191
Hyror	163 431	173 952	181 307	182 702	185 891	189 974
Övriga verksamhetskostnader	13 897	-617	-17 633	-25 032	-26 922	-28 949
VERKSAMHETSUTGIFTER	1 464 768	1 476 170	1 478 788	1 485 651	1 512 298	1 543 904
VERKSAMHETS BIDRAG	-1 024 893	-1 044 619	-1 060 245	-1 061 534	-1 080 558	-1 103 006
Skatteinkomster och statsandelar	1 005 623	1 014 100	1 050 571	1 069 017	1 100 464	1 128 480
Finansiella intäkter och kostnader	58 344	31 556	34 852	34 631	34 382	34 087
ÅRS BIDRAG	39 074	1 037	25 178	42 114	54 288	59 561
Avskrivningar och nedskrivningar	55 626	53 047	55 376	54 769	55 056	53 342
Extraordinära intäkter och kostnader	23 660	0	7 600	0	0	0
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	7 108	-52 010	-22 598	-12 655	-769	6 218
Förändring av reserver och fonder	17 089	1 804	1 804	1 804	1 804	1 804
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	24 197	-50 206	-20 794	-10 851	1 036	8 023

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Resultaträkningens nyckeltal	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		-1,7 %	-2,9 %	1,3 %	1,8 %	2,1 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		0,8 %	0,2 %	0,5 %	1,8 %	2,1 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		1,9 %	1,5 %	0,1 %	1,8 %	2,1 %
Verksamhetsintäkter / Verksamhetskostnader	29,9 %	29,1 %	28,2 %	28,5 %	28,5 %	28,5 %
Årsbidrag / avskrivningar -%	70,2 %	2,0 %	45,5 %	76,9 %	98,6 %	111,7 %
Årsbidrag / invånare	206,01	5,41	130,02	215,36	274,85	298,46
Invånarantal 31.12	189 669	191 874	193 655	195 554	197 518	199 560

Skatteinkomster

Förvärsinkomsterna som de kommunalskatterna grundar sig på har ökat i genomsnitt med +2,4 % under 2015-2018. Under samma tidsperiod har avdragen från förvärsinkomsterna ökat med +4,4 %. I Kommunförbundets första prognos beräknas den genomsnittliga ökningen under 2019-2021 vara +3,5 %. Avdragsgraden förväntas sjunka under ekonomiplanperioden. Det gäller dock att förhålla sig med en stor reservation till detta, eftersom man ännu inte känner till riktlinjerna till det nya nationella regeringsprogrammet.

Som helhet har skatteunderlaget alltså utvecklats i positiv riktning, men den kraftigt ökande avdragsgraden har stävjat den positiva utvecklingen av redovisningarna som betalas till kommunerna. Den kraftiga ökningen under 2019 förklaras i huvudsak av utvecklingen under 2018. Under innevarande år återbetalar kommunerna ett exceptionellt stort belopp förskottsbetalningar för 2017 och därför blir

utvecklingen av kommunalskatten relativt låg 2018.

Den beskattningsbara inkomsten som ligger till grund för samfundsskatterna har utvecklats i positiv riktning under de senaste åren och utvecklingen förväntas fortsätta också under ekonomiplanperioden. Inga förändringar förutses i kommungruppens fördelningsandel. Åbo stads egen fördelningsandel har blivit bättre 2018, men i detta skede är det omöjligt att uppskatta ändringar under de kommande åren.

Beskattningsvärdena som ligger till grund för fastighetsskatten förväntas utvecklas i positiv riktning. Under året har beskattningsvärdet för byggnader som är fastighetsskattepliktiga utvecklats i mycket positiv riktning. Därtill har beskattningsvärdet för byggnader som används för stadigvarande boende blivit positivare än under tidigare år.

Som helhet uppskattas skatteunderlaget och skatterna som betalas till kommunen utvecklas i positiv riktning i fråga om samtliga skatteslag. Prognosen i budgetförslaget överensstämmer med Kommunförbundets senaste prognos, men är en aning måttligare. När det gäller beräkningen av skatteinkomster är det skäl att komma ihåg att finansministeriets, skatteförvaltningens och Kommunförbundets prognoser av skatteinkomsterna och deras grunder har varit inexakta under de senaste åren.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Åbos skattesatser 2019

	Åbo 2018	Åbo 2019
Kommunalskattesats:	19,50	19,50
Fastighetsskattesats:		
Allmän skattesats	1,00	1,00
Permanent bostadsbyggnad	0,41	0,41
Obebyggd byggnadsplats	3,00	3,00
Annan än permanent bostadsbyggnad	0,93	0,93
Allmännyttigt samfund		

Statsandelar

Statsandelarna ändras vilket leder till att dessa minskar 2019. När det gäller statsandelen för basservice görs de största ändringarna i justeringen av kostnadsfördelningen mellan stat och kommun, den regionala centraliseringen av den specialiserade sjukvården, kvalitetsrekommendationen inom äldreomsorgen, besparingen i kommunala utgifter till följd av utvecklingen av närstående- och familjevården och ändringen i personaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken. Dessutom ökar den till konkurrenskraftsavtalet relaterade statsandelsminskningen. Statsandelen minskar också till följd av investeringen i incitamentssystemet för di-

gitaliseringen av kommunerna. I enlighet med regeringsprogrammet görs ingen indexhöjning i statsandelen för kommunernas basservice 2019.

En viktig faktor som påverkar statsandelen för Åbo är justeringen av kommunernas finansieringsandel för det grundläggande utkomststødet. Enligt statsandelskalkylen för 2018 är effekten för Åbos del uppskattningsvis -9,9 miljoner euro och den uppskattas öka till hela -16,9 miljoner euro år 2019.

Statsandelen ökas bl.a. av kompensationen för kommunernas skatteinkomstförluster, granskningen av beräkningsfaktorer och satsningar på barnskydd, hemhjälp för barnfamiljer, hemvård inom äldreomsorgen och hemtjänster för veterarer.

De kommunvisa ändringarna i statsandelarna för basservice baserar sig på kapitation. Statsandelsprocenten för år 2019 är 25,37 % (25,34 % år 2018).

Undervisnings- och kulturministeriets statsandelsanslag håller sig på nästan samma nivå som i fjol, men när det gäller grunderna för statsandelen sker det ändringar. Satsningar riktas bl.a. på verkstället av den nya gymnasielagen, främjandet av jämlikheten och deltagandet inom småbarnspedagogiken, fortsättningen av försöket med gratis småbarnspedagogik för 5-åringar, verksamheten Skolan i rörelse och verkstället av yrkesutbildningsreformen. Ytterligare resurser torde tackas genom en justering av enhetspriserna som ingår i statsandelen.

I budgetförslaget beräknas statsandelarna minska, men mindre än i prognosen som gavs på våren.

Antaganden i anslutning till statsandelen grundar sig på statsrådets förslag som riksdagen beslutar om under hösten. De slutliga kalkylerna färdigställs först i slutet av året så uppskattningarna i ekonomiplanen bör granskas i samband med den första delårsöversikten för 2019.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Skatteinkomster och statsandelar

1.000 €	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
VERKSAMHETSINTÄKTER	439 876	431 551	418 543	424 117	431 740	440 897
VERKSAMHETSUTGIFTER	1 464 768	1 476 170	1 478 788	1 485 651	1 512 298	1 543 904
Verksamhetsbidrag	-1 024 893	-1 044 619	-1 060 245	-1 061 534	-1 080 558	-1 103 006
Ändring-%		1,9 %	1,5 %	0,1 %	1,8 %	2,1 %
Skatteinkomster och statsandelar	1 005 623	1 014 100	1 050 571	1 069 017	1 100 464	1 128 480
Skatteinkomster	749 018	758 000	799 471	825 017	858 464	888 480
Kommunalskatt	601 025	606 500	644 404			
Fastighetsskatt	53 654	55 400	56 267			
Andel av samfundsskatteintäkterna	94 339	96 100	98 800			
Hundskatt	0	0	0			
Övriga skatter	0	0	0			
Statsandelar	256 605	256 100	251 100	244 000	242 000	240 000
Statsandel för kommunal basservice	222 942	217 600	251 100			
Undervisnings- och kulturväsendets övriga statsandelar	37 923	37 100	0			
Höjning av statsandelen enligt prövning	0	0	0			
Finansieringsunderstöd	0	0	0			
Övriga statsandelar	0	0	0			
Utjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomster	-4 260	1 400	0			
Utjämning till följd av systemändring	0	0	0			

Finansieringsposter

Nettobeloppet av ränteintäkter och räntekostnader samt finansieringsintäkter och finansieringskostnader 2019 beräknas uppgå till 34,9 miljoner euro. Nettobeloppet hålls på nästan samma nivå 2020-2022 trots att den räntebelagda totala skuldmängden ökar.

Ränteinkomster ja ränteutgifter

Enligt budgeten 2019 beräknas dotterbolagens utlåningar generera cirka 21,4 milj. euro i ränteinkomster. De största ränteinkomsterna härrör från TVT Asunnot Oy, Åbo Energi Ab, Turun seudun sosiaali- ja terveystalvvelukiinteistöt Oy, Åbo Vattenförsörjning Ab, Åbo Teknologifastigheter Ab och Åbo Hamn Ab. Till följd av bolagiseringarna har stadens ränteinkomster från utlåningar ökat under de senaste åren. Å andra sidan orsakar räntevillkoren för vissa av dotterbolagens lån osäkerhet, eftersom dotterbolagens låneräntor påverkas också

av dotterbolagens resultatutveckling. Ränteinkomsterna från kassareserven och skadefonden har beräknats uppgå till cirka 1,6 milj. euro trots att den nuvarande räntenivån är mycket låg. Under ekonomiplanperioden 2020-2022 hålls ränteinkomsterna från utlåningar på nuvarande nivå eller ökar i liten utsträckning.

Enligt budgeten 2019 beräknas de externa ränteutgifterna uppgå till cirka 7,8 milj. euro. Räntenivån är för tillfället mycket låg och en stor del av stadens räntekostnader är skyddade under ekonomiplanperioden. Den genomsnittliga räntan är cirka 0,7-0,9 % av den totala räntebelagda skulden.

Under 2020-2022 kan ränteutgifterna till och med sjunka trots att skuldmängden och räntorna skulle stiga endast litet på grund det höga ränteskyddet. Å andra sidan förknippas utvecklingen av den räntebelagda skulden med flera osäkerhetsfaktorer.

Övriga finansiella inkomster och utgifter

Enligt uppskattningar uppgår de finansiella inkomsterna 2018 till cirka 21,8 miljoner euro. Största delen av detta belopp, dvs. 18 miljoner euro, beräknas härröra från vinstutdelningen som Åbo Energi betalat. Andra utdelningsinkomster från dotterbolagen uppgår endast till cirka 1,1 miljon euro. Dessutom fås inkomster från utdelningar till fonderna och vinster från försäljning av värdepapper och andra extraordinära intäkter. Under 2020-2022 beräknas inkomsterna hållas på samma nivå eller öka i liten utsträckning. De finansiella inkomsterna innehåller ofta poster av engångsnatur som är svåra att förutse. Skadefondens värdeutveckling och resultat förväntas vara måttlig och följa de riktlinjer som stakats ut i placeringsprinciperna.

Andra finansiella utgifter 2020-2022 uppskattas uppgå till cirka 2,8 miljoner euro per år. För skadefondens del har man inte beaktat skador som eventuellt ersätts med fondens medel.

INVESTERINGAR

Stadens genomförda investeringar

Enligt Åbo stads verksamhetsplan uppgår bruttoinvesteringarna under budget- och ekonomiplaneringsperioden till 103,2 miljoner euro år 2019, 85,2 miljoner euro år 2020, 82,3 miljoner euro år 2021 och 75,5 miljoner euro år 2022.

I utarbetandet av budgeten är utgångspunkten för planeringen av investeringsutgifterna de organspecifika planeringstalen som stadsfullmäktige godkänt. Organens investeringsutgifter har inte balanserats för ekonomiplaneringsperioden 2019-2022.

Stadens investeringsutgifter är under planeringsperioden sammanlagt 346,2 miljoner euro, av vilka sammanlagt 103,2 miljoner euro föreslås reserveras för budgetåret 2019. Avvikelsen i planeringstallet var sammanlagt 11,6 miljoner euro år 2019.

Investeringsutgifterna som föreslagits 2019 avviker från planeringstallet på följande sätt: stadsstyrelsen 7,1 miljoner euro, stadsstyrelsens gemensamma funktioner 0,4 miljoner euro, välfärdssektorn 1,5 miljoner euro, bildningssektorn 1,1 miljoner euro, fritidssektorn 0,4 miljoner euro och stadsmiljösektorn 1,0 miljoner euro.

Stadens investeringsprogram och investeringsnivåer

Stadsmiljösektorn inledde sin verksamhet 1.1.2018. Stadsmiljösektorn bildades av den nuvarande miljösektorn och fastighetssektorn så att planering och byggande av lokaler separerades från upprätthållande och administration av lokaler, vilket överfördes från stadsmiljösektorn till koncernförvaltningen. Genomförande av stadens servicebyggnader och allmänna områden samt nybygget av dagvattennätverket och genomförandet av grundläggande renoveringar blev stadsmiljösektorns ansvar.

Stadsfullmäktige beslöt 14.5.2018 § 87 om en ändring i budgeten, vilken innebar en överflyttning av de budgetanslag som riktats till investeringsutgifter och investeringsinkomster från stadsmiljösektorn till stadsdirektörens verksamhetsområde (SSN/Stadens gemensamma). Enligt stadsstyrelsens beslut 20.8.2018 har i stadsmiljösektorns strategiska avtal lagts till stadsstyrelsens servicebeställning för sektorn, vilket innehåller en riktning av budgetanslagen från stadsstyrelsens resultatenhet för egenomshantering (51000 KH/markegendom, 51001 KH/ infraegendom, 51002 KH/fastighetsegendom) till sektorn. Stadsmiljösektorn ansvarar för genomförande och rapportering gällande ovan nämnda helheter.

Den totala summa för investeringsutgifterna för stadens gemensamma funktioner är 80,5 miljoner euro år 2019 och fördelar sig på infrainvesteringar, lokalinvesteringar, anskaffning av råmark. Fördelningen presenteras i tabellen Stadsmiljösektorns investeringsnivåer.

Under ekonomiplaneringsperioden 2019-2022 är stadens investeringsutgifter för infra-, lokal- och råmarkinvesteringar sammanlagt 286,4 miljoner euro. Investeringsnivån avviker från den planerade ramen för budgetåret 2019 med 0,4 miljoner euro och sammanlagt 6,9 miljoner euro under budgetperioden 2019-2022.

Det totala värdet för infrastrukturinvesteringar 2019 är 44,9 miljoner euro. I programmet för investeringar i infrastrukturen delas projekten in i huvudgrupper, indelningen visas i tabellen Infrainvesteringsprogrammet. De mål och åtgärder som ingår i de strategiska avtalen binder organen i förhållande till stadsstyrelsen. Stadsstyrelsen utfärdar bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i de strategiska avtalen är bindande för stadens myndigheter i förhållande till stadsstyrelsen.

Det totala värdet för investeringar i lokaler uppgår år 2019 till 32,1 miljoner euro, av vilka små investeringar det vill säga projekt vars totala värde är

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

under 1 miljon euro, sammanlagda summa år 2019 är 8,0 miljoner euro.

Betydande lokalinvesteringsobjekt år 2019 var bildningssektorns skolbyggnader, varas andel av lokalinvesteringsprogrammet var 60 %. Renoveringsobjekt i lokalinvesteringsprogrammet är Katedralskolans motionslokaler, Puolalan koulu, ändringsarbeten vid Råggatan 8, Runosbackens allaktivitetshus och Hannunniittu skolas tekniska och funktionella lokaler. Objektens kostnadskalkyleringar och förslag för penninganvändning har presenterats i tabellen Lokalinvesteringsprogrammet. Till nybyggnadsobjekten som påbörjas 2019 hör daghemmen på Viinämäkigatan och Tommilagatan, Aunela biblioteks- och ungdomslokaler samt nybygget av Kakskerta brandstation. Betydande investeringsobjekt som inleds under budgetperioden är bl.a. grundläggande renovering av Juhana Herttuas skolhus och nybygget Kärnhuset som ersätter Sirkkala skola.

Investeringar som koncernbolagen genomfört och genomförande av koncernens externa hyresprojekt

Man har strävat efter att lätta stadens investeringsnivåer för bl.a. lokalprojektens del genom att utnyttja Åbokoncernens lösningar för genomförande. Staden kan för den tid som byggprojektet pågår temporärt finansiera projekten via koncernkontots limit eller gå i proprieborgen för finansieringen av projekten. Projekt utanför balansen under budget- och ekonomiplaneringsåret presenteras i tabellerna Objekt utanför balansen som koncernbolagen genomfört och Genomförande av koncernens externa hyresprojekt.

Betydande investeringar inom koncernen är bl.a. allaktivitetshuset i Övre S:t Marie, daghemspro-

jektet samt lokallösningar för intensifierat serviceboende. Daghemmet på Råggatan 8 är ett av koncernens externa hyresprojekt.

Överlåtelseintäkter och finansiella intäkter av investeringarna

Enligt de planeringstal som stadsfullmäktige godkänt strävar stadsmiljösektorn efter att uppnå 22,5 miljoner euro i överlåtelseintäkter för 2019. För planeringsperioden 2019-2022 har överlåtelseintäkterna och finansieringsandelarnas summa i staden planerats bli sammanlagt 22,7 miljoner euro per år.

Summan för statsandelar och övriga finansieringsandelar för budgetåret 2019 föreslås sammanlagt 1,8 miljoner euro. Under ekonomiplaneringsperioden 2019-2022 var finansierings- och statsandelarna sammanlagt 4,9 miljoner euro. Statsandelarna beviljas bl.a. för materielanskaffningar till räddningsverket.

STADEN sammanlagt 1.000 €	Utfall 2017	Januari 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Investeringsutgifter	106 582	104 898	103 157	103 157	85 229	82 264	75 535
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	1 199	1 603	1 839	1 839	1 099	1 639	289
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva	0	22 671	22 673	22 673	22 671	22 671	22 671
NETTO	-105 384	-80 624	-78 645	-78 645	-61 459	-57 954	-52 575

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Ändring (%)		-23,5 %	-2,5 %	0,0 %	-21,9 %	-5,7 %	-9,3 %
-------------	--	---------	--------	-------	---------	--------	--------

Stadsstyrelsen 1.000 €	Utfall 2017	Januari 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Investeringsutgifter	38 715	14 961	11 063	11 063	5 961	5 961	5 961
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	140	0	0	0	0	0	0
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-38 574	-14 961	-11 063	-11 063	-5 961	-5 961	-5 961
Ändring (%)		-61,2 %	-26,1 %	0,0 %	-46,1 %	0,0 %	0,0 %

Ssn, Stadens gemensamma funktioner 1.000 €	Utfall 2017	Januari 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Investeringsutgifter	0	79 074	80 532	80 532	72 269	69 699	63 915
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	0	0	0	0	0	0	0
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva	0	22 500	22 500	22 500	22 500	22 500	22 500
NETTO	0	-56 574	-58 032	-58 032	-49 769	-47 199	-41 415
Ändring (%)		0,0 %	2,6 %	0,0 %	-14,2 %	-5,2 %	-12,3 %

Annan baskommun (utan Ssn och Ssn gemensamma funktioner) 1.000 €	Utfall 2017	Januari 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Investeringsutgifter	67 868	10 863	11 562	11 562	6 999	6 604	5 659
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	1 058	1 603	1 839	1 839	1 099	1 639	289
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva	0	171	173	173	171	171	171
NETTO	-66 810	-9 089	-9 550	-9 550	-5 729	-4 794	-5 199
Ändring (%)		-86,4 %	5,1 %	0,0 %	-40,0 %	-16,3 %	8,4 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Ssn Förvaltning av egendom, investeringsposter 1.000 €	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Investeringsutgifter, brutto	61 225	79 074	80 532	80 532	72 269	69 699	63 915
Infrainvesteringar	27 547	47 884	44 946	44 946	43 816	40 560	39 685
Investeringar i lokaler	14 393	27 690	32 086	32 086	24 953	25 639	20 730
Anskaffning av fast egendom	19 285	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Ändring (%)		29,2 %	2,6 %	0,0 %	-14,2 %	-5,2 %	-12,3 %

Infrainvesteringsprogram 1.000 €	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomi- plan 2021	Ekonomi- plan 2022
Strategiska markanvändningsprojekt	6 658	20 927	22 970	26 370	22 961	20 110	18 980
Projekt som ger inkomst	2 458	3 840	4 010	4 010	2 980	1 790	2 180
Projekt som stöder funktionerna	756	1 270	280	280	230	230	230
Projekt som sänker reparationsskulden	13 790	13 661	13 171	13 171	13 665	13 215	14 085
Projekt som tryggar trafikens funktion och säkerhet	1 963	6 500	2 700	3 250	1 755	2 800	2 200
Projekt som förbättrar kundtrivseln	1 921	1 766	1 815	1 815	2 225	2 415	2 010
Alla infrainvesteringar sammanlagt	27 547	47 964	44 946	48 346	43 816	40 560	39 685
Ej fördelade avdrag				- 3 950			

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Infrainvesteringar sammanlagt efter avdraget	27 547	47 964	44 946	44 946	43 816	40 560	39 685
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Lokalinvesteringsprogram 1.000 €	Skede	Kostnads- kalkyl	Budgetför- slag 2019	Budget 2019	Ekonomi- plan 2020	Ekonomi- plan 2021	Ekonomi- plan 2022	Mål för år då projektet blir färdigt
Renoveringsobjekt								
Bildningssektorn								
Renovering av Katedralskolans motionslokaler	Pågår	2 730 000	1 946 795	1 946 795				2019
Grundläggande renovering av Puolalan koulu	Pågår	14 800 000	6 000 000	6 000 000	5 644 770			2020
Grundläggande renovering av Pansion koulu	SFM 16.11.2015 § 197 (Behovsutredning för allaktivitetshuset i Pansio 2018)							2023
Råggatan 8, ändringsarbeten och tekniska korrigeringar	SFM 28.5.2018 § 130 (projektplan 2018)	4 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000			2020
Allaktivitetshuset på Runosbacken	Ssn 24.4.2017 § 169 (projektplan 2019)	10 300 000	700 000	700 000	4 349 000	4 349 000		2021
Tekniska och funktionella ändringsarbeten i Hannuniittu skolas lokaler	Ssn 8.1.2018 (projektplan 2018)	1 700 000	570 000	570 000	570 000	560 000		2023
Grundläggande renovering av Juhana Herttua skolhus	Ssn 18.9.2017 (projektplan 2018)	14 773 000			773 000	7 000 000	7 000 000	2023
Nybyggnader								
Sirkkala skola, ersättande nybyggande Kärnhuset	Ssn 18.12.2017 (projektplan 2018)	11 200 000			600 000	5 130 000	5 130 000	2023
Viinamäenkadun päiväkoti	Pågår	6 969 000	5 753 000	5 753 000				2019
Tommilankadun päiväkoti	SsnUtv 9.4.2018 (projektplan 2018)	6 032 000	2 916 500	2 916 500	2 916 500			2020
Fritidssektorn								
Nybyggande av Aunela biblioteks- och ungdomslokal	Pågår	2 396 000	2 246 000	2 246 000				2019
Egentliga Finlands regionala räddningsverk								
Nybyggande av brandstationen i Kakskerta/Satava	Pågår	1 864 000	1 814 000	1 814 000				2019
Övrigt								

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

För planering av projekt under ekonomiplaneringsperioden reserveras			640 000	640 000	600 000	600 000	600 000	
Mindre projekt <1 M€			8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	
Lokalinvesteringarna sammanlagt			32 086 295	32 086 295	24 953 270	25 639 000	20 730 000	

Objekt utanför balansen som koncernbolagen genomfört

Objekt utanför balansen som koncernbolagen genomfört

Projektets namn	Projektplan	Tidtabell	Kostnadsberäkning
Allaktivitetshuset i Övre S:t Marie*)	26.10.2018	Pågår, färdig 1/2019	24 440 000
Tallimäenkontän päiväkoti*)	28.9.2015	Pågår, färdig 4/2019	5 011 000
Raunistulan päiväkoti*)	28.9.2015	Pågår, färdig 1/2019	4 367 000
Sofiegatans daghem*)	27.8.2018	Mål för färdigställande 8/2021	4 989 600
Enheter för intensifierat serviceboende*)			
Skede 1 Kulkurivalssi, Kuralagatan 2	20.4.2015	Pågår, färdig	17 417 000
Skede 2 Vuokkokoti, Murkiogatan 10	20.4.2015	Pågår, färdig	23 053 000

Genomförande av koncernens externa hyresprojekt

Projektets namn	Projektplan	Årshyra
Råggatan 8, daghem**)	Färdig 8/2018	190 800

*) Staden beviljar tillfällig finansiering för projekten under byggtiden genom koncernkontots koncernlimit

***) Staden har beviljat proprieborgen för finansieringen av projektet

Daghemmen i Raunistula och Tallimäenkonttä genomförs via ett nytt dotterbolag till TVT Asunnot Oy

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FINANSIERINGSKALKYL OCH LÅN

Finansieringskalkyl

1.000 €	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsbidrag	39 074	1 037	25 178	42 114	54 288	59 561
Extraordinära intäkter och kostnader	23 660	0	7 600	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-604	-18 680	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Kassaflödet i verksamheten	62 130	-17 643	14 778	24 114	36 288	41 561
Investeringsutgifter	106 582	104 898	103 157	85 230	82 264	75 535
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	1 199	1 603	1 839	1 099	1 639	289
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	137 709	22 671	22 673	22 671	22 671	22 671
Kassaflödet för investeringarnas del	32 325	-80 624	-78 645	-61 459	-57 954	-52 575
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	94 455	-98 267	-63 867	-37 346	-21 667	-11 015
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL						
Förändringar i utlåningen	-137 654	-40 838	-35 939	-23 584	-23 241	-5 076
Ökning av utlåningen	-	144 437	50 000	28 000	28 000	28 000
Minskning av utlåningen	+	6 784	4 162	4 416	4 759	22 924
Förändringar i lånebeståndet	81 802	99 988	98 878	67 760	67 760	47 760
Ökning av långfristiga lån	100 000	150 000	150 000	150 000	100 000	150 000
Minskning av långfristiga lån	+	12	81 122	102 240	52 240	122 240
Förändringar i kortfristiga lån	+	-18 186	30 000	20 000	20 000	20 000
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	-77 260	59 150	62 939	44 176	44 519	42 684
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	17 194	-39 117	-928	6 830	22 852	31 669

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Nyckeltal	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Invånarantal 31.12	189 669	191 874	193 655	195 554	197 518	199 560
Investeringarnas egenanskaffningsutgifter, M€	105,4	103,3	101,3	84,1	80,6	75,2
Intern finansiering av investeringar, %	37 %	1 %	24 %	49 %	66 %	79 %
Lånebestånd 31.12, M€	757,1	837,1	935,9	1 003,7	1 071,4	1 119,2
Lån € / invånare	3 992	4 363	4 833	513	5 424	5 608

Förändringar i utlåningen

Under 2019 fortsätter den centraliserade koncernfinansieringen. TVT Asunnot Oy har reserverats 10 milj. euro nya långfristiga lån bl.a. för nya investeringar och återfinansiering av räntestödslånen som förfaller till betalning. Dessutom har dotterbolagen till TVT Asunnot reserverats långfristig utlåning bl.a. för finansiering av daghem. För Åbo Energi Ab har reserverats ett utlåningsbelopp om 10 milj.

euro varmed i huvudsak finansieras bolagets nya investeringar. Sammanlagt är ökning av utlåningen 50 milj. euro år 2018 och minskning av utlåningen är 14 milj. euro.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga (eller limiter för koncernkontot) kreditlimiter sammanlagt högst 300 milj. euro och långfristiga lån högst 50 milj. euro ur stadens kassamedel under budgetåret.

Limiter på koncernkontot används för att finansiera nya skolobjekt till Koy Turun Syvälahden koulu och Koy Turun Yli-Maarian koulu. Dessutom finansieras daghem som byggts av bl.a. Turun Päiväkodit Oy.

Stadens utlåning till dotterbolagen förblir även under de kommande åren på hög nivå på grund av bolagiseringar. Utlåningen till dotterbolagen gör att stadens nettoskuld inte ökar lika snabbt som stadens bruttoskuld.

(1.000 €)	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Förändringar i utlåningen	-40 838	-35 939	-23 584	-23 241	-5 076
Ökning av utlåningen	45 000	50 000	28 000	28 000	28 000
TVT Asunnot Oy	25 000	10 000	15 000	10 000	10 000
Åbo Energi Ab	10 000	10 000	5 000	10 000	10 000
Turun Palvelutilat Oy		3000			
Turun Päiväkodit Oy		10000			
Koy Turun Kulkurin valssi		7 000			
Övriga ofördelade	10 000	10 000	8 000	8 000	8 000
Minskning av utlåningen	4 162	14 061	4 416	4 759	22 924

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Åbo Energi Ab					
Åboregionens social- och hälsovårdsfastigheter Ab					
TVT Asunnot Oy	1 655	2 036	2 054	3 077	21 249
Åbo Stadstrafik Ab	247	247	247	247	247
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli	156	156	156	156	156
Studentbystiftelsen i Åbo *)	832	7 606 *)	680		
Åbo Hamn Ab	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Åbo Teknologifastigheter Ab		10 000			
Turun Tekstiilihuolto Oy	250	250	250	250	250
Stiftelsen Centrum Balticum		350			
Övriga ofördelade	22	22	29	29	22

*) Studentbystiftelsen i Åbo har ett avtal om lånearrangemang på 7,6 miljoner euro som förfaller till betalning 15.2.2019 och som inte har inkluderats i stadens lån utan det har bokförts som kostnad tidigare så att det har en positiv effekt på stadens extraordinära inkomster år 2019. Därmed syns det inte heller i totalsumman för minskning av utlåningen.

Förändringar i lånefinansieringen

Stadens räntebelagda skuld beräknas i början av 2019 uppgå till ca 837 miljoner euro varav 662 miljoner euro är långfristiga lån, 40 miljoner euro kortfristiga lån (kommuncertifikat), ca 55 miljoner euro depositioner i personalkassan och ca 80 miljoner euro bolagens depositioner. År 2019 beräknas staden ta 150 miljoner euro långfristigt lån och 20 miljoner euro kortfristigt lån. Av de långfristiga lånen förfaller 81 miljoner euro till betalning under 2019. Personalkassans och bolagens depositioner antas förbli på samma nivå. Sålunda skulle den räntebelagda skulden öka ca 99 miljoner euro år 2019.

Den sammanlagda skulden för 2019 - 2022 beräknas öka sammanlagt 282 miljoner euro. Den räntebelagda skulden beräknas uppgå till 1 119 miljoner euro i slutet av 2022.

Staden har för tillfället kommuncertifikatlimiter sammanlagt 420 miljoner euro som vid behov kan användas fullt ut för att trygga likviditeten kortvarigt eller ersätta långfristiga lån.

Staden strävar efter att ytterligare göra sin medelanskaffning mångsidigare och utnyttja olika instrument för låneupptagning t.ex. masskuldebrevslån och s.k. Private Placement-lånearrangemang förutom balanslånen. Dessutom har staden som mål att utnyttja finansieringen från investeringsbanker,

t.ex. en eventuell finansiering från Europeiska Investeringsbanken. Därmed försöker man också förlänga maturitetsfördelningen i och med att stadens skuldsättning ökar.

Skyddet av räntekostnaderna för koncernskulden

Fördelning av ränterisken för koncernskulden är ännu viktigare när skuldsättningen ökar. Detta gör man genom att ingå avtal om räntebyte. Därigenom ser staden också till att ränteutgifterna ökar måttligt samtidigt som räntorna stiger. Stadsstyrelsen har bl.a. i uttagsplanen fastställt att skyddsgraden för moderstadens räntebelagda skuld varierar mellan 40 - 90 procent.

Staden fördelar ränterisken för koncernskulden mellan olika räntegrunder genom att under budgetåret ingå nya avtal om valuta- och räntebyte för högst 500 miljoner euro eller nya öppna ränteterminer (futures) för högst 100 miljoner euro. Om ett långfristigt lån lyfts i annan valuta än i euro, så ändras valuta- och ränterisken genom avtal om valuta- och räntebyte till euro. Ränterisken för andra poster eller ränterisken för ansvar utanför balansräkningen (t.ex. leasingavtal) eller en annan risk kan ändras för högst 150 miljoner euro under budgetåret.

Förändringar i kassareserven

Kassareserven antas ligga på ca 120 - 180 miljoner euro i början av 2019 och variera mellan 80 - 200 miljoner euro under året. Under en månad uppgick betalningarna ur kassan till ca 120 - 170 miljoner euro. Under hela ekonomiplanepreioden 2019 - 2022 förväntas stadens finansiella ställning förbli på den nuvarande nivån efter låneuttagen.

MÅL FÖR VERKSAMHETEN OCH EKONOMIN

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSFULLMÄKTIGE

STADSFULLMÄKTIGE

Kort beskrivning av verksamheten

Den högsta beslutanderätten inom staden utövas av stadsfullmäktige som valts av stadens invånare. Fullmäktige väljs för en mandatperiod på fyra år genom val som förrättas vart fjärde år.

Åbo stadsfullmäktige har 67 ledamöter under mandatperioden 2017-2021. Antalet ledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Kommunen har ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens beslutanderätt. Bestämmelser om stadsfullmäktiges uppgifter finns i kommunallagen. Enligt kommunallagen fattar fullmäktige beslut om

1. kommunstrategin,
2. förvaltningsstadgan,
3. budgeten och ekonomiplanen,
4. principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv,

5. de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
6. grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten,
7. grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,
8. de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,
9. ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
10. valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
11. grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
12. valet av revisorer,
13. godkännande av bokslutet och ansvarsfrihet,
14. annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

Den partivisa fördelningen av fullmäktigeplatserna 2017-2021:

Samlingspartiet	17
Gröna förbundet	14
Finlands Socialdemokratiska Parti	12
Vänsterförbundet	12
Sannfinländarna	3
Centern i Finland	3
Svenska folkpartiet	3
Blå framtid	2
Kristdemokraterna i Finland	1

Fullmäktigeledamöternas sammanträdesarvoden och hyror som uppstår av användningen av lokaler betalas ur stadsfullmäktiges anslag.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSFULLMÄKTIGE

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (SD)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Stadsfullmäktige							
Verksamhetsintäkter							
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	1 095	1 204	1 072	1 072	1 200	1 200	1 200
Verksamhetsbidrag	-1 095	-1 204	-1 072	-1 072	-1 200	-1 200	-1 200
Ändring-%		10,0 %	-11,2 %	-11,2 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %

ÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 €	2019	2020	2021	2022

Stadsstyrelsen

1.000 €	2019	2020	2021	2022

Stadsdirektören

1.000 €	2019	2020	2021	2022

REVISIONSNÄMNDEN

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: stadsrevisor Kari Koivuluhta

Kort beskrivning av verksamheten

Revisionsnämndens har till uppgift att

- ordna granskning och bedömning av förvaltning och ekonomi
- se till att granskningen av staden och dess dotter-sammanslutningar samordnas
- ta fram pålitliga och väsentliga utvärderingsuppgifter som stöd för utvecklandet av staden och dess strategiska ledarskap och verksamhet
  - för fullmäktige och andra beslutsfattare
  - för kommuninvånarna och det omgivande samhället
  - för stadens personal
- samt
- bedöma huruvida de strategiska målen och budgetmålen som fullmäktige satt upp har nåtts i hela kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
- övervaka att skyldigheten enligt 84 § i kommunallagen att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige
- andra uppgifter som enligt kommunallagen överförts på nämnden.

Syftet med utvärderings- och revisionsverksamheten är att säkerställa att stadskoncernens verksamhet är ändamålsenlig och resultatriktad samt att tillgodose kommuninvånarnas intressen.

Förändringar i omvärlden

Revisionsnämndens uppgiftsfält påverkas av kraven att balansera ekonomin samt behovet av att bedöma innehållet i planerna för balanseringen och genomförandet av och tillräckligheten hos åtgärderna.

Verksamheten påverkas också av organiseringen, anordningsättet och ledningen av kommunkoncernens verksamhet och serviceproduktion samt ändringar i dessa.

Dessutom ska nämndens verksamhet beakta strukturen och innehållet i gällande styrdokument samt de ändringsfaktorer som påverkar stadskoncernens och dess olika delars verksamhet och resultat. Omvärlden ändras konstant bland annat på grund av lagstiftningen och det allt mer ökande samarbetet över kommungränserna.

Utvecklande av verksamheten

Revisionsnämndens mål är att stöda uppnåendet av strategiska mål som fullmäktige uppställt i enlighet med sin verksamhetsidé. Uppnåendet av målen stöds genom utvärdering där verkställandet, genomförandet och effekterna av de uppställda målen granskas på organisationens olika nivåer och funktioner. Utvärderingen strävar efter att omfatta

de ärendehelheter eller funktioner som anses vara de mest väsentliga under fullmäktigeperioden. Utvärderingsresultaten rapporteras på det sätt som vid ifrågavarande tidpunkt är ändamålsenligt.

Innehållet av revisionsnämndens verksamhet påverkas av ändringar och mål i bland annat omvärlden och stadens egen verksamhet. Revisionsnämndens verksamhets sätt och verksamhetsinnehåll utvecklas kontinuerligt för att svara mot utmaningar som den står inför.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

REVISIONSNÄMNDEN

KLAUSULER

Klausuler sfm	Klausuler ssn	Klausuler sd
		-

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (SD)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Revisionsnämnden							
Verksamhetsintäkter							
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	443	492	538	538	546	554	563
Verksamhetsbidrag	-443	-492	-538	-538	-546	-554	-563
Ändring-%		11,2 %	8,7 %	8,7 %	1,5 %	1,5 %	1.6 %

ÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 €	2019	2020	2021	2022

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

REVISIONSNÄMNDEN

Stadsstyrelsen

1.000 €	2019	2020	2021	2022

Stadsdirektören

1.000 €	2019	2020	2021	2022

Revisionsnämnden (ändring i planeringssiffran som stadsfullmäktige fastställt)

1.000 €	2019	2020	2021	2022
Inga ändringar	-538 000	-546 000	-554 000	-563 000

ANVÄNDNING AV ARBETSKRAFT (SFM)

	Utfall 2017	Januari 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsverken	5	5	5	5	5	5	5
Löner och arvoden (€)	249 267	282 995	331 117	331 117	339 117	347 117	356 117
Ytterligare upplysningar:							

CENTRALVALNÄMNDEN

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: förvaltningsjurist stadsjurist Jukka Vanto

Kort beskrivning av verksamheten

Enligt vallagen ska fullmäktige tillsätta en centralvalnämnd för sin mandatperiod. Centralvalnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Centralvalnämnden har anställt som sekreterare två jurister från stadens enhet för juridiska ärenden vid koncernförvaltningen.

Centralvalnämnden sammanträder vid de tidpunkter som stadgas i vallagen och vid behov vid övriga tidpunkter på kallelse av nämndens ordförande. Centralvalnämnden är verksam både vid kommunalval och vid statliga val. Centralvalnämndens uppgift är att upprätthålla beredskap för att ordna val och folkomröstningar, svara för ordnandet av val och folkomröstningar och sköta uträkningen av resultatet vid kommunalval inom nationella riktgivande tider.

Förändringar i omvärlden

Centralvalnämnden är ett lagstadgat organ. Dess omvärld påverkas av ändringar i vallagen (714/1998) och kommunallagen (410/2015).

De senaste ändringarna i vallagen gjordes genom lagen om ändring av vallagen 939/2017 så att röstberättigade som permanent bor utomlands och andra röstberättigade som tillfälligt bor eller vistas utomlands under ett val får rösta per brev från utlandet vid allmänna val. Ändringen tillämpas första gången vid riksdagsvalet 2019.

År 2019 förrättas riksdags- och Europaparlamentsval. I budgeten 2018 var man tvungen att förbereda sig för förrättandet av eventuella landskapsval som emellertid inte genomfördes. I svaret som landets regering gav 2018 gällande ändringarna som

uppskjutningen av landskaps- och vårdreformen orsakat föreslås att det första landskapsvalet förrättas samtidigt som Europaparlamentsvalet i maj 2019.

Detta förutsätter dock att lagstiftningen träder i kraft ungefär 6 månader innan valet förrättas.

Enligt nuvarande uppgifter ordnas inga ordinarie val 2020 och 2022. År 2021 förrättas kommunalval och eventuellt landskapsval.

Utvecklande av verksamheten

Centralvalnämnden använder samma ärendehanterings- och informationsförmedlingssystem som de andra organen och tillämpar samma sammanträdespraxis och annan praxis bortsett från vissa undantag som bestäms i vallagen.

KLAUSULER

Klausuler sfm	Klausuler ssn	Klausuler sd

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

CENTRALVALNÄMNDEN

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (SD)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Centralvalnämnden							
Verksamhetsintäkter		330	640	640		349	
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	536	1 048	1 021	1 021	120	1 153	120
Verksamhetsbidrag	-536	-718	-380	-380	-120	-804	-120
Ändring-%		33,9 %	-47,2 %	-47,2 %	-68,5 %	571,1 %	-85,1 %

ÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 €, Centralvalnämnden	2019	2020	2021	2022

Stadsstyrelsen

1.000 €, Centralvalnämnden	2019	2020	2021	2022

Stadsdirektören

1.000 €, Centralvalnämnden	2019	2020	2021	2022

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

CENTRALVALNÄMNDEN

ANVÄNDNING AV ARBETSKRAFT (SFM)

	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsverken	5	10	10	10	0,5	6	0,5

Ytterligare upplysningar:

2018 Presidentval (landskapsval förrättades inte)
2019 Riksdags- och Europaparlamentsval och eventuellt landsskapsval
2020 Inga ordinarie val
2021 Kommunalval och eventuellt landskapsval
2022 Inga ordinarie val

STADSSTYRELSEN OCH KONCERNSEKTIONEN

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: stadsdirektör Minna Arve

PLAN FÖR UTVECKLING AV VERKSAMHETEN OCH STRATEGISKA TYNGDPUNKTER

Utgångspunkten för utvecklingen av Åbo stad är visionen, verksamhetslöften och målen som ingår i stadsstrategin Åbo 2029 samt riktlinjerna för de strategiska programmen. De strategiska programmen innehåller sammanlagt 42 riktlinjer.

Stadens verksamhet strävar efter en hållbar välfärd hos stadsinvånarna. Den åldrande befolkningen, arbetslösheten, anhopningen av välfärdsproblem, bristen på motion och rätt inriktning av resurser är exempel på omvärldsrelaterade utmaningar som kräver en heltäckande ändring av verksamhetsätten för att kunna lösas. Stadens servicestruktur måste ändras så att dyra specialarbeten och korrigeringar minskar och verksamheten inriktas på möjliggörande och förebyggande arbete. Med hjälp av servicedesign förbättrar man servicekedjorna särskilt hos dem som använder mycket tjänster. Då man investerar på rätt sätt i förebyggande och vid behov sektorsövergripande och samordnade tjänster, uppstår både välfärdsnyttor och ekonomiska besparingar.

Tjänsterna ordnas med hjälp av effektfulla servicekedjor så att fokus ligger på kundbetjäningen. Tjänster genomförs i tätt och brett samarbete med olika aktörer.

Åboregionen har en mångsidig näringsstruktur som behöver högklassiga och flexibla företags- och innovationstjänster. Det bästa sättet att sköta sysselsättningen är att utveckla och stödja uppkomsten av nya företag, konkurrenskraften och tillväxten så att det uppstår en genuin och bestående efterfrågan på arbetskraft. Åbos logistiska läge i EU:s TEN-T-stamnätsskorridor (Trans European Network) och i tillväxtzonen som sträcker sig från Stockholm via Åbo och Helsingfors till S:t Petersburg innebär möjligheter för Åbo att utvecklas som en viktig logistisk knutpunkt.

Till Åbos speciella styrkor hör högklassiga universitet, yrkeshögskolor och andra läroanstalter. De stöder stadens kontinuerliga förnyelse genom att skapa förutsättningar för en bred kompetens och kreativitet. De 40 000 studerandena i Åbo är en viktig potential för staden och företagen.

Med tanke på Åbos utveckling som turist- och kongressstad är Åbos historia, kulturtjänster, evenemangsverksamhet, skärgården, det havsnära läget och ån viktiga attraktions- och livskraftfaktorer.

Som utgångspunkt för förnyelsen är en genomskinlig verksamhet och ett informationsledarskap som stöds med moderna datasystem. Därför vill staden

känna sina invånare och kunder bättre. Centrala element när det gäller att öka produktiviteten är också effektivisering av stadens lokalanvändning, en aktiv ägarstyrning och produktifiering av stöd-tjänsterna. De gemensamma spelreglerna garanterar att stadens resurser används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Digitalisering av tjänster och funktioner gör det möjligt att lätta på organisations- och kostnadsstrukturen och inrikta personalens tidsanvändning på mer krävande arbetsuppgifter. För invånare och kunder innebär detta bättre möjligheter att använda stadens tjänster oberoende av tid och plats.

När man förnyar tjänsterna genom ett omfattande innovationssamarbete enligt principerna om öppenhet främjar man också uppkomsten av nya affärsmöjligheter och serviceformer. För att utvecklandet ska kunna ske effektivt behövs gemensamma metoder och verktyg på stadsnivå för att man ska kunna hantera utvecklingsarbetet.

Det aktiva byggandet som innebär både ett målmedvetet nybyggande och kompletteringsbyggande har alltid varit ett av kännetecknen för en växande stad. Att staden utvecklas i omfattande helheter

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSSTYRELSEN

stöder näringslivets konkurrenskraft och invånarnas trivsel.

Globalt sett är Åbo en föregångare inom klimatpolitiken och vill vara en del av det internationella stadsnätverket som avgör frågor i anslutning till klimatförändringen. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stads-koncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Åbo har som mål att vara en klimatpositiv stad från 2029 framåt och tillämpa principerna om resurskloshet (avfallsfrihet, utsläppsfrihet och hållbar användning av naturresurser) före år 2040.

Utvecklingsmodell

Utvecklingsarbetet i Åbo stad bygger på stadens utvecklingsmodell (Ssn 29.9.14, § 368). Basstaden följer utvecklingsmodellen i allt utvecklingsarbete. Strategin genomförs huvudsakligen som utvecklingsprojekt och projekt. De viktigaste utvecklingsprojekten och projekten tas upp i sektorernas och koncernförvaltningens strategiska och operativa avtal.

Utvecklingsmodellen förenhetligar begreppen, strukturerna och arbetssätten som anknyter till utvecklingsarbetet. Utvecklingsmodellen innehåller en ledning av utvecklingshelheten (=portföljhantering) och en ledning av ett enskilt projekt (=projekthantering).

Varje utvecklingsprojekt och projekt placeras i en portfölj som följer stadens strategistruktur eller i en sektorportfölj. För portföljstyrningen ansvarar

en namngiven portföljägare och en styrgrupp. Vid användning av utvecklingsmodellen utnyttjas portföljhanteringsverktyget ThinkingPortfolio.

Stadens spetsprojekt

1. Utvecklandet av centrumområdet

Stadsstyrelsen startade genom sitt beslut 2.5.2016, § 177 spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet. Syftet med projektet är att trygga och förnya livskraften i stadscentrum.

Efter att ha startat spetsprojektet utnämnde stadsstyrelsen genom sitt beslut 19.9.2016 § 372 en sektorsövergripande arbetsgrupp för utarbetandet av visionen. Till arbetsgruppens ordförande kallades professor Markku Wilenius på centret för framtidsforskning vid Åbo universitet.

Arbetsgruppen fick sitt arbete färdigt och överlämnade dokumenthelheten för Centrumvision 2050 till staden 14.8.2017.

Spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet är ett verktyg för stadens strategiska ledningssystem som går ut på att genomföra de mål som gäller centrumområdet. Enligt riktlinjerna i strategin speglar stadens centrum stadens framgång, välfärd och konkurrenskraft, och därför bör den kunna förnya sig kontinuerligt. Målet med spetsprojektet som siktar på att utveckla staden på ett heltäckande sätt är att förstärka konkurrenskraften och attraktionskraften i Åbo centrum med tanke på affärsverksamhet, turism och boende.

Å ena sidan är målet att förstärka stadscentrumets ställning som en trivsam miljö för stadsinvånarna genom att förbättra offentliga stadsrum, öka attraktiviteten året runt samt genom att skapa förutsättningarna för ett livligt kulturliv och en vital evenemangsverksamhet i stadens centrum. Å andra sidan har man som mål att hitta metoder att förstärka livskraften i centrum och återföra tilltron till investeringar som är inriktade på centrumområdet. Målet är också att se till att centrum även i framtiden kan nås med alla trafikformer såväl internationellt som nationellt och regionalt.

Stadsstyrelsen (13.8.2018 § 288) godkände planen för genomförande av spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet.

2. Åbo vetenskapspark

Åbo stadsfullmäktige beslutade i samband med budgeten för 2016 att tillsätta ett spetsprojekt som bär namnet Åbo vetenskapspark. Åbo stadsstyrelse verkställde beslutet genom att starta projektet i april 2016 (Ssn 25.4.2016 § 163). Masterplanen för Åbo Vetenskapspark 2050 presenterades för stadsstyrelsen i december 2017.

I maj 2018 beslutade stadsfullmäktige att spetsprojektet Åbo vetenskapspark styr det behöriga organets och tjänsteinnehavarens beredning och beslutsfattande. Samtidigt godkände stadsfullmäktige principerna som styr genomförandet och planeringen av spetsprojektet (Sfm 14.5.2018 § 91).

Åbo vetenskapspark är det viktigaste tillväxtstödande stadsutvecklingsobjektet i stadsregionen.

Syftet med spetsprojektet är att skapa ett internationellt attraktivt och djärvt innovativt kompetenskluster med mångsidiga funktioner och logistisk dragningskraft. Utvecklingsarbetet i enlighet med spetsprojektet för Vetenskapsparken syftar framför allt till att de exceptionella utgångspunkterna för Vetenskapsparkens läge och den potential som det mångsidiga kompetensklustret skapar ska gynna den heltäckande utvecklingen så fullt ut som möjligt.

Stadsstyrelsen (18.6.2018 § 265) godkände planen för genomförande av spetsprojektet Åbo vetenskapspark.

3. Smart and Wise Turku

Stadsstyrelsen (18.6.2018 § 249) beslutade om framskridandet av spetsprojektet Smart and Wise Turku och mätarna som beskriver resultatens effekt.

Spetsprojektet Smart and Wise Turku genomför stadens strategi på ett omfattande sätt. Målet med projektet är att hjälpa Åbo stad att förbereda sig för klimatförändringen och urbaniseringens utmaningar samt förbättra verksamhetens effektivitet genom att använda digitaliseringen och den information som den genererar. Genom omfattande samarbete och innovativa försök tillsammans med högskolor.

Spetsprojektet Smart and Wise Turku består av sex insatsområden: Kolneutralitet och resurskloket,

Hantering av kundrelationer och tjänster, Stadsplanering, Säkerhet, Trafik och mobilitet samt Föregångande av utslagning.

Förvaltning av fast egendom och lokal- och infrastrukturegendom

Organiseringsansvaret för värdet på egendomen faller på stadsdirektörens sektor. Ansvaret för värdet på egendomen faller inom serviceområdet för stadsbyggnad vid stadsmiljösektorn och grundar sig på det strategiska avtalet och investeringsprogrammet.

Stadsutvecklingsgruppen i samarbete med stadsmiljösektorn ansvarar aktivt för utvecklandet och värdet av fastighetsegendomen. Staden effektiviserar överlåtelseerna av den fasta egendomen genom att utveckla egendomen med hjälp av planläggning och partnersamarbete så att den blir mer attraktiv.

Förvaltning av lokal- och infrastrukturegendomen bygger på planmässighet varvid man utnyttjar beräkning av reparationsskulden. Att ta hand om värdet på egendomen förutsätter tillräckliga investeringar.

Att godkänna ett lokalprojekt som beteckning i budgetens investeringsprogram kräver att det finns en i regel godkänd behovsutredning och projektplan eller en projektbeskrivning. Att godkänna beteckningen i budgetens investeringsprogram för ekonomiplaneringsperioden förutsätter att behovsutredningen godkänns. Målet är att verksamhetsmodellen kan användas vid beredning av infrastrukturprojekt för budgetåret 2020.

Stadens investeringar i servicebyggnader bygger på godkända servicenätsplaner.

Energieffektiviteten för byggnadsbeståndet och smarta egenskaper i byggnaderna förbättras och prioriteras inom investeringsramen. De hållbara investeringsprinciperna och kvalitetsnivån bestäms i projektplanen.

Innovationsupphandlingar

Staden har beslutat att utveckla sin upphandlingsprocess genom att utveckla upphandlingskompetensen där ett av målen är innovationsupphandlingar.

Med innovationsupphandling avses upphandling av en ny eller avsevärt förbättrad vara eller en tjänst som förbättrar produktiviteten, kvaliteten, hållbarheten och/eller (den strategiska/operativa) effektiviteten för den offentliga servicen. Innovationsupphandlingen inriktar köpkraften inom den offentliga sektorn på att stödja uppkomsten av nya lösningar, sporrar företagen att utveckla innovationer, skapar referenser för exporten och stöder företagsexpansionen.

Innovationsupphandlingar flyttas från upphandlingslistan för årsplaneringen till vägkartan för upphandlingar. Målet med vägkartan för upphandlingar är att signalera om kommande behov inom staden och även för näringslivet. Målet är att få tillräckligt med tid för beredning av innovationsupphandlingar så att man i större utsträckning genom marknadsdialog ska kunna kartlägga olika alternativ för att genomföra upphandlingar.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSSTYRELSEN

ANTECKNINGAR

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen

Det förbereds en planeringsmodell för ekonomin som bygger på befolkningsprognosen och stöder planeringen av verksamheten inom utbildningssektorn (grundläggande utbildning och småbarnspedagogik). Justering av principerna för bidragsverksamheten beaktas, bidragsanslag till ett belopp av 252 000 euro överförs till sektornämnderna.

ANSLAG OCH INVESTERINGAR

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Stadsstyrelsen							
Verksamhetsintäkter	54 864	191 134	172 193	172 293	174 922	178 343	182 619
Tillverkning för eget bruk	313						
Verksamhetskostnader	157 982	241 807	227 752	231 962	230 122	234 309	239 656
Verksamhetsbidrag	-102 805	-50 673	-55 559	-59 669	-55 200	-55 966	-57 037
Ändring-%		-50,7 %	7,1 %	15,0 %	-7,5 %	1,4 %	1,9 %
Investeringsutgifter	38 715	14 961	11 063	11 063	5 961	5 961	5 961
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	140						
Överlåtelseinkomster av bestående aktiva							
NETTO	-38 574	-14 961	-11 063	-11 063	-5 961	-5 961	-5 961
Ändring-%		-61,2 %	-26,1 %	-26,1 %	-46,1 %	0,0 %	0,0 %

*=Siffrorna för januari 2018 innefattar inte Företagshälsovården och Skuldrådgivningsbyrån.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSSTYRELSEN

STADSSTYRELSENS SJÄLVFINANSIERINGSANDELAR (SFM)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Stadsstyrelsen, självfinansieringsandelar							
Verksamhetsintäkter							
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	18 194	18 952	18 914	18 914	18 500	18 500	18 500
Verksamhetsbidrag	-18 194	-18 952	-18 914	-18 914	-18 500	-18 500	-18 500
Ändring-%		4,2 %	-0,2 %	-0,2 %	-2,2 %	0,0 %	0,0 %

ÄNDRINGAR

Stadsdirektören

1.000 €, Stadsstyrelsen	2019	2020	2021	2022
Indragning av stöd till Maskinteknologicentret	-100	-100	-300	-600
Effektiverad ansökan om utbildningsstöd hos staten	100	100	200	200
Stöd till Paavo Nurmi Games	-100	-100	-100	-100
Förbättrad produktivitet	-390	-390	-390	-390
Stöd till Turkuhalli Oy	-200	-200	-200	-200
Reservering, förändring av semesterlöneskulden (nedskärning av semesterpenningen upphör)	5 000			
x Granskning av planeringsåren		-890	-1 190	-1 490

1.000 €, Stadsstyrelsen, självfinansieringsandelar	2019	2020	2021	2022

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSSTYRELSEN

ANVÄNDNING AV ARBETSKRAFT (SFM)

Årsverken (årsv.) och kostnader (1.000€)	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Ssn sammanlagt (årsv.)	426,0	524,5	534,7		534,7	534,7	523,7
Ssn, löner och arvoden (€)	18 768	24 451	25 844		26 232	26 730	26 463
Koncernförvaltningen (årsv.)	201,0	305,0	316,0		316,0	316,0	305,0
Koncernförvaltningen, löner och arvoden (€)	9 146	14 620	15 401		15 632	15 866	15 543
Servicecentraler (årsv.)	225,0	219,5	218,7		218,7	218,7	218,7
Servicecentraler, löner och arvoden (€)	9 622	9 831	10 443		10 600	10 759	10 920

Ytterligare upplysningar:

Från siffrorna gällande användningen av arbetskraften har för alla års del eliminerats siffrorna för Företagshälsovården som bolagiseras nästa år och Skuldrådgivningen som överförs till staten.

Budgetförslag 2018: Ökningen för 2017 förklaras av grundandet av Lokalservicecentralen och personalöverföringar från Stadsmiljösektorn som genomfördes i samband med reformen av förvaltningstjänsterna.

Budgetförslag 2019: Ökningen jämfört med föregående år förklaras av anställning av projektpersonalen för viss tid inom spetsprojektet Smart and Wise Turku (+11 årsv.).

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSSTYRELSEN

STRATEGISKA MÅL (SFM)

Spetsprojekt 1: Utvecklandet av centrumområdet	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.2 Stadscentrumets livskraft ökas genom brett samarbete</i>			<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 3.3.1</i>			
--	---	--	--	---	--	--	--

Utvärderingskriterium 2019:	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
	Visionsarbetet är färdigt	Genomförande	Genomförande av verksamhetsplanen				

Beskrivning av målet:

Målet med spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet är att stärka livskraften och attraktionskraften året runt i stadscentrum.

Målet med spetsprojektet är att skapa en vision på lång sikt för utvecklandet av centrumområdet, fastställa och genomföra nödvändiga åtgärder för utvecklandet på kort, medellång och lång sikt samt skapa en verksamhetsmodell för utvecklandet av centrumområdet tillsammans med viktiga intressentgrupper.

Verksamhetsplanen för 2019 ingår som bilaga i det strategiska avtalet för Koncernförvaltningen. Verksamhetsplanen innehåller de centrala åtgärderna och mätarna för uppföljning av projektets framskridande. Verksamhetsplanen utarbetas efter att stadsstyrelsen har godkänt förslaget om spetsprojektet. För styrningen av spetsprojektet svarar stadsstyrelsen.

Spetsprojekt 2: Åbo Campus och vetenskapspark	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.1 Man skapar förutsättningar för tillväxten genom att utveckla staden i stora områdeshelheter.</i>			<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 3.3.3, 3.3.7, 3.3.10</i>			
---	---	--	--	--	--	--	--

Utvärderingskriterium 2019:	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
	Masterplanen är färdig och genomförandet har inletts	Genomförande	Genomförande av verksamhetsplanen				

Beskrivning av målet:

Campus - Vetenskapsparken genomför en ny stadsstruktur som samtidigt fungerar som innovationsplattform för utvecklandet av markanvändning, boende, tjänster, trafik och näringar. Utvecklingshelheten kopplar samman de regionalt viktiga MALPE-projekten; Entimmeståget, Trafik som service (MaaS) och smidiga resekedjor, Last Mile Service, utvecklingsprojekt för stationsområden samt utvecklingsprojekt för övriga campusområden.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSSTYRELSEN

Verksamhetsplanen för 2019 ingår som bilaga i det strategiska avtalet för Koncernförvaltningen. Verksamhetsplanen innehåller de centrala åtgärderna och mätarna för uppföljning av projektets framskridande. Verksamhetsplanen utarbetas efter att stadsstyrelsen har godkänt förslaget om spetsprojektet. För styrningen av spetsprojektet svarar stadsstyrelsen.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: sektordirektör Riitta Liuksa

PLAN FÖR UTVECKLING AV VERKSAMHETEN OCH STRATEGISKA TYNGDPUNKTER (SFM)

För social- och hälsovårdstjänsternas del är det relevant att man kan svara på kommuninvånarnas servicebehov genom att skapa förutsättningar för välbefinnande, öka produktivitet och förebyggande arbete samt förbättra hur väl tjänsterna riktas och deras effekt genom serviceprocesser som utgår från kunden och servicebehoven. Detta förutsätter nytt och mer omfattande samarbete med stadens aktörer, den tredje sektorn, privata serviceproducenter samt bland kommuninvånarna. För den egna serviceproduktionens del koncentrerar man sig utöver att öka förebyggande arbete på att förbättra produktiviteten, effektiviteten och servicens inverkan. Främjande av välbefinnande och hälsa genomförs i ett omfattande tväradministrativt samarbete. Kommuninvånarnas egen aktivitet stöds samt deltagande i planeringen av sina egna tjänster ökas. De strategiska tyngdpunkterna för välfärdssektorns verksamhet är:

Tyngdpunkten överförs till förebyggande arbete

I resultaten för den omfattande enkäten om främjande av välbefinnande och hälsa, som genomfördes i slutet av 2015, lyftes tydligt fram behovet av att i allt större grad överföra tyngdpunkten inom social- och hälsovårdstjänsterna till förebyggande arbete. Genom förebyggande arbete kan man

minska på kommuninvånarnas servicebehov så en satsning på detta är motiverat både ur en human och ekonomisk synvinkel. Detta är även en av de centrala målen i den riksomfattande social- och hälsovårdsreformen.

Överföringen av tyngdpunkten till förebyggande arbete innebär bl.a. att man tjänsterna på grundnivå stärks och att god tillgång till, ingripande i tidigt skede, tidigare inledning av vård, utveckling av rehabiliteringen, utveckling av servicehandledningen, tjänster som ges i rätt tid och riktas rätt, stödjande av fysisk och psykisk funktionsförmåga och stödjande av människors egen aktivitet. Överföringen av tyngdpunkten till förebyggande arbete är dock inte endast en resursfråga utan den kräver även att man fördjupar sig i samarbetet, utveckling av kompetens och arbetssätt samt framför allt en ändring av attityder och verksamhetskultur.

De korrigerande tjänsternas produktivitet, effektivitet och inverkan ökas

Ett välfungerande förebyggande arbete utrotar dock inte behovet av korrigerande social- och hälsovårdstjänster. Förbättringen av effektiviteten fortsätter bl.a. i den strukturförändring som gäller

barnskyddet och som kommit igång väl. Omfattande strukturförändringar är utöver dessa igång för äldre- och handikappservicens del samt inom mental- och missbrukarvårdens tjänster. Arbetet med att utveckla sjukhuset, hälsocentralerna och munhälsovården fortsätter. Genom utvecklandet av vårdkedjorna strävar man efter att bl.a. minska antalet fördröjningsdagar för VSSHP. Utvecklingen av den egna hemvården fortsätter och i jämförelseutvecklingen används uppgifter inom det område som konkurrensutsatts.

Förbättring av produktivitet, effektivitet och inverkan kräver dessutom kontinuerligt främjande av utvecklingsarbetet för informationsledning. Även organisationens verksamhetskultur förs målmedvetet i riktning mot en mer modig kultur där man prövar och testar.

Välfärdssektorn har gett sina kunder ett servicelöfte:

- Vi lovar betjäna våra kunder så att de blir sedda, hörda och bemötta.
- Vi lovar utveckla tjänsterna med våra kunder som jämställda.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

- Vi lovar att tillsammans med våra kunder skapa tjänster som ökar deras välbefinnande.

Verkställandet av servicelöftet har inletts redan 2018 och fortsätter under 2019.

Regeringens spetsprojekt som är underställda social- och hälsovårdsministeriet

- Service som utgår från kunden (innehåller projektet Omat digiajan hyvintipalvelut ODA/Omaolo)
- Hälsa och välbefinnande främjas och ojämlikhet minskas
- Ändringsprogram för barn- och familjeservice genomförs
- Hemvården utvecklas för äldre och man stärker egenvård för alla åldrar

- Vägar till arbete för partiellt arbetsföra personer

Välfärdssektorn koordinerar utvecklingsprojektet för utvecklande av hemvården för äldre och närståendevården för alla ålderskategorier (KomPassi). Därtill är sektorn partner i ändringsprogrammet för barn- och familjetjänster samt i programmets regionala genomförande (projektet Lupa auttaa).

BOKFÖRINGAR

Stadsfullmäktige

Social- och hälsovårdsnämnden

ANSLAG OCH INVESTERINGAR

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Social- och hälsovårdsnämnden							
Verksamhetsintäkter	71 073	68 305	68 305	68 605	69 830	71 347	73 243
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	658 923	671 909	676 268	670 398	679 736	691 471	706 748
Verksamhetsbidrag	-587 850	-603 604	-607 963	-601 793	-609 907	-620 124	-633 505
Ändring (%)		2,7 %	0,7 %	-0,3 %	1,3 %	1,7 %	2,2 %
Investeringsutgifter	302	1 000	2 500	2 500			
Statsandelar och övriga finansieringsandelar							
Överlåtelseinkomster av bestående aktiva							
NETTO	-302	-1 000	-2 500	-2 500			
Ändring (%)		231,5 %	150,0 %	150,0 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 €, Social- och hälsovårdsnämnden	2019	2020	2021	2022

Stadsstyrelsen

1.000 €, Social- och hälsovårdsnämnden	2019	2020	2021	2022

Stadsdirektören

1.000 €, Social- och hälsovårdsnämnden	2019	2020	2021	2022
Ny utvärdering av klientavgifterna (inkomster)	300	500	700	900
Utvärdering av servicekedjorna	-300	-300	-1 100	-2 100
Förbättrad produktivitet	-970	-970	-970	-970
Behärskning av kostnaderna för VSSHP, EPLL	-2 200	-2 700	-3 200	-3 700
Behärskning av kostnaderna för VSSHP, förflyttningsdröjning	-2 000	-2 300	-2 300	-2 300
Nämndens förslag om avgiftsfria preventivmedel för under 25-åringar ingår inte	-400			
x Granskning av planeringsåren		-6 770	-8 270	-9 970

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Nämnden (ändring i det planeringstal som stadsfullmäktige bekräftat)

1.000 €, Social- och hälsovårdsnämnden	2019	2020	2021	2022
Sänkning av hälsotjänsternas inkomster (korrigerar förvrängningen av grunden för planeringstalet på grund av extraordinära inkomster och flyktingersättningar år 2015)	-1 414			
Höjning av VSSHP betalningsandelen med 4 % (enligt sjukvårdsdistriktets förslag)	5 156			
Reservering av budgetanslag för sektorns förvaltning bl.a. <ul style="list-style-type: none"> - tilläggsbehov av 20 vakanser inom hemvården (0,757 miljoner) - tillägg på 20 platser för vård dygnet runt inom äldrevården (1 miljon) - till kundtjänsternas och tjänsternas tilläggsköp för att svara på ökad serviceefterfrågan inom familje- och socialtjänster (1,9 miljoner euro) 	4 000			
Planeringstalet ökas (1,6 %) till större löneförhöjningar (2,3 %)	1 185			
Tillägg för avgiftsfria preventivmedel för unga under 25 år som nämnden beslutat om	400			

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ANVÄNDNING AV ARBETSKRAFT (SFM)

	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budgetförslag 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsverken	4.319,2	4.259,6	4.260,0				
Löner och arvoden (€)	162.527.034	160.284.318	160.095.404				

Ytterligare upplysningar:

I punkten "budget 2018 årsverken" har beaktats den inverkan som överföringen av psykiatrin som skedde 1.5.2017 hade år 2018. Utöver dessa har i talet beaktats de årsverken som antecknats i välfärdssektorns personalplan 2018 årsverken tillägg/minskningar sammanlagt +32,56 samt därtill ett tillägg på + 17,0 årsverken i hemvården i och med de nya behoven.

STRATEGISKA MÅL (SFM)

Mål 1: Tyngdpunkten överförs till förebyggande arbete	Strategisk riktlinje: 2.1.2		Övriga riktlinjer som genomförs:				
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Antalet och andelen av åldersgruppen av barn i åldern 0-17 år som är kunder inom öppenvårdens barnskydd *definitionen har ändrats år 2015	1600/ 5,5 %	andel av åldersgruppen sjunker	andel av åldersgruppen sjunker				
Användningen av e-tjänster för rådgivningen och skol- och studerandehälsovården							
- andelen avtal om att sköta ärenden för en annan person gällande barn i rådgivningsålder	28,8%	50 %	50 %				
- andelen avtal om att sköta ärenden för en annan person gällande barn i grundläggande utbildning	5,4 %	50 %	50 %				
Andelen överviktiga barn och unga							
- 4-åringar	..	sjunker	sjunker				
- Årskurs 8	..	sjunker	sjunker				
Munhälsovården: dmf-index (kariesprevalens i den undersökta populationen)							
- 5-åringar	..	0,3	0,3				

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

- 12-åringar	..	1,2	1,1				
Vaccinationsgrad (rådgivningsbyråerna) - Andelen 3-åringar av åldersklassen som inte vaccinerats	0,39 %	0 %	0 %				
Partnerskapet med tredje sektorn ökar och blir tätare: 1. Antalet samarbetsavtal beträffande överlåtnad av lokaler 2. Avtal om bidragssamarbete som gjorts med permanenta samarbetspartners (för minst 2 år) 3. Antalet funktionella partneravtal (inklusive utlåtanden och avsiktsförklaringar som getts till RAY och OPM samt övriga externa finansörer)	33 15 35	växande målet specificeras växande	40 15 40				
Antalet och andelen av +75-åringar som bor hemma ökar	90,7 % / 15664	90,6 %/15 646	91,0% / 16.123				
Ändring i antalet personer som fyllt 75 år som får service inom kretsen för regelbundna tjänster/ändring i antalet åbobo som fyllt 75 år. - hemvård - stöd för närståendevård - långtidsvård dygnet runt (inklusive kunder vid enheten för palliativ vård vid Kaskenlinna)	74/86 36 43 -5	(befolkningsberäkning fattas ännu) sjunkande växande sjunkande	377/477 växande växande				
Stöd för närståendevård, Antal personer som får närståendevård (tvärsnitt) -0-17 -18-74 - personer som fyllt 75 år	171 483 579	jämn jämn växande	jämn Jämn växande				
Antalet vårdperioder för korttidsvård	3727	växande	växande				
Vårdperiodens längd i kretsen för vård dygnet runt Totalt - i palliativa - boendetjänster	1077,4 1132,2	sjunkande sjunkande	sjunkande sjunkande				
Beskrivning av målet: Bastjänster som tillhandahålls i tid och är väl inriktade är ett gott förebyggande arbete. Service i rätt tid och på rätt nivå minskar behovet av korrigerande tjänster och specialtjänster.							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Mål 2: Man ökar verkan, effekten och produktiviteten hos korrigerande tjänster	<i>Strategisk riktlinje: 2.1.3</i>		<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i>				
Köerna till fortsatt vård blir kortare inom sjukvårdsdistriktet	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Budget 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
- antalet förflyttningsfördröjningsdagar / mån - den höjda avgiftens andel av förflyttningsfördröjningsdagar	276 46 %	<50 <20 %	<50 <20 %				
Antalet barn varit omhändertagna under året (kum.) och befolkningsandel	434/ 1,5%	sjunkande	sjunkande				
Andel barn som placerats i familjevården av alla barn som varit omhändertagna.	49,9 %	+4 %-enheter	+3,5 % enheter				
Tillgång till mental- och missbruksvård förbättras och betoningen på öppenvård ökas: - ökande av tjänster som kan genomföras hemma hos rehabiliteringsklienter inom mentalvården och missbruk (andelen stött boende av serviceboendet)	40,0 %	växande	växande				
Rehabiliteringsperiodernas effekt: antalet vårdperioder på sjukhus - 2 mån efter rehabiliteringsperioden - 6 mån efter rehabiliteringsperioden	Mätare finns inte tillgänglig	minskande minskande	minskande minskande				
Funktionsförmågan förbättras som en följd av vården (FIM) ändring avdelningarnas genomsnitt	14,4	växande	växande				
Rehabiliteringens effekt: FIM/vårdperiodernas längd i förhållande	..	växande	växande				
Kötiderna till icke-akut läkarmottagning blir kortare på hälsocentralerna	3-4 veckor	2 veckor	2 veckor				
Hälsostationernas kunder/ arbetskraft - kunder/arbetskraft (läkare) - kunder/arbetskraft (sjukskötare)	414,1 959,1 492,2	växande växande	växande växande				
Tjänsternas effekt: tjänsten har förbättrat kundens livssituation (svarens genomsnitt på skalan 1-5) • Handikappservice* • Åldringars öppenvårdstjänster* • Åldringars boendetjänster* • Sjukhusvård	4,3 4,3 4,1 4,3	växande växande växande växande	växande växande växande växande				

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

<ul style="list-style-type: none"> • Polikliniska tjänster • Socialarbetet inom öppenvården • Rådgivningstjänster • Skol- och studerandehälsovård • Rådgivningsbyrån för uppfostrings- och familje-frågor • Vård av barn utom hemmet (stadens barnhem och upptagningshemmen) 	4,7 4,4 3,8	växande växande växande växande växande	växande				
Munhälsovårdens kunder/arbetskraft	253,3	växande	växande				
Mottagning (T3) (tid från att patienten kontaktat tills det att undersökningen genomförs) enligt områ-dets median genomsnitt	76	90	70				
Antalet som deltar i anstaltsvård av de som får vård dygnet runt - +75 antalet åldringar och procentandel	502 / 31,3 %	minskande	minskande				
- procentandel med intellektuell funktionsnedsätt-ning	4,1 %	6 %	minskande				
Antalet ersatta patientskador (ersatta skador 2016 versus genomsnittet under de senaste fem åren 2011-2015)	12/11	sjunkande	sjunkande				
Beskrivning av målet: Korrigering av tjänster produceras effektivt och verksamt. Kunden får i rätt tid tillgång till tjänster som hen behöver som motsvarar hens behov.							

NÄMNDEN FÖR FOSTRAN OCH UNDERVISNING

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: sektordirektör Timo Jalonen

PLAN FÖR UTVECKLING AV VERKSAMHETEN OCH STRATEGISKA TYNGDPUNKTER (SFM)

Kärnan av utvecklingsarbetet utgörs av genomförande av ungdomsgarantin särskilt för utbildningsgarantins del, delaktighet och jämställdhet i utbildningen, utveckling av kunskaper i finska och svenska hos den del av befolkningen som talar ett främmande språk samt ökande av välbefinnande. I utvecklingsarbetet görs tätt samarbete på stadsnivå, regionalt, i landskapet, riksomfattande och också internationellt.

I stadsstrategin linjeras att Åbo tar itu med segregationsutvecklingen i området och försöker motverka den ökade utslagningen. För bildningssektorns del betyder detta att man fortsätter arbeta för minska skillnaderna mellan olika skolor som en del av arbetet för att minska ojämställdhet inom staden.

Man strävar efter att minska antalet långtidsarbetslösa genom att överföra verksamhetens tyngdpunkt allt mera på att utbilda vuxna.

I läroverken har tyngdpunkten beträffande främjande av hälsa placerats på att i samarbete med fritidssektorn genomföra det nationella spetsprojektet Skolan i rörelse. Därtill utvecklas möbleringen i daghem och läroverk enligt de krav som nya lärmiljöer och ergonomi ställer upp. De måltider

som daghemmen och läroverken serverar utvecklas att bli allt mera hälsosammare.

För att minska på ensamheten bland elever stöder man fortsättningsvis verksamhet som förebygger mobbning samt en ökning av barns och ungas delaktighet i daghemmen och skolorna och att de fäster sig vid sin grupp. Därtill satsar man i övergångskedena mellan olika utbildningsstadier på en allt effektivare gruppindelning.

Att stödja föräldrarna hör till den grundläggande verksamheten inom bildningssektorns alla serviceområden.

Lärarnas pedagogiska kunnande, beredskap för användning av informations- och kommunikationsteknik samt kontakter till arbetslivet stärks. Lärmiljöerna utvärderas och utvecklas genom att ta i beaktande de reformer som digitaliseringen för med sig i undervisningen och småbarnspedagogiken samt genom att utveckla verksamhetskulturen enligt läroplanen.

Servicevärdet för den grundläggande utbildningen och gymnasierna är fungerande. En del av skolbyggnaderna för de ovannämnda tjänsterna är i behov

av grundläggande renovering. Småbarnspedagogikens servicenätverk har i tiderna utformats utan en helhetsplan. Byggnaderna är i nöjaktigt skick och servicenätverket kräver granskning i flera stadsdelar. Även de byggnader som används inom den yrkesinriktade utbildningen behöver grundläggande renovering före år 2030. Före de grundläggande renoveringarna inleds ska man reda ut hur många enheter som ska minskas och de ändringar som kommer att göras i lärmiljöerna.

Elevernas och de studerandes delaktighet och jämställdhet stärks.

Bildningssektorn deltar aktivt i utvecklingsprojekten för informationsledning, genom vilka man strävar efter att erhålla information från olika system snabbare och mer effektivt än tidigare.

I budgetförslaget för nämnden för fostran och undervisning har man inte kunnat förbereda sig inför åtgärder, för vilkas del statens beslut och vars finansiering det finns statsandelar tillgängliga att fås. Med detta avtal måste stadsfullmäktige förbinda sig till reserveringar i budgeten, vars genomförande förutsätter en tilläggsbudget och iakttagande på andra sätt, om staten gör positiva beslut för att finansiera dessa.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

BOKFÖRINGAR

Stadsstyrelsen

Nämnden för fostran och undervisning

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (SD)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Nämnden för fostran och undervisning							
Verksamhetsintäkter	26 767	23 321	25 176	25 176	25 097	25 573	26 187
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	315 006	321 327	332 884	330 934	328 945	335 249	343 365
Verksamhetsbidrag	-288 240	-298 007	-307 708	-305 758	-303 848	-309 676	-317 178
Ändring (%)		3,4 %	3,3 %	2,6 %	-0,6 %	1,9 %	2,4 %
Investeringsutgifter	1 144	4 111	2 466	2 466	1 545	1 110	1 515
Statsandelar och övriga finansieringsandelar							
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO	-1 144	-4 111	-2 466	-2 466	-1 545	-1 110	-1 515
Ändring (%)		259,2 %	-40,0 %	-40,0 %	-37,3 %	-28,2 %	36,5 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FÖRÄNDRINGAR

STADSFULLMÄKTIGE

1.000 € Nämnden för fostran och undervisning	2019	2020	2021	2022

STADSSTYRELSEN

1.000 €, Nämnden för fostran och undervisning	2019	2020	2021	2022

STADSDIREKTÖR

1.000 € Nämnden för fostran och undervisning	2019	2020	2021	2022
Försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för 5-åringar avslutas	-400	-800	-800	-800
Sammanslutning av administrationen vid Kähärin koulu med Raunistulan koulu	-20	-40	-40	-40
Sammanslutning av administrationen vid Kärsämäen koulu med Lyseon koulu	-20	-40	-40	-40
Det övriga servicenätverket görs tätare i och med småbarnspedagogikens nya lokaler	-260	-410	-410	-410
Fjärde fasens konkurrensutsättning av bespisingavtalen	-200	-400	-400	-400
Förbättrad lönsamhet	-400	-400	-400	-400
Höjning av småbarnspedagogikens antagningskapacitet	-350	-500	-500	-500
Behovet inom den grundläggande utbildningen granskas så den motsvarar statistiken 20.9	-300	-300	-300	-300
xGranskning av planeringsåren		-2 890	-2 890	-2 890

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

BILDNINGSSSEKTORN

Nämnden (ändring i det planeringstal som stadsfullmäktige bekräftat)

1.000 €, Nämnden för fostran och undervisning	2019	2020	2021	2022
Bildningssektorn, driftsekonomi	5 503			
Bildningssektorn, investeringar	1 111	275	-160	

ANVÄNDNINGEN AV ARBETSKRAFT (SFM)

	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsverken	3648	(3648)	3695				
Löner och arvoden	138 972 514	139 550 658	146 333 485		145 872 185	148 643 746	152 211 394

STRATEGISKA MÅL (SFM)

Mål 1: Granskning av servicenätverket	<i>Strategiskt tema: Den kompetenta och lärande Åbo-bon</i> <i>Strategisk riktlinje: 2.2.6</i>			<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 2.2.2, 2.2.8</i>			
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Granskning av servicenätverket för småbarnspedagogiken och genomförande av åtgärder.	Behovet av svenskspråkig småbarnspedagogik samt Jäkärlds och Kråkkärrets behov reds ut	Man reder ut behovet av småbarnspedagogik för öarna, Länsi-keskus och Skansen	Granskning av servicenätverket genomförs enligt det 2018 godkända beslutet om servicenätverk		Granskning av servicenätverket genomförs enligt det 2018 godkända beslutet om servicenätverk,	Granskning av servicenätverket genomförs enligt det 2020 godkända beslutet om servicenätverk	Granskning av servicenätverket genomförs enligt ett 2020 godkänt beslut om servicenätverk, ny utredning om servicenätverk görs

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

					ny utredning om servicenätverk görs		
Granskning av den yrkesinriktade utbildningens servicenätverk och genomförande av åtgärder.	-	-	(Detta beror på hurdan ställning man tar till projektet TAI campus år 2018)		(Detta beror på hurdan ställning man tar till projektet TAI campus år 2018)	(Detta beror på hurdan ställning man tar till projektet TAI campus år 2018)	(Detta beror på hurdan ställning man tar till projektet TAI campus år 2018)
Beskrivning av målet: Förnyandet av småbarnspedagogikens och yrkesinstitutets webbplats följs upp. Småbarnspedagogiken behöver en permanent, ersättande daghemslokal.							

Mål 2: Att tillägna sig nya digitala verksamhetsmiljöer	<i>Strategiskt tema: Den kompetenta och lärande Åbo-bon</i> <i>Strategisk riktlinje: 2.2.2</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 2.2.1, 3.2.3</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
På årskurserna 4-9 övergår man till en ny lärmiljö och genomför ett omfattande utbildningsprogram för lärare	Personliga terminaler för alla elever på årskurs 4 och 7	Personliga terminaler för alla elever på årskurs 4-5 och 7-8	Personliga terminaler för alla elever på årskurs 4-9		Personliga terminaler för alla elever på årskurs 4-9, uppföljningen av målet upphör		
Beskrivning av målet: En modell utarbetas för anskaffning av personliga terminaler för alla elever i årskurs 4-9. Utvecklandet av lärmiljöer stöds genom projekt, lärarnas utbildning och stöd som de ger varandra. Man satsar även på digitaliseringen av småbarnspedagogikens verksamhetsmiljö.							

Mål 3: Genomförandet av yrkesutbildningsreformen säkerställs	<i>Strategiskt tema: Den kompetenta och lärande Åbo-bon</i> <i>Strategisk riktlinje: 2.2.8</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 2.2.7, 2.2.1</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Den yrkesinriktade utbildningen för unga och vuxna förnyas enligt reformen och samtidigt beaktas den positiva strukturförändringen på området		Sammanförandet av serviceområden genomfördes och de sammanlagda teamens	Fortbildningar enligt grunderna för de nya examina har produktifierats		Reformens innovationer syns i de centrala kvalitetsmätarna: centraliseringen min-	Självutvärderingen av hur reformerna genomförts förverkligas och verksamheten	

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

		verksamhet utvecklas			kar, avläggandet av examina och examensdelar ökar	utvecklas utifrån resultaten, uppföljningen av reformen upphör	
<p>Beskrivning av målet: Verksamhetsanvisningarna förenhetligas och tas i bruk, flexibla lärtigar skapas och tas i bruk och individuellt framskridande i studierna möjliggörs, lärande som sker på arbetsplatser ökas och lärmiljöerna utvecklas. Därtill ökar man antalet yrkesutbildning genom externa anslag, riktar utbildningen till växande branscher, erbjuder delexamina och studiestigar som möjliggör snabb sysselsättning.</p>							

Mål 4: Stöd för genomförande av positiv strukturförändring med utbildningens metoder	Strategiskt tema: Ett företagande och kompetent Åbo Strategisk riktlinje: 3.1.6				Övriga riktlinjer som genomförs: 3.1.1, 2.2.8, 2.2.1		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Genomförande av positiv strukturändring stöds med hjälp av utbildning.		Nya utbildningsmodeller och lärmiljöer utvecklas tillsammans med företag. Attraktionskraften har ökat hos de branscher som lidit av brist på arbetskraft. Man inleder projektet STEaM Åbo. Som stöd för utvecklingsarbetet anskaffas extern finansiering (mål minst 1,0 M€/år).	Nya lärmiljöer och utbildningsmodeller har beskrivits och rotslagits. Attraktionskraften har ökat hos de branscher som lidit av brist på arbetskraft. STEaM Åbo pågår. Planer för fortsättningen har gjorts. Extern finansiering på samma nivå som 2018.		De bästa verksamhetsmodellerna har gjorts permanenta och attraktionskraften inom olika branscher har ökat. Bristen på arbetskraft har minskat. STEaM Åbo-verksamheten utvärderas och görs permanent. Extern finansiering på 2018 och 2019 års nivå. Bedömning och planering av nya utvecklingsåtgärder.	Nya utvecklingsåtgärder pågår. Bedömning av effekten för tidigare rotslagna verksamhetsmodeller. STEaM Åbo-verksamheten har gjorts permanent. Extern finansiering på tillräckligt hög nivå.	
<p>Beskrivning av målet: Den utbildnings- och utvecklingsverksamhet som genomförs på bildningssektorns olika serviceområden stöder genomförande av en positiv strukturförändring på både lång och kort sikt. På kort sikt sker detta genom att man ökar olika branschers attraktionskraft samt genom att utveckla olika flexibla och nya utbildningsmodeller som kan genomföras tillsammans med företagen och därtill nya lärmiljöer. På lång sikt innebär detta utvecklande av nya verksamhetsmodeller för samarbetet mellan högskolor, företag och offentliga aktörer för att höja attraktionskraften för den tekniska utbildningen, forskningens nivå och för att stärka regional utveckling. Därtill främjas genom STEaM Åbo -verksamheten barns och ungas intresse för matematik och naturvetenskaper.</p>							

KULTURNÄMNDEN IDROTTSNÄMNDEN UNGDOMSNÄMNDEN

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: sektordirektör Minna Sartes

UTVECKLINGSPLAN FÖR VERKSAMHETEN OCH STRATEGISKA TYNGDPUNKTER (SFM)

Fritidssektorn genomför särskilt följande punkter i stadsstrategin Åbo 2029: Åbo är en europeisk kulturstad som också är känd som en stark idrotts- och evenemangsstad. Det centrala målet är att främja stadsbornas välbefinnande och aktivitet samt näringslivets konkurrenskraft på ett hållbart sätt. Vi ordnar servicen enligt en modern mångproducentmodell på ett kundcentrerat, högklassigt och kostnadseffektivt sätt i gott partnerskap med företag och organisationer. En aktiv livsstil är viktig för välfärden, och detta uppmuntrar vi Åboborna till. Vi söker och prövar på nya verksamhetsmodeller för att minska välfärdsskillnaderna och förebygga utslagning. Förutom strategin tillämpas två strategiska program. Huvudteman i programmet Välfärd och aktivitet är: 1) Den friska och välmående Åbobon, 2) Den kompetenta och lärande Åbobon ja 3) Den aktiva Åbobon. Huvudteman för programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt är: 1) Ett företagande och kompetent Åbo, 2) Ett Åbo som påverkar och förnyas samt 3) Ett växande Åbo med miljö. Fritidssektorn genomför riktlinjerna i båda programmen på de sätt som specificeras i avtalen.

Följande strategiska riktlinjer har valts för delen Den aktiva Åbobon som sektorernas nämnder och serviceområden genomför:

- Den aktiva livsstilen stöds genom att skapa förutsättningar för aktivitet på eget initiativ
- Tjänster genomförs i samarbete med medborgar- och organisationsverksamheten
- Tjänster som främjar den aktiva livsstilen riktas genom att utnyttja kund- och invånardata på ett bättre sätt
- Områdesperspektivet förstärks genom att utnyttja bostadsområdenas särdrag
- Delaktigheten ökas genom att låta den ingå som ett led i planeringen, genomförandet och beslutsfattandet
- Åbos ställning som en europeisk kulturstad och en föregångare till stadskulturen förstärks genom utvecklande av nya former av kulturdeltagande
- Det goda livets Åbo skapar man genom att tillägna sig en aktiv livsstil.

Basuppgift: Vi erbjuder Åboborna glädje, upplevelser, rörelse, kunskap och färdigheter i vardag och fest.

Målbild: Det goda livets Åbo.

Prioriteringar:

- Att främja jämlikhet och minska ojämlikhet,
- Att främja delaktighet, aktivitet och sektorsövergripande samarbete och
- Ett ökat partnerskap med tredje sektorn.

Ovannämnda riktlinjer och prioriteringar genomförs enligt gemensamma strategiska mål:

- En aktiv livsstil för så många Åbobor som möjligt,
- Mångsidiga tjänster produceras kostnadseffektivt genom att utveckla och utvidga partnerskap,
- Flerkanaliga och interaktiva tjänster tillhandahålls genom digitalisering och
- Invånarnas medborgarfärdigheter främjas.

Varje nämnd har godkänt prioriteringarna.

Fritidssektorn

Kulturnämnden

Prioriteringar:

- Att avlägsna ojämlikhet - ett gemensamt Åbo för alla,
- Att förstärka det interna och externa samarbetet, ett attraktivt Kultur-Åbo och
- Digitala tjänster - ett modernt och historiskt Åbo.

Verksamhetsprinciper är en kritisk och modig granskning av den egna verksamheten samt de anställdas välbefinnande.

Idrottsnämnden

Prioriteringar:

- Barn och unga som rör på sig - Alla barn och unga tar till sig en motionsinriktad livsstil,
- En aktiverande omgivning och förhållanden skapar förutsättningar till en motionsinriktad livsstil,
- Motion som en engagerande partner vid främjandet av livskraft och välbefinnande och
- Utvecklande av samarbetet med motions- och idrottsföreningar och föreningar som ordnar idrott för att öka rörligheten bland Åboborna.

Ungdomsnämnden

Prioriteringar:

- Att främja jämlikhet och minska ojämlikhet,
- Att förstå digitaliseringen som en del av de ungas liv,

- Att främja ett hållbart välbefinnande,
- Delaktighet, tillit till egna möjligheter att påverka och ett aktivt medborgarskap och
- Att ställa sig fördomsfritt till internationalism samt värdesätta och värna om mångfalden.

Verksamhetsprinciper är innovativitet, dialog och sektorsövergripande samarbete.

Stadens egna kulturtjänster möjliggör basutbudet av kultur som kompletteras av det fria fältet. Förutom kulturtjänsterna med låg tröskel behövs det också attraktiva toppproduktioner som ökar stadens attraktivitet för turister och konkurrenskraft. Motionstjänsterna genomförs genom ett lokalt och regionalt samarbete, genom att skapa motionsmöjligheter som främjar hälsan, stödja medborgarverksamhet, erbjuda motionsplatser samt ordna motion speciellt för passiva invånare och specialgrupper. Dessutom ska barn och unga erbjudas likvärdiga möjligheter att delta i kultur-, motions- och fritidsverksamheten samt i ungdomstjänsterna och planeringen av tjänster. De förebyggande tjänsterna och den stimulerande verksamheten upprätthåller barns och ungas välbefinnande och hälsa.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

ANTECKNINGAR

Stadsfullmäktige

Kulturnämnden/Idrottsnämnden/Ungdomsnämnden

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (SD)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Kulturnämnden							
Verksamhetsintäkter	4 855	3 855	4 040	4 060	4 201	4 309	4 509
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	37 472	39 819	40 859	40 509	41 109	41 575	42 455
Verksamhetsbidrag	-32 617	-35 963	-36 819	-36 449	-36 908	-37 267	-37 946
Ändring-%		10,3 %	2,4 %	1,3 %	1,3 %	1,0 %	1,8 %
Investeringsutgifter	485	875	940	940	540	540	540
Statsandelar och övriga finansieringsandelar							
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO	-485	-875	-940	-940	-540	-540	-540
Ändring-%		80,3 %	7,4 %	7,4 %	-42,6 %	0,0 %	0,0 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Idrottsnämnden							
Verksamhetsintäkter	3 980	4 045	4 045	4 045	4 106	4 184	4 284
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	22 836	24 688	25 001	24 981	25 254	25 733	26 349
Verksamhetsbidrag	-18 856	-20 643	-20 956	-20 936	-21 148	-21 549	-22 065
Ändring-%		9,5 %	1,5 %	1,4 %	1,0 %	1,9 %	2,4 %
Investeringsutgifter	964	450	200	200	200	200	200
Statsandelar och övriga finansieringsandelar							
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO	-964	-450	-200	-200	-200	-200	-200
Ändring-%		-53,3 %	-55,6 %	-55,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Ungdomsnämnden							
Verksamhetsintäkter	1 175	879	905	905	918	935	957
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	8 974	9 063	9 130	9 120	9 309	9 486	9 713
Verksamhetsbidrag	-7 800	-8 184	-8 226	-8 216	-8 391	-8 551	-8 756
Ändring-%		4,9 %	0,5 %	0,4 %	2,1 %	1,9 %	2,4 %
Investeringsutgifter	103	120	120	120	120	120	120
Statsandelar och övriga finansieringsandelar							
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO	-103	-120	-120	-120	-120	-120	-120
Ändring-%		16,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

FÖRÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 €, Kulturnämnden/Idrottsnämnden/Ungdomsnämnden	2019	2020	2021	2022

Stadsstyrelsen

1.000 €, Kulturnämnden/Idrottsnämnden/Ungdomsnämnden	2019	2020	2021	2022

Stadsdirektören

1.000 €, Kulturnämnden	2019	2020	2021	2022
Reform och utveckling av förvaltningen, förvaltningen			-40	-80
Justering av biljettpriser, orkestern (intäkter)		50	50	120
Teaterns avtal, förvaltningen			-80	-160
Datasytemsändringar, biblioteket			-190	-190
Förbättring av produktiviteten	-50	-50	-50	-50
Justering av service- och inträdesavgifter, museet (intäkter)	20	50	80	110
Nämndens förslag om att öka understödsanslaget ingår inte	-300			
xGranskning av planår		-150	-490	-710

1.000 €, Idrottsnämnden	2019	2020	2021	2022
Förbättring av produktiviteten	-20	-20	-20	-20
xGranskning av planår		-20	-20	-20

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

1.000 €, Ungdomsnämnden	2019	2020	2021	2022
Förbättring av produktiviteten	-10	-10	-10	-10
xGranskning av planår		-10	-10	-10

Nämnden (ändring i planeringssiffran som stadsfullmäktige godkänt)

1.000 €, Kulturnämnden	2019	2020	2021	2022
Interna hyran för Ypsilon som ungdomsnämnden betalar till kulturnämnden 51 000 euro (blir kvar i underlagen)	51			
Kompensation för höjningen av hyran för Åbo slott (blir kvar i underlagen)	253			
Höjning av understödsanslaget med 300.000 euro som riktas till understöd till det fria kulturfältet (blir kvar i underlagen)	300			

1.000 €, Idrottsnämnden	2019	2020	2021	2022
Byggnaderna på <i>markområdet vid slalombacken i Hirvensalo</i> överförs till Åbo stads idrottstjänster från och med 1.1.2019 (blir kvar i underlagen)	52			

1.000 €, Ungdomsnämnden	2019	2020	2021	2022
Överföring av anslag på 51 000 euro som motsvarar ungdomstjänsternas andel av interna hyran för Ypsilon till kulturnämnden (blir kvar i underlagen)	-51			

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

ANVÄNDNING AV ARBETSKRAFT (SFM)

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsverken	597,2	614,5	618,5		618,5	618,5	618,5
Löner och arvoden	20 609 452	20 848 753	21 473 873		21 795 980	22 210 105	22 743 147
Kulturnämnden (årsverken)	398	406	407		407	407	407
Kulturnämnden (löner och arvoden)	13 819 093	13 833 337	14 184 215		14 396 978	14 670 521	15 022 613
Idrottsnämnden (årsverken)	94,9	101	102		102	102	102
Idrottsnämnden (löner och arvoden)	3 338 137	3 458 225	3 492 434		3 544 820	3 612 172	3 698 864
Ungdomsnämnden (årsverken)	104,3	107,5	109,5		109,5	109,5	109,5
Ungdomsnämnden (löner och arvoden)	3 452 220	3 557 191	3 797 224		3 854 182	3 927 412	4 021 670

Ytterligare upplysningar:

I budgeten 2018 är Löner och arvoden (€) justerade tal enligt verksamhetsplanen 2018.

I budgeten 2018 beror ökningen av årsverken inom idrottstjänsterna på bollhallen och personalen som överförs från bildningssektorn samt på överföringen av kulturkoordinator från välfärdssektorns förvaltningstjänster.

I budgeten 2019 beror ökningen av årsverken inom ungdomstjänsterna på ungdomsarbetarna vid allaktivitetshuset i Syvälahti (2 årsverken), specialbibliotekarien inom bibliotekstjänsterna (1 årsverke) och idrottsservicechefen i anslutning till organisationsreformen inom idrottstjänsterna (1 årsverke).

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

STRATEGISKA MÅL (SFM)

Mål 1: En aktiv livsstil för så många Åbobor som möjligt	Strategiskt tema: Den aktiva Åbobon Strategisk riktlinje: 2.3.7 Det goda livets Åbo skapar man genom att tillägna sig en aktiv livsstil		Övriga riktlinjer som genomförs: 2.3.4 Områdesperspektivet förstärks genom att man utnyttjar bostadsområdenas särdrag 2.3.5 Delaktigheten ökas genom att låta den ingå som ett led i planeringen, genomförandet och beslutsfattandet 2.3.6 Åbos ställning som en europeisk kulturstad och en föregångare till stadskulturen förstärks genom utvecklande av nya former av kulturdeltagande				
	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Ekonomiplan 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
bibliotekslån	3 100 000	3 000 000	3 050 000		3 050 000	3 050 000	3 060 000
biblioteksbesök	2 007 958	2 000 000	2 010 000		2 020 000	2 020 000	2 020 000
konserterbesökare	73 847	70 000	60 000		60 000	68 000	68 000
museibesök	466 118	310 000	340 000		345 000	350 000	355 000
simhallsbesök	778 000	750 000	760 000		760 000	760 000	760 000
deltagare i verksamheten skolan i rörelse	Verksamheten började som ett projekt	Etablering av verksamheten	3 000		3 000	3 000	3 000
Unga som besökt ungdomstjänsternas handledda tjänster (besöksgångar, 0-28 år)	112 975	210 000	210 000		210 000	210 000	210 000
Beskrivning av målet: En aktiv fritid ger livet innehåll och är en väsentlig del av grunden för ett gott liv. Den aktiva Åbobon mår bra. En motionsinriktad livsstil. Kultur gör gott. Åbo utvecklar vidare nya former av kulturdeltagande och kulturaktiviteter. Ett balanserat liv för barn och unga Samarbetet mellan stadens aktörer som arbetar på olika håll i staden etableras.							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

Mål 2: Mångsidiga tjänster produceras kostnadseffektivt genom att utveckla och utvidga partnerskap	Strategiskt tema: Den aktiva Åbobon Strategisk riktlinje: 2.3.2 Tjänster genomförs i samarbete med medborgar- och organisationsverksamheten			Övriga riktlinjer som genomförs: 2.3.1 Den aktiva livsstilen stöds genom att skapa förutsättningar för aktivitet på eget initiativ 2.1.1 Förutsättningar för välfärd skapas genom brett samarbete 2.3.6 Åbos ställning som en europeisk kulturstad och en föregångare till stadskulturen förstärks genom utvecklande av nya former av kulturdeltagande			
	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Antalet besökare som ingått avtal (kulturbidrag)	700 000	601 200	601 000		601 000	601 000	601 000
Antalet deltagare i idrottsföreningar som fått bidrag	59 685 (som sökt)	60 000	60 000		60 000	60 000	60 000
Antalet ungdomsföreningar och verksamhetsgrupper för unga som fått bidrag	105	103	105		110	115	115
<p>Beskrivning av målet: Sätten att producera tjänster i samarbete mellan staden och tredje sektorn granskas och tjänster produceras i allt större utsträckning genom partnerskap. Samarbetet genomförs så att stadens aktörer säkerställer att medborgar- och organisationsverksamheten har en stark roll och ett starkt ansvar. Servicestigar som överskrider sektorsgränserna och andra aktörer produceras. Både i stadens egen verksamhet och på det fria fältet genomförs nya former av kulturverksamhet och stadskulturevenemang.</p>							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FRITIDSSEKTORN

Mål 3: Flerkanaliga och interaktiva tjänster tillhandahålls genom digitalisering	Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas Strategisk riktlinje: 3.2.3 Digitala tjänster utvecklas genom ett brett och öppet samarbete			Övriga riktlinjer som genomförs: 2.3.3 Tjänster som främjar den aktiva livsstilen riktas genom att utnyttja kund- och invånardata på ett bättre sätt 2.3.6 Åbos ställning som en europeisk kulturstad och en föregångare till stadskulturen förstärks genom utvecklande av nya former av kulturdeltagande			
	Bokslut 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2020
Nätbiblioteksbesök	1,8 milj.	1,7 milj.	1,1 milj.		1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
E-böckernas användningsgång	37 759	38 000	105 000		115 000	127 000	140 000
Ökning av antalet digitalt tillgängliga objekt på museet per år	+ 11 975	+ 4 500	+ 4 500		+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500
Proportionell andel (%) avlagda körkort för sociala medier bland personalen (utbildningshelheten byggs upp 2018 och inleds i full utsträckning 2019)	-	10 % (ny mätare)	30 %		70 %	100 %	100 %
<p>Beskrivning av målet: Staden utvecklar sina servicekanaler och digitaliserar sina tjänster på ett omfattande sätt genom att utnyttja den bästa praxisen och det riksomfattande samarbetet. Digitaliseringen utnyttjas vid nya typer av kulturdeltagande. När man utvecklar digitala tjänster och ökar tillgången till öppna data och sam användningen av data måste olika dataskyddsaspekter beaktas.</p>							

STADSPLANERINGS- OCH MILJÖNÄMNDEN

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: sektordirektör Christina Hovi

UTVECKLINGSPLAN FÖR VERKSAMHETEN OCH STRATEGISKA TYNGDPUNKTER (SFM)

Inväntarantalet i Åbo stad har ökat snabbare än prognosen förutsett och processen att bygga staden fortsätter. På detta inverkar bl.a. den positiva strukturförändring som pågår i bl.a. Åboregionen. Samtidigt har segregationen mellan olika områden förstärkts. För att uppnå stadens mål för kolneutralitet utvidgas ett energieffektivt och resurssmart verksamhetssätt att omfatta all verksamhet.

Sektorn använder de möjligheter digitaliseringen har fört med sig i utvecklingen av verksamheten. Digitalisering av tjänster och funktioner gör det möjligt att göra organisations- och kostnadsstrukturen lättare och rika personalens tidsanvändning på mer krävande arbetsuppgifter. För invånare och kunder innebär detta bättre möjligheter än tidigare funnits att använda stadens tjänster oberoende av tid och plats. När man förnyar tjänsterna genom ett omfattande innovationssamarbete enligt principerna om öppenhet främjas man också uppkomsten av nya affärsmöjligheter och serviceformer.

Stadsmiljösektorn verkar aktivt i den förändring som pågår. Målet är att skapa möjligheter till ett gott liv och tillväxt för både företag och invånare.

Stadsmiljösektorn genomför särskilt följande punkter i Åbos stadsstrategi 2029: Åbo växer hållbart och förbättrar konkurrenskraften. Av de strategiska

programmen genomför sektorn särskilt huvudtema 3.3 Ett framväxande Åbo med miljö samt 3.2 Ett Åbo som påverkar och förnyas.

Stadsfullmäktige har godkänt tre spetsprojekt: Utvecklande av centrumområdet, Åbo vetenskapspark och Smart and Wise Turku (SAWT). De två första spetsprojekten genomför närmast huvudtemat Ett framväxande Åbo med miljö som ingår i strategin. Spetsprojektet SAWT genomför strategins huvudtema Ett framväxande Åbo med miljö samt Ett Åbo som påverkar och förnyas. Tyngdpunkterna i spetsprojektet SAWT är:

- Kolneutralitet och resurskloshet
- Hantering av kundrelationer och tjänster
- Säkerhet
- Stadsplanering
- Trafik och resor
- Förebyggande av utslagning

Tyngdpunkterna i spetsprojektet SAWT är starkt närvarande i utvecklandet av stadsmiljösektorn och tyngdpunkterna:

Stadsmiljösektorn följer stadens utvecklingsmodell (Ssn 29.9.2014 § 368) i allt utvecklingsarbete. Utvecklingsmodellen samordnar arbetssätt i anknytning till utvecklande.

Ett framväxande Åbo med miljö

- Förutsättningar för växande och hållbar stadsstruktur främjas med omfattande planer beträffande samhällsstrukturen och trafiksystemet och genom att utveckla staden som stora områdeshelheter.
- Stadsstrukturens funktion och livskraft stärks genom kompletterande byggande. Betoningen på stadens tillväxt riktas mot centrum och inom den zon för stadsförnyelse som omger centrum på kollektivtrafikens utvecklingsstigar. Stadsstrukturens tyngdpunkt utvidgas i och med att stadsstrukturen utvecklas mera mot havet.
- Spetsprojektet Utvecklande av centrum samt Åbo vetenskapspark främjas enligt avtal med projekt för strategisk markanvändning (kap. 4.4), detaljplaneprogrammet (kap. 4.5) samt investeringsprogrammen.
- Utöver stadens spetsprojekt främjas andra projekt för strategisk markanvändning bl.a. Slottsstaden, Skansen, Hallisleden, Logicity och Blue Industry Park.
- Åbo logistiska ställning som en knutpunkt i den norra tillväxtpassagen utvecklas bl.a. genom

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

att man främjar en snabb tågförbindelse mellan Åbo och Helsingfors, Trafikcentralen samt projekten för Åbo ringväg.

- Mångsidiga och attraktiva alternativ för boende är vid sidan av arbetsplatserna en central konkurrenskraftfaktor i lockandet av ny kompetens och nya invånare till staden. Genom planläggningen och genomförande av infran säkerställer man ett mångsidigt och tillräckligt tomtbestånd, med vilket man tryggar ett tillräckligt bestånd av hyres-, bostadsrätts- och ägarbostäder till ett måttligt pris. Genom en mångsidig bostadsproduktion ser man till att olika bostadstyper också finns i nya bostadsområden.
- Genom kompletterande byggande i förorterna gör man bostadsområdena livligare, tryggar hållbar servicestruktur och förminskar differentieringen mellan olika områden.
- I Åbo stads klimatplan 2029 (sfm 11.6.2018 § 412) har fastställts mål och åtgärder genom vilka man går mot ett kolneutralt stadsområde 2029 och förbereder sig för klimatförändringens effekter. Stadsmiljösektorn deltar starkt i både behärskningen av klimatförändringen och förberedelseråtgärder och uppföljning.
- I utvecklingen av stadens trafik är fokus riktat till gång- och cykeltrafik och regional kollektivtrafik. En tyngdpunkt är stödandet av allt mer omfattande användning av miljö- och klimatvänliga teknologier. Lösningar för smart trafik ingår starkt i utvecklingen av trafiken.
- En hälsosam livsstil främjas genom att man skapar planläggning för en stad med korta avstånd och genom att på innerstadsområdet

bygga rutterna för skol- och arbetsresor för cyklister och fotgängare.

- Kollektivtrafiken utvecklas så att den motsvarar behoven för pendlingstrafik hos de växande företagen.
- Kostnadseffektiviteten för ordnandet av tjänsterna förbättras när man kan stödja sig på det existerande servicenätverket. Nyttjandet av kommunalteknikens investeringar blir mer effektivt, trafikutsläppen minskar och stadsborna sparar tid i trafiken. Tack vare den enhetliga stadsstrukturen är det smidigt att röra sig runt staden. Detta är en attraktionsfaktor för Åbo.
- För att främja välbefinnande, stöds bevarande av den i sin mångformighet unika naturmiljön och möjligheter till att uppleva natur främjas på hållbara sätt.
- Åbos utveckling mot att bli en internationellt ledande förebild inom stadsbyggande främjas av den historiskt unika kulturmiljön och innovativ nyanvändning av byggnader i anknytning till denna.
- På stadsområden där boendet blir allt tätare, betonas kvaliteten av den byggda stadsmiljön. I en allt mera tätbebyggd stad satsar man på mångsidiga offentliga stadsutrymmen och grönanläggningar.
- Vid sidan av motverkan av klimatförändringen beaktas även åtgärderna för förberedelser inför klimatförändringen i all planering och byggande med särskild betoning på dagvatten samt förebyggande av ekologiska risker.

- Staden tar initiativ till åtgärder som skyddar Östersjön enligt Östersjöutmaningen, vars mål är att förbättra vattendragens, småvattens och kustvattens tillstånd.
- Vi tar hand om boende- och livsmiljöernas renlighet och trygghet.

Ett Åbo som påverkar och förnyas

- Resultaten förbättras genom gott ledarskap, nya verksamhetsätt och verktyg som stöder dem. Genom informationsledning som grundar sig på transparens säkerställs att man gör rätt saker i rätt tid på ett kostnadseffektivt sätt. Datasystemen utvecklas så att uppgifterna om verksamheten kombineras med den uppdaterade ekonomiska informationen.
- Stadsutvecklingsgruppen i samarbete med stadsmiljösektorn ansvarar aktivt för utvecklandet och värdet av fastighetsegendomen. Staden effektiviserar överlåtelseerna av den fasta egendomen genom att utveckla egendomen med hjälp av planläggning och partnersamarbete så att den blir mer attraktiv.
- Förvaltning av lokal- och infrastrukturegendomen bygger på planmässighet varvid man utnyttjar beräkning av reparationskulden. Att ta hand om värdet på egendomen förutsätter tillräckliga investeringar.
- Stadens investeringar i servicebyggnader bygger på godkända planer för servicenätverk.
- Energieffektiviteten för byggnadsbeståndet och smarta egenskaper i byggnaderna förbättras och prioriteras inom investeringsramen. De

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

- hållbara investeringsprinciperna och kvalitetsnivån bestäms i projektplanerna.
  - Verksamheten effektiveras genom att processen att producera tomter görs snabbare från planläggningen, byggande av infrastrukturer i staden och överlåtandet av tomter.
  - Produktiviteten ökas genom anskaffningsförfaringar, partnerskap och konkurrensutsättning. Genom att göra tillsammans och genom att våga pröva på nya saker förnyas verksamheten.
  - Verksamheten utvecklas utgående från invånare och kunder.
  - Genom en digitalisering av tjänsterna effektiveras funktionerna och förbättras möjligheterna till självbetjäning och delaktighet oberoende av tid och plats.
  - Ordnanande av parkeringen utvecklas genom en helhetsreform som startas under år 2018.
  - Kompetent och motiverad personal är stadens centrala livskraft. Att ta hand om personalens arbetshälsa och kompetens är viktigt för att servicenivån skulle hållas på en god nivå. Man satsar på personalens utbildning och förutseende av kompetens.
  - Högklassiga stödtjänster ska vara dimensionerade på rätt nivå så att det dagliga arbetet är fungerande.
- Innovativa upphandlingar
- Staden ökar produktiviteten och förnyelseförmågan genom att främja innovationer. När man planerar utvecklandet av verksamheten och upphandlingar genom ett omfattande samarbete skapar man samtidigt marknader och en grogrund för nya lösningar.
- Områdesentreprenad av stadens underhåll. Anskaffningar genomförs på ett sätt som avviker från andra områdesentreprenader, eftersom en större vikt än normalt ställs på kvaliteten och förmågan till samarbete för serviceproducentens service.
  - Älyvesi/Älyföri. Autonomisk vattenfartygstrafik mellan Forum Marinum-Korpolaibacken (konceptplanering, bryggkonstruktioner och konkurrensutsättning av trafikering). Förverkligas som en del av spetsprojektet Smart and Wise.
  - Parkering. Parkeringen utvecklas att bli mera fungerande ur både kundens och stadens synvinkel. Digitala tjänster och funktioner läggs till. Genomförs som en del av spetsprojektet Smart and Wise.

BOKFÖRINGAR

Stadsdirektör

Stadsmiljönämnden

Kollektivtrafiknämnden

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (STADSDIREKTÖREN)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Stadsmiljösektorn							
Verksamhetsintäkter	41 640	74 365	76 463	76 963	78 775	80 023	80 926
Tillverkning för eget bruk		1 610	1 110	1 110	1 110	1 110	1 110
Verksamhetsutgifter	61 703	103 921	106 331	105 691	107 652	109 502	111 173
Verksamhetsbidrag	-20 063	-27 946	-28 758	-27 618	-27 767	-28 369	-29 136
Ändring (%)		39,3 %	2,9 %	-1,2 %	0,5 %	2,2 %	2,7 %
Investeringsutgifter	328	710	1 500	1 500	1 500	1 000	1 000
Statsandelar och övriga finansieringsandelar		176	176	176	176	176	176
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO	-328	-534	-1 324	-1 324	-1 324	-824	-824
Ändring (%)		62,6 %	148,1 %	148,1 %	0,0 %	-37,8 %	0,0 %

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Stadsmiljönämnden							
Verksamhetsintäkter	5 673	36 980	37 842	37 842	39 201	39 949	40 652
Tillverkning för eget bruk		1 610	1 110	1 110	1 110	1 110	1 110
Verksamhetsutgifter	7 110	49 847	49 607	49 532	50 521	51 530	52 559
Verksamhetsbidrag	-1 438	-11 258	-10 655	-10 580	-10 210	-10 471	-10 797
Ändring (%)		683,0 %	-5,4 %	-6,0 %	-3,5 %	2,6 %	3,1 %
Investeringsutgifter		210	1 000	1 000	1 000	500	500
Statsandelar och övriga finansieringsandelar							
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO		-210	-1 000	-1 000	-1 000	-500	-500
Ändring (%)		0,0 %	376,2 %	376,2 %	0,0 %	-50,0 %	0,0 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Byggnads- och tillståndsnämnden							
Verksamhetsintäkter							
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetsutgifter		101	100	100	100	100	100
Verksamhetsbidrag		-101	-100	-100	-100	-100	-100
Ändring (%)		0,0 %	-0,7 %	-0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion							
Verksamhetsintäkter	35 377	37 322	38 514	39 014	39 500	40 000	40 200
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetsutgifter	51 119	53 909	56 517	55 952	56 957	57 797	58 439
Verksamhetsbidrag	-15 742	-16 587	-18 003	-16 938	-17 457	-17 797	-18 239
Ändring (%)		5,4 %	8,5 %	2,1 %	3,1 %	2,0 %	2,5 %
Investeringsutgifter	328	500	500	500	500	500	500
Statsandelar och övriga finansieringsandelar		176	176	176	176	176	176
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva							
NETTO	-328	-324	-324	-324	-324	-324	-324
Ändring (%)		-1,4 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland							
Verksamhetsintäkter		64	107	107	74	74	74
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetsutgifter	73	64	107	107	74	74	74
Verksamhetsbidrag	-73						
Ändring (%)		-100,0 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

ÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 € Stadsplanerings- och miljönämnden	2019	2020	2021	2022
	0			

Stadsstyrelsen

1.000 € Stadsplanerings- och miljönämnden	2019	2020	2021	2022
	0			

Stadsdirektör

1.000 €, Stadsplanerings- och miljönämnden	2019	2020	2021	2022
Avstående från arrendesänkningar (sfm 15.12.1986 § 29 upphävande av beslutet) (inkomster)		800	780	700
Förbättring av produktiviteten	-75	-75	-75	-75
xGranskning av planeringsåren		-875	-855	-775

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

1.000 €, Kollektivtrafiknämnden	2019	2020	2021	2022
Man avstår från att skicka ut Fölis tryckta tidtabeller	-70	-70	-70	-70
Granskning och prövning av servicelinjetrafiken	-110	-110	-110	-110
Ändring av fördelningen av utgifterna för regiontrafiken	-300	-420	-420	-420
Förbättring av produktiviteten	-85	-85	-85	-85
Biljettförmån för kollektivtrafik (inkomster)	500	500	500	500
xGranskning av planeringsåren		-1 185	-1 185	-1 185

Nämnder (ändring i det planeringstal som stadsfullmäktige bekräftat)

1.000 €, Stadsmiljönämnden	2019	2020	2021	2022
Personalkostnader och årsverken för kollektivtrafiken som varit underställda stadsmiljönämnden överförs från stadsmiljönämnden till att bli underställda kollektivtrafiknämnden.	-953	-953	-953	-953
Stadsmiljösektorns investeringar (netto)	-1 000	-1 000	-500	-500

1.000 €, Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	2019	2020	2021	2022
Personalkostnader och årsverken för kollektivtrafiken som varit underställda stadsmiljönämnden överförs från stadsmiljönämnden till att bli underställda kollektivtrafiknämnden.	953	953	953	953

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

ANVÄNDNINGEN AV ARBETSKRAFT (SFM)

	Utfall 2017	Januari 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Stadsmiljösektorn, sammanlagt							
- Årsverken	208,9 (Fastighetsaffärsverket) 164,4 (Miljösektorn)	320	331		330	330	330
- Årsverken, extern finansiering (årsverken) ***	15	14,6	15		15	15	15
- Löner och arvoden, totalt (1000 eur)*	8 923 (Fastighetsaffärsverket) 7 182 (Miljösektorn)	13 750	15 074		15 362	15 653	15 951
- Löner och arvoden, extern finansiering (1000 eur) ****	652	641	630		630	630	630
Stadsmiljönämnden							
- Årsverken **			303		302	302	302
- Årsverken, extern finansiering (årsverken) ***			7		7	7	7
- Löner och arvoden (1000 eur)			13 807		14 083	14 365	14 652
- Löner och arvoden, extern finansiering (1000 eur) ****			315		315	315	315
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion							
- Årsverken			28		28	28	28
- Årsverken, extern finansiering (årsverken) ***			8		8	8	8
- Löner och arvoden, totalt (1000 eur)*			1 149		1 160	1 170	1 180
- Löner och arvoden, extern finansiering (1000 eur) ****			315		315	315	315

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Ytterligare upplysningar:

*Löner och arvoden för byggnads- och tillståndsnämnden och avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland ingår i talet för stadsmiljösektorn.

**Sektorns årsverken, underställda stadsmiljönämnden och kollektivtrafiken exkluderad (med lönekostnader hos kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion 2019-2022).

**Av stadsmiljösektorns årsverken cirka 15 årsverken med extern finansiering (ca 4,5 %).

****Extern finansiering:

Tillstånd och tillsyn:

- Kommuner och industrin betalar 70 % av granskningen av luftkvaliteten (2,1 årsverken).
- Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab betalar 3 årsverken för avfallshanteringsmyndigheten (100 %).
- Avfallshanteringsnämndens sammanträdesarvoden faktureras av Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab.
- Staten betalar lönekostnaderna för tillsynsveterinären (100 %, 1 årsverke).
- Avtalskommunerna betalar 20-50 % av lönekostnaderna för djurpensionatet (1,1-1,2 årsverken).

Regionala kollektivtrafiken:

- De övriga Fölikommunerna betalar sammanlagt 8 årsverken (övriga personalkostnader utöver servicekostnaderna för servicebyrån som fördelas mellan kommunerna enligt invånarantal).

STRATEGISKA MÅL (SFM)

Mål SSN1: Mångsidigt och tillräckligt tomtbestånd	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.5</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i> <i>3.3.4, 3.3.8, 3.3.9</i>		
Mål för ökning av våningsyta (nämnd)	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
- Småhus (AO, AP, AR), v-m ²	5.405	23.200	23 300		23.500	23.600	23.800
- Flervåningshus (AK), v-m ²	355.885	131.300	132.200		133.000	133.900	134.900
- Andelen bostadsvåningsyta som ligger på marknivå	75 %	>20 %	>20 %		>20 %	>20 %	>20 %
- Arbetsplatstomter, v-m ²	298.970	64.000	64.000		64.000	64.000	64.000
- Tomter som anvisas bolag av den stadens bostadsvåningsyta som placeras på marknivå, v-m ²	80.695	16.000	20.000		20.000	20.000	20.000
Beskrivning av målet: Målen för ökande av våningsytan grundar sig på ssn 22.5.2017 § 219 granskade mål i Generalplanen 2029, enligt vilka det 2029 bor 220 000 invånare i Åbo och finns 115 000 arbetsplatser. Beträffande befolkningsökningen så antar man att Åbos invånarantal växer i jämn takt med cirka 2500 invånare/år. Därtill har den ökande glesheten ökat byggandet med cirka 0,208 v-m ² /bostad/våning. Av byggandet siktar man på att 85 % anvisas till bostadsvåningshus och 15 % till småhus. På lång sikt (år 2040) uppskattas arbetsplatstomternas v-m ² enligt en utredning av Newsec 2015 och de uppdaterade målen för generalplanen fördelas enligt följande: årligen 33.500 v-m ² kontorslokaler, 12.500 v-m ² affärslokaler och 18.000 v-m ² för industrin.							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Genom att utarbeta detaljplaner ökas planbeståndet genom vilket man främjar mångsidiga möjligheter för boende och näringsliv. Ett ökande av planbeståndet möjliggör att tidpunkten för genomförandet bäst motsvarar efterfrågan. Av bostadsproduktionen ska minst 20 % placeras på tomter som staden äger, vilket möjliggör stadens tomtproduktion och genomförande av statsstött byggande av bostäder (ARA) med måttliga priser. Av den bostadsvåningsyta som byggs på marknivå anvisas för stadens produktionsbolag (TVT, TYS, Vaso) cirka 20.000 v-m² som möjliggör ett mål att bygga 300 bostäder, vilket betyder 5-7 tomter/år. Genom detta främjar man för sin del att målen uppfylls beträffande byggande av bostäder som stadens koncernbolag ställt upp. Byggandet av småhus stöds så att tomtreserven motsvarar tre års behov av bostadsproduktionen.

Mål SSN2: Tomter för flervåningshus som överläts till koncernbolagen	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.5</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 2.3.4</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
TVT (överläts tomter; objekt, v-m ²)	7700	Trädgårdsgatan 41, 6500 v-m ² , Svalberga 2300 v-m ²	Kirstiparken 5000 v-m ² , Åbo Energi 2500 v-m ² , Svalberga 2300 v-m ²		Åbo Energi 5000 v-m ² , Hertigshörnet 6000 v-m ² , Tallbacken	Rosenkvarteret, Kirstiparken 5000 v-m ² ,	Åbo Energi 2000 v-m ² , Hertigshörnet
TVT (överläts tomter; objekt, v-m ²)			Svalberga 2300 v-m ²			Hertigshörnet	Hertigshörnet
TYS (överläts tomter; objekt, v-m ²)	300	Tyysisija 10.000 v-m ²	Tyysisija 10.000 v-m ²		Uhrimäki		Kuikkulan-kenttä

Beskrivning av målet: Staden strävar efter att skapa så mångsidiga bostadsområden som möjligt både beträffande bostadstyper och besittningsformer. I detta arbete är de tomter som överläts till koncernbolagen i nyckelposition. Genom åtgärden stöder man även TVT Asunnot Oy:s mål att bevara den relativa andelen som bolagets bostadsbestånd utgör av bostadsbeståndet i Åbo då staden växer.

Mål SSN3: Partnersamarbete mellan markanvändningen och fastighetsutvecklingen	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.3</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 3.2.1, 3.3.4, 3.3.5</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Andelen detaljplaner som beretts som konsultarbeten (sfm enligt år då godkänts)	22 %	15 %	25 %		25 %	25 %	25 %

Beskrivning av målet: Genom samarbetet effektiviserar man högkvalitativt utvecklande av staden och utvecklande av dragningskraften hos stadens fasta egendom. Planläggningen blir flexiblare genom att man utnyttjar sakkunnighet och resurser hos kumpaner och konsulter. Målet är att effektivisera överlåtelseerna av stadens fasta egendom och försnabba byggprocessen.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Mål SSN4: Verksamhetsmodell för behovsutredning och projektplanering för infraprojekt	<i>Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.2.2</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 3.2.4</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Verksamhetsmodell för behovsutredning och projektplanering för infraprojekt			Verksamhetsmodellen har beskrivits och används för de nya projektens del vid utarbetandet av budgeten för 2020		Används för de nya projektens del vid utarbetandet av budgeten för 2021	I bruk för alla projektens del	Används för alla projektens del
Beskrivning av målet: Verksamhetsmodellen har beskrivits och används för de nya projektens del vid utarbetandet av budgeten för 2020. Ibruktageandets utvidgas årligen så att anvisningarna är i bruk för alla projektens del vid utarbetandet av budgeten för 2021. Verksamhetsmodellen grundar sig på den bruksanvisning för Infraprojektens behovsutredning och projektplanering som stadsfullmäktige godkände 26.2.2018 § 36. Verkställandet har antecknats i utarbetningsanvisningen för Budgeten och strategiska/operativa avtal 2019. Anvisningen gäller alla investeringsobjekt som ingår i investeringsprogrammet för infrastruktur.							

Mål SSN5: Konkurrensutsättning av serviceavtalen	<i>Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.2.6</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Skede för genomförandet:	Pågår	Pågår	Färdig		Färdig	Färdig	Färdig
Konkurrensutsättningen framskrider	60	80	100		100	100	100
Beskrivning av målet: Konkurrensutsättningen av tidsbundna serviceavtal som stadens produktionsbolag äger sker gradvis så att efter år 2018 beställs inga tjänster av de produktionsbolag som staden äger utan en konkurrensutsättning.							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Målsättning SSN6: Man tar i bruk andra genomförandeformer än de som delats/helhetsentreprenaden	<i>Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.2.1</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Övriga entreprenadsformer igång/år, antal	3	3	2		2	2	2
<p>Beskrivning av målet: I byggprojekten för byggande av lokaler, byggande av stadsmiljö och underhåll av stadsmiljö tar man i byggprojekten i bruk även andra metoder för genomförande än traditionella delade entreprenader eller helhetsentreprenader. Övriga modeller för genomförande kan vara t.ex. genomförande genom projektledning, en "planera och genomför"-modell eller modeller för genomförande som grundar sig på samarbetsmodeller, för vilka benämningen allians- eller IPT-genomförande (IPT = integrerat projektgenomförande) används. Målet innehåller även lokallösningar som staden genomför i bolagsform.</p>							

Mål SSN7: God stadsmiljö	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.10</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Nöjdhet (1=väldigt dålig, 5=väldigt god)							
underhåll av trafikområden * (jämförelsekommuner år 2004-2017: 3,31) (Åbo genomsnitt år 2004-2017: 3,37)	3,37	3,34 (Åbo 2016)	3,37 (Åbo 2017)		3,37	3,37	3,37
skötsel av parker * (jämförelsekommuner år 2004-2017: 3,41) (Åbos medeltal år 2004-2017: 3,37)	3,50	3,51 (jämförelsekommuner 2016)	3,53 (jämförelsekommuner 2017)		3,53	3,53	3,53
den byggda miljös trivsamtet och estetik ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,46) (Åbo genomsnitt år 2005-2017: 3,56)	3,77	3,57 (Åbo 2016)	3,77 (Åbo 2017)		3,77	3,77	3,77
för planering av bostäder, arbetsplatser och tjänster ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,37) (Åbo genomsnitt år 2005-2017: 3,31)	3,53	3,34 (jämförelsekommuner 2016)	3,53 (Åbo 2017)		3,53	3,53	3,53
övervakning av den byggda miljön ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,28) (Åbos medeltal år 2004-2017: 3,26)	3,37	3,35 (jämförelsekommuner 2016)	3,37 (Åbo 2017)		3,37	3,37	3,37
i trafikförhållanden för fotgängarens del ** (jämförelsekommuner år 2017: 3,90)	3,96	3,91 (jämförelsekommuner 2016)	3,96 (Åbo 2017)		3,96	3,96	4,00

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

i trafikförhållanden för cyklistens del ** (jämförelsekommuner år 2017: 3,74)	3,24	3,73 (jämförelsekommuner 2016)	3,74 (jämförelsekommuner 2017)		3,74	3,74	3,74
trafikförhållanden för bilistens del ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,82) (Åbos medeltal år 2004-2017: 3,79)	3,88	3,89 (Åbo 2016)	3,89 (Åbo 2016)		3,89	3,89	3,89
för skötsel av offentlig trafik ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,60) (Åbos medeltal år 2004-2017: 3,96)	4,16	4,11 (Åbo 2016)	4,16 (Åbo 2017)		4,16	4,16	4,16
för skötsel av luftkvaliteten ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,53) (Åbos medeltal år 2004-2017: 3,46)	3,87	3,69 (jämförelsekommuner 2016)	3,87 (Åbo 2017)		3,87	3,87	3,87
vård av naturskydd ** (jämförelsekommuner år 2005-2017: 3,54) (Åbos medeltal år 2004-2017: 3,55)	3,80	3,67 (Åbo 2016)	3,80 (Åbo 2017)		3,80	3,80	3,80
Beskrivning av målet: Målet är satt uppnå bättre resultat på följande tal 1) jämförelsekommunernas genomsnitt eller 2) Åbos tal för föregående år. * enkäten Yhdyskuntatekniset palvelut (FCG) (ung. Samhällsteknisk service) ** enkäten Kaupunki- ja kuntapalvelut (FCG) (ung. Stadens och kommunens tjänster)							

Mål SSN8: Bevarande och utvecklande av naturvärden	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.9</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Framskridande av beredningen för programmet för att bevara och utveckla naturvärdena			Inledning av beredningen		Godkännande av programmet		
Beredningens framskridande och genomförande av planen för stadens skogsplan	Beredningen inleddes	Beredning	planen blir färdig		genomförande	genomförande	genomförande
Beskrivning av målet: Stadsmiljösektorn bereder bevarandet av naturmiljöns värde och utveckling av programmet år 2019. Programmets mål är att trygga de områden som har högt naturvärde, öka naturens mångfald på stadens område samt utveckla och sköta om områdena nu så att deras värde ökar eller bevaras. I reformen av stadens skogsplan (ssn 5.6.2017 § 241) stärker man kolsänkan och nätverket av grönområden (Klimatplanen 2029, sfm 11.6.2018 § 142)							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Mål SSN9: Skyddande av Östersjön	<i>Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.3.9</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs:</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Uppföljning av hur de 80 olika åtgärder som hör till Östersjöutmaningen förverkligats (genomförda åtgärder)	70	75	Målen uppdateras år 2018		Målen uppdateras år 2018	Målen uppdateras år 2018	
<p>Beskrivning av målet: Staden tar initiativ till åtgärder som skyddar Östersjön enligt Östersjöutmaningen, vars mål är att förbättra vattendragens, småvattens och kustvattens tillstånd. Miljöskyddet vid stadsmiljösektorn koordinerar genomförandet av Östersjöutmaningen i stadens organisation och följer hur de 80 åtgärder som ingått i åtgärdsprogrammet för 2014-2018 genomförs i stadsorganisationen. Talet berättar om antalet åtgärder som redan är igång och som blivit färdiga. Därtill uppdateras åtgärdsprogrammet Östersjön år 2018. Målen uppdateras så att de är i linje med stadsfullmäktiges beslut.</p>							

Mål SSN10: Servicelöfte för byggnadstillsynen	<i>Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas</i> <i>Strategisk riktlinje: 3.2.2</i>				<i>Övriga riktlinjer som genomförs: 3.2.1</i>		
	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Den genomsnittliga behandlingstiden för alla byggnadstillsynens lov (80 %), dygn	34 dygn 80 % av loven	max. 30 dygn 80 % av loven	max. 30 dygn 80 % av loven		max. 30 dygn 80 % av loven	max. 30 dygn 80 % av loven	max. 30 dygn 80 % av loven
Placering i kundnöjdhetenkät för kunder vid byggnadstillsynen i de tio största städerna	-	Kundnöjdheten minst städernas genomsnitt	Kundnöjdheten minst städernas genomsnitt		Kundnöjdheten minst städernas genomsnitt	Kundnöjdheten minst städernas genomsnitt	Kundnöjdheten minst städernas genomsnitt
<p>Beskrivning av målet: Genom en kort behandlingstid strävar man efter att betjäna kunderna så bra som möjligt. 80 % av den genomsnittliga behandlingstiden används som en indikator för de 10 största städernas del.</p>							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Mål SSN11: Digitala tjänster	Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas Strategisk riktlinje: 3.2.3				Övriga riktlinjer som genomförs:		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
EMV-betalning av kollektivtrafikens biljetter			tas i bruk		användningsgraden ökar	användningsgraden ökar	användningsgraden ökar
Antalet beställningar av kollektivtrafikens biljetter som gjorts på nätet	258 190	ökar	ökar				
De elektroniska lovansökningarnas andel (%) av alla lovansökningar i byggnadstillsynen	29 %	35 %	75 %		100 %	100 %	100 %
Beskrivning av målet: Digitala tjänster utvecklas genom brett och öppet samarbete. De elektroniska tjänsternas andel av kundbetjäningen i stadsmiljösektorns tjänster-							

Mål SSN12: En sund och säker arbetsmiljö	Strategiskt tema: Ett Åbo som påverkar och förnyas Strategisk riktlinje:3.2.2				Övriga riktlinjer som genomförs:		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Andelen planmässiga granskningar av miljöhälsan av de motsvarande granskningar som gjorts	53 %	55 %	57 %		60 %	63 %	65 %
Förverkligande av livsmedelstillsynens nationella plan (%)	35 %	40 %	45 %		50 %	55 %	60 %
Genomförande av den riksomfattande planen för hälsoskydd (%)	78 %	80 %	85 %		90 %	90 %	90 %
Beskrivning av målet: Det centrala målet är verksamhetens planmässighet samt förbättrande av verksamhetens omfattning och effekt. Planmässigheten förbättrar kvaliteten genom att öka omfattning, granskningarnas enhetlighet och aktörernas jämlikhet. I verksamheten bör dock beaktas och reserveras resurser för granskningar utanför planen (olika typer av överklagan och begäran om åtgärder).							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STADSMILJÖSEKTORN

Mål SSN13: Materialåtervinning och nyttoanvändning av avfall	Strategiskt tema: Ett framväxande Åbo med miljö Strategisk riktlinje: 3.3.6				Övriga riktlinjer som genomförs:		
	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Till användning av avfall från boende sammanlagt	98,2 %	minst 98 %	minst 98 %		minst 98 %	minst 98 %	minst 98 %
Av avfallet från boende används för materialanvändning	19,6 %	ökar	ökar		ökar	ökar	ökar
Beskrivning av målet: På avfallshandlingens samarbetsområde är målet att minimera deponering av avfall och främja materialåtervinning samt nyttoanvändning av avfall. Information om användningsgraden fås en gång per år. I kalkylen beaktas endast det avfall från boende som hamnar på Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s inlämningsplatser, inte t.ex. insamlingar av nyttoavfall som producenterna ordnar. Målnivån beskriver graden av användning endast för avfall från boende som samlats in på Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s inlämningsplatsers del och beskriver inte t.ex. insamlingen av nyttoavfall som producenterna ordnar.							

EGENTLIGA FINLANDS REGIONALA RÄDDNINGSVERK

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: räddningsdirektör Jari Sainio

1.1 Kort beskrivning av verksamheten (ssn)

Räddnings-, säkerhets- och akuttvårdstjänster av hög kvalitet tillhandahålls snabbt, professionellt och jämlikt i Egentliga Finland alla tider på dygnet.

Räddningsverket producerar räddningsväsendets tjänster på alla 27 kommuners område i Egentliga Finland enligt servicenivåbeslut av Räddningsverket.

Räddningsverket producerar därtill akuttvårdsservice enligt samarbetsavtalet som undertecknats tillsammans med Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt och servicenivåbeslutet för akuttvård som fastställts av sjukvårdsdistriktet.

1.2 FÖRÄNDRINGAR I OMVÄRLDEN (SSN)

Räddningsverkets servicenivåbeslut rör åren 2017-2020. Planeringsperiodens tal har utarbetats med det antagandet att den nuvarande servicenivån bevaras.

Även talen för planeringsperioden 2020-2022 för akuttvårdstjänster har utarbetats med antagandet att omfattningen av verksamheten 2019 för akuttvårdstjänsternas del håller sig på nivån för 2018.

De uthyrda fastigheterna för brandsäkerhet har en betydande summa s.k. reparationssskuld. Lokalbehovsutredningarna för brandstationsfastigheternas del i Åbo stad inleddes utifrån diskussionerna 2016. Lokalutredningsbehoven rör Åbo stads centralbrandstation, Kärsämäki brandstation, brandstationerna för avtalsbrandkårerna i S:t Marie, Patis, Jäkärilä och Kakskerta. För Åbo stads del har lokalbehovsplaneringen centraliserats med beslut av Åbo stad. Den preliminära planeringen beträffande nybyggande och grundläggande renoveringar av övriga fastigheter som ligger på inom landskapet, genomförs enligt beslutet om brandkårsnätverk och på hyreskostnaderna inverkar genomförda projekt för grundläggande renoveringar och nybyggande. Projekten godkänns enligt förvaltningsstadgan (instruktionen).

För de ovannämnda faktorernas del samt utöver de fastställda riktlinjerna och strategierna kommer ekonomitalen i budgeten för 2019 att grunda sig på det senaste bokslutet från 2017 och utfallet för det halva året för det aktuella budgetåret. Övriga faktorer som eventuellt för sin del styr eller ändrar talen i budgeten, är de lagändringar som anknyter till landskapsreformen och andra ändringsbehov som framträder under beredningen. Även akuttvårdens nivå för serviceproduktion kommer förmodligen att hålla sig på samma nivå som år 2018 både för resursbehovens och anslagets del.

1.3 PLAN FÖR UTVECKLING AV VERKSAMHETEN OCH STRATEGISKA TYNGDPUNKTER (SFM)

En utvecklingsplan för planeringsperioden har fastställts i servicenivåbeslutet.

Strategiska tyngdpunktsområden:

- Kompetent, motiverad och funktionsduglig personal
- Kompetenta, motiverade och funktionsdugliga avtalsbrandkårer
- Fungerande och täckande nätverk av brandstationer
- Nöjda kunder och kommunala ägare
- Tillräckliga resurser som verksamheten förutsätter.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

EGENTLIGA FINLANDS REGIONALA RÄDDNINGSVRK

ANSLAG OCH INVESTERINGAR (sfm)

	Utfall 2017	Budget 2018 sammanlagt	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd							
Verksamhetsintäkter	43 530	43 706	44 746	44 746	45 160	45 567	46 062
Tillverkning för eget bruk							
Verksamhetskostnader	-41 275	41 706	42 747	42 747	43 160	43 567	44 062
Verksamhetsbidrag	2 255	2 000	1 999	1 999	2 000	2 000	2 000
Ändring (%)		13,1 %	12,5 %	12,5 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Investeringsutgifter							
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	1 058	1 426		1 663	923	1 463	113
Överlåtelseintäkter av bestående aktiva	44	171		173	171	171	171
NETTO	-2 212	-2 000		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ändring (%)		10,6 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

FÖRÄNDRINGAR

Stadsfullmäktige

1.000 €, Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd	2019	2020	2021	2022
Inga ändringar.				

Stadsstyrelsen

1.000 €, Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd	2019	2020	2021	2022
Inga ändringar.				

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

EGENTLIGA FINLANDS REGIONALA RÄDDNINGSVÄRK

Stadsdirektören

1.000 €, Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd	2019	2020	2021	2022
Inga ändringar.				

Direktion (ändringsförslag som påverkar planeringsramen)

1.000 €, räddningsnämnden	2019	2020	2021	2022
Inga ändringar.				

ANVÄNDNING AV ARBETSKRAFT (SFM)

Årsverken	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Regional räddningsverksamhet	534	549	548		548	548	548
Löner och arvoden (för kännedom, 1000 €)	22 575	22 492	23 366		23 550	23 760	24 040

Ytterligare information: I beslutet om servicenivå, som är i kraft 2018-2021, har antalet vakanser fastställts vara 549. Utifrån detta är det slutliga utfallet mätt i årsverken i bokslutet det genomsnittliga resultatet i årsverken enligt behovet av serviceproduktion. Från resultatet räknas personalkostnaderna i euro.

STRATEGISKA MÅL (SFM)

Mål 1	<i>Egentliga Finlands räddningsverk/ Servicenivåbeslut 2017-2020</i>			<i>Övriga riktlinjer som genomförs: -</i>			
Utryckningstid, (%)	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Budget 2021	Ekonomiplan 2022
	85 %	80 %	80 %		80 %	80 %	80 %
Beskrivning av målet: Procenttal som beskriver aktionsberedskapstid vid brådskande uppdrag. Tidsgränser som definieras enligt riskområden.							

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

EGENTLIGA FINLANDS REGIONALA RÄDDNINGSVRK

Mål 2	<i>Egentliga Finlands räddningsverk/ Servicenivåbeslut 2017-2020</i>			<i>Övriga riktlinjer som genomförs: -</i>			
Antalet granskningar (%)	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
		90 %	90 %	90 %		90 %	90 %
Beskrivning av målet: Procentuellt utfall för målen angående antalet granskningar.							

Mål 3	<i>Egentliga Finlands räddningsverk/ Servicenivåbeslut 2017-2020</i>			<i>Övriga riktlinjer som genomförs: -</i>			
Kostnadsjämförelse (€/bostad.)	Utfall 2017	Budget 2018	Budgetförslag 2019	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
		70 €	71 €	72 €		73 €	74 €
Beskrivning av målet: Sektorns årliga kostnader i landskapet per invånare (akutvården exkluderad).							

KONCERNBOLAGEN

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STIFTELSEN ÅBO 2029 SR.

STIFTELSEN ÅBO 2029 SR.

Stiftelsens ombud Tuomas Heikkinen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Stiftelsens verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Syftet med stiftelsen är att främja verksamheten i enlighet med den av stadsfullmäktige godkända

Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stödja utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland. Syftet med stiftelsen är att göra Åbo stad mer intressant och lockande som turiststad genom

att utveckla attraktionsfaktorerna samt att skapa nya affärsmöjligheter för företag inom turismen och upplevelseindustrin. Stiftelsen har till syfte att främja utvecklingen av nya serviceinnovationer.

STIFTELSENS BINDANDE MÅL I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Att främja verksamheten enligt Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och att stödja utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland.						
			Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
			1 450	1 450	1 450	1 450
Mål: Syftet med stiftelsen är att göra Åbo stad mer intressant och lockande som turiststad genom att utveckla attraktionsfaktorerna samt att skapa nya affärsmöjligheter för företag inom turismen och upplevelseindustrin. Stiftelsen har till syfte att främja utvecklingen av nya serviceinnovationer.						

OMBUDETS/STYRELSENS ÖVERSIKT ÖVER EKONOMIPLANEN FÖR 2019 – 2020

Stiftelsen strävar efter att placera sina placeringstillgångar så att de är tidsmässigt fördelade på marknaden i början av 2019, eftersom konkurrensutsättningsprocessen för kapitalförvaltningstjänster torde pågå under hela hösten 2018. Antagandet och målet i detta skede är en absolut och kas-sabaserad löpande avkastning på fem (5) procent (inklusive räntor och utdelningar) så att de planerade kostnaderna på 1,4 miljoner euro ska kunna täckas under år 2019. Förändringar i marknadsförhållandena eller förändringar i placeringsallokeringen kan medföra förändringar i avkastningsmålet under hösten 2018 och under år 2019 om stiftelsekapitalet på grund av marknadsstörningar inte kan placeras produktivt och tryggt i början av 2019.

ÅBO YRKESHÖGSKOLA

Verkställande direktör Vesa Taatila

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget utövar högskoleverksamhet med stöd av en koncession av statsrådet och på det sätt som fastställs i yrkeshögskolelagen. Enligt strategin som godkändes 2015 är bolagets syfte att förbättra arbetslivet, välfärden och konkurrenskraften i Egentliga Finland. Bolagets primära uppgift är att utexaminera kompetenta yrkespersoner för att utveckla arbetslivet i Egentliga Finland. Dessutom spelar bolaget en viktig roll vid uppbyggandet av områdets konkurrenskraft och livskraft - bolaget medverkar i arbetet med att utveckla Åbo till den mest intressanta högskole- och kulturstaden vid norra Östersjön som har mod att förnya sig och där det är bra att leva och lyckas tillsammans. Bolaget medverkar aktivt i utvecklandet av Egentliga Finland till ett landskap som präglas av samarbete och partnerskap och som erbjuder den bästa livskvaliteten. Bolagets framgång mäts genom Åbos och hela Egentliga Finlands välfärd, livskvalitet och framgång i den internationella konkurrensen. Avsikten är att bolagets strategi uppdateras före slutet av 2018.

Förändringar i omvärlden

En central nationell förändringsfaktor är högskolelagstiftningen och finansieringsmodellen för högskolor som utvecklas hela tiden. Undervisnings- och kulturministeriet har lanserat en vision fram till 2030 och utifrån den bearbetas för närvarande ändringar i lagstiftningen. Bolaget deltar aktivt i stödjandet av lagstiftningsarbetet och strävar efter att säkerställa möjligheterna att utveckla yrkeshögskolekompetensen också i fortsättningen.

Yrkeshögskolornas finansieringsram beräknas hålla sig på en rätt så stabil nivå under de närmaste åren och öka under 2020-talet till följd av redan genomförda utvidgningar inom teknikutbildningen. I finansieringsmodellen förväntas ändringar som ökar volatiliteten, varav den viktigaste är ökningen av den strategiska finansieringens andel. Bolaget förbereder sig för ändringarna genom att aktivt delta i diskussionen om utvecklingen av modellen och genom att förstärka finansieringen från externa källor.

En central regional ändringsfaktor utgörs av i vilken riktning arbetslivet utvecklas. Den positiva utvecklingen av affärsverksamheten hos områdets företag

har medfört flera samarbetsmöjligheter för yrkeshögskolan såväl via produktionen av examina som via utvecklingsprojekt. Bolaget har aktivt verkat för att öka samarbetet, något som syns i utvidgningen av finansieringen både regionalt och från nationella källor. Bolaget förbereder sig för olika typer av scenarier genom att enligt sin strategi lägga fokus på produktionen av högklassig praktisk kompetens såväl för studerande som arbetslivspartner. Dessutom intensifierar bolaget sitt samarbete med de högskole- och koncernpartner som fastställts i strategin.

Åbo är en global föregångare till klimatpolitiken och en del av internationella nätverk som löser de utmaningar som klimatförändringen medför. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Yrkeshögskolan deltar aktivt i genomförandet av klimatplanen och i skapandet av lösningar i nätverk och projekt.

En central internationell förändringsfaktor är den annalkande övergångsperioden för EU:s finansieringsprogram 2019-2020. Bolaget har förberett sig på detta genom att förstärka sin kompetens i anslutning till sökningen av extern finansiering och

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO YRKESHÖGSKOLA

genom ett större antal privatfinansierade projekt i sin projektportfölj. Övergångsfasen kommer dock att orsaka en sänkning i finansieringen av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten under 2020 och 2021.

Under 2018-2020 koncentreras bolagets verksamhet till campusområdet i Kuppis och Slottsgatan. På lång sikt kommer koncentrationen att medföra tydliga synergi- och lokalkostnadsbesparingar, men kostnaderna av engångsnatur kommer att höja utgifterna för i synnerhet 2020 till den grad att resultatet kommer att bli negativt. På grund av bolagets finansiella ställning och den beräknade ökningen av den statliga finansieringen utgör en förlust under 1-2 år inte ett hinder för ett långsiktigt genomförande av strategin.

Trots den åtstramade statliga finansieringen uppskattar bolaget att det klarar av att utveckla sin verksamhet utifrån behoven hos områdets arbetsliv enligt sin strategi. Därför antas det inte finnas behov av en tätare personalstruktur under perioden 2019-2022.

Huvudmålen för bolagets verksamhet 2019-2022

Mål 1: Att bygga framtidens tekniska innovationshögskola i Åbo.

Mål 2: Att systematisera utvecklingen av välmåendet inom de spetsbranscher som fastställts i strategin.

Mål 3: Innovationspedagogisk kontinuitet i undervisningen i all verksamhet.

Mål 4: En inspirerande gemenskap.

Mål 5: Att koncentrera verksamheten till campusområdet i Kuppis och Slottsgatan.

Mål 6: Att utveckla samarbetet mellan högskolor och koncernbolag.

Mål 7: Att öka andelen extern finansiering.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Bolagets framgång i utdelningen av medel som grundar sig på finansieringsmodellen för yrkeshögskolor.						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Statlig finansiering (1000 €)	54 478	54 500	53 800	54 200	54 900	56 000
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: genom att förbättra resultatet med hjälp av ett större intag inom tekniken som motsvarar mätarna i finansieringsmodellen och genom att utveckla processerna.						
Yrkeshögskoleexamen som avlagts vid Åbo yrkeshögskola, st.	1 617	1 600	1 604	1 579	1 579	1 620

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO YRKESHÖGSKOLA

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: då det årliga utbudet av studieperioder minskar kompletterar man studerandenas individuella studieplaner (ISP) med fritt valbara studier inom andra studieprogram (30 sp enligt examensstadgan), handledningen av lärdomsprov effektiviseras, handledningen av studerande som studerar norm+1 år och förlängda studier effektiviseras. Avkastningen från examen har kunnat höjas från tidigare år oavsett nedskärningarna av antalet nybörjarplatser 2012. Nu uppskattas avkastningen från examen jämnas ut.						
Studerande vid Åbo yrkeshögskola som avlagt minst 55 sp, st.	5 615	5 400	5 484	5 473	5 582	5 596
Med vilka åtgärder kan man uppnå målet: genom att utveckla studieplaner och bedömningsmetoder samt att utveckla kompetensprov och praxis för att tillgodoräkna tidigare studier. Lärartutorer handleder studerande att välja studier som motsvarar minst 55 sp / år. Särskild uppmärksamhet fästs vid handledningen av de studerande som har samlat in cirka 50 sp under våren. Obs! Denna mätare ingår eventuellt inte i den nya finansieringsmodellen.						
Den externa finansieringens andel av FUI-finansieringen, (1000 €)	7 041	7 700	8 000	6 500	6 500	7 000
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: genom att förstärka lärarnas och forskningsgruppernas FUI-kunnande (t.ex. FUI-coaching), förstärka FUI-centret och andra stödtjänster, rekrytera kompetent projektpersonal.						
Studerandenöjdhet (1-5) OBS! Skalan ändrades år 2018 (1-7)	3,6	4,9	5	5	5	5
Mekanismen för att mäta nöjdheten bland de studerande ändrades 2015 så att mätaren följer summan av alla 7-stegssvar som de utexaminerade gett (beräkningsgrund för statens finansiering). Detta leder till att ytterligare åtgärder behövs för att hålla resultaten jämna samtidigt som antalet studerande minskar. Den viktigaste åtgärden är att engagera de studerande i genomförandet av verksamhetsplanen för en inspirerande gemenskap.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Verksamhetsmässigt verkar planperioden stabil, men ekonomiskt sett belastas den av betydande investeringar i laboratorieinfrastrukturen inom teknikbranschen under 2019 och 2020 samt av engångskostnaderna som uppstår på grund av flytten till Kuppis och Slottsgatan. Bolagets finansieringssituation är dock utmärkt och den statliga finansieringen uppskattas börja stiga jämnt från och med 2020, något som kan förutspås med en relativt stor säkerhet på grund av potentialen hos finansieringsmodellens mätarprestationer. Därmed är planen

att hålla en stram ekonomi under planperioden, men att godkänna ett kortsiktig negativt resultat varefter bolagets ekonomiska resultat uppskattas förbättras snabbt.

ARKEA OY - KONCERNEN

Verkställande direktör Tuija Rompasaari-Salmi

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

I detta resultatkort kombineras alla nyckeltal för hela Arkeakoncernen. Till koncernen hör Arkea Oy, Arkea Kunnossapito Oy och PASSAA palvelut Oy.

Bolagens bransch är kostservice, städtjänster, fastighetsskötsel, anordnande av säkerhets- och underhållstjänster samt planering och konsultation i anknytning till genomförandet av dessa tjänster; tillverkning, lagring, förmedling och transport av matprodukter; städning, skötsel, underhåll, övervakning av fastigheter samt säkerhetstjänster samt därtill installation, service och reparation av apparater och system i anknytning till fastigheterna. Bolaget kan även köpa, sälja och äga fastigheter samt aktier och övriga värdepapper.

Förändringar i omvärlden

Tävlingen kommer att bli ännu hårdare om både kunder och kompetent arbetskraft. Osäkerheten kring modellen för hälsovårdsreformen påverkar Arkea både i nuläget och i framtiden.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Arkeakoncernen bereder en fission enligt koncern-direktivet. Det är meningen att fissionen ska träda ikraft 01.01.2019.

Resultatutvecklingen under 2018 påverkar utvecklingsarbetet för att utveckla verksamheten så att det blir osäkert och utmanande. Därför kommer man i koncernen att kritiskt granska både inköps- och försäljningsavtalen. Utgiftsstrukturen kommer också att granskas kritiskt. På grund av ändringarna i avgifterna har funktionen av tjänsterna som PASSAA erbjuder utvärderats under 2018 och utvärderingen av verksamheten fortsätter under 2019. Därtill har Keva gett Arkea en förhandsanmälan om nästa års avgift som kommer att fördubblas jämfört med avgiften 2018.

Åbo är en global föregångare inom klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Åbo har som mål att vara en klimatpositiv stad från 2029 framåt och tillämpa principerna om resurskloshet (avfallsfrihet, utsläppsfrihet och hållbar användning av naturresurser) före år 2040.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN ARKEA OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Den externa omsättningen för stadens tidsbundna ramavtal ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras						
	Bokslutet 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator 1						
Nya kunder ger upphov till ny omsättning (1.000 €)	76.084	72.374	66.482	63.480	58.584	55.509
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Som en följd av de konkurrensutsättningar som Åbo stad gjort, sjunker omsättningen eftersom de konkurrensutsatta tjänsternas priser i fortsättningen är betydligt förmånligare. Konkurrensen är fortfarande hård på alla områden för affärsverksamhet, särskilt inom städbranschen. Då ett nytt in house-bolag uppstår som en följd av fissionen, kommer dess tjänster aktivt att marknadsföras i de omgivande kommunerna. I omsättningsbudgeten för 2019 har man beaktat att anstaltsvården inom välfärdssektorn överförs till det nya in house-bolaget genom överlåtelse. I budgettalen 2020 har inte överlåtelsen av anstaltsvården vid VSSHP till in house-bolaget beaktats trots att saken diskuterats.						
	Bokslutet 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator 2						
Orderstock för avtal som överförs till Åbo stad 2012 (ej konkurrensutsatta) (1.000€)	18.295	10.409	4.761	-	-	.
Med vilka åtgärder kan man uppnå målet: Åbo stad gör besluten för denna del.						
Mätare eller indikator 3						
Vinsten är med hänsyn till sektorns genomsnittliga nivå en effekt av dyrare priser i kollektivavtalet Vinst (1.000€)	1.799	968	583	606	653	602
Med vilka åtgärder kan man uppnå målet: Sektorns genomsnittliga vinst % år 2017 var för anstalts- och personalbespisningens del 3,1%, städtjänsterna 2,5% och fastighetsskötseln 3,1%. Arkeas vinst förväntas bli mindre under åren 2019-2021 än under de tidigare åren och ca ligga på nivån 1,0 %. Den relativa omsättningen påverkas även av tjänsterna som Arkea Kunnossapito och PASSAA erbjuder, som i praktiken är icke-vinstbringande men lönsamma enheter. Trots att Arkea har genomfört många effektiviseringsåtgärder, t.ex. en positiv utveckling gällande sjukfrånvaro och olyckor, måste betydande åtgärder ändå fortsättningsvis vidtas för att skära ned kostnaderna och förbättra affärsverksamhetens lönsamhet. Därtill har för välfärdssektorn vid Åbo stad föreslagits en prishöjning i samband med ibruktagandet av						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN ARKEA OY

---

optionen för kostservicen. Optionens effekt uppskattas bli 0,34 miljoner euro på årsnivå. Därtill kommer förmodligen den extra prishöjning av livsmedels- och transportkostnader i anknytning till avtalen om skolmat, att orsaka en prishöjning som i nuläget uppskattas bli 0,7-0,9 miljoner euro för staden.

Vid uppskattningen av vinstnivån bör man fästa uppmärksamhet vid att ifall Arkeakoncernen skulle följa det inom sektorn i allmänhet tillämpade kollektivavtalet av Kiinteistöpalvelut Ry, skulle det enligt en aktuell bedömning påverka resultatet med en vinst på 2-3 miljoner euro på årsnivå. Då skulle vinsten -% vara 3-4,5 %.

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Den svaga resultatutvecklingen 2018 ger upphov till osäkerhet beträffande budgeteringen under de kommande åren. I koncernen är det nödvändigt att kritiskt granska både försäljningsavtalen och utgiftsstrukturen.

STIFTELSEN FORUM MARINUM

Verkställande direktör Tapio Maijala

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Sjöfartscentret Forum Marinum är ett nationellt specialmuseum för sjöfart, marinhistoria samt en besöks-, mötes- och sammanträdesplats i maritim anda. Som museum är Forum Marinum en utvecklare av verksamheten inom sitt specialområde. Forum Marinum gör nationellt och internationellt samarbete med högskolorna, museerna samt flera privata och offentliga aktörer. I verksamheten följer man de etiska reglerna för museiarbete.

Förändringar i omvärlden

Ekonomiska och strukturella förändringar förutsätter ett kreativt grepp och kontinuerlig bedömning av verksamheten.

Digitalisering ändrar museernas arbets- och brukssätt samt skapar möjligheter för nya tjänster.

Utvecklande av verksamheten - åtgärder och mål

Forum Marinum strävar med sin verksamhet efter att för sin del stöda Åbo stads strategiska mål genom att öka dragningskraften och genom att komplettera evenemangsverksamheten.

Forum Marinum är en högklassig och attraktiv producent och utvecklare av havsrelaterade kultur- och resetjänster med internationella nätverk samt en aktiv aktör då det gäller evenemangs- och mötesplatser. Värderingar som styr verksamheten: Autenticitet, yrkesskicklighet och kundorienterad verksamhet.

Vi deltar på nationell nivå i utvecklingen av musei- och bevaringsverksamheten på vårt specialområde. Vi breddar med eftertanke samlingarna hos ett nationellt specialmuseum och en nationell samling för museet för marinen i Finland. Därtill sköter vi i samarbete med institutionen för marinhistoria vid Åbo Akademi om ökandet av tillgängligheten till arkivmaterial och samlingar.

Vi agerar aktivt och synligt både internationellt nätverkade i diskussionen inom vårt eget specialområde samt agerar som sakkunnig i ärenden som gäller vårt specialområde.

För samlingarna söker vi efter ändamålsenliga förvaringsutrymmen som kan delas in i olika avdelningar, i första hand i samarbete med Åbo museicentral och upprätthåller museiskeppen så att deras kondition och museivärden bevaras.

I utställningsverksamheten betonar aktuella, innovativa och samhällsrelaterade teman samt ett kundorienterat perspektiv.

Vi stöder Åbo stads händelseverksamhet genom att erbjuda staden och andra evenemangsaktörer en högklassig infrastruktur och ordnar evenemang för den egna specialbranschen genom att nätverka med museerna, universiteten och företagen inom branschen och den tredje sektorn.

Mötesverksamheten upprätthålls som en central del av verksamhetshelheten som stöder synlighet och ekonomi.

Verksamhetens grund är en balanserad ekonomi, som baserar sig på Åbo stads, undervisnings- och kulturministeriets och Krigsmuseets finansiering och egen avkastning.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STIFTELSEN FORUM MARINUM

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Stiftelsens popularitet och attraktionskraft som ett lokalt och riksomfattande resmål						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Antalet besökare/år, personer	195 700	150 000	150 000	160 000	165 000	170 000
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Intressanta varierande utställningar och publikevenemang, resonlig prissättning och effektiv kommunikation. Därtill deltar man i projekt vars mål är att göra kulturen synlig och lockande.						
Antalet utställningar, st.	9	14	10	10	10	10
Antalet evenemang med havstema	8	8	8	8	8	8
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Egna aktuella och samhällligt betydande varierande utställningar produceras och därtill erbjuds lokaler för externa mindre utställningar. Genom att erbjuda staden och andra evenemangsproducenter en högklassig infrastruktur och ordna evenemang för den egna specialbranschen genom att nätverka med museerna, universiteten och företagen inom branschen och den tredje sektorn.						
Den egna produktionens andel av hela avkastningen, %	38,0	33	33	33	33	33
Inkomster från försäljningen av inträdesbiljetter (1.000 €)	240	210	215	220	225	230
Samarbetsavtal med Åbo stad (1.000 €) Ssn 17.12.2015 § 561 2016 -2018	574	574	574	574	574	574
Stadens bidrag (1.000 €)	310	260	260	210	210	210

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

Driftsekonomin grundar sig på Åbo stads och statens verksamhetsbidrag och den egna avkastningen, vars andel av resultatanalysen för driftsekonomin är ca 33 %. Man strävar efter att hålla den egna andelen på en hög nivå. Serviceavtalet med Åbo stad ger säkerhet i planeringen av verksamheten och ekonomin för de kommande åren.

Investeringar i utställningarna, samlingarna och in-
fran kräver även i fortsättningen separat finansiering.
Nya finansieringsformer kartläggs

För ekonomins del är de grundläggande sakerna i skick. Man kommer att utveckla verksamheten enligt den förnyade strategin i riktningen att skapa ett allt mera intressant och aktivt havscentrum.

KIINTEISTÖ OY TURUN MONITOIMIHALLI

Verkställande direktör Anu Kurkilahti-Haartemo

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är att äga och förvalta allaktivitetshallen i kvarter 12 i stadsdelen Artukais samt ishallen på tomt 2 i kvarter 12 i stadsdelen Kuppis, hyra ut lokaler, reklamplatser och utrustning i hallarna och bedriva serviceverksamhet för hallarna.

Bolagets basuppgift är att ge mervärde för sin ägare och skapa ramar för ordnandet av idrotts- och kulturevenemang för stadsinvånarna.

Det huvudsakliga syftet med verksamheten är att sörja för en tillräcklig istid och att den fördelas jämnt så att det är möjligt att spela ishockey på hög nivå och utöva övrig verksamhet som grundar sig på is i Åbo. Därtill är det huvudsakliga syftet att arrangera och organisera stora evenemang för allmänheten i allaktivitetshallen i Artukais. Bolaget kan också ha en egen programproduktion.

Förändringar i omvärlden

- nya allaktivitetshallprojekt, särskilt bangårdsprojektet i Åbo
- bollhallen blev färdig och Kuppisområdet som centrum för idrott förstärktes
- säkerhet och riskhantering i anknytning till stora evenemang för allmänheten
- ekonomiska och idrottsmässiga utmaningar beträffande affärsverksamhet inom idrotten

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

- höjning av användningsgraden genom att aktivt förvärva nya kunder och produktifiera tjänster i samarbete med hallarnas huvudsakliga användare

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KIINTEISTÖ OY TURUN MONITOIMIHALLI

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Differens mellan hyran och bolagsvederlaget						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Diffrensen mellan hyran för arenalägenheten som Kiint. Oy betalar och bolagsvederlaget för arenalägenheten ändras endast i enlighet med fastighetens underhållsindex. (1.000 €)	1.311	1.246	1.030	1.024	1.019	1.013
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Kontroll av kostnaderna, utnyttjande av hallarnas synenergifördelar och ökning av omsättningen utan vederlag						
Mål: Ökning av antalet evenemang för allmänheten i hallarna som ägs av bolaget						
Mätare eller indikator						
Omsättningen utan vederlag ökar 5 % jämfört med boksluttet i fjol.	2.531 (16 %)	2.250 (-11 %)	2.262 (0,5 %)	2.375 (5 %)	2.493 (5 %)	2.618 (5%)
Vederlagens procentandel av omsättningen	47,8	49,5	47,2	46	44,8	43,6
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Lokalernas användningsgrad höjs genom effektivisering av försäljning och marknadsföring och genom förvärv av nya kunder.						
Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån						
Mätare eller indikator						
Omsättning (1.000€)	4.856	4.468	4.283	4.396	4.514	4.639
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Höjning av lokalernas användningsgrad genom att effektivera försäljningen och marknadsföringen, förvärva nya kunder, utveckla kringtjänster och -produkter, förbättra användarupplevelsen.						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KIINTEISTÖ OY TURUN MONITOIMIHALLI

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Rörelsevinst (1.000 €)	2	0	13	0	0	0
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Med hjälp av avskrivningar regleras resultatet så att bolaget inte ger ett beskattningsbart resultat.						
Fastighetsbidrag/verksamhetsbidrag (1.000 €)	1.199	891	589	600	600	600
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Förutom att omsättningen ökar i jämn takt eftersträvas också en strikt kontroll av kostnaderna.						
Mål: Bidraget till Kuppis ishall bevaras på samma nivå som förut						
Mätare eller indikator						
Bidraget till Kuppis ishall bevaras på samma nivå som förut i enlighet med avtalet mellan Åbo stad och Koy Turun Monitoimihalli. (1.000 €)	792	792	792	792	792	792
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Förvärv av nya kunder och höjning av användningsgraden genom att arrangera/skaffa nya evenemang. Justering av avgifter som tas ut för användarna så att de motsvarar den gängse nivån. 50/25 Försäljning/Användning av ishallstiderna effektivteras i samarbete med Idrottscentralen.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2018 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

I fråga om omsättningen utan vederlag har budgeten för 2019 och målen för 2020-2022 utarbetats på basis av måttliga tillväxtförväntningar så att den ökade omsättningen kompenserar kostnadsökningen.

I enlighet med ägarstyrningen sänks driftsverderlaget för fastigheten i Artukais så att differensen mellan vederlaget och hyran för arenalägenheten minskar. Således kan man minska avskrivningarna på byggnaden i Artukais. Ökningen av omsättningen utan vederlag täcker kostnadsökningen.

I enlighet med ägarstyrningen utreder man möjligheten till återbetalning av lånen, eftersom saldot på koncernkontot är för stort i förhållande till verksamheten. Det räntebelagda främmande kapitalet har räknats med utgångspunkt i att lånen amorteras med två miljoner euro under 2018.

Antalet investeringar minskar jämfört med den tidigare investeringsnivån. Kommande investeringar handlar närmast om förnyande av fastigheternas tekniska utrustning.

KUNTEC OY-KONCERNEN

Verkställande direktör Karri Knaapinen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Byggande av vägar och motorvägar

Bolagets verksamhetsområde är genomförande, planering och konsultation av jord- och vattenbyggnadsarbeten, grönområdesarbeten, skogsvårdsarbeten, byggande av idrotts- och lekplatser, projektledningsentreprenad, bil- och maskinverkstadsverksamhet och programproduktion samt anslutande transport-, byggnads-, underhålls- och andra arbeten samt tillverkning och försäljning av produkter som anknyter till branschen. Bolagets verksamhetsområde är ytterligare att äga och förvalta aktier, andelar, värdepapper och annan egendom. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen. Bolaget kan bedriva verksamheten i både Finland och utlandet.

Flör Kukka ja Puutarha Oy

Bolagets verksamhetsområde är primärproduktion inom trädgårdsbranschen samt export av produkter och artiklar inom branschen och parti- och detaljförsäljning samt landskapsarbeten och anslutande arbeten. Bolaget kan för sin verksamhet äga och förvalta fastigheter samt aktier som ger besittningsrätt till lägenheter och andra aktier.

Förändringar i verksamhetsmiljön

Bolagets verksamhetsmiljö befinner sig i en fortsatt stark förändring. Även de sista ramavtalen som ingåtts med staden håller på att löpa ut. Konkurrensen inom branschen har också hårdnat ytterligare. Bolagets nyaste affärsområde (projektlednings-tjänster) har startat med framgång och det har gett bolaget ökad omsättning i stället för ramavtalen.

Bolaget har som mål att ytterligare öka omsättningen genom affärsområdet i fråga och genom att expandera till nya affärsområden. Bolaget har också finslipat sina processer så att de blivit effektivare med tanke på lönsamheten.

Flör Kukka ja Puutarha Oy som fusionerats med Kuntec-koncernen har under sina första verksamhetsår varit föremål för omfattande effektiviseringsåtgärder. Bolaget har trimmats för kommande år. Utsikterna för detaljhandeln inom trädgårdsbranschen och anläggning av grönområden är fortsatt goda.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Bolaget strävar efter att ytterligare effektivera sin verksamhet genom en rätt allokering och en mer planmässig användning av maskiner och inventarier samt personalresurser. Bolaget har som mål att lönsamheten bevaras på en god nivå.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KUNTEC OY-KONCERNEN

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Den externa omsättningen för stadens tidsbundna ramavtal ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras						
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator 1						
Omsättningen ökar jämfört med föregående bokslut, %	39.196 (+23.1 %)	36.385 (-7,2 %)	34.814 (-4,3 %)	36.662 (+5,3 %)	39.990 (+9,1 %)	42.595 (+6,5 %)
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget strävar efter att effektivisera sin verksamhet på grund av den uteblivna ramavtalsomsättningen genom att utveckla bolagets nya affärsområde (projektledningstjänster), utvidga sin kundkrets inom sina traditionella affärsområden och satsa mera på konsumenthandeln samt genom att fortsätta byggandet av bolagets varumärke.						
Mätare eller indikator 2						
Orderstock för stadens tidsbundna ramavtal (ej konkurrensut-satta) minskar (1.000€)	12.772	6.687	2.846	0	0	0
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: De tidsbundna ramavtalen löper ut 31.5.2019						
Mätare eller indikator 3						
Omsättningen ökar jämfört med föregående bokslut (1.000€)	1.570	205	870	917	840	1.427
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolagets rörelsevinst kommer att minska i fortsättningen på grund av den hårda konkurrensen inom branschen. Bolaget strävar efter att utveckla sin verksamhet inom affärsområdet för projektledningstjänster vilket skulle möjliggöra en bättre marginal i förhållande till bolagets traditionella affärsområden.						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KUNTEC OY-KONCERNEN

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

År 2019 är bolagets åttonde verksamhetsår. Bolaget strävar efter en omsättning på 34,8 miljoner euro. Av omsättningen kommer endast 2,8 miljoner euro genom stadens ramavtal och 32 miljoner genom konkurrensutsättningar.

Bolaget strävar efter att effektivera sin verksamhet på grund av den uteblivna ramavtalsomsättningen genom att utveckla bolagets nya affärsområde (projektledningstjänster), utvidga sin kundkrets inom sina traditionella affärsområden och satsa mera på konsumenthandeln samt genom att fortsätta byggandet av bolagets varumärke.

Bolagets rörelsevinst kommer att minska i fortsättningen på grund av den hårda konkurrensen inom branschen. Bolaget strävar efter att utveckla sin verksamhet inom affärsområdet för projektledningstjänster vilket skulle möjliggöra en bättre marginal i förhållande till bolagets traditionella affärsområden.

Flör Kukka ja Puutarha Oy:s fusion med koncernen har påverkat koncernens nyckeltal omsättning/årsverke. Beroende på verksamhetens karaktär är nyckeltalet för Flör Kukka ja Puutarha Oy:s bransch i allmänhet på lägre nivå än annars inom Kuntec-koncernen. Å andra sidan ger enheten för projektledningstjänster omsättning med en mycket liten personalmängd. Genom effektiviseringsåtgärder kan man i fortsättningen öka omsättningen ytterligare med nuvarande personalmängd så att nyckeltalet blir bättre under planperioden.

Under planperioden inkomstför Kuntec 320.000 i ränteintäkter/år och 200.000-400.000/år i utdelningar till sina ägare.

Under ekonomiplanperioden förutspås bolagets omsättning öka stegvis ca 42 miljoner euro. Bolaget har varit tvunget att justera sitt mål för rörelsevinst på grund av förändringar i verksamhetsmiljön. Målet för rörelsevinsten är 2-3 % under ekonomiplanperioden. Enligt målet förutspås rörelsevinsten i genomsnitt bli ca 1 miljoner euro under planperioden.

Åbo är en global föregångare i klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Bolaget genomför målen för klimatplanen för sin del.

SYDVÄSTRA FINLANDS AVFALLSSERVICE AB

Verkställande direktör Jukka Heikkilä

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets bransch och verksamhetens huvudsakliga syfte

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (LSJH) är ett avfallsservicebolag som ägs av 17 kommuner.

LSJH sköter delägarkommunernas lagstadgade avfallshanteringsuppgifter i enlighet med delägaravtalet, avfallslagstiftningen samt andra bestämmelser och avtal. Grunden för LSJH:s verksamhet är det avfallshanteringspolitiska programmet som utarbetats för bolagets hela verksamhetsområde.

LSJH ordnar avfallsinsamlings- och mottagnings-tjänster samt utnyttjande av avfall och annan hantering för regionens invånare, offentliga aktörer och andra aktörer som ingår i kommunens avfallshanteringsansvar. LSJH erbjuder avfallsrådgivning för aktörer som faller under kommunens avfallshanteringsansvar. Avfallsrådgivningen ger invånarna och andra aktörer råd om hur man kan minska mängden avfall, konsumera på ett hållbart sätt och sortera avfall samt ordna en kostnadseffektiv avfallsservice. LSJH erbjuder också tjänster för näringslivet enligt kommunens lagstadgade andrahandsansvar.

Förändringar i omvärlden

Den viktigaste förändringsfaktorn som påverkar LSJH:s verksamhetsmiljö är för tillfället grundan-

det av Lounavoima Oy vars syfte är att åstadkomma en långvarig lösning för hantering av brännbart avfall i LSJH:s verksamhetsområde. Projektet för byggandet av ett ekokraftverk har framskridit väl enligt planerna. För närvarande ska ekokraftverket som Lounavoima Oy låter bygga påbörja sin verksamhet under år 2021.

Andra viktiga faktorer som påverkar verksamhetsmiljön är bl.a. de ändringar som gjorts i upphandlingslagen och avfallslagen. Ändringen av upphandlingslagen (1397/2016) gäller anknutna och upphandlande enheter. Utgångspunkten i lagändringen är att ytterligare begränsa verksamheten som bedrivs på marknadsvillkor. Bolaget får bedriva verksamhet på marknadsvillkor högst 10 procent av sin omsättning fram till utgången av 2029 och därefter är andelen endast 5 procent. Gränsen för 500 000 euro gällande försäljningen till utomstående inom avfallshanteringssektorn utelämnades genom ändringen av avfallslagen (445/2018) som trädde i kraft på våren.

Enligt ändringen av avfallslagen (445/2018) begränsas kommunens ansvar för hanteringen av kommunalt avfall så att kommunen ansvarar endast för kommunalt avfall som uppkommer från boende. Kommunen ansvarar som nu för hanteringen av kommunalt avfall som uppkommer inom kommunens förvaltnings- och serviceverksamhet samt för mottagning och hantering av farligt avfall från jord- och skogsbruket.

I den nya beredningen gällande ändring av avfallslagen (planeras träda i kraft 1.9.2019) håller man i anslutning till ändringen av upphandlingslagen på att förbereda en elektronisk informationsplattform (marknadsställe) som anknyter till kommunens avfallshanteringsansvar i andra hand.

Åbo är en global föregångare till klimatpolitiken och en del av samarbetsnätverken som löser de utmaningar som klimatförändringen medför. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Åbo har som mål att vara en klimatpositiv stad från 2029 framåt och tillämpa principerna om resurskloket (avfallsfrihet, utsläppsfrihet och hållbar användning av naturresurser) före år 2040.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s strategiska mål och centrala mål grundar sig på bolagets verksamhetspolicy och strategi.

Grunden för vår verksamhet är:

- Invånare - god växelverkan och kundorienterad verksamhet
- Miljö - verksamhet enligt principerna för hållbar utveckling

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

SYDVÄSTRA FINLANDS AVFALLSSERVICE AB

- Arbetsgemenskap - ömsesidig uppskattning, förtroende och yrkesskicklighet

LSJH:s strategiska mål med tillhörande mål delas in i fyra delar:

1. Vi betjänar invånarna i verksamhetsområdet på ett jämlikt och kundorienterat sätt

- Vi producerar kostnadseffektiva och likvärdiga tjänster i hela verksamhetsområdet.
- Vi stärker arbetsgemenskapen så att gemensamma mål genomförs tillsammans.
- Invånarna ska med och utveckla tjänsterna.
- Avfallshanteringen fungerar i alla förhållanden, på ett tryggt och hälsosamt sätt oavsett tid på året.

2. Vi förebygger, återvinner och utnyttjar avfall effektivt

- Vi förebygger uppkomsten av avfall och främjar återanvändningen
- Vi ökar den högklassiga återvinningen
- Vi utvecklar utnyttjandet av energin
- Vi stänger avstjälningsplatser på ett kontrollerat sätt

3. Vi handlar med ansvar för miljön

- I vår egen verksamhet minimerar vi skadliga miljöverkningar och optimerar miljöfördelarna
- Vi påverkar minimering av skadliga miljöverkningar som orsakats av entreprenörer och samarbetspartner

4. Vi stöder och ökar invånarnas miljöansvar
4. Vi är en öppen och innovativ samarbetspartner regionalt, nationellt och internationellt

- Dialog som är fruktbar för båda parterna och samarbete med ägarna till anknutna enheter
- Samarbete med avfallshanteringsnämnden till förmån för invånarna.
- Fungerande och ömsesidigt förmånligt samarbete med entreprenörer och partner
- Utnyttjande av avfallscentraler och gamla avstjälningsplatser som plattform för cirkulär ekonomi och innovativ företagsverksamhet
- Mångsidigt nätverkande och samarbete med andra intressentgrupper
- Utredning av fördelar och möjligheter med ett större samarbetsområde

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Ekonomiplanen för 2019-2022 bygger på LSJH:s strategi. Planeringsarbetet för 2019 framskrider under hösten 2018 enligt huvudfunktioner och verksamhetsplanerna ligger till grund för utarbetandet av bolagets budget. Utgångspunkten för planeringen av verksamheten är att erbjuda invånarna så högklassiga avfallstjänster som möjligt kostnadseffektivt och med beaktande av miljöaspekter. Efter att verksamhetsplanerna blivit färdiga utarbetas en preliminär budget och förbereds ett förslag till avfallstaxa som föreläggs avfallshanteringsnämnden för godkännande. LSJH:s styrelse godkänner den slutgiltiga budgeten enligt årsklockan i december 2018.

I budgeten beaktas förändringar i verksamhetsmiljön, t.ex. ändringar i lagstiftningen. I investeringsplanen beaktas nödvändiga utvecklingsbehov med

anknytning till byggandet och andra funktioner. Investeringarna kommer i mån av möjlighet att finansieras med kassamedel och vid behov med ett externt penninginstitutslån.

Andra ärenden som kräver ekonomiska satsningar är försök med och forskning kring vidareförädling av avlagda textilier (textilavfall) samt en kontrollerad stängning av gamla avstjälningsplatser.

Det viktigaste projektet under de närmaste åren är byggandet av ett ekokraftverk för utnyttjandet av brännbart avfall. Kraftverket byggs av Lounavoima Oy som samägs av LSJH och Salon Kaukolämpö Oy. Projektets totala kostnader uppgår till ca 110 M€. Lounavoima Oy ansvarar för byggandet av kraftverket och finansieringen som ett huvud-

sakligen självständigt bolag. LSJH deltar i finansieringen i form av ett kapitallån på ca 8,3 M€ som delvis betalats till Lounavoima Oy under 2018.

Under hösten torde avfallshanteringsnämnden fatta beslut om slamtransporter i områden utanför avlopps nätet. Dessutom väntar man på ett beslut från Åbo förvaltningsdomstol gällande besvär över beslutet om transportsystemet som avfallshanteringsnämnden tidigare fattat. Dessa beslut kan påverka invånarnas servicenivå och LSJH:s funktioner.

Man strävar efter att kontinuerligt utveckla finansieringsstrukturen för verksamheten så att kostnaderna för basserviceverksamheten kan täckas med intäkterna från serviceproduktionen. Redan under flera års tid har man delvis täckt kostnaderna för

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

SYDVÄSTRA FINLANDS AVFALLSSERVICE AB

---

basserviceverksamheten med LSJH:s marknadsbaserade intäkter och intäkterna från TSV-verksamheten, eftersom intäkterna i form av taxor inte har räckt till för att producera avfallshanterings-tjänster enligt avfallslagen.

LÄNNEN TEKSTILIHUOLTO OY

Verkställande direktör Miika Markkanen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Lännen Tekstiilihuolto Oy producerar pålitliga helhetsmässiga, högklassiga och konkurrenskraftiga textiltjänster.

Vi har specialiserat oss på områden där god hygien behövs, såsom i hälsovården och livsmedelsbranschen. Till våra tjänster hör även arbetskläder och hotelltextilier från andra branscher.

Vi är ett aktiebolag med god soliditet, som ägs av Åbo stad, Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, Satakunta sjukvårdsdistrikt och Björneborg stad.

Förändringar i omvärlden

Lännen Tekstiilihuolto Oy har fungerat på marknaden både via det marknadsföringsföretag som

det äger samt direkt genom att erbjuda högklassiga textilvårdstjänster på sitt verksamhetsområde. Bolaget har växt i jämn takt under hela 2000-talet. Vi är för tillfället det största offentligt ägda företaget i hela landet på marknaden som erbjuder textilvårdstjänster. Detta har lett till att konkurrensen blivit extremt hård.

I verksamhetsmiljön har en klar förändring tagit plats under de senaste två åren. Offentligt ägda tvätterier som länge fungerat som aktiebolag har gått tillbaka till att vara s.k. in-housetvätterier antingen genom att sluta verka på marknaden eller genom att ha skaffat tillbaka sin in-housestatus genom ägarskapsarrangemang.

Fri omsättning inom hälsovården börjar finnas allt mindre på marknaden även på vårt verksamhetsområde. Övriga lämpliga verksamhetsområden för

ett sjukhustvätterier är t.ex. livsmedelsindustri och hotell.

Utmaningar i framtiden

Hälsovårdens aktörer som genom offentliga anskaffningar konkurrensutsätter sina servicebehov, klarar av att ensidigt binda prisnivån under flera års tid. Samtidigt är prishöjningarna bundna till index som i efterhand anpassar sig till branschens kostnadsändringar. Användningen av indexändringar kan ännu begränsas med några procent i dokumenten för anbudsbegäran.

Ovannämnda innebär ekonomisk press och risker för den fortsatta utvecklingen av trygga textilvårdstjänster. Planmässigt genomförande av investeringar försvagas vilket snabbt börjar inverka på servicesäkerheten.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

LÄNNEN TEKSTILIHUOLTO OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Den externa omsättningen för stadens tidsbundna ramavtal ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras						
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator 1						
Räntor för utlåningarna (1.000 €)	84,4	85,2	63	50	37	25
Mätare eller indikator 2						
Utdelningsavkastning för staden * (1.000 €)	-	-	-	-	-	-
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Företagets mål är att bevara den nuvarande kundkretsen och i jämn takt öka omsättningen. Genom att se till att verksamheten är effektiv och genom att göra smarta investeringar, säkerställer vi en stabil resultatutveckling och betalformåga.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Denna ekonomiplan har utarbetats så att Lännen Tekstiilihuolto Oy skulle fortsätta fungera i sin nuvarande form som ett bolag på privata marknaden. Lännen Tekstiilihuolto Oy kommer att utsättas för betydande svårigheter under de närmaste åren, eftersom i de nuvarande avtalen finns långa perioder med fast pris. Samtidigt har tävlingen blivit ännu hårdare i och med att social- och hälsovårdens reformer behandlas i beslutsfattandeprocesserna. Samtidigt hotas över hälften av bolagets omsättning av konkurrensutsättning under det följande året. Bolagets kapacitet används just nu effektivt så den ekonomiska situationen är också svår att förbättra genom att öka omsättningen.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBOREGIONENS SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSFASTIGHETER AB

ÅBOREGIONENS SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSFASTIGHETER AB

Verkställande direktör Jaakko Laaksonen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är att äga och förvalta byggnader samt aktier, andra värdepapper och fastigheter samt handla med dem. Bolaget utövar också uthyrning av lägenheter och fastigheter.

Förändringar i omvärlden

Framskridandet av den riksomfattande social- och hälsovårdsreformen är den viktigaste frågan med tanke på bolagets verksamhet under de närmaste åren.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Byggnadernas uppvärmningskostnader utgör en betydande del av bolagets rörliga kostnader. Bolaget har som mål att hitta olika tekniska och funktionella lösningar för att minska energiförbrukningen.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Uppnående av målnivån i uthyrningsverksamheten						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Uthyrningsgrad, %	97,1	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0
Mål: Ränta på utlåningarna som beviljats av staden						
Mätare eller indikator						
Avkastning på utlåningarna som beviljats av staden, 1.000 €	4.156	4.026	3.892	3.776	3.672	3.622

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Bolaget har en mycket stabil hyresavtalsportfölj och en hög uthyrningsgrad. Därför ökar omsättningen nästan enbart genom indexjusteringar i hyresavtalen.

Bolagets inkomst- och kostnadsstruktur gör det möjligt att årligen amortera på lånet med 2,5 miljoner euro från år 2018.

KONCERNEN ÅBO ENERGI

Verkställande direktör Timo Honkanen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget verkar inom energibranschen och producerar, överför och säljer el och värme till hushåll och företag. Åbo Energis uppgift är att tillföra energi för levnad, boende och företagande.

Förändringar i omvärlden

Den ekonomiska utvecklingen styr tydligt utvecklingen av energianvändningen. Efterfrågan på el och värme anses fortsätta öka långsamt inom Åbo Energis huvudsakliga marknadsområde.

Priserna på olja, kol och bibränslen har ökat under 2018. Dessutom har priset på utsläppsrätten tredubblats under året, vilket medför extra kostnader för dem som använder fossila bränslen.

Grossistpriset på el har länge hållit sig på historiskt låg nivå, men efter våren 2018 har den normalt svaga hydrologiska situationen haft en lyftande inverkan på priserna. Priset uppskattas hållas på en högre nivå 2019, men efter det kommer det att sjunka till följd av att den hydrologiska situationen normaliseras och Olkiluoto 3 tas i bruk, något som sänker den egna elproduktionens lönsamhet.

Det uppskattas att användningen, överföringen och produktionen av energi också i fortsättningen re-

gleras och styrs genom skatter, investeringsunderstöd, reglering och lagstiftning i anknytning till miljöfrågor.

Miljötekniken håller på att utvecklas mångsidigt, vilket möjliggör en alltmer konkurrenskraftig s.k. utspridd produktion.

Kundernas energianvändning påverkas i fortsättningen direkt av en timvis uppföljning av energikonsumtionen. Detta möjliggör allt mångsidigare energilösningar för kunderna och även produktion till ett el- och värmenät.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Lönsam tillväxt och dess tillvaratagande

1. Ökad kundorientering gällande energiprodukter och energitjänster och säkerställande av en kundspecifik lönsamhet.

- Förnyelse av det nuvarande utbudet så att det blir allt lättare och attraktivare - energieffektivitetstjänster som ger mervärde
- Övergång från energitjänsteleverantör till en aktiv utvecklare av lönsamma kundrelationer i takt med att konkurrensen blir allt hårdare och energilösningarna allt mångsidigare.

- Kundernas värmelösningar läggs till produkturvalet.

2. Ökad koldioxidsnål produktion och anskaffning av förnybar energi

- Kontinuerligt mål att öka elproduktionskapaciteten före 2020: investeringar i vatten-, vind- och kärnkraft och samproduktion av el och värme
- Utredning av alternativa bränslealternativ vid värmeproduktionen (t.ex. LNG) med avsikt att minska användningen av lätt olja.
- Investeringarna i utsläppsfri spets- och reservkapacitet för värme och ångproduktion ökar.
- Genomförande av riktlinjerna i Åbo stads klimatplan 2029 (sfm 11.6.2018 § 142) i riktning mot kolneutral energi 2029.

3. Utveckling av personalen och kompetensen för att motsvara den lönsamma tillväxtens behov och förbättra resursförvaltningen

- Kompetensutveckling inom valda fokusområden
- Den strategiska ledningen av arbetshälsan spelar en central roll

4. Förbättring av energisystemens leveranssäkerhet och intelligens.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN ÅBO ENERGI

- Genom investeringar och underhåll av el- och värmenät säkerställs en god leveranssäkerhet för kunden.
  - Förberedelse för en ökad småskalig produktion och utnyttjande av en ökad flexibilitet i efterfrågan.
5. Utveckling av affärsverksamheten och organisationsstrukturerna
- Fortgående utveckling av kärn- och stödprocesser för att motsvara kraven på energimarknaden, hos kunderna och hos ägarna.
  - Utveckling av affärsstrukturen i takt med ändringarna i omvärlden.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Andelen förnybara energikällor i produktionen, %

Värme, kyla, ånga och el som används i Åbo produceras kolneutralt senast 2029 (med beaktande av komensationer).

- Energiutvinningen ur kol avskaffas redan 2025 om staten deltar i de investeringskostnader som detta förorsakar.
- Den förnybara energins andel av fjärrvärmens uppgår till minst 65 procent år 2021.
- Den förnybara energins andel av el och värme som Åbo Energi säljer uppgår till minst 80 procent år 2025 (Åbo stads klimatplan 2029, sfm 11.6.2018 § 142).

	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Andelen förnybara energikällor i fjärrvärmeproduktionen, %	34,4	50,0	54,0	59,0	minst 65,0	ökar
<p>Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Andelen biobränslen vid flerbränslekraftverket i Nådendal ökas jämnt, bioskeppningsalternativet införs senast 2019 och man bygger en anläggning för tillvaratagning av rökgas. Utnyttjandet av spillvärme i fjärrvärmensätet ökas och investeringar i anläggningar som grundar sig på förnybara energikällor förs vidare.</p>						
Andelen förnybara energikällor i elanskaffningen, %	36,4	50,0	56,8	60,0	61,1	62,9
<p>Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vattenkraft fås från intressebolag (Svartisen, Hafslund, Kolsin Voima) och genom köpeavtal, vindkraft från intressebolag (Hyötytuuli) och genom köpeavtal, avsikten är att dessa utökas betydligt. Bioel fås från intressebolag (TSE) i och med att CHP-kraftverket Naantali 4 startar i slutet av 2017.</p>						
Mål: Ökande inkomstföring till staden, 1.000 €						
Mätare eller indikator						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN ÅBO ENERGI

Utdelning, miljoner euro	18,0	18,0	18,0	20,0	20,0	20,0
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att utveckla verksamheten i en mer kundorienterad riktning samt effektivisera och utveckla verksamheten						
Ränta på utlåningar, miljoner euro	4,4	4,7	5,3	5,3	5,4	5,6
Mål: Serviceförmåga och funktionssäkerhet						
Mätare eller indikator						
Leveranssäkerhet vid elöverföringen, Genomsnittlig avbrottstid/kund (h:min:s)	0:08:54	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00
Enligt energiindustrin var den genomsnittliga avbrottstiden/kund gällande elanvändningen cirka 2 timmar år 2016.						
Leveranssäkerhet av värme, Genomsnittlig avbrottstid/kund (h:min:s)	0:42	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00
Enligt energiindustrin var den genomsnittliga avbrottstiden/kund gällande fjärrvärme 1,5 timmar år 2015.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

Genomförandet av bolagets nya strategi fortsätter. Den nya strategin fokuserar på kunden och på att förbättra lönsamheten. I den nya strategin ingår cirka 70 konkreta åtgärder för följande tre år och, när det gäller produktionen, för följande 15 år. Genom dessa åtgärder strävar man efter en resultatförbättring på cirka 10 miljoner euro. Detta är viktigt särskilt nu när det står klart att de stora avskrivningarna gällande det nya flerbränslekraftverket i Nådendal kommer att belasta resultatet under de närmaste åren.

För att stöda den nya strategin har vi under 2018 anskaffat en större mängd vattenkraft till våra intressebolag i Norge och vindkraft i Finland och avtalat om en överföring av användning, underhåll

(och personal) från kraftverket i Nådendal till Åbo Energi från och med 1.1.2019.

Åbo är en global föregångare till klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Genom sina åtgärder och sin expertis deltar Åbo Energi aktivt i genomförandet av klimatplanen.

TURKU SCIENCE PARK OY

Verkställande direktör Niko Kyynäräinen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Koncernen Turku Science Park har som uppgift att ordna företagstjänster samt kommersialisera högskolornas innovationer och utveckla affärsverksamheten på utvalda områden för högteknologi. Spetsbranscherna för Turku Business Region är CleanTurku (bio- och cirkulär ekonomi samt Cleantech) HealthTurku (hälsa och välbefinnande), ExperienceTurku (filmer, spel, upplevelseindustri), MaritimeTurku (havsindustri) och TechTurku (tillverkande- och teknologiindustri).

Förändringar i omvärlden

I området pågår just nu en kraftig tillväxt. Ändå måste man arbeta extra hårt för tillväxten. Bristen på kompetent arbetskraft är redan synlig, på grund av detta bör aktörerna i området genom tätt samarbete lösa utmaningar som anknyter till att locka och placera arbetskraft. Man ska också våga blicka mot framtiden. Nu måste utvecklingsåtgärder som konkretiseras på 2020-talet vidtas i företagen och inom den offentliga sektorn. Det är klart att utnyttjandet av kompetens i teknologi ska kunna förstärkas på vårt område. Fitech Turku har inlett sin

verksamhet men täcker definitivt inte hela behovet. Vi måste kunna rota det egna kunnandet på området.

Man måste se till att nya företag uppstår. Åldrande företagare finns i stora mängder vilket är en orsak till att ägarombytena ska ses allt starkare parallellt med startupverksamhet. Som en helhet har start-upföretagen i Åbo inte uppnått nivån för de mest livliga centrumen i landet, även om livskraften i området nog har ökat. Den allt mer livskraftiga businessängelverksamheten har på ett positivt sätt påverkat finansieringssituationen för de företag som inleder sin verksamhet. Utbudet av privata utvecklingstjänster för start-upföretag har ökat aningen, vilket ger offentliga serviceproducenter möjlighet att rikta verksamheten och nätverkanter med de privata serviceproducenterna.

Havsklustret har blivit en betydande tillväxtbransch i Finland. All tillväxtpotential har inte ännu ens kunnat observeras, då man reflekterar över hur många branscher man kunde bredda kompetensen att omfatta. På många orter har särskilt uppsägningarna inom mobilklustret skapat mycket potential för grundandet av företagsverksamhet inom teknologibranschen. Uppsägningarna på Microsoft i

Salo har även påverkat möjligheterna hos företag i Åboregionen att anställa ny kompetent personal.

Den åldrande befolkningen innebär svåra utmaningar för serviceproduktionen inom särskilt social- och hälsovårdssektorn. Nyckeln till att klara av dessa utmaningar, är utvecklandet av teknologin och tjänsterna för att upprätthålla människans funktionsförmåga och stöda hen i livets olika skeenden. Städerna och sjukvårdsdistrikten ska söka efter nya individspecifika lösningar både ur egen serviceproduktion och köpt serviceproduktion. Health Campus Turku fungerar här som en utmärkt plattform. Det är väsentligt att utmana både service- och teknologiutvecklarna att fördomsfritt delta i lösningen av denna utmaning som berör alla. Den starka kompetensen inom läkemedels- och diagnostikbranscherna i Åboregionen är en klar styrka som vi måste sträva efter att hålla fast vid. Startandet av en läkemedelsutvecklingscentral för ny kraft till utvecklandet av sektorn.

Åbo är en global föregångare till klimatpolitiken och en del av samarbetsnätverken som löser de utmaningar som klimatförändringen medför. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för

stävjande av och förberedelse inför klimatförändringen. Åbo har som mål att vara en klimatpositiv stad från 2029 framåt och tillämpa principerna om resurskloshet (avfallsfrihet, utsläppsfrihet och hållbar användning av naturresurser) före år 2040.

Åbo en är även en föregångare i processerna i anknötning till den cirkulära ekonomin. Lösningar eller åtgärder som baserar sig på både den smarta stadens lösningar och kunskaper i kemi är en ny tillväxtbransch i regionen. Näringsgrenarna på landsbygden kan också utnyttjas i framtiden. En stark och mångsidig näringsstruktur är en klar styrka i denna nya våg.

Mängden sparad information i världen fördubblas cirka vart tredje år. Platsinformation, statistik, ekonomiuppgifter och invånaruppgifter kan användas i företagets affärsverksamhet då nya tjänster produceras för invånarna och andra konsumenter. Städerna har gett sig in på att öppna sina databaser via de offentliga publikationskanalerna, vilket möjliggör bättre tillgång till information. Motsvarande datalager som lämpar sig som plattformar för affärsverksamhet föds även i bl.a. hälsovården, de

taljhandeln, finansmarknaden, vetenskaplig forskning samt i kretsen för konsumentbeteende. På marknaderna finns mycket utrymme för kompetenta aktörer och nya koncept. Kundförståelse och information ska kunna användas inom alla branscher.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Turku Science Park producerar för företagen i Åboregionen mervärde genom att erbjuda Finlands bästa stödtjänster för att inleda och utveckla affärsverksamhet, nätverkande, tillväxt och internationalisering. Tjänsterna erbjuds för företagskunderna lätt och förståeligt med en positiv och människonära attityd. Eftersom intresset alltid är det samma som kundföretagets, är TScP en attraktiv och nödvändig samarbetspartner för företagen.

Stödande av lokala företag, utvecklande av följare till visionärer och utbildning till exportverksamhet leder till ökat antal exportföretag och ökad export, skapar ny företagsverksamhet och nya arbetsplatser till området samt främjar våra företags referenser internationellt. Vi kan påverka det att antalet företag som placerar sig i Åboregionen har ökat och

därmed har regionens sysselsättningsgrad förbättrats. Vi når tillväxten av arbetsplatser genom att störa särskilt startup- och tillväxtföretag i utvecklandet av affärsverksamheten, i att hitta samarbetspartner, tillväxt och internationalisering.

Inom de företag som inleder sin verksamhet betonas breddandet av samarbetsnätverken för tjänsterna och startandet av nya acceleratorprogram. Inom tjänsterna för tillväxtföretag fördelas de olika områden som betonas på hälsovårdssektorn, cleantech, upplevelseindustri, tillverkande- och havsindustri samt teknologiföretag. Den digitala plattformsekonomin är ett genomgående tema i alla utvecklingsåtgärder såsom även användningen av artificiell intelligens. I internationaliseringstjänsterna tar man i bruk en ny verksamhetsmodell tillsammans med handelskammaren och företagarrorganisationen inom ramen för WTC Turku. Invest Inverksamhetens resurser ökas på alla de valda betoningsområdena; hälsovårdssektorn, tillverkande- och havsindustrin, cleantech samt upplevelseindustrin.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURKU SCIENCE PARK OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Regional påverkan, hur placerar sig företag inom hög teknologi (på de betonade branscherna) på området						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Invest in -förhandlingar, stycken	106	89	100	100	100	100
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi fortsätter samarbetet tillsammans med lokala aktörer i Invest in-ärenden, då man säkerställer en effektiv behandling av externa signaler både i Turku Science Park och i internationella organisationer. Man skapar en enhetlig, effektiv bild av Åbo som olika organisationer effektivt kommunicerar vidare. Man resurserar Invest in-funktionen i Turku Science Park och skapar ett system för att signaler utifrån effektivt kan hänvisas så att företagen kan utnyttja dem. Turku Science Park kan ta en ledande roll i Invest In-ärenden med anknytning till utveckling av affärsverksamheten och högteknologiskt kunnande.						
Bio-, och upplevelseindustri som etablerats på området, företag inom tillverkande industri och företag inom ict-branschen, stycken	3	7	10	10	10	10
Med vilka åtgärder kan man uppnå målet: Etableringar sker som ett resultat av aktiva invest in-diskussioner.						
Mål: Bolagets funktionella effektivitet och framgång i den riksomfattande fördelningen av resurser samt medelanskaffning						
Mätare eller indikator						
Finansiering som kommer till området/TScP finansiering av kommunen €	5,5	3,7	5,0	5,5	5,8	6,0
Med vilka åtgärder kan man uppnå målet: SparkUp-verksamheten, som siktar på att skapa nya företag för hög kompetens och effektivera tillväxt för små och medelstora företag, har inletts, vilket ökar finansieringen för de företag som deltar i verksamheten. Därtill granskas värdet på de investeringar från utlandet, som våra sakkunniga stöder						
Andelen extern finansiering av bolagets omsättning (./ genomströmmande medel) %	52 %	52 %	43 %	43 %	32 %	32 %
Med vilka åtgärder kan man uppnå målet: Sänkningen av finansieringsinstrumenten för 2019 börjar inverka. Bakgrunden är t.ex. att i slutet övergår man till en ny EU-programperiod. Genom aktiv beredning av projektet kan man även förbereda sig på volymen av de externa finansieringarna under de kommande åren.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

Ett överlåtande av rörelse genomfördes för funktionerna vid Åboregionens Utvecklingscentral till Turku Science Park Oy 1.7.2016. År 2018 kom verksamheten i full gång och även reformåtgärder inleddes. T.ex. mätare för att utvärdera verksamheten utvecklas. I praktiken är många åtgärder dock redan aktiva hela tiden t.ex. i formen av projekt. Det är realistiskt att förvänta sig att den externa finansieringen minskar aningen, eftersom EU:s finansieringsperioder flyttas till slutet av perioden. För projekten ansöks mer bredare omfattning och resultat.

Verksamheten grundar sig på Åbo stads strategi och Åbohögskolornas strategier. För verkställandets del står Turku Science Park Oy. De starka branscherna är nya teknologier, läkemedels- och diagnostikbranscherna, den cirkulära ekonomin, havsindustrin och upplevelseindustrin. Digitalisering, plattformsekonomi och artificiell intelligens utgör grunden för allt.

Vår verksamhet ökar att nya livsdugliga företag uppstår i Åboregionen och gör regionen intressant med tanke på investeringar, placering, nätverkande och kompetens arbetskraft. Turku Science Park Oy erbjuder företagen i regionen nya nätverk och möjligheter till tillväxt på många plan, tjänster för nätverkande som främjar gott samarbete mellan företagen, och samtidigt stöder särskilt verksamheten som företagen inom högteknologibranschen bedriver. Turku Science Park för samman företagens strategiska behov och forskningsbehov,

särskilt tillsammans med högskolor i regionen, men också t.ex. med alla tekniska högskolor i Finland och toppexperter vid de lokala högskolorna. På så vis försnabbas utvecklingen av produkter, produktion, affärsverksamhet och kompetens och företagen kommer snabbare ut på marknaden. Turku Science Park möjliggör ett sömfritt samarbete mellan forskarna vid läroverket och företagen, vilket leder till ett företagslett, sektorövergripande och resultatgivande innovationssamarbete.

Acceleratorn Life Science, Smart Chemistry Park, Spark up samt Merikiihyttämö fungerar som acceleratorer för nya fungerande koncept för affärsverksamhet. Verksamheten görs i samarbete med breda intressentgrupper. Ansökan om finansiering för företagen är i en central position.

Investeringarna lockas av områdets särdrag såsom Health Campus Turku, biobankverksamheten samt Tech Campus Turku och Blue Industry Park, för vilka goda brand ska skapas och lyftas till spetsen för det vi erbjuder. Den logistiskt sett utmärkta positionen ska inte heller glömmas. Därtill förs spetsprojektet Åbo vetenskapspark vidare till genomförandefasen. Då den regulativa miljön (direktiven) förändras måste man även satsa på att höja den regulativa kompetensnivån för att göra kommersialisera produktinnovationerna och för att förbättra områdets produktiva konkurrenskraft. Detta rör aktörer inom branscherna för både bio- och cleantech/cirkulär ekonomi.

Man påverkar kraftigt den nya innovationspolitiken och sätter igång ett nytt tillväxtavtal. Vi skapar en tydlig kundstig till de tjänster som BusinessFinland erbjuder.

TURKU TOURING OY

Verkställande direktör Anne-Marget Hellén

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Syftet med verksamheten för Servicecentralen för turismen är att öka turismen som riktar sig till Egentliga Finland genom att marknadsföra, sälja och utveckla turisttjänsterna i samarbete med företag, finansiärer och turistorganisationer. Servicecentralen för turismen Visit Turku verkar som regionorganisation i Egentliga Finland. Turku Touring Oy verkar som hjälpbolag för servicecentralen.

I mätaruppsättningen för bolaget ingår endast de siffror som anknyter till aktiebolagets verksamhet.

Bolaget är ett marknadsföringsbolag som ingått avtal om marknadsföringssamarbete med sina delägare. Bolaget är registrerad i registret över researrangörer enligt lagen om paketresor och de kommersiella funktionerna sköts därigenom.

Mätarna som allmänt berättar om utvecklingen inom turistbranschen är mätare för servicecentralen för turismen och man rapporterar om dem i samband med det.

Förändringar i omvärlden

Affärsverksamheten inom turismen är en konjunkturkänslig bransch; det ekonomiska läget påverkar snabbt turismen.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

I år har man infört ett nytt marknadsföringskoncept på åretruntbasis som fokuserar på den elektroniska marknadsföringen. Det utvecklas vidare och innehållets sökbarhet utvecklas genom marknadsföring via sökmaskiner.

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

Bolaget fortsätter som hjälpbolag till Visit Turku och planerna utformas därefter.

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄÄTIÖ

Verkställande direktör Tommi Forss

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Stiftelsens verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Turun Aikuiskoulutussäätiö utgör en betydande del av den regionala utbildnings-, arbetskrafts- och näringspolitiska servicestrukturen. Syftet med läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är att främja regionens livskraft, välfärd, nationella och internationella konkurrenskraft samt fungerande arbetsmarknad genom att utveckla kompetensen. Turun Aikuiskoulutussäätiö är en del av företagsservicestrukturen som stöder näringslivets funktionalitet i Åbo ekonomiska region genom att för sin del ta hand om tillgången till kompetent arbetskraft.

För att uppfylla sitt ändamål upprätthåller stiftelsen Turun Aikuiskoulutuskeskus och Turun kesäyliopisto som självständiga läroanstalter. De har till uppgift att erbjuda och ordna yrkesinriktad och allmänbildande vuxenutbildning, öppen högskoleundervisning samt service-, forsknings- och arbetsverksamhet med nära anknytning till utbildningen samt verka så att de även i övrigt främjar stiftelsens syfte.

Stiftelsen är en allmännyttig sammanslutning och eftersträvar ingen vinst, men anser sig fortlöpande

eftersträva att läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är ekonomiskt lönsamma.

Förändringar i omvärlden

Produktionen i Finlands samhällsekonomi har fortsatt minska under en längre tid och framför allt svårigheterna inom byggandet, industrin och servicebranschen har vänt i en kraftigt positiv vändning. De positiva utmaningar som den positiva strukturomvandlingen medfört kommer till uttryck i att det har blivit svårare att rekrytera kompetent personal och studerande.

Finansiering med statsandelar har minskat under de senaste åren. Finansieringsmodellen för yrkesutbildningsreformen betonar i fortsättningen avlagda examina, sysselsättning, studerande- och arbetstagnöjdhet samt övergång till fortsatta studier. Hur modellen påverkar stiftelsens finansiering syns tydligare från ingången av 2020. Ansvaret för arbetskraftsutbildningen som leder till examen överfördes till undervisnings- och kulturministeriet som en del av finansiering med statsandelar från ingången av 2018.

Förändringarna i omvärlden förutsätter en tätare samordning och ett tätare samarbete i fråga om utbildningsutbudet i regionen. Samarbetet mellan Turun Aikuiskoulutuskeskus och andra läroanstalter i regionen har utökats ytterligare. Särskilt med Åbo yrkesinstitut har vi försökt hitta nya samarbetsformer som stöder varandra bl.a. när det gäller utbildningsupphandlingar och sam användning av lokaler.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Vuxenutbildningen spelar en regionalt stark näringspolitisk roll. Målet är att svara på de utmaningar som näringslivet ställt på utbildningen och sträva mot ett gemensamt mål med tanke på näringslivets framgång och konkurrenskraft i regionen.

Turun Aikuiskoulutussäätiö strävar efter att utveckla sin verksamhet enligt näringslivets krav genom en kontinuerlig dialog med företagen och arbetslivet i regionen.

Utifrån framkomna behov och kartläggningar av utbildningsbehovet utvecklas nya utbildningsprodukter tillsammans med arbetslivet. Målet är att upprätthålla och öka kompetenskapitalet inom olika

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄÄTIÖ

yrkesområden och på så sätt säkerställa regionens framgång även i framtiden.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Mängden och effekten av vuxenutbildning						
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Antal studerande:	12 379	12 000	12 000	12 200	12 400	12 600
Med vilka åtgärder kan målet uppnås:						
Studerandenöjdhet	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Med vilka åtgärder kan målet uppnås:						
<ul style="list-style-type: none"> - upprätthållande och ökning av arbetskraftsutbildningens stora volym - effektiv användning av finansiering med statsandelar - utveckling och uppföljning av undervisningen enligt kvalitetssystemet - nya undervisningsmetoder och digitalisering 						
Mål: Effektivitet, lönsamhet och soliditet gällande stiftelsens verksamhet						
Mätare eller indikator						
Annan än statsandelsfinansiering / Omsättning (1 000 €)	10 986	9 037	11 200	11 400	11 600	11 800
Med vilka åtgärder kan målet uppnås:						
Överskott av egen verksamhet (post motsvarande rörelsevinst)	385	600	0	0	100	200

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄÄTIÖ

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

- säkerställande av kostnadseffektivitet och kostnadsmedvetenhet
- förbättring av lokaleffektiviteten bl.a. genom fastighetsarrangemang
- högklassig och effektiv användning av statsandelarna
- framgång vid konkurrensutsättning av arbetskraftsutbildning

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Budgeten för 2019 grundar sig huvudsakligen på 2018 års realiserade ekonomiska siffror. Yrkesutbildningsreformen som trädde i kraft vid ingången av 2018 påverkar starkt basverksamheten och ekonomin för aktörerna inom yrkesutbildningen. Alla verkningar är ännu inte kända i detta skede och nya verkningar är att vänta i följande faser av finansieringsmodellen.

Det är svårt att förutspå hur statsandelarna utvecklas, eftersom finansieringen är proportionell mellan utbildningsanordnarna. Finansieringsbeslutet fås vanligtvis i december föregående år. Budgeten och ekonomiplanen har bedömts försiktigt beroende på osäkerheten gällande statsandelsfinansiering.

Turun Aikuiskoulutussäätiö har redan på förhand börjat med lokal- och fastighetsarrangemang för att förbättra lokaleffektiviteten. Ett delmål för yrkesutbildningsreformen har varit att öka yrkesutbildningen i arbetslivet. Av den anledningen kommer stiftelsen att avstå från lokalerna i fastigheten vid Kärämäkivägen och kommer att koncentrera undervisningsverksamheten inom yrkesutbildningen till Artukais vuxenutbildningscampus.

Utifrån ekonomiplanen för 2020-2022 utgår man från att speciellt efterfrågan på den yrkesinriktade vuxenutbildningen ökar en aning. De genomförda och redan planerade åtgärderna gör det möjligt att stiftelsens verksamhet är effektiv och resultatrik även i framtiden.

ÅBO STADSTEATER AB

Verkställande direktör Arto Valkama

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att på ett allmännyttigt sätt upprätthålla och utöva teaterverksamhet i Åbo stad. Bolaget utövar restaurang-, catering-, mötes- och kongressverksamhet samt uthyrning av lokaler.

Förändringar i omvärlden

Vi förbereder oss för verksamhetsåret 2019 utan den extra uppmärksamhet som fästes vid invigningsåret efter den grundläggande renoveringen. Omvärlden är utmanande: Fritidsutbudet är stort och streamingtjänster och andra motsvarande tjänster innebär en risk att största delen av fritidsaktiviteterna sker hemma. Biograferna svarar på det skärpta konkurrensläget genom att införa biosalonger med bättre teknisk utrustning. I teaterbranschen är det svårt att hitta ny publik och även i Åbo finns det flera teatrar som råkat i ekonomiska och verksamhetsmässiga svårigheter på grund av att konkurrensläget har skärpts.

I fråga om mötes- och kongressverksamheten konkurrerar vi regionalt med flera alternativ och tidtabellerna för teaterverksamheten inskränker delvis

våra möjligheter att delta i anbudstävlingar. Teaterns läge i centrum och på gångavstånd från ett högklassigt hotell kan anses vara en konkurrensfördel.

Statens finansiering av teatrar ser inte ut att öka under de kommande åren. Undervisnings- och kulturministeriets egna bedömningar utgår under de kommande åren från frysning av indexen som inte direkt sänker stödnivån, men stödnivåerna utvecklas i alla fall inte i samma takt som kostnadsökningen i övrigt. Förnyandet av statens finansieringsystem avbröts efter beredningsfasen och det finns inga uppgifter om dess framtid.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Utveckling av försäljning och marknadsföring

Syftet med försäljnings- och marknadsföringsavdelningen är ett aktivt försäljningsarbete, hantering av kundrelationer, ökning av antalet kundgrupper, kostnadseffektiv marknadsföring och högre beläggingsprocenter av på alla verksamhetsställen. I fråga om försäljningskanaler koncentrerar vi oss nästa år framför allt på att utveckla biljettförsäljningen på nätet.

Chefsarbetet förstärks

Ledningsgruppens arbete utvecklas vidare. Avdelningschefernas arbete stöds genom chefsutbildning. Beslutanderätten i organisationen överförs på personer närmare den operativa nivån. Målet är chefer som självständigt ansvarar för sina avdelningar, tydliga arbetsbeskrivningar och ansvar och en välbefinnande arbetsgemenskap.

Utveckling av produktionsprocesser

På teaterbolaget gjordes en processbeskrivning av teaterproduktionen under 2016 och lanserades projektet Hukkajahti som bygger på Lean. På basis av projektet infördes ett nytt produktions sätt som utvecklas vidare enligt modellen för fortlöpande förbättringsarbete. Modellen går ut på att styra produktionsflödet så att det inte uppstår tomgång på grund av dålig planering eller bristfällig informationsgång. Samtidigt utvecklar tillverkningsavdelningarna vidare sitt dagliga ledarskap så att man genom ett bättre planeringsarbete kan säkerställa att arbeten fördelas jämnt och blir färdiga i rätt tid. Målet är att minska överbelastningen inför premiärer för att man ska kunna producera bättre föreställningar och samtidigt hålla sig till produktionsbudgeten.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO STADSTEATER AB

Utveckling av restaurang- och lokaluthyrningsverksamheten

I och med att den grundläggande renoveringen av teaterhuset blev färdig började teaterbolaget självt driva restaurangverksamheten i samband

med teaterföreställningarna. Koordinering av lokaluthyrningsverksamheten överfördes också till restaurangchefen som har ansvar för restaurangverksamheten. Lunchrestaurangen drivs av en utomstående aktör som också ansvarar för leveransen av middagsmat. Målet är en väl fungerande teaterrestaurang som skapar upplevelser för sina kunder

i samband med teaterföreställningar och därigenom ett bättre resultat för teaterbolaget.

Med uthyrning av lokaler är det meningen att höja lokalernas användningsgrad och samtidigt öka egna intäkter.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator 1						
Räkenskapsperiodens resultat före bokslutsöverföringar (1.000 €)	197	-212	-216	-173	-140	-50
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Omsorgsfull budgetering, utveckling av ekonomiska rapporteringssystem, beaktande av det ekonomiska läget när man planerar för framtiden, strävan efter rätt verksamhetsvolym och produktionsstorlek efter den grundläggande renoveringen av teaterhuset						
Mål: Ökad utomstående finansiering och ökad effektivitet						
Mätare eller indikator 2						
Utveckling av stadsteaterns egna intäkter, (1.000 €)	3 853	4 741	4 746	4 746	4 746	4 746
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Utveckling av försäljning och marknadsföring, hantering av kundrelationer, planering på längre sikt, effektivare schemaläggning, aktivt företagssamarbete, utveckling av den egna restaurang- och lokaluthyrningsverksamheten.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Enligt budgeten för 2019 förbereder sig bolaget för ett underskott på 216 tusen euro. Resultatet försämras av avskrivningar på investeringar som anknyter till den grundläggande renoveringen. I och med planåren minskar avskrivningarna och resultatet närmar sig nollnivån. På grund av den starka balansräkningen började vi inte skära ner ökningen av avskrivningarna genom produktionsbudgetar. Målen gällande publikmängden och nivån för de egna intäkterna är så utmanande att det är osäkert om de kan uppnås genom att skära ner produktionerna. Meningen är att i fortsättningen dämpa ökningen av de fasta kostnaderna så att helhetsvolymen av verksamheten i så hög grad som möjligt regleras genom produktionsbudgetar.

ÅBO STADSTRAFIK AB

Verkställande direktör Juha Parkkonen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att producera busstrafik och upphandlad trafik för Åbo stad. Bolaget producerar kollektivtrafiktjänster för kollektivtrafiknämnden enligt ett avtal mellan bolaget och staden. Bolaget har också till uppgift att delta i olika pilot- och utvecklingsprojekt för kollektivtrafiken.

Det nuvarande trafikeringsavtalet gäller fram till 2023. Avtalet innehåller också en option på tre år om vars användning beställaren fattar beslut under år 2018.

Förändringar i omvärlden

Enligt det nuvarande trafikeringsavtalet ska bolagets trafikmängd nå 2010 års nivå senast år 2019. Stadsstyrelsen har också stakat ut att bolagets marknadsandel ska vara ca 17 procent av stadens interna trafik.

Reformen av stamlinjerna som genomförs 2020 kommer att ändra rutterna och tidtabellerna på de linjer som bolaget trafikerar. Trafikanpassningen

kommer sannolikt att genomföras först i samband med stomlinjereformen.

Byggandet av den underjordiska torgparkeringen i Åbo centrum under 2018-2020 försvårar trafiken vilket gör att trafikeringsersättningarna ökar (ökad körtid), men utsätter för fel i produktionen och trafikskador

Kollektivtrafiklösningen som genomförs under nästa årtionde påverkar bolagets verksamhet så att den erbjuder bolaget möjligheter att utvidga affärsverksamheten och delta i utvecklingsarbetet. Även användningen av bussdepån vid Rieskalähdevägen är kopplad till genomförandet av kollektivtrafiklösningen.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Den eventuella minskningen av trafiken år 2020 skulle innebära att personalen skärs ner och äldre fordon tas ur bruk. De i trafikeringsavtalet ingående medelålderskraven på fordonen förutsätter i alla fall investeringar i nya fordon under åren 2019-2020.

Kvaliteten på verksamheten ska förbättras genom att utveckla bussförarnas kompetens, ta hand om skicket hos utrustningen och införa en tydligare mätaruppsättning som också kan användas när man uppmuntar cheferna. Målet är att minska antalet avgångar som lämnas okörda samt andra avvikelser i servicen.

Åbo är en global föregångare i klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen.

Kollektivtrafiken som produceras av Åbo Stadstrafik Ab uppnår kolneutralitet senast 2025 (Åbo stads klimatplan 2029, sfm 11.6.2018 § 42). En förutsättning för att uppnå målet är att övergå till förnybara biobränslen när det gäller bussarnas drivkraft. Förändringen kan leda till ökade bränslekostnader så att beställaren av trafiken ska vara beredd att höja trafikeringsersättningen.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO STADSTRAFIK AB

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Produktion av busstrafiken i överenskommen omfattning						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Andel av de körda linjekilometrarna (hela Föli), %	(-21)	14	14	12	12	12
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Trafikeringsavtalet följs						
Mål: Den interna finansieringens tillräcklighet för investeringar och inkomstföring till staden						
Mätare eller indikator						
Rörelsevinst (1.000 €)	821	450	500	400	400	400
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bra kostnadskontroll						
Räntor för utlåningarna (1.000 €)	72	63	60	55	55	55
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi gör en utmärkt omsättning och lån betalas tillbaka enligt planerna.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Genomförandet av anpassningsåtgärderna inom trafiken verkar osannolikt under 2019 så att bolagets produktion och produktionsstruktur torde bevaras nästan på samma nivå som 2018.

Det ser inte ut att bli några ändringar i kostnadsstrukturen. Trafikeringsersättningarna är kopplade till kostnadsindexet i bussbranschen som med fördröjning kompenserar största delen av de eventuella ändringarna.

I samband med stomlinjereformen 2020 kommer beställaren sannolikt att skära ner produktionen. Den vidare definitionen av bolagets marknadsandel och ökningen i kollektivtrafiken tas sannolikt i beaktande vid genomförandet av anpassningsåtgärderna så att bolagets omsättning torde stanna på en högre nivå än 2015.

Den minskade produktionen ökar andelen fasta kostnader vilket torde försvaga rörelseresultatet och bolagets möjligheter att finansiera sina egna fordonsinvesteringar.

Att medelåldern för fordonen överskridit en gräns på 8 år som man kommit överens om i trafikeringsavtalet förutsätter investeringar i nya utsläppsnåla bussar åren 2019-2020. Nya elbussar skaffas inte.

Kollektivtrafiklösningen som genomförs under nästa årtionde påverkar tydligen inte nämnvärt bolagets ekonomi under granskningsperioden.

ÅBO HAMN AB

Verkställande direktör Christian Ramberg

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla hamnen och utöva och utveckla den allmänna hamnverksamheten samt därtill hörande övrig affärsverksamhet. Åbo Hamn Ab är ett koncernbolag som ägs av Åbo stad i sin helhet. Hamnens verksamhet delas in i två huvudsakliga affärsområden: Passagerartrafik och fraktrafik.

Hamnen är ett centrum för Skandinavien sjötrafik i Finland. Åbo Hamn har den tredje största omsättningen i Finland och den näst största passagerarmängden bland alla hamnar i Finland. Även i fråga om enhetsgodstrafiken hör Åbo till de största hamnarna i landet.

Förändringar i omvärlden

Den ekonomiska tillväxten i Finland fortsätter på bred basis. Den starka internationella efterfrågan, den förbättrade kostnadskonkurrenskraften, hushållens ökade inkomster och de gynnsamma finansieringsvillkoren stöder tillväxten under prognosåren. Tillväxten av BNP för åren 2018-2020 förväntas bli 2,9 %, 2,2 %, och 1,7 % enligt Finlands Banks prognos. Den avtagande tillväxten under de närmaste åren återspeglar svaga tillväxtutsikter på lång sikt. Cirka hälften av Finlands varuexport består av olika råvaror, cellulosa, produktionsvaror och mellanprodukter. Knappt 30 procent av varuexporten

är investeringsvaror. Efterfrågan på produktionsvaror har återhämtat sig och industriproduktionen ökar i världen. Utsikterna är måttfulla, men när det gäller exporten till Ryssland utlovas ingen snabb återhämtning. Hamnarna vid västkusten och i södra Finland har ägnats sig åt ett intensivt utvecklingsarbete och gjort förbättringsinvesteringar som ytterligare skärper konkurrensläget mellan hamnarna.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Hamnen fortsätter att utveckla tjänsterna inom passagerartrafiken tillsammans med Viking Line och Tallink-Silja. Tack vare NextGen Link-projektet och det nya fartyget håller tjänsterna inom passagerartrafiken på att utvecklas ytterligare. Hamnen har till uppgift att ansvara för trafikförbindelserna för passagerarhamnen, hamninnehav, parkering i hamnområdet samt för separata tjänster som erbjuds för fartygen. Den internationella kryssningstrafiken har förblivit oförändrad, för Åbo Hamn belastas av högre sjöfartsavgifter gentemot de övriga hamnarna. Hamnen har kapacitet att betjäna väl ett större antal kunder och fartyg.

Hamnen har goda förutsättningar för fraktrafiken för förädlade produkter samt för lagring av varor. Tack vare fartygslinjen till Norge och Danmark är den traditionella fraktrafiken i hamnen, på upp gång. Exporten har redan börjat öka, men importen har inte utvecklats som förväntat. Hamnen har också goda förbindelser till hamnarna vid Nordsjön.

Via dessa hamnar erbjuds export- och importkunder utmärkta anslutningar.

Lastbilstrafiken har en mycket stor betydelse för hamnen. Verksamhetsförutsättningarna för lastbilstrafiken utvecklas hela tiden bl.a. genom att erbjuda fungerande trafikarrangemang, lastbilspareringar och tjänster i närheten av hamnen. I den omedelbara närheten av hamnområdet ska vägnätet utvecklas och byggas ut så att det bättre stöder personbils- och lastbilstrafiken.

Enligt strategin har hamnen som mål att vara föregångare i miljö- och säkerhetsfrågor och utveckla lagringen och distributionen av flytande naturgas (LNG) i Åbo. Med tanke på miljön är det viktigt med ett renare bränsle som förbättrar hamnens konkurrenskraft ytterligare.

Hamnen ska vara kostnadseffektiv och rätt dimensionerad i fråga om resurser, för endast de ekonomiskt starka hamnarna hävdar sig i konkurrensen. Ändringar i rederiernas verksamhet förutsätter att man kan reagera snabbt och har beredskap att göra investeringar. Den kostnadseffektiva verksamheten däremot förutsätter att man kontinuerligt effektiviserar utnyttjandet av resurserna.

Hamnen försöker se till att den har yrkeskompetent personal tillgänglig. För nyckeluppgifter utbildas eller rekryteras personer vid behov. För att säkerställa sin verksamhet har hamnen ett heltäckande

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO HAMN AB

kvalitets-, miljö- och säkerhetssystem till sitt förfogande.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Bolagets lönsamhet före finansiella poster						
Operativt resultat	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Rörelsevinst (1.000 €)	4 974	4 400	4 700	4 800	5 600	5 700
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Det nya fartygsbeståndet och den ökade transportkapaciteten på rutterna mellan Åbo-Stockholm har bidragit till den ökade passagerar- och godstrafiken. Hamnen fortsätter att utveckla förutsättningarna för passagerar- och fraktrafiken till Sverige via NextGen Link-projektet.						
Mål: Ökad inkomstföring till staden						
Mätare eller indikator	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Arrendeavkastning till staden (1.000 €)*	1 817	1 850	1 900	1 950	2 000	2 050
Avkastning på konvertibelt skuldebrevslån till staden (30 miljoner euro, 8 % p.a.)*	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Avkastning på andra finansieringsposter (utlåningar, (ej konvertibelt skuldebrevslån), utdelningsinkomster eller återbetalning av kapital) sammanlagt till staden (1.000 €)*	4 922	1 140	3 000	3 000	3 500	3 500
*Utöver dessa inkomstföringskomponenter överfördes en del av arrendena som Hamnaffärsverket erhållit till Fastighetsaffärsverket (ca 1,4 m€) så att den sammanlagda inkomstföringen överskrider kravet på 6,0 miljoner euro om året.						
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Passagerartrafiken mellan Åbo och Stockholm tryggas. Den traditionella fraktrafiken utökas. I hamnområdet för Pansio utvecklas fartygstrafiken, lager- och logistikfunktionerna utvecklas Personalresurser dimensioneras på rätt sätt och används effektivare. Fastigheternas energieffektivitet, effektivitet av fastighetsanvändningen och ökning av hyresintäkterna						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

Konjunkturläget för Finlands ekonomi är fortsatt starkt under 2018. Därefter blir den ekonomiska tillväxten långsammare och stannar på under två procent. Under de närmaste åren stöds tillväxten av utrikeshandeln och den inhemska efterfrågan. Ökningen av exporten utjämnas med ökningen av världshandeln och effekten som stöder ökningen av nettoexport minskar. De positiva tillväxtutsikterna i Egentliga Finland stöder sig på marinindustrin, biltillverkningen och maskinteknologin. Passagerar- och frakttrafiken via Åbo hamn beräknas öka en aning jämfört med 2018. Omsättningen beräknas uppgå till 23,2 miljoner euro.

Åbo Hamn har beviljats finansieringsstöd för sina infrastrukturinvesteringar som omfattar åren 2017-2020 från CEF-programmet för finansiering av Europeiska unionens trafiknät. Via programmet stöds det mångåriga infrastruktur- och trafikprojektet NextGen Link. Projektet anses ha en positiv effekt på utvecklingen av trafikmängderna mot slutet av planperioden. Hamnen tillsammans med Åbo stad satsar på att förbättra verksamhetsförutsättningarna för passagerar- och frakttrafiken i hamnen. I utvecklingsarbetet beaktas utvecklingsåtgärder på området kring Åbo slott och de framtida trafikarrangemangen samt frågor i anknytning till säkerhet. Frakttrafiken i hamnen utvecklas så att reformerna har en positiv effekt på verksamhetsförutsättningarna för linjetrafiken i Åbo och ökningen av frakttrafiken. De logistiska mervärdestjänster som

samarbetspartners erbjuder är en viktig del av hamnens helhetsservice.

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

Verkställande direktör Mirva Levomäki

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Verksamhetsområdet för Turun seudun puhdistamo Oy är bortföring och rening av avloppsvatten samt användning av slam. Bolaget verkar enligt den s.k. Mankala-principen och strävar inte efter ekonomisk vinst eller dividendutdelning till sina ägare. Åbo äger 62,3 % av bolaget.

Bolaget producerar till sina ägare högklassiga tjänster för rening av avloppsvatten på ett kostnadseffektivt sätt. Verksamheten är effektiv och säker och den utvecklas kontinuerligt. Förbrukningen av energi och kemikalier optimeras och anpassas så den möter reningskraven. Personalens välbefinnande, förbindelse till arbete och yrkesskicklighet garanterar bolaget framgångsrik verksamhet.

Bolaget bedriver verket. Vid användning av reningsverket strävar man efter att uppnå ett så bra resultat som möjligt som på miniminivå uppfyller de bestämmelser som miljötillståndet fastställer. Vid reningsverket och pumpstationerna försöker man minimera förbiledningarna. I utvecklingen av verksamheten beaktar bolaget målen för åtgärdsprogrammet beträffande Östersjön som är gemensamt för Helsingfors och Åbo.

De konkurrensutsatta köptjänsterna som bolaget förvaltar effektiviserar verksamheten.

Förändringar i omvärlden

Turun seudun puhdistamo Oy beaktar vid ordnandet och utvecklandet av verksamheten att vattenförsörjningen under de kommande åren eventuellt kommer att genomföras som en regional funktion.

I bolaget känner man till riskerna i en digital verksamhetsmiljö, satsar på hanteringen av risker beträffande informations säkerheten och förutsätter även av sina serviceproducenter en tillräckligt hög nivå av informations säkerhet.

Som de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna vid bolagets riskkartläggningar har lyfts fram otillräcklig kapacitet för reningsverkets avloppsrör vid exceptionellt stora vattenmängder, arbetssäkerhets- och hälsorisker, strängare krav på grund av ändringar i lagstiftningen och bestämmelserna med anknytning till avloppsreningsprocessen, bevarande av reningsverkets värde genom avtal samt datasäkerhetsrisker. Utvecklingen av riskhanteringen är en pågående process. Resultaten av riskkartläggningen beaktas vid planering och genomförande av bolagets funktioner.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Reningstjänsten produceras långsiktigt med beaktande av att reningsverkets helhet betjänar invånarna i Åboregionen långt in i framtiden. Bolagets mål är att vidareutveckla reningstjänsten av avloppsvatten, optimera förbrukningen av energi och kemikalier, beakta funktionernas kolavtryck och

förbereda sig inför klimatförändringen. Reningsprocessen effektiviserar genom att reningskapaciteten maximeras på verkets alla delområden. Därtill tas verkets åldrande i beaktande i upprätthållandet, bl.a. sköter man om att verkets värde bevaras genom förutseende upprätthållande.

Bolaget upprätthåller och utvecklar personalens välbefinnande, motivation, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet.

Bolaget försöker i sin verksamhet inom ramen för sin maximala kapacitet ta emot samhällsavloppsvatten i ett så omfattande område som möjligt. Att avloppsvatten i regionens kommuner behandlas centraliserat på reningsverket stöder den regionala reningslösningen.

För bolagets projekt görs förhandsutredningar ändamålsenligt för att säkerställa att helheten för ekonomiska och funktionella effekter till sin helhet är förmånliga. I planeringen och byggandet beaktar man ändamålsenlig och tillräcklig dimensionering, energieffektivitet samt förberedelser inför klimatförändringen.

I samarbete med delägarkommunerna utvecklas hanteringen av industriavloppsvatten och dagvattnet samt uppföljningssystem för avloppsnätet.

Bolaget utvecklar sitt kunnande i samarbete med intressentgrupperna strävar för sin del efter att främja utvecklingen av vattenförsörjningen i Åboregionen.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Centraliserad rening av avloppsvatten fungerar effektivt. Reningsresultaten motsvarar de rekommendationer som Helsingforskommissionen gett.

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Bestämmelser om miljötillstånd (Regionförvaltningsverket i Södra Finland 1.10.2014 nr. 167/2014/2)						
haltighet behandlat vatten*						
BOD7ATU ≤10 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	4,5 mg/l	4,5 mg/l	4,5 mg/l	4,5 mg/l
CODCr ≤60 mg/l	37 mg/l	37 mg/l	43 mg/l	43 mg/l	43 mg/l	43 mg/l
fosfor ≤0,3 mg/l	0,15 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l	0,18 mg/l
fasta ämnen ≤15 mg/l	3,0 mg/l	3,0 mg/l	4,5 mg/l	4,5 mg/l	4,5 mg/l	4,5 mg/l
reningseffekt behandlat vatten*						
BOD7ATU ≥95%	99 %	99 %	98 %	98 %	98 %	98 %
CODCr ≥90%	96 %	95 %	94 %	94 %	94 %	94 %
fosfor ≥95%	98 %	98 %	97 %	97 %	97 %	97 %
kväve ≥75%	84 %	84 %	80 %	80 %	80 %	80 %
fast ämne ≥95%	99 %	99 %	98 %	98 %	98 %	98 %

* resultat utan förbiledningar av nätverket

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att optimera förbrukningen av energi och kemikalier, upprätthålla och utveckla yrkesskickligheten hos brukspersonalen samt genom effektiv användning av verket och kontinuerlig utveckling av verksamheten. Därtill uppnås målet genom att man följer villkoren för miljötillstånd; villkoren för tillstånd är mer strikta än Helsingforskommissionens rekommendationer.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

Mål: Bevarandet av verkets värde och fortsatt utveckling, så att man kan uppnå ett effektivt reningsresultat även då reningsverket blir äldre.

Mätare eller indikator

Investeringar i korrigeringar och ändringar av leasingmaskiner och leasingapparater (1.000 €)	421	495	495	430	440	450
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Enligt leasingavtalet ska apparaturhelheten i verket (31 M€) hållas välfungerande och i gott skick. Hyrestagaren (Tsp) har inte rätt till avskrivningar av de investeringar i korrigeringar och ändringar som gjorts på helheten, och kostnaderna ingår i omsättningens kostnadsstruktur. Utöver investeringarna i korrigeringar och ändringar på leasingmaskinerna och leasingapparaterna sköts leasingobjektets och hela verkets kondition med förutseende upprätthållande. (Den egentliga avtalsperioden för leasing slutar 2024, restvärdet är 50 %)

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Samhällsavloppsvatten från Åbo, S:t Karins, Lundo, Rusko, Pemar, Reso, Nådendal, Masku, Nousis och Mynämäki har letts till reningsverket för behandling från och med år 2009. Samhällsavloppsvatten från Aura, Pöytis och Oripää har letts till reningsverket för behandling ända sedan 2015. Samhällsavloppsvattnen från S:t Mårtens har letts till reningsverket för behandling sedan år 2017. Mängden dagvatten som kommer till avlopps nätverket och reningsverket inverkar på kubikpriset för renat avloppsvatten och förbiledning. Nätverkssaneringarna i kommunerna för reningsverkets upptagningsområde uppskattas förminska dagvattnens mängd och samtidigt höja kubikpriset samt minska förbiledningarna.

Den årliga variationen i vattnets mängd och kvalitet har beaktats i budgeten men de kostnadseffekter som orsakats av exceptionella situationer kan orsaka avvikelser i budgeten.

Bolagets omsättning bildas i huvudsak av kostnaderna för reningen av avloppsvatten (brukskostnader och anskaffningskostnader för investeringar). Därtill har bolaget en del andra försäljningar som ökar bolagets omsättning. Övriga försäljningar är

försäljningen av den värme som avfallsvattnet innehåller, tjänst för hantering av rejektivatten från biogasverket, rening av slamavskiljare och samlingsbrunnar samt fakturering av kommunernas förbiledningar av nätverket. Enligt bolagsavtalet 14.12.2016 betalar delägarna ägarandelen för investeringens anskaffningskostnad i förhållande och brukskostnader i förhållande enligt användningen av reningstjänsten. Till delägarnas fördel räknas en minskning av kostnaderna i förhållande till ägoandelarna som en minskning av de inkomster bolaget fått från övriga försäljningar, med undantag av avgifter för förbiledningar av nätverket.

I slutet av räkenskapsperioden nollställs bolagets resultat med en utjämningsfakturering enligt bolagsavtalet.

Bolagets största investering är effektivisering av kapaciteten för reningsverkets avloppsrör och byggnad av ett UV-verk, som fortsätter till slutet av 2021. Kapaciteten för den nuvarande ledningen av avloppsvatten är otillräcklig och överskrids under ösregn. Då kapaciteten överskrids är man tvungen att begränsa flödet till reningsverket. Konkurrensutsättningen för avloppsröret blir klar på hö-

sten 2018. Nordiska investeringsbanken (NIB) finansierar investeringen i ett avledningsrör Projektets kommande kostnader fördelar sig på åren 2019-2021.

Övriga större investeringsobjekt är utvecklingen av huvudavloppsledare, reningprocessen och reningssystemerna vid reningsverket, informations-systemen samt energieffektiviteten.

Bolaget gjorde en reklamation om planeraren på grund av felaktigt planeringsarbete vid planeringen av de i anknötning till reningsverket byggda huvudavloppsledningarna. De utifrån planerna genomförda strukturerna kom till slutet av sin drifttid cirka fem år efter att de tagits i bruk, trots att drifttiden för strukturerna har bestämts vara 50 år. Bolaget väckte åtal mot planeraren och krävde ersättning för de skador som planeringsfelen gett upphov till samt för kostnaderna för utredningen, expertutlåtanden, rättegången och kostnader som sakägarna utsatts för. Enligt domen av Egentliga Finlands tingsrätt 28.6.2018 dömdes planeraren till att prestera ersättning för kostnader och avgifter på sammanlagt 2,1 M€ till bolaget. Den som är missnöjd med beslutet kan söka ändring hos hov-

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

---

rätten. För året 2019 har man på grund av ett planeringsfel reserverat 1,35 M€ i saneringsinvesteringar för avloppsbrunnarna i Hansaparken.

TURUN SEUDUN VESI OY

Verkställande direktör Aki Artimo

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att ombesörja delägarnas anskaffning av hushållsvatten. I detta syfte kan bolaget äga, planera och uppföra vattenförsörjnings-, vattenrenings- och vattendistributionsanläggningar och producera, överföra, distribuera och sälja tappvatten samt idka övrig verksamhet som hör till branschen. Bolaget kan äga och besitta fastigheter för sin verksamhet.

Turun Seudun Vesi Oy upprätthåller och skapar konkurrenskraft inom sitt verksamhetsområde genom att kontinuerligt producera högklassigt hushållsvatten till ett så förmånligt pris som möjligt. Hushållsvattnet produceras enligt principen om en hållbar utveckling. Högklassigt hushållsvatten är en grundförutsättning för välfärden och livskvaliteten.

Förändringar i omvärlden

Turun Seudun Vesi Oy:s produktion av konstgjort grundvatten har bedrivits med en kapacitet som motsvarar delägarkommunernas vattenförbrukning under 2018. Vattenmängderna som delägarkommunerna konsumerat har hållit sig på nästan samma nivå från 2014 till 2017. Vattenförbrukningen ökade för första gången under 2018 så att den överskred mängderna under tidigare år. Detta berodde bl.a. på nätläckage i S:t Karins och Lundo som uppstod

under en period som sträckte sig från början av året fram till sommaren och på den tidiga och exceptionellt varma sommaren.

Under hösten 2018 prövar man på att inleda vattenproduktionen i vattenanläggningen i Hallis som fungerar som reservanläggning. Reservanläggningens funktion har dock redan delvis testats under detta år.

Den slutliga reservanläggningen som förutsätts i bolagets miljö tillstånd verkställs i form av en ny reservanläggning i Hallis. Avsikten är att planeringen av genomförandet och byggandet av reservanläggningen börjar i slutet av 2018. Planeringsarbetet ska äga rum 2019-2020.

Byggandet av en rörlinje i Starrbacka-Parolaparken började sommaren 2017. Med hjälp av denna linje kan man trygga och säkerställa vattendistributionen till Reso, Nådendal och områdena i Åbos norra tryckzon också i det fall att vatten inte kan distribueras via Hallis. Saparo-linjen färdigställs i slutet av detta år, men de sista ändringsarbetena gällande desinficering av linjen i Hallis blir klara i början av 2019. Avskrivningarna av investeringarna i rörlinjen inleds i början av 2019

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Kubikmeterpriset som grundar sig på produktionskostnaderna för det vatten som bolaget levererar har hållits på samma nivå under de senaste åren. Priset som grundar sig på produktionskostnaderna kommer inte heller att ändras nämnvärt under de kommande åren, eftersom de åtgärder som syftar till att minska utgiftsstrukturen för produktionen har i praktiken redan vidtagits. Å andra sidan kan bolaget sänka kubikmeterpriset på vatten retroaktivt från och med början av augusti till slutet av 2018 med cirka åtta procent från 0,25 euro till 0,23 euro/kubikmeter. I början av 2019 återställs priset till 0,25 euro/kubikmeter, eftersom bolaget börjar om från en nollsituation efter att utjämningsfaktureringen gjorts i anslutning till bokslutet för 2018.

Utöver produktionskostnaderna tar bolaget ut kapitalkostnader av sina ägarkommuner i enlighet med de utfallna finansieringskostnaderna och bolagets avskrivningsplan.

Reservanläggningens driftskostnader tas ut av ägarkommunerna skilt.

Tyngdpunkten i verksamhetsutvecklingen ligger fortfarande på åtgärder som gäller en effektivare och säkrare vattenledning.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

TURUN SEUDUN VESI OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Bolaget förser sina delägare planenligt med vatten och produktionsvolymen motsvarar planen						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Vattenproduktion/produktionsmål, %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att man fortsätter verksamheten i sin nuvarande form och säkerställer vattenproduktionens funktion och kvalitet under alla omständigheter. Genom att man utvecklar distributionsnätet och upprätthåller reservanläggningen inför undantagstillstånd.						
Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och inga fel uppstår i vattenkvaliteten						
Mätare eller indikator						
Fel som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras	0	1	0	0	0	0
Oförutsedda störningar i vattendistributionen	0	1	0	0	0	0

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

Ökningen av kapitalkostnader och den främst därav föranledda omsättningsökningen under de kommande åren beror på aktiveringen av Saparo-linjens kostnader och på de förutsedda ändringarna i räntesatsen för bolagets gamla lån. Avtalet om räntebyte, som ingicks 2015 och som för tillfället ger bolaget ett positivt kassaflöde, löper ut 2021 varefter banken har möjlighet att förlänga avtalet med nya villkor. Detta har beaktats i prognosen för kapitalkostnader 2021. Efter att Saparo-linjen tagits i bruk

minskar bolagets omsättning för verksamhetskostnadernas del. Detta beror bl.a. på att nätverkshyran som bolaget tar ut för vatten som leds till Reso och Nådendal faller bort.

Bolagets verksamhet och dess omfattning har genomgått betydliga ändringar under de senaste åren. Situationen kan konstateras fortsätta också under de kommande åren. Diskussioner har förts

om att utvidga verksamheten till den s.k. västra zonen. Avsikten är att bolaget i fortsättningen distribuerar vatten också till kommunerna Masku, Nousis och Rusko. År 2019 är avsikten att börja planera byggandet av en överföringslinje via Rusko till Masku. Byggandet av linjen förknippas också med byggandet av fortsättningsförbindelser från Masku till Nådendal och från Masku via Nousis till Virmo. Byggandet av nya överföringslinjer finansieras av de nya kommunerna som ansluter sig. Innan bolaget

utarbetar avtal om finansieringen, ska det uppdatera anteckningarna i bolagsordningen gällande allokeringen av investeringar i överföringslinjerna.

Personaländringar såsom pensioneringar har projicerats över hela den tidsperiod som ekonomiplanen beskriver. Också under de närmaste åren kommer det att ske pensioneringar. Det totala antalet anställda kommer dock inte att minska till följd av pensioneringarna, eftersom arbetsmängden som krävs för upprätthållande, användning och utvecklande av anläggningen för konstgjort grundvatten och reservanläggningen inte kommer att minska.

Trots att bolaget kommer att göra betydande investeringar under de kommande åren kan deras verkningar förutspås väl. Tack vare god förhandsplanering kan bolagets verksamhet vid behov också anpassas till ändringarna i omvärlden. Bolaget har under de senaste åren satsat väldigt mycket på att förbättra bolagets centralaste verksamhet, dvs. att förbättra kvalitetsfaktorerna för produktionen av högklassigt hushållsvatten, en oavbruten kontinuitet av verksamheten samt systemets funktions säkerhet. Under kommande år gäller samma situation i form av nya investeringar som allokerats genom ovannämnda mål.

KONCERNEN ÅBO TEKNOLOGIFASTIGHETER AB

Verkställande direktör Mikko Lehtinen

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Åbo Teknologifastigheter Ab är ett fastighetsinvesteringsbolag som verkar i Turku Science Park och Åbo centrum. Bolaget utvecklar områdets fastigheter och tjänster samt erbjuder förstklassiga kontors-, produktions- och laboratorielokaler för företag och samfund. Bolagets grundläggande affärsverksamhet är att äga, förvalta och hyra ut fastigheter och lokaler och i allt större utsträckning att producera lokaltjänster.

Förändringar i omvärlden

En tydlig ändring har skett i bolagets omvärld jämfört med tidigare. Lokaleffektiviteten och koncentrationen av funktioner är fortfarande bärande faktorer men under det senaste året har den klart positiva atmosfären i Åboregionen ändrat karaktären hos efterfrågan på lokaler. Nu handlar det inte längre om att koncentrera existerande lokaler, utan om att förbereda sig för betydande tillbyggnader. För Åbo Teknologifastigheters del är situationen idealisk. Bolaget kan kostnadseffektivt erbjuda sina kunder lokaler med servicekoncept som uppfyller dagens behov och krav. Samtidigt kan

Turku Science Park-området inklusive Österås erbjuda en stor mängd utrymme för nyinvesteringar. Dessutom klarar områdets infrastruktur av betydande tilläggsinvesteringar i sitt nuläge.

Åbo Teknologifastigheters problem är dess nuvarande ställning enligt balansräkningen som inte tillåter nya betydande tilläggsinvesteringar utöver de nuvarande, redan fastställda investeringarna. Ett särskilt stort orosmoment är att Åbo Teknologifastigheter går miste om den rådande kraftiga efterfrågan om den inte får tilläggsfinansiering. För närvarande slutförs bolagets aktieemissionsprojekt hösten 2018, vilket också avlägsnar ovannämnda problem.

Marknadsläget har sänkt räntenivån till en rekordlåg nivå och inga räntehöjningar finns i sikte. Den låga räntenivån gynnar Åbo Teknologifastigheter i stor utsträckning. Cirka 60 procent av bolagets främmande kapital är skyddat. Den rådande negativa räntenivån som ränteskyddet inte beaktar har medfört negativa kostnadseffekter för bolaget. I de nuvarande budgeterna har denna effekt dock redan beaktats.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Bolaget fortsätter att utveckla sin verksamhet och strävar efter att effektivisera såväl kostnaderna som hyreskassaflödet. När det gäller kostnaderna har man lyft fram energieffektivitet och hållbar utveckling som teman för de närmaste åren. Åbo Teknologifastigheters mål är att vara den ledande aktören i fråga om hållbar utveckling. Ekocity och Smartcity är termer som man vill att Åbo Teknologifastigheters varumärke kopplas till.

Åbo Teknologifastigheters fastighetsegendom är väldigt ändringsbart och fyller dessutom alla dagens normer. Åbo Teknologifastigheter vill vara en aktör som uppfyller behoven också hos de mest krävande kunderna. Teknologifastigheternas koncept grundar sig på tre steg: fastighet (fysiskt utrymme), omständighet (lokaltjänster) och omgivning (andra aktörer i området). Förutom dessa kommer bolaget att utvidga sitt koncept också till det virtuella steget (tjänster som är oberoende av tid och plats). Genom denna utvidgning vill bolaget hållas med i företagslivets ändrande omvärld och kunna erbjuda sina kunder tydliga förmåner jämfört med de andra aktörerna.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN ÅBO TEKNOLOGIFASTIGHETER AB

Såsom konstateras ovan måste bolaget hitta tilläggsfinansiering från marknaden för att det ska kunna svara på hela den efterfrågan som det för tillfället möter. Bolaget har flera betydande beredningsprojekt som inletts på initiativ av kunderna men som inte kan omvandlas till investeringar så länge bolagets eget kapital inte räcker till. Däre-

mot är det utmärkt att bolaget kan verka enligt planerna även om det inte hittar finansiering, endast framtida projekt blir ogenomförda.

Åbo är en global föregångare till klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgär-

der för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Bolaget deltar i genomförandet av klimatplanen särskilt genom att utveckla energilösningar för byggnader och lokaler som det besitter samt möjligheter till hållbara färdvägar. Nya byggnads- och lokalprojekt genomförs så att en högklassig miljöklassificering kan tas fram för dem.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Låneavkastning till staden						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Avkastning på konverteringslån till staden (kapital 41,6 M€ år 2015, ränta 6 % p.a.) (1.000 €)	2 530,7	2 530	2 530	2 530	2 530	2 530
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget kan betala god avkastning på sitt konverteringslån också i fortsättningen. Detta uppnås genom en vidareutveckling av verksamheten så att bolagets fastigheters och Kuppisområdets dragningskraft bevaras, vilket konkretiseras i ett positivt hyreskassaflöde.						
Avkastning på Junior-lånet (kapital 10,0 M€ år 2015, ränta 12 mån euribor + 3 % p.a.) (1.000 €)	287,9	293	293	293	293	293
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Avkastningen på Junior-lånet är bunden till 12 mån euribor. Den rådande ekonomiska situationen och utsikterna för den närmaste framtiden stöder ECB:s linje med en låg ränta. Enligt de senaste ekonomiprognoserna kommer marknadsräntorna att hålla sig på nuvarande låga nivå också i fortsättningen. Avkastningen som presenteras i tabellen återspeglar denna synpunkt. Om räntorna börjar stiga till följd av att ekonomin kvicknar till, är den realiserade avkastningen bättre än i tabellen. Junior-lånet förfaller till betalning i februari 2019. I prognoserna har man dock ännu beräknat ränta på lånet utifrån antagandet att lånetiden förlängs eller lånet ersätts med ett nytt motsvarande lån.						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN ÅBO TEKNOLOGIFASTIGHETER AB

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån						
Mätare eller indikator						
Omsättning (1.000 €)	25 095	27 300	28 200	31 000	33 300	34 000
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Under 2018 ökade omsättningen tack vare hyreskassaflödet från Bollhallen och i synnerhet ökningen av Pharmacitys användningsgrad. Bolagets omsättning ökar också i fortsättningen åtminstone i enlighet med indexhöjningarna av hyrorna. I omsättningsökningen syns färdigställandet av Campus 2020 (kassaflödet från och med 5/20).						
Verksamhetsbidrag (1.000 €)	13 677	15 200	15 900	18 000	19 800	20 200
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget eftersträvar ett verksamhetsbidrag på 60 % och målet är att detta uppnås när campuset blir färdigt. Då är fastighetsvolymen så stor att den täcker servicekostnaderna och dessutom lämnar kvar ett verksamhetsbidrag på 60 %. Verksamhetsbidrag-% är dessutom en av mätarna för att följa upp målen för personalen.						
Mål: Ökning av fastighetsegendomen och uthyrningsverksamheten						
Mätare eller indikator						
Uthyrda m ² (ekonomisk) Fastighetsegendomens marknadsvärde, (1 000 €)	130.189 m ² 313.680	143.900 m ² 313.680	143.900 m ² 318.000	158.300 m ² 370.000	158.300 m ² 370.000	158.300 m ² 370.000
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Ökningen av uthyrningsverksamheten uppnås genom att utveckla de nuvarande lokalerna och genom åtgärder för att öka deras effektivitet. Dessutom har man beaktat färdigställandet av nyinvesteringar (Campus 2020).						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Budgeten och ekonomiplanen har utarbetats utifrån antagandet att nuläget inte ändras (dvs. de nuvarande hyresavtalen förblir i kraft och campuset blir färdigt 5/2020 då det också börjar generera ett hyreskassaflöde). I och med det ökar omsättningen 2020 efter att avtalet börjar löpa och även 2021 när hyran samlats in under ett helt år. Eventuella ytterligare uthyrningar, som ännu inte gjorts, har inte heller räknats med.

Avskrivningarna har beräknats så att koncernen i stort sett når ett nollresultat. Finansieringskostnaderna ökar betydligt 2020 när ränteskyddet träder i kraft. För tillfället betalar bolaget euriborränta.

I investeringarna ingår redan avtalade kundrenoveringar, campusinvestering och investeringar i grundläggande renovering av fastighetsbolag (2 miljoner euro per år). Genom dessa investeringar

ökar bolagets LTV till 69,2 % år 2019. Med sin nuvarande finansieringsstruktur har bolaget alltså använt upp sin investeringsförmåga.

Konverterings- och juniorlånen antas förbli på samma nivå som 2018. I verkligheten förfaller Junior-lånet till betalning i februari 2019 och det finns ännu inte en plan för återfinansiering av lånet.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO VATTENFÖRSÖRJNING AB

ÅBO VATTENFÖRSÖRJNING AB

Verkställande direktör Irina Nordman

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla vattenförsörjningen och utöva och utveckla vattenförsörjningsverksamheten samt därtill hörande övrig affärsverksamhet. Bolaget kan äga och förvalta aktier, andelar, värdepapper och annan egendom. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Förändringar i omvärlden

Den ökade användningen av sociala medier skapar tryck och möjligheter inom kommunikationen.

Konjunkturen inom byggandet påverkar intäkterna från anslutningsavgifterna. I fråga om huvudprodukter täcker det ökade antalet kunder inte helt den minskade försäljningen som berodde på den sjunkande specifika förbrukningen.

En allt större del av nätverksegendomen uppnår sneringsåldern under de närmaste åren.

Utveckling av verksamheten och ekonomin - åtgärder och mål

Viktigt i fråga om bolagets serviceutbud är verksamhet utan störningar, kvalitet och kundtillfredsställelse. Verksamheten utan störningar grundar sig på egendomsförvaltningen, dvs. på ett nätverk som är i gott skick och dess apparater samt på en bra operationsförmåga. Kvaliteten tryggas också genom en effektiv egenkontroll och riskhantering. Kundnöjdheten bygger på klara spelregler, gensomskinlighet och information.

Under de första verksamhetsåren är det viktigt att åstadkomma en avtalspraxis i nya planeområden och kartlägga affärspotentialen.

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Målsättning (förslag): Bolaget levererar vatten till sina kunder pålitligt och kostnadseffektivt						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
längden på oförutsett avbrott i distribution min/invånare/år (i genomsnitt)	7,4	<5	<5	<5	<5	<5

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

ÅBO VATTENFÖRSÖRJNING AB

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Effektiverad uppföljning i realtid och underhåll på förhand Effektivare fördelning av saneringar						
Målsättning (förslag): Vattendistributionen sker utan störningar och inga fel uppstår i vattenkvaliteten						
Mätare eller indikator						
Fel som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras	0	0	0	0	0	0
Fel som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras	1	0	0	0	0	0
Antalet rörbrott (st/100 kilometer vattenledning)	6,5	<6	<6	<6	<6	<6

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Målen för ofakturerat avloppsvatten och vatten har med avsikt uppställts så att de är utmanande. Senast i samband med budgeten för 2021 bedöms om åtgärderna som vidtagits är tillräckliga eller om det behövs ytterligare åtgärder för att uppnå dessa mål. Ekonomiplanen har utarbetats så att den nuvarande nivån för förutsett underhåll och sanering är tillräcklig.

Höjning av investeringsnivån beror på byggandet av nya planeområden och leder till uppkomsten av ett finansieringsunderskott. Man ska komma överens om finansiering av investeringarna genom statens investeringsstöd och/eller genom lån.

Budgeten innehåller en höjning av vattenavgifterna och en sänkning av avloppsvattenavgifterna. Den nästa planerade höjningen av taxan görs när Turun seudun puhdistamo Oy:s nya utloppstunnel

blir färdig. Investeringen aktiveras i balansräkningen och kostnaderna för delägarnas kapitalavgifter ökar. Intäkterna från anslutningsavgifterna har i budgeten hållits på en lägre nivå än i prognosen för 2018, eftersom de är förknippade med osäkerhet. Ekonomiplanen har inte beaktat betydande ny affärsverksamhet eller en ökning av personalen som denna orsakar.

De största utgiftsposterna - Turun seudun puhdistamo Oy:s och Åbonejdens Vatten Ab:s bruks- och kapitalavgifter överensstämmer med budgeteringsuppgifterna som bolagen har lämnat. Under de tidigare räkenskapsperioderna har det slutgiltiga utfallet varit lägre än budgeteringsuppgifterna.

STUDENTBYSTIFTELSEN I ÅBO

Verkställande direktör Risto Siilos

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Stiftelsens huvudsakliga syfte är att sörja för tillgången till hyresbostäder i Åboregionen för studerande som studerar vid läroanstalter efter den grundläggande utbildningen och studerande som fortsätter sina studier. För att förverkliga sitt syfte bygger och upprätthåller stiftelsen studentbostäder samt sköter om reserveringen av markområden för kommande verksamhet som riktar sig till målgruppen.

Förändringar i omvärlden

Även om efterfrågan på både ägarbebodda- och hyreslägenheterna har ökat betydligt på grund av den starka tillväxten i Åbo ekonomiska regione, trots att hyresbostadsmarknaden är i relativt bra balans. Höjningen av hyrorna på den fria marknaden har särskilt för det äldre bostadsbeståndets del fortfarande varit rätt blygsamt. Den största efterfrågan riktar sig till små lägenheter som lämpar sig för en person.

Stiftelsen har lyckats ändra fördelningen av bostäder så att endast 10 % av boendeplatserna är studentbostäder med enskilda rum och gemensamt

kök och badrum. Således har ändringarna i stödssystemet för studerande inte på något betydande sätt inverkat på efterfrågan på studentbostäder i Åbo. Det ökade utbudet av små lägenheter har även inverkat på den ekonomiska och funktionella användningsgraden av stiftelsens bostäder. Denna användningsgrad har tydligt ökat under de senaste tre åren.

Stiftelsen har genom ett beslut av skattemyndigheten beviljats en skattelättnad för allmännyttiga samfund tills slutet av 2020.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Stiftelsen har uppdaterat sin strategi för åren 2018-2022.

Stiftelsen har från början av året tagit i bruk servicelöften för ansökande, hyresgäster och utflyttare. Hur servicelöftena förverkligas följs regelbundet upp.

I stiftelsen strävar man efter att fästa särskild uppmärksamhet vid kvalitetskontroll för byggande, så att man i framtiden kunde undvika extra kostnader som orsakas av byggfel.

Stiftelsen har som den första aktören i Åbo tagit i bruk systemet Kuivaketju10 tillsammans med byggnadstillsynen vid Åbo stad.

Åbo är en global föregångare inom klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen.

Stiftelsen deltar aktivt i genomförandet av klimatplanen. I nybyggandet beaktas ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Stiftelsen strävar efter att i nyproduktionen och de grundläggande renoveringarna genomföra lösningar som grundar sig på förnybar energi.

I underhållet av fastigheter satsar man särskilt på att utveckla fjärrövervakning av fastigheterna.

Från och med 1.8.2018 har invånarna tillgång till digitalt uthyrbara bilar för gemensamt bruk som en tjänst av en extern serviceproducent. Stiftelsen har gjort ett initiativ till staden om att främja lösningar för lätt trafik med hjälp av vilka man kan skapa fungerande och trygga trafikförbindelser till Studentbyn.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STUDENTBYSTIFTELSEN I ÅBO

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Hög användningsgrad						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Användningsgrad, %	97,4 %	97,5 %	97,5 %	97,5 %	97,5 %	97,5 %
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Man strävar efter att justera hyrorna för de objekt och bostadstyper som mest står tomma för att så långt som möjligt minimera att lägenheter står tomma och oanvända. För 2019 planerar Studentbystiftelsen att sänka hyrorna för vissa av studentbostäderna med enskilda rum och gemensamt kök och badrum. Man strävar efter att hålla intresset och efterfrågan på bostäderna högt genom att satsa på renovering av bostäderna. I strategin bestäms att stiftelsen förbereder sig inför att ge upp några av sina objekt.						
Mål: Ökande av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån						
Mätare eller indikator						
Omsättning (1.000 €)	26 521	26 500	27 500	28 000	30 000	31 500
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Utgångspunkten för utarbetandet av budgeten för 2019 är att hålla hyresnivån på samma nivå som 2017-2018. I början av året 2019 blir det nya bostadsobjektet Aitiopaikka färdigt. Bostadsobjektet Tyysija byggs där den tidigare kontorsbyggnaden stått och kommer att bli färdigt 2021.						
Rörelsevinst (1.000 €)	3 244	1 580	1 750	2 200	3 500	3 100
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Avskrivningarna har tidigare år varit av samma summa som låneamorteringarna. Stiftelsens avskrivningsplan har ändrats och i stiftelsen har man övergått till avskrivningar enligt plan under år 2017.						
Mål: Säkerställande av tillräckligt utbud av studerandebostäder						
Mätare eller indikator						
Antalet boendeplatser	6 819	6 812	7 173	7 173	7 485	7 635

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STUDENTBYSTIFTELSEN I ÅBO

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bostäderna i det nya bostadsobjektet Aitiopaikka kommer att bli färdiga i början av året 2019. I objektet Aitiopaikka kommer 255 bostäder att bli färdiga (361 boendeplatser). På det ställe där den tidigare kontorslokalen stått byggs Tyysija som blir färdig 2021 och består av 183 bostäder (189 boendeplatser). Kylänkulma som planeras byggas i närheten av den östra delen av Studentbyn och som uppskattas bli färdig 2023, kommer att bestå av 260 bostäder (300 boendeplatser, 150 år 2022)

Antalet boendeplatser i förhållande till antalet studerande i staden, %	19 %	19,5 %	20,5 %	20,5 %	21 %	22 %
---	------	--------	--------	--------	------	------

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Under strategiperioden (2017-2022) är det meningen att på tomterna ska byggas sammanlagt cirka 1 000 nya bostäder.

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2018 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Den positiva ekonomiska utvecklingen i den ekonomiska regionen speglas även på bostadsmarknaden. Både ägar- och hyresbostädernas antal har växt betydligt i Åbo. Detta har underlättat de studerandes möjligheter att hitta hyreslägenheter även på den fria marknaden. I början av höstterminen 2018 sjönk antalet bostadsansökningar för första gången på flera år. Samtidigt blev cirka 200 stycken färre av stiftelsens boendeplatser lediga jämfört med hösten 2017. Cirka 500 ansökande blev utan en bostad av stiftelsen hösten 2018. Användningsgraden för stiftelsens bostäder har förbättrats jämfört med de föregående åren. Användningsgradens prognos för 2019 är 97,5 %.

Stiftelsen har på gång och planerar betydande projekt för nybyggande under strategiperioden 2017-2022. Byggandet av det nya studentbostadsobjektet Aitiopaikka i studentbyn inleddes våren 2017 och av de sammanlagt 250 bostäderna i objektet uppskattas 200 stycken bli färdiga i årsskiftet 2018-2019 och resten före sommaren 2019. Rivningen av den gamla kontorsbyggnaden torde inledas i september 2018 och byggarbetena för bostads- och affärsbyggnaden Tyysija torde inledas i början av 2019. I fastigheterna byggs bostäder, affärslokaler

för en restaurang, affär och gym samt kontorslokaler för de anställda vid stiftelsen. Samtidigt förbättras invånarnas serviceutbud betydligt. Byggandet av objektet Kylänkulma som byggs i närheten av Hallisbron inleds 2020. Den sammanlagda kostnadsberäkningen för byggprojekten Aitiopaikka, Tyysija och Kylänkulma uppgår till 94 M€. Man är dock tvungen att inleda saneringen av den östra sidan av Studentbyn och/eller planeringen av nybygget om lott med dessa projekt. Projektets preliminära kostnadsberäkning uppgår till 120 M€. År 2019 inleds även den grundläggande renoveringen av Kunsilta (uppskattning 3 M€).

Den långvariga, exceptionellt låga räntenivån (genomsnittliga räntan ca 1 %) och hanteringen av kostnaderna har möjliggjort att stiftelsen inte behöver höja räntorna år 2019. För studentbostäder med enskilda rum och gemensamt kök och badrum kommer prissättningen att harmoniseras så att hyrorna sjunker för en del av dessa bostäder.

Antalet personal vid stiftelsen uppskattas hålla sig på samma nivå under de närmaste åren. En ny verkställande direktör inledde sitt arbete i stiftelsen 1.7.2018.

Enligt amorteringsplanen för 2019 uppgår amorteringarna för de långvariga lånen till cirka 5,02 M€. Summan innehåller amorteringarna för de 2014 konverterade lånen (24,5 M€). Det konverterade lånet har avbetalats år 2026. Åbo stad har gått i proprieborgen för lånet. Utöver detta ska man enligt strategin budgetera 1,5 M€ extra låneamorteringar för 2019 för de årsavgiftslån som har de högsta räntorna. Summan för de lån som lyfts antas bli sammanlagt 14,4 M€ år 2019 och sammanlagt 85 M€ under perioden 2019-2022. Därtill planerar man sälja vissa av objekten under strategiperioden.

I stiftelsens låneportfölj finns ett räntefritt lån på 7,6 M€ som Åbo stad i tiderna har lånat ut till stiftelsen för att täcka de förluster som uppstått av affärsverksamheten för Ikituuri kongresshotell. Enligt de nuvarande lånevillkoren förfaller lånet till betalning 15.2.2019. Enligt utlåtande av statens bostadsfond ARA år 2017 kan lånet inte amorteras och ränta kan inte betalas för det med hyresinkomster från ARA-begränsade hyresbostäder. I stiftelsens strategi bestäms ett mål om att staden skulle göra sig av med denna lånefordran eller att låneavtalet skulle förnyas för en bestämd tid med

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

STUDENTBYSTIFTELSEN I ÅBO

---

de gällande villkoren. Budgetförslaget har utarbetats med antagandet att utlåningen fortsätter med de nuvarande villkoren.

Stiftelsens budget bekräftas enligt årsklockan i oktober. Resultatkortets tal grundar sig på de preliminära budgetkalkylerna som utarbetats i augusti.

TVT ASUNNOT OY

Verkställande direktör Tommi Fors

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget är en ansvarsfull hyresvärd som erbjuder sina kunder tryggt boende till ett måttligt pris och mångsidiga alternativ för hyresboende. Bolaget är ett konkurrenskraftigt och högklassigt bolag som utgår från kundens behov.

Bolaget bär ansvar särskilt för stadens sociala hyresboende. Det följer i sin verksamhet den gällande aktiebolagslagen, lagstiftning gällande arava- och räntestöd samt lagstiftning som gäller annan verksamhet.

Bolaget äger och förvaltar cirka 11 000 olika bostäder runt om Åbo. Detta motsvarar cirka 10 procent av alla bostäder och cirka 25 % av hyresbostäderna vilket är en typisk bostadsstruktur för centralstäder. I bolagets lägenheter bor cirka 20 000 invånare. Bolaget bildar koncernen med dotter- och delägarbolag. De mest betydande dotterbolagen är Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy och Turun Päiväkodit Oy.

Bolaget följer självkostnadsprincipen för lagar och anvisningar. Lägenheternas hyror bestäms separat för varje lägenhet, enligt lägenhetens läge, skick

och utrustningsnivå och bildas av fastighetens underhållskostnader samt räntorna för lånen och amorteringarna på de lån som tecknats för byggande och grundläggande renovering av hela bolagets bostadsbestånd.

För det egna kapitalet har ägaren förutsatt måttlig avkastning som kan jämföras med avkastningsmålen som de andra allmännyttiga bostadsaktörerna ställt upp. Den årliga avkastningen realiserar i huvudsak genom det kapitallån som beviljats bolaget.

Förändringar i omvärlden

Hyresboende påverkas av inkomster, förmögenhet, behov, konjunkturen och befolkningsstruktur samt deras utveckling. De mest betydande riskerna i anknytning till verksamhetsmiljön är variationerna i efterfrågan på lägenheter och därmed användningsgraden samt variationer i priserna för finansiering och underhållskostnader.

En stor del av bolagets byggda bostadsbestånd ska genomgå grundläggande renovering under de närmaste åren. Bolaget har framför sig en period med omfattande grundläggande renoveringar i bl.a. de objekt som byggts på 1970-talet.

Invånarnas önskemål och krav beträffande service och kvalitet ökar, vilket speglar sig i funktionerna och kostnaderna.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Bolaget blir en regional bostadsproducent.

Bolagets totala antal bostäder kan ökas kontrollerat så att den relativa andelen bostäder som bolaget äger av hela bostadsbeståndet i Åbo stad hålls

på samma nivå och antalet bostäder som bolaget äger håller sig inom en variationsbredd på 5 % i förhållande till det sammanlagda bostadsbeståndet i Åbo.

Bolagets arava- och räntestödslån som förfaller till betalning återfinansieras genom ett koncerninternt lån i samarbete med koncernförvaltningens ekonomiavdelning, för den del som intern finansiering inte räcker till för att betala av lånen. Målet är att hela koncernen drar nytta av moderbolagets förmånliga medelanskaffningar som även delvis kanaliseras till bolaget. Genom detta strävar man efter att behärska den allmänna ökningen i invånarnas boendekostnader.

Återfinansieringen anknyter för sin del även till konverteringen av de aravalån, som staden gått i proprieborgen för. Återfinansiering sköts utan stadens borgen då lånen förfaller, ifall det är till stadskoncernens fördel.

Turun Palvelutilat Oy och Turun Päiväkodit Oy fungerar som stadens kumpaner i ärenden som anknyter till anordning av basservicefunktioner.

Åbo är en global föregångare inom klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Bolaget deltar aktivt i genomförandet av klimatplanen särskilt genom hållbara energi- och mobilitetslösningar i anknytning till boende.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN TVT-ASUNNOT OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Bolaget inkomstför årligen en ränteintäkt enligt låneavtalen till Åbo stad						
	Bokslutet 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Ränta på kapitallånet som ska betalas till Åbo stad (1.000 €)	2 271	1 135	1 135	1 138	1 135	1 135
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom långsiktig planering av ekonomin och verksamheten						
Mätare eller indikator						
Ränta som ska betalas på Åbo stads övriga lån (1.000 €)	3 468	2 919	2 887	2 860	2 750	2 497
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Låneräntorna betalas enligt skuldavtalen.						
Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån						
Mätare eller indikator						
Omsättning (1.000 €)	81 353	81 500	82 500	84 500	85 000	85 300
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Hyrorna utvecklas enligt konsumentprisindexet.						
Mätare eller indikator						
Rörelsevinst (1.000 €)	15 207	13 200	14 900	15 100	15 300	15 400
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom långsiktig planeringen av ekonomin och verksamheten.						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

KONCERNEN TVT-ASUNNOT OY

Mål: Användningsgraden av bostäderna anses vara god						
Mätare eller indikator						
Användningsgrad, % (moderbolag)	99,0	99,0	>98	>98	>98	>98
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi förstår kundernas behov beträffande bostäderna och tjänsterna. Bostadens pris hålls på en måttlig nivå.						
Mål: Bolagets sociala mål uppnås						
Mätare eller indikator						
Antalet bostäder som förvaltas av bolaget / bostädernas antal i staden % (moderbolag)	9,9	9,9	10,5	10,5	10,5	10,5
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Andelen bostadsbestånd hålls på en fast nivå genom fastighetsutveckling inom variationsbredden 10,2-10,7 %. Det lönar sig att bygga bostäder genom att utnyttja byggbranschens konjunktur och de finansieringsformer som finns tillgängliga. Därtill gör man sig av med det bostadsbestånd som inte passar TVT:s utbud och som är dyrt för kunderna.						
Mätare eller indikator						
Nyproduktion, st. (moderbolag)	+19	+114	200	300	300	300
Objekt som man gör sig av med, stycken	2	8	20 - 80	>50	>50	>50
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Fastighetsutveckling, som ökar antalet bostäder med ca + 200 bostäder per år. Det lönar sig att bygga bostäder genom att utnyttja konjunkturerna i byggbranschen och de finansieringsformer som finns tillgängliga. Därtill gör man sig av med det bostadsbestånd som inte passar TVT:s utbud och som är dyrt för kunderna.						
Mätare eller indikator						
Specialgruppers bostadsavtal / bostadsbestånd som bolaget har i sin ägo % (moderbolag)	5,7	5,8	5,6	5,6	5,6	5,6
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Samarbete med aktörer som hittar boende för specialgrupper.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020–2022

TVT Asunnot Oy har inte kunnat hålla sin del av bostadsbeståndet av hela Åbos bostadsbestånd på den nivå som fullmäktige ställt upp som mål. Produktionen kan inte genomföras enligt målen eftersom det inte finns några byggbara tomter tillgängliga för de nya bostadsobjekten. På grund av den stora efterfrågan och det begränsade utbudet av nyproduktion, har TVT Asunnot inte enligt planen kunnat ge upp de lägenheter som lämpar sig dåligt för hyresanvändning till ett måttligt pris eller där kostnaderna för upprätthållning och renovering är för höga. Något måste vi avstå från för att vi ska kunna undvika kostnadsmissigt betydande renoveringsinvesteringar i de objekt som inte under de kommande åren motsvarar efterfrågan i form av bostadsansökare.

Konjunkturen inom byggbranschen stöder inte investeringar men situationen kan snabbt ändras. Priset på byggarbetet har en stor inverkan på att hyresnivån blir måttlig för invånarna. Räntenivån som tills vidare hållits på en låg nivå stöder genomförandet av de nya bostadsobjekten. På grund av bostadsbeståndets ålder gör TVT Asunnot årligen grundläggande renoveringar som för sin del även förutsätter finansiering.

Kostnaderna för boende förväntas stiga mer än människornas betalningsförmåga. Detta rör särskilt en del av bolagets kunder.

En nettoökning på 250-300 bostäder skulle öka TVT Asunnot Oy:s omsättning cirka 2,5 Meur per år. Turun Palvelutilat Oy och Turun Päiväkodit Oy genomför byggnadsprojekt för staden, som efter att de blivit färdiga ökar koncernens omsättning med cirka 2,3 Meur per år.

Konverteringen av de lån som upphör under planeringsperioden fortsätts tillsammans med staden. Räntenivån förväntas hållas på en låg nivå. På grund av ändringen i räntestödslagstiftningen har den ränta som betalas på kapitallånet minskats med hälften år 2018.

VARSAINAIS-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

Verkställande direktör Pekka Peltomäki

BESKRIVNING AV OMVÄRLDEN OCH VERKSAMHETEN

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att äga, upprätthålla och producera bostadsrättsbostäder samt överlåta bostadsrätter till användare i enlighet med de gällande bestämmelserna i Åbo och närkommunerna. Bolaget är ett allmännyttigt bolag som inte eftersträvar företagsekonomisk vinst.

Förändringar i omvärlden

Bolagets strategi förnyades av styrelsen i april och omfattar åren 2018-2022. I strategin skrevs in följande förändringsfaktorer

- Upphettnings av bostadsmarknaden i Åboregionen, bostäder byggs i Åboregionen relativt sett mer än i andra tillväxtcentrum. Samtidigt har priserna på nya bostäder börjat stiga.
- Kvaliteten på boendet påverkar i allt högre grad kundernas val av bostäder. Kvaliteten på boendet innebär inte längre bara byggnadsmiljöer, högklassiga material och finish utseende. Framtidens boende handlar i allt högre grad om service. Då talar man lika väl om digitala och automatiserade lösningar som fysiska tjänster såsom

t.ex. välfärdsservice för seniorer eller lösningar som underlättar vardagen för stressade barnfamiljer.

Utveckling av verksamheten - åtgärder och mål

Enligt bolagets vision har VASO hållbart moderna bostäder på centrala platser och utspritt. Boendestigen erbjuder individuellt gemensamma hem för föränderliga livssituationer. Ur ägarens synvinkel betonas att kommunen kan erbjuda tomter med ett bra läge så att konkurrensförmågan kan bevaras. För att svara på de utmaningar som fastigheternas föråldrande medför satsar man på rationell renoveringsplanering och grundläggande renoveringar. För att hålla ekonomin i balans ser man till att driftsvederlagen är rätt dimensionerade, att man avstår från fastigheter i rätt tid samt att man satsar på renoveringsplanering och själva renoveringar.

Ur de boendes synvinkel är det viktigt att behålla bostädernas höga användningsgrad och hålla de boende nöjda genom att utveckla tilläggstjänsterna, erbjuda stamkundsförmåner, effektivisera serviceattityden och reaktionsförmågan hos personalen.

Under processaspekten i strategin samlades alla processer som behöver effektiviseras. I kommunikationsprocesserna betonas betydelsen av digitali-

sering, automation och dubbelriktad kommunikation. Motivationen hos personalen ökas genom tilläggsutbildning, framgångsrika rekryteringar, ett sporrande arbetsklimat och avlöning samt ett bra ledarskap. Vi styr nyproduktionsprocessen genom att förstå och förutse de potentiella boendes behov. Renoveringsprocessen styrs genom rationell planering, schemaläggning och pilotförsök med nya tillvägagångssätt. Vi styr underhållsprocessen genom fastighetsspecifik konkurrensutsättning, genom att påskynda responstiderna samt bygga servicenätverket.

Under förnyelseaspekten har samlats alla ärenden som rör tjänstefiering av boendet samt alla objekt som anknyter till utveckling av personalen och organisationen. Genom att identifiera kundernas behov får man information för att man ytterligare ska kunna utveckla servicen.

Åbo är en global föregångare i klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Bolaget deltar aktivt i genomförandet av klimatplanen särskilt genom hållbara energi- och mobilitetslösningar inom boende.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

VARSAINAI-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

KONCERNBOLAGETS MÅL SOM ÄR BINDANDE I FÖRHÅLLANDE TILL STADSFULLMÄKTIGE

Mål: Hög användningsgrad						
	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Mätare eller indikator						
Användningsgrad, %	96,6	96,6	96,7	97,1	97,5	98,0
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Marknaden utvecklas, bostädernas attraktivitet och bruksvärde upprätthålls med hjälp av fastighets- och bostadsrenoveringar, även uthyrning genom tidsbundna hyresavtal.						
Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån						
Mätare eller indikator						
Omsättning (1.000 €)	23 212	23 600	23 665	24 848	26 090	27 395
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Driftsvederlagen höjs årligen i enlighet med utvecklingen av kostnadsnivån och kapitalkostnaderna.						
Rörelsevinst (1.000 €)	6 463	4 000	2 150	2 981	3 130	3 287
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Omsättningen ökar i och med att driftsvederlagen höjs, antalet kvadratmetrar ökar och användningsgraden ökar. Rörelsevinsten täcker bolagets finansieringskostnader samt beredskapen för finansiering av periodvisa renoveringar och grundläggande renoveringar för fastigheterna dvs. bostadshus/reparationsreservat. Vi följer lånevillkoren och förbereder oss för fastighetsrenoveringar med beaktande av deras slitage och ålder.						
Mål: Tillräckligt med bostadsrättsbostäder						
Mätare eller indikator						
Antalet bostäder som förvaltas av bolaget	2 640	2 662	2 688	2 737	2 787	2 837
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Produktionen av nya bostäder genomförs så att den motsvarar efterfrågan. Den största efterfrågan riktar sig till tomter för flervåningshus som ligger i närheten av centrum och servicen och dit seniorerna är beredda att flytta. Det produceras en del par- och radhusbostäder i en våning för familjer.						

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

VARSAINAI-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

Antalet bostäder som bolaget förvaltar i förhållande till det totala antalet bostadsrättsbostäder i hela verksamhetsområdet (%)	66,0	66,9	67,0	67,0	67,0	67,0
Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vaso fortsätter med produktionen av nya bostäder enligt övervägande och så att den motsvarar efterfrågan. Målet är inte att vara den största producenten av bostadsrättsbostäder i regionen.						

DEN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERBLICK AV BUDGETEN 2019 OCH EKONOMIPLANEN FÖR 2020-2022

Det antas att användningsgraden utvecklas positivt. Detta beror bl.a. på den goda ekonomiska utvecklingen och det ökade antalet arbetsplatser. Ensi vuonna ja tulevina vuosina olemme aktiivisia ikääntyvien kiinteistöjen korjaamisessa. Vi eftersträvar produktion av nya bostäder på centrumtomter eftersom det är brist på dem för tillfället.

Det genomsnittliga driftsvederlaget höjs inte nästa år. Det blir fastighetsspecifika ändringar. För kommande år har man förutspått en ökning på 2 %/år vilket understiger den prognostiserade riksomfattande utvecklingen av boendekostnaderna. Reparationskostnaderna har en betydande effekt på underhållskostnaderna. År 2018 genomfördes vid budgetering av underhållskostnaderna en systemförändring varvid de reparationskostnader för vilka man tidigare ansvarade fastighetsspecifikt inkluderades i de utjämnade siffrorna i hela bolaget. Utvecklingen av driftsvederlagen är mer förutsägbar i fortsättningen och vi ser till att renoveringen av fastigheterna genomförs. Bolaget verkställer sin strategi som förnyades i våras.

KALKYLERNA

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

RESULTATRÄKNING

1.000 €	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Försäljningsintäkter	159 459	156 346	146 726	147 439	149 649	152 013
Understöd och bidrag	28 271	23 915	22 812	22 324	23 022	23 124
Hysesintäkter	159 819	164 743	158 354	159 171	162 226	166 017
Övriga verksamhetsintäkter	23 867	21 407	23 453	23 999	24 383	24 683
VERKSAMHETSINTÄKTER	437 462	429 941	417 433	423 007	430 630	439 787
Tillverkning för eget bruk	2 414	1 610	1 110	1 110	1 110	1 110
Personalkostnader	492 210	503 863	508 717	512 166	522 502	533 644
Köp av tjänster	632 757	656 433	660 239	668 121	680 367	695 263
Köp av kundtjänster	323 952	334 911	332 351	337 126	343 532	351 776
Köp av övriga tjänster	308 806	321 523	327 888	330 994	336 835	343 487
Material, förnödenheter och varor	56 030	51 605	55 601	56 387	57 454	58 780
Bidrag	106 443	90 934	90 557	91 308	93 006	95 191
Hyror	163 431	173 952	181 307	182 702	185 891	189 974
Övriga verksamhetskostnader	13 897	-617	-17 633	-25 032	-26 922	-28 949
VERKSAMHETSUTGIFTER	1 464 768	1 476 170	1 478 788	1 485 651	1 512 298	1 543 904
VERKSAMHETS BIDRAG	-1 024 893	-1 044 619	-1 060 245	-1 061 534	-1 080 558	-1 103 006
Skatteinkomster och statsandelar	1 005 623	1 014 100	1 050 571	1 069 017	1 100 464	1 128 480
Finansiella intäkter och kostnader	58 344	31 556	34 852	34 631	34 382	34 087
ÅRS BIDRAG	39 074	1 037	25 178	42 114	54 288	59 561
Avskrivningar och nedskrivningar	55 626	53 047	55 376	54 769	55 056	53 342
Extraordinära intäkter och kostnader	23 660	0	7 600	0	0	0
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	7 108	-52 010	-22 598	-12 655	-769	6 218
Förändring av reserver och fonder	17 089	1 804	1 804	1 804	1 804	1 804
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	24 197	-50 206	-20 794	-10 851	1 036	8 023

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Resultaträkningens nyckeltal	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år		-1,7 %	-2,9 %	1,3 %	1,8 %	2,1 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år		0,8 %	0,2 %	0,5 %	1,8 %	2,1 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år		1,9 %	1,5 %	0,1 %	1,8 %	2,1 %
Verksamhetsintäkter / Verksamhetskostnader	29,9 %	29,1 %	28,2 %	28,5 %	28,5 %	28,5 %
Årsbidrag / avskrivningar -%	70,2 %	2,0 %	45,5 %	76,9 %	98,6 %	111,7 %
Årsbidrag / invånare	206,01	5,41	130,02	215,36	274,85	298,46
Invånarantal 31.12	189 669	191 874	193 655	195 554	197 518	199 560

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

SKATTEINKOMSTER OCH STATSANDELAR

1.000 €	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
VERKSAMHETSINTÄKTER	439 876	431 551	418 543	424 117	431 740	440 897
VERKSAMHETSUTGIFTER	1 464 768	1 476 170	1 478 788	1 485 651	1 512 298	1 543 904
Verksamhetsbidrag	-1 024 893	-1 044 619	-1 060 245	-1 061 534	-1 080 558	-1 103 006
Ändring-%		1,9 %	1,5 %	0,1 %	1,8 %	2,1 %
Skatteinkomster och statsandelar	1 005 623	1 014 100	1 050 571	1 069 017	1 100 464	1 128 480
Skatteinkomster	749 018	758 000	799 471	825 017	858 464	888 480
Kommunalskatt	601 025	606 500	644 404			
Fastighetsskatt	53 654	55 400	56 267			
Andel av samfundsskatteintäkterna	94 339	96 100	98 800			
Hundskatt	0	0	0			
Övriga skatter	0	0	0			
Statsandelar	256 605	256 100	251 100	244 000	242 000	240 000
Statsandel för kommunal basservice	222 942	217 600	251 100			
Undervisnings- och kulturväsendets övriga statsandelar	37 923	37 100	0			
Höjning av statsandelen enligt prövning	0	0	0			
Finansieringsunderstöd	0	0	0			
Övriga statsandelar	0	0	0			
Utjämnning av statsandelarna på basis av skatteinkomster	-4 260	1 400	0			
Utjämnning till följd av systemändring	0	0	0			

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

(1.000 €)	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Förändringar i utlåningen	-40 838	-35 939	-23 584	-23 241	-5 076
Ökning av utlåningen	45 000	50 000	28 000	28 000	28 000
TVT Asunnot Oy	25 000	10 000	15 000	10 000	10 000
Åbo Energi Ab	10 000	10 000	5 000	10 000	10 000
Turun Palvelutilat Oy		3000			
Turun Päiväkodit Oy		10000			
Koy Turun Kulkurin valssi		7 000			
Övriga ofördelade	10 000	10 000	8 000	8 000	8 000
Minskning av utlåningen	4 162	14 061	4 416	4 759	22 924
Åbo Energi Ab					
Åboregionens social- och hälsovårdsfastigheter Ab					
TVT Asunnot Oy	1 655	2 036	2 054	3 077	21 249
Åbo Stadstrafik Ab	247	247	247	247	247
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli	156	156	156	156	156
Studentbystiftelsen i Åbo *)	832	7 606 *)	680		
Åbo Hamn Ab	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Åbo Teknologifastigheter Ab		10 000			
Turun Tekstiilihuolto Oy	250	250	250	250	250
Stiftelsen Centrum Balticum		350			
Övriga ofördelade	22	22	29	29	22

*) Studentbystiftelsen i Åbo har ett avtal om lånearrangemang på 7,6 miljoner euro som förfaller till betalning 15.2.2019 och som inte har inkluderats i stadens lån utan det har bokförts som kostnad tidigare så att det har en positiv effekt på stadens extraordinära inkomster år 2019.

Därmed syns det inte heller i totalsumman för minskning av utlåningen.

Övriga fullmakter och gränser för stadens finansieringsverksamhet och riskhantering

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga (eller limiter för koncernkontot) kreditlimiter sammanlagt högst 300 milj. euro och långfristiga lån högst 50 milj. euro ur stadens kassamedel under budgetåret.

I de ovan nämnda ingår koncernkontolimiter för några dotterbolag, t.ex. koncernlimiterna för Kiinteistö Oy Turun Syvälahden koulu, Kiinteistö Oy Turun Yli-Maarian koulu och Kiinteistö Oy Turun Päiväkodit som används för finansiering av byggandet samt för ett annat kortvarigt finansieringsbehov.

Staden upprätthåller kommuncertifikatlimiter till ett värde av minst 400 miljoner euro eller andra icke-bindande limiter som vid behov kan användas fullt ut för att kortvarigt trygga likviditeten.

Staden fördelar ränterisken för koncernskulden mellan olika räntegrunder genom att under budgetåret ingå nya avtal om valuta- och räntebyte för högst 500 miljoner euro eller nya öppna ränteterminer (futures) för högst 100 miljoner euro. Om ett långfristigt lån lyfts i annan valuta än i euro, så

ändras valuta- och ränterisken genom avtal om valuta- och räntebyte till euro. Ränterisken för andra poster eller ränterisken för ansvar utanför balansräkningen (t.ex. leasingavtal) eller en annan risk kan ändras för högst 150 miljoner euro under budgetåret.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FINANSIERINGSKALKYL

1.000 €	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Årsbidrag	39 074	1 037	25 178	42 114	54 288	59 561
Extraordinära intäkter och kostnader	23 660	0	7 600	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-604	-18 680	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Kassaflödet i verksamheten	62 130	-17 643	14 778	24 114	36 288	41 561
Investeringsutgifter	106 582	104 898	103 157	85 230	82 264	75 535
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	1 199	1 603	1 839	1 099	1 639	289
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	137 709	22 671	22 673	22 671	22 671	22 671
Kassaflödet för investeringarnas del	32 325	-80 624	-78 645	-61 459	-57 954	-52 575
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	94 455	-98 267	-63 867	-37 346	-21 667	-11 015
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL						
Förändringar i utlåningen	-137 654	-40 838	-35 939	-23 584	-23 241	-5 076
Ökning av utlåningen	-	144 437	50 000	28 000	28 000	28 000
Minskning av utlåningen	+	6 784	4 162	4 416	4 759	22 924
Förändringar i lånebeståndet	81 802	99 988	98 878	67 760	67 760	47 760
Ökning av långfristiga lån	100 000	150 000	150 000	150 000	100 000	150 000
Minskning av långfristiga lån	+	12	81 122	102 240	52 240	122 240
Förändringar i kortfristiga lån	+	-18 186	30 000	20 000	20 000	20 000
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	-77 260	59 150	62 939	44 176	44 519	42 684
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	17 194	-39 117	-928	6 830	22 852	31 669
Nyckeltal	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Invånarantal 31.12	189 669	191 874	193 655	195 554	197 518	199 560
Investeringarnas egenanskaffningsutgifter, M€	105,4	103,3	101,3	84,1	80,6	75,2
Intern finansiering av investeringar, %	37 %	1 %	24 %	49 %	66 %	79 %
Lånebestånd 31.12, M€	757,1	837,1	935,9	1 003,7	1 071,4	1 119,2
Lån € / invånare	3 992	4 363	4 833	513	5 424	5 608

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

FINANSIERINGSINKOMSTER OCH -UTGIFTER

1.000 €	Utfall 2017	Budget 2018	Budget ändringar 2018	Budget överföringar 2018	Budget 2018	Budget 2019	STADEN	Skadefonden
Finansiella intäkter	95 275	44 506	0	0	44 506	44 852	41 852	3 000
FINANSIERINGSUTGIFTER	36 931	9 400	3 550	0	12 950	10 000	8 500	1 500
Netto	58 344	35 106	-3 550	0	31 556	34 852	33 352	1 500
Ändring-%					-46 %	-40 %		
Ränteintäkter	27 741	23 270	0	0	23 270	23 052	22 052	1 000
Ränteintäkter från lån till utomstående	22 993	21 670	0	0	21 670	21 422	21 052	370
Ränteintäkter från lån till affärsverk	2 072	0	0	0	0	0	0	0
Ränteintäkter från lån till övriga balansenheter	0	0	0	0	0	0	0	0
Den övriga balansenhetens ränteintäkter från kommunen	0	0	0	0	0	0	0	0
Ränteintäkter från placeringar och depositioner	2 676	1 590	0	0	1 590	1 630	1 000	630
Ränteintäkter från betalningsrörelsekonton	0	10	0	0	10	0	0	0
Ränteintäkter	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	67 534	21 236	0	0	21 236	21 800	19 800	2 000
Utdelningsavkastning och ränta på andelskapital	34 175	19 136	0	0	19 136	19 130	18 630	500
Ersättning för grundkapitalet från affärsverk	26 800	0	0	0	0	0	0	0
Ersättning för grundkapitalet från övriga balansenheter	0	0	0	0	0	0	0	0
Ersättning för det återstående kapitalet	0	0	0	0	0	0	0	0
Skatteredovisningsräntor och skatteredovisningsförhöjningar	12	10	0	0	10	0	0	0
Ränteintäkter från statsandelarna	0	10	0	0	10	0	0	0
Dröjsmålsräntor	190	100	0	0	100	100	100	0
Räntor på grundkapital av samkommuner	1	1	0	0	1	0	0	0
Räntor på förvaltad kapital	0	0	0	0	0	0	0	0
Kursvinster av finansieringslån	1 454	700	0	0	700	800	500	300

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Försäljningsintäkter av värdepapper	3 759	500	0	0	500	1 000	0	1 000
Interna försäkringsavgifter	41	0	0	0	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	406	300	0	0	300	400	400	0
Donationer	0	0	0	0	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	696	479	0	0	479	370	170	200
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0
Räntekostnader	9 092	7 800	0	0	7 800	7 500	7 500	0
Räntekostnader för lån från utomstående	7 020	7 800	0	0	7 800	7 499	7 499	0
Räntekostnader för lån från affärsverk	0	0	0	0	0	0	0	0
Räntekostnader för lån från övriga balansenheter	0	0	0	0	0	0	0	0
Affärsverkets räntekostnader för lån från kommuner	2 072	0	0	0	0	0	0	0
Den övriga balansenhetens räntekostnader för lån från kommuner	0	0	0	0	0	0	0	0
Räntekostnader från betalningsrörelsekonton	0	0	0	0	0	1	1	0
Räntekostnader	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	27 838	1 600	3 550	0	5 150	2 500	1 000	1 500
Räntor på grundkapital till medlemskommunerna	0	0	0	0	0	0	0	0
Affärsverkets ersättning för grundkapitalet (ränta)	26 800	0	0	0	0	0	0	0
Den övriga balansenhetens ersättning för grundkapitalet	0	0	0	0	0	0	0	0
Ersättning för det återstående kapitalet (till kommunen)	0	0	0	0	0	0	0	0
Skatteredovisningsräntor	0	0	0	0	0	0	0	0
Dröjsmålsräntor och förhöjningar	24	0	0	0	0	0	0	0
Kursförluster av finansieringslån	0	800	0	0	800	200	0	200
Provisioner	7	10	0	0	10	7	7	0
Nedskrivningar av förnödenheter bland rörliga aktiva	901	500	0	0	500	2 000	800	1 200
Nedskrivningar av placeringar bland bestående aktiva	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	106	290	3 550	0	3 840	293	193	100
Användning av medel ur donationsfonderna	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0	0	0

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Bundna delar						
Sammanfattning och planåren	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Finansiella intäkter och kostnader	58 344	31 556	34 852	34 631	34 382	34 087
Ändring-%		-46 %	-40 %			
Ränteintäkter	27 741	23 270	23 052	23 131	23 382	23 587
Övriga finansiella intäkter	67 534	21 236	21 800	22 000	22 000	22 000
Räntekostnader	9 092	7 800	7 500	8 000	8 500	9 000
Övriga finansiella kostnader	27 838	5 150	2 500	2 500	2 500	2 500

BILAGOR

BILAGOR:

Förteckning över bilagor och länk till den elektroniska versionen.

Bilaga 1: Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

Bilaga 2: Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd 12.9.2018 § 63
<http://ah.turku.fi/vsaluclk/2018/0912006x/3769658.htm>

Bilaga 3: Riktlinjer och delmål i de strategiska programmen

Bilaga 4: Länkbibliotek till organens budgetbeslut

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

1. Strategi och avtalsstyrning

De strategiska program som kompletterar stadsstrategin är programmet Välfärd och aktivitet samt programmet Konkurrenskraft och hållbar utveckling. Strategin förankras i verksamheten genom avtalsstyrning och utvecklingsmodell.

De strategiska riktlinjerna i sektorernas strategiska och operativa avtal preciseras i mål och åtgärder som förs vidare både i projektform och som en del av den normala operativa ledningen.

De strategiska utvecklingsprojekten och de nya utvecklingsidéerna kanaliseras via utvecklingsmodellen. Syftet med utvecklingsmodellen är att se till att de idéer som övergår till genomförandeskedet och fördelarna med initiativen kan identifieras och bevisas och att stadens resurser används till utvecklingsobjekt som iakttar de strategiska riktlinjerna med särskild hänsyn till de ekonomiska ramvillkoren.

Rapporteringen av de strategiska programmen grundar sig på uppföljningen av målen, åtgärderna och utvecklingsprojekten för sektorernas strategiska och operativa avtal. Dessutom följs genomförandet av de strategiska programmen upp med indikatorer på stadsnivå som beskriver hela stadens välbefinnande och aktivitet samt utvecklingen av konkurrenskraft och växande på längre sikt.

2. Budgetens bindande verkan

Enligt 110 § i kommunallagen ska budgeten innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas. Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och ekonomi. Enligt 68 § i förvaltningsstadgan utfärdar stadsfullmäktige bestämmelser om hur budgeten ska iakttas och på vilket sätt budgeten och dess motiveringar är bindande för stadens myndigheter. Stadsstyrelsen utfärdar bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i de strategiska avtalen är bindande för stadens myndigheter.

Målen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Alla klausuler och verksamhetsmål för organen samt anslag, inkomstberäkningar samt användning av arbetskraften är bindande i förhållande till stadsfullmäktige om inte något annat bestämts nedan.

De mål för organen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige ingår i de strategiska avtalen mellan stadsstyrelsen och organen. De mål och punkter i de strategiska avtalen som inte är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är bindande mål i förhållande till stadsstyrelsen eller uppgifter som ska tillkännages.

De allmänna motiveringarna i budgeten som fastställts av stadsfullmäktige och organets helhetsbild av utvecklingsriktningen inom sektorn är inte bindande mål i förhållande till stadsfullmäktige.

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen för stadsfullmäktige, centralvalnämnden och revisionsnämnden presenteras i en form som är snävare än det strategiska avtalet som en del av stadens verksamhetsplan. Dessa organs beskrivning av verksamheten och dess utvecklande sam förändringar i omvärlden är inte bindande mål.

Stadsfullmäktige har beslutat att fastställa anslagen i organens driftsekonomidel och de beräknade inkomsterna som bruttobindande (med undantag av den regionala räddningsnämnden). Till investeringar som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige hör de i budgeten införda investeringsutgifterna, finansieringsandelarna och överlåtelseinkomsterna av bestående aktiva samt de projektspecifika kostnadsberäkningar som stadsfullmäktige separat fattat beslut om.

Anslagen i organets driftsekonomidel och anslagen i investeringsdelen är separat bindande. Med anslagsbesparing i driftsekonomidelen kan inte täckas överskridning av anslaget i investeringsdelen och vice versa.

Den regionala räddningsnämnden som utgör en balansenhets binds av rörelseöverskott + avskrivningar samt bruttoutgifter för investeringar minus finansieringsandelar och överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva (kassaflödet för investeringarnas del). I behovsutredningar och projektplaner gällande stadens lokal- och infrastrukturprojekt iakttas anvisningarna för behovsutredning och projektplanering samt bestämmelserna i förvaltningsstadgan. I förvaltningsstadgan har också bestämts om beslutanderätt i investeringar och övriga utgifter med lång verkningsgrad.

Om genomförandet av de planerade investeringsprojekten tidsmässigt flyttas till nästa år och om finansieringsbehovet för nästa har blivit klart efter behandlingen av nästa års budget, kan sektorerna framställa ett förslag om överskridning av anslaget för nästa år. Grunden är en motsvarande anslagsbesparing under innevarande år.

De bindande posterna i stadens resultaträkningsdel är skatteinkomster och statsandelar samt finansieringsinkomster och -utgifter. Förändringen i lånebeståndet är en bindande post i finansieringskalkylen.

Dottersammanslutningarnas bindande mål i förhållande till stadsfullmäktige är klausuler samt mål som antecknats under "Koncernbolagets bindande mål i förhållande till stadsfullmäktige".

3. Ändringar i budgeten utan beslut av stadsfullmäktige

Anslaget som godkänts av stadsfullmäktige får genom stadsstyrelsens beslut överskridas med ett belopp som motsvarar överskridningen av inkomsterna eller nya inkomster utan separat beslut av stadsfullmäktige om anslaget eller inkomstberäkningen inte har kunnat beaktas vid uppgörandet av budgeten och om följande villkor uppfylls samtidigt:

- inkomster och utgifter som överskrids har ett direkt och motiverat orsakssammanhang,
- som inkomst räknas statsandelar eller statsbidrag.
- utgiftsökningen täcks helt med ökning av externa inkomster och inkomstflödet är säkert.

Anslaget som godkänts av stadsfullmäktige får genom nämndens beslut överskridas med ett belopp som motsvarar överskridningen av inkomsterna eller nya inkomster utan separat beslut av stadsfullmäktige om anslaget eller inkomstberäkningen inte har kunnat beaktas vid uppgörandet av budgeten och om följande villkor uppfylls samtidigt:

- inkomster och utgifter som överskrids har ett direkt och motiverat orsakssammanhang,
- som inkomst räknas EU-finansiering, sponsorinkomster, inkomster som baserar sig på extern beställning, inkomster från ett projekt som staden ansvarar för
- utgiftsökningen täcks helt med ökning av externa inkomster och inkomstflödet är säkert.

Om utgiftsökningen inte helt kan täckas med ovan nämnda inkomster krävs alltid ett starttillstånd av stadsstyrelsen. I ansökan ska inkluderas en finansieringsplan och en plan för användning av arbetskraft.

Dessutom förutsätts organet göra upp en förteckning över beslut som fattats på grundval av det ovanstående.

Den behöriga myndigheten kan besluta om överföring av anslag från en sektor till en annan. Då tilläggs det överförda anslaget i anslaget som fastställts av stadsfullmäktige.

Enligt förvaltningsstadgan kan stadsstyrelsen besluta om ändringar i nämndernas och direktionernas anslag och i de uppställda målen, i de fall då stadens organisation ändras under budgetåret.

Stadsstyrelsen kan i detta fall delegera sin beslutanderätt till nämnder och direktioner.

4. Åtgärder för iakttagande av budgeten

De mål och åtgärder som ingår i de strategiska avtalen binder organen i förhållande till stadsstyrelsen. Stadsstyrelsen utfärdar bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i de strategiska avtalen är bindande för stadens myndigheter i förhållande till stadsstyrelsen.

Organen ska utvärdera kontinuerligt utfallet av ekonomin och verksamheten inom sin sektor och omedelbart eller i samband med delårsöversikter föreslå stadsstyrelsen åtgärder för iakttagandet av budgeten.

5. Uppföljning av verksamheten och ekonomin

5.1 Delårsöversikter och bokslut

Till stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och revisionsnämnden avges delårsöversikter över utvecklingen av verksamheten och ekonomin tre gånger under räkenskapsperioden. En fjärde rapport om utfallet av verksamheten och ekonomin som avges är ett bokslut.

I delårsöversikterna rapporteras bedömningar om utfallet av de bindande mål och budgetklausuler som fastställts av stadsfullmäktige under räkenskapsperioden.

Den första delårsöversikten utarbetas för rapporteringsperioden 1.1 - 31.3.

- Delårsöversikten som avges senast i maj innehåller en ekonomisk översikt samt en prognos för utfallet av de ekonomiska målen och personalmålen.

Den andra delårsöversikten utarbetas för rapporteringsperioden 1.1 - 30.6.

- Delårsöversikten som avges senast i september innehåller en översikt över verksamheten och ekonomin samt en prognos för utfallet av de strategiska (verksamhetsmässiga) och ekonomiska målen samt personalmålen.

Den tredje delårsöversikten utarbetas för rapporteringsperioden 1.1 - 30.9.

- Delårsöversikten som avges senast i november innehåller en ekonomisk översikt samt en prognos för utfallet av de ekonomiska målen och personalmålen.

Ett bokslut upprättas för en räkenskapsperiod som är ett kalenderår.

- Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse.

Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden.

5.2. Uppföljning av de strategiska programmen

De strategiska programmen rapporteras som en del av den strategiska årsrapporten i samband med bokslutet.

5.3. Månadsrapportering om utvecklingen av verksamheten och ekonomin

Sektordirektörerna rapporterar månatligen om utvecklingen av verksamheten och ekonomin till sina respektive nämnder. Målen som ska rapporteras ingår i sektorernas operativa avtal.

Sektordirektörerna ska rapportera till stadsdirektören om verksamheten och ekonomin inom sin sektor samt se till att stadsdirektören har sådan information om verksamheten inom sektorn som är tillräcklig för tillsyn.

6. Projekt och planer

I fråga om budget och bokföring för projekten iakttas de bestämmelser och anvisningar som utfärdats av den behöriga myndigheten för staden.

Enligt sektordirektörens beslut förutsätter igångsättandet av projekt eller en ny verksamhet som finansieras med externa medel en plan som behandlas enligt principerna för stadens utvecklingsmodell och portföljhantering (stadsstyrelsen 29.9.2014 § 368). Av planen ska framgå följande:

- Andelen utomstående finansiering
- Projektets alla resurser och anslagen för dem samt differensen mellan dem dvs. den självfinansieringsandel som staden ansvarar för och hur man ska täcka den i sektorbudgeten.
- Direkt och indirekt behov av årsverken och inverkan på personalplanen

Projekt och planer som ger upphov till förändringar i verksamhetsbidraget rapporteras i samband med delårsöversikter. Samtidigt föreslås budgetändringar i organets budget.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

EGENTLIGA FINLANDS REGIONALA RÄDDNINGSNÄMND

Resultaträkning rapport	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2018 förändring	Budget 2018 överfö- ring	Budget 2018 sammanlagt	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
OMSÄTTNING	38 238 815	38 836 452	0	0	38 836 452	39 719 833	40 078 000	40 440 000	40 900 000
Förändring av produktlager	0	0	0	0	0				
Tillverkning för eget bruk	0	0	0	0	0				
Övriga rörelseintäkter	5 291 866	4 870 000	0	0	4 870 000	5 026 000	5 082 000	5 127 000	5 162 000
Övriga verksamhetsintäkter	269 228	255 000	0	0	255 000	317 000	320 000	325 000	330 000
Avgiftsintäkter	1 946 496	1 863 000	0	0	1 863 000	1 907 000	1 912 000	1 922 000	1 932 000
Understöd och bidrag	3 076 142	2 752 000	0	0	2 752 000	2 802 000	2 850 000	2 880 000	2 900 000
Understöd och bidrag från kommunen/samkommunen	0	0	0	0	0				
Personalkostnader	27 350 459	27 685 709	0	0	27 685 709	28 627 803	28 900 000	29 262 000	29 712 000
Löner och arvoden	22 575 438	22 492 021	0	0	22 492 021	23 366 436	23 550 000	23 760 000	24 040 000
Pensionskostnader	4 063 967	4 030 851	0	0	4 030 851	4 279 976	4 300 000	4 420 000	4 550 000
Övriga lönebidrag	1 028 854	1 162 837	0	0	1 162 837	981 390	1 050 000	1 082 000	1 122 000
Personalsättningar & korrektivposter till personalkostnader	-317 801	0	0	0	0				
Material och tjänster	8 115 269	7 705 916	0	0	7 705 916	7 760 897	7 870 000	7 900 000	7 930 000
Köp av tjänster	6 107 005	5 941 952	0	0	5 941 952	5 964 897	6 050 000	6 060 000	6 080 000
Material, förnödenheter och varor	2 008 265	1 763 964	0	0	1 763 964	1 796 000	1 820 000	1 840 000	1 850 000
Inköp under räkenskapsperioden	2 008 487	1 763 964	0	0	1 763 964	1 796 000	1 820 000	1 840 000	1 850 000
Ökning/minskning av lager	-222	0	0	0	0				
Hyror	5 557 488	6 005 611	0	0	6 005 611	6 015 394	6 050 000	6 060 000	6 070 000
Bidrag	53 320	60 000	0	0	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Övriga verksamhetskostnader	198 564	249 216	0	0	249 216	282 952	280 000	285 000	290 000
Övriga rörelsekostnader	251 884	309 216	0	0	309 216	342 952	340 000	345 000	350 000
Avskrivningar och nedskrivningar	1 893 932	0	0	0	0				
Avskrivningar enligt plan	1 893 932	0	0	0	0				
Extraordinära avskrivningar	0	0	0	0	0				
Nedskrivningar	0	0	0	0	0				
RÖRELSEÖVERSKOTT / UNDERSKOTT	361 648	2 000 000	0	0	2 000 000	1 998 787	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Finansiella intäkter och kostnader	1 508	0	0	0	0				
Ränteintäkter	0	0	0	0	0				
Övriga finansiella intäkter	1 508	0	0	0	0				
Räntekostnader	0	0	0	0	0				
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0	0				

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Affärsverkets ersättning för grundkapitalet (till kommunen)	0	0	0	0	0				
RÖRELSEÖVERSKOTT / UNDERSKOTT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER	363 156	2 000 000	0	0	2 000 000	1 998 787	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0				
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0				
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0				
ÖVERSKOTT / UNDERSKOTT FÖRE RESERVERINGARNA	363 156	2 000 000	0	0	2 000 000	1 998 787	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Förändring av reserver och fonder	0	0	0	0	0				
Förändring i avskrivningsdifferens	0	0	0	0	0				
Förändring av reserver	0	0	0	0	0				
Förändring av fonder	0	0	0	0	0				
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT / UNDERSKOTT	363 156	2 000 000	0	0	2 000 000	1 998 787	2 000 000	2 000 000	2 000 000

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Finansieringskalkyl

EGENTLIGA FINLANDS REGIONALA RÄDDNINGSVERK

	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2018 förändringar	Budget 2018 sammanlagt	Budget 2019	Ekonomiplan 2020	Ekonomiplan 2021	Ekonomiplan 2022
Finansieringskalkyl								
Årsbidrag	2 257 088	2 000 000	-223 531	1 776 469	1 998 787	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	0	0	0	0	0	0	0	0
Avsättningar för pensioner	+/- 0	0	0	0	0	0	0	0
Miljöansvar avs.	+/- 0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga obligatoriska avsättningar	+/- 0	0	0	0	0	0	0	0
Kassaflödet i verksamheten	2 257 088	2 000 000	-223 531	1 776 469	1 998 787	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Investeringsutgifter	3 315 372	3 597 300	0	3 597 300	3 836 300	3 094 300	3 634 300	2 284 300
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	1 058 285	1 426 320	0	1 426 320	1 663 320	923 320	1 463 320	113 320
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	44 149	170 980	0	170 980	172 980	170 980	170 980	170 980
Kassaflödet för investeringarnas del	-2 212 939	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	44 149	0	-223 531	-223 531	-1213	0	0	0

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL

Förändringar i utlåningen		0	0	0	0
Ökning av utlåningen	-	0	0	0	0
Minskning av utlåningen	+	0	0	0	0
Förändringar i lånebeståndet		0	0	0	0
Ökning av långfristiga lån	+	0	0	0	0
Minskning av långfristiga lån	+	0	0	0	0
Förändringar i kortfristiga lån	-	0	0	0	0

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Förändringar av eget kapital		0	0	0	0	0	0	0	0
Förändringar av eget kapital	+/-	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga förändringar av likviditeten		0	0	0	0				
Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital	+/-	0	0	0	0				
Förändring av omsättningstillgångar	+/-	0	0	0	0				
Förändring av fordringar	+/-	0	0	0	0				
Förändring av räntefria skulder	+/-	0	0	0	0				
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL		0	0	0	0	0	0	0	0
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN		44 149	0	-223 531	-223 531	-1213	0	0	0

RIKTLINJER OCH DELMÅL I STADENS STRATEGISKA PROGRAM

PROGRAMMET VÄLFÄRD OCH AKTIVITET

Programmet Välfärd och aktivitet består av tre huvudteman:

- Den friska och välmående Åbobon
- Den kompetenta och lärande Åbobon
- Den aktiva Åbobon

2.1 Den friska och välmående Åbobon

2.1.1 Förutsättningar för välfärd skapas genom brett samarbete

Delmål:

- En förvaltningsövergripande och omfattande planering av staden och dess tjänster genomförs i partnerskap med olika aktörer med beaktande av behoven hos olika ålders- och kundgrupper.
- Tjänsterna inriktas till olika områden och kundgrupper utifrån behovet och med beredskap för en ökning av befolkningen.
- Resurserna hos stadens invånare, kunder och partner tas i bruk genom att skapa en fungerande servicehandledningsmodell som verkställs oberoende av tid och plats som en del av den flerkanaliga kundservicen.
- Stadens mål genomförs genom att ingå strategiska partnerskap med tjänsteproducenter inom den tredje sektorn.
- Staden utvärderar kontinuerligt sina egna uppgifter och kan överföra lämpliga funktioner till den tredje sektorn.
- Lokaler öppnas för kommuninvånarnas och samfundens bruk och görs lättare att använda.
- Alla stadens lokaler utvärderas med tanke på ett mer omfattande utnyttjande.
- Genom sektorsamarbete förbereder man sig för ökningen av antalet invandrare ur boendets, säkerhetens och flexibla bastjänsters synvinkel.
- Staden ingriper i de grundläggande orsakerna för psykiskt illamående och utslagning, såsom ensamhet och brist på rörlighet, samt förebygger ojämlikhet.
- Jämställdheten mellan könen främjas planerligt och målinriktat i all verksamhet.

2.1.2 Ökad produktivitet genom fokus på förebyggande arbete i all verksamhet

Delmål:

- Det förebyggande arbetet utvidgas till att omfatta allt kundarbete.
- Riskgruppernas förmåga att främja sin egen hälsa och välfärd förbättras genom att utöka den informationsbaserade inriktningen av tjänster.
- Servicekedjorna förbättras och görs effektivare genom att utöka andelen förebyggande arbete och betona de öppna tjänsterna.
- Det regionala samarbetet och servicehandledningen förstärks och servicekedjornas enhetlighet över organisationsgränserna säkerställs.

- Administrationen av kundrelationer utvecklas genom bättre utnyttjande av kunduppgifter vid utvecklingen av tjänsteprocesserna.
- Tjänsterna ordnas på ett nytt sätt genom att utnyttja digitala tjänster som är oberoende av tid och plats samt genom användningen av servicesedlar. När tjänster utvecklas ska man beakta dem som inte har förutsättningar att använda digitala tjänster (t.ex. de äldre).
- Staden främjar uppkomsten av innovationer och utnyttjar dem då kommuninvånarnas servicebehov tillgodoses.
- Tjänsterna utvecklas med hjälp av erfarenhetsbaserad expertis.
- Social kreditgivning testas och dess verkningar utreds.
- All utveckling utgår från kunden.

2.1.3 Bättre tjänster skapas genom att utveckla effektfulla och kundinriktade serviceprocesser

Delmål:

- Korrigering av tjänster och specialtjänster ordnas effektivt, verkningsfullt och i rätt tid.
- Familjernas problem åtgärdas så tidigt som möjligt så att behovet av barnskydd minskar. Familjernas roll i socialarbetet och barnskyddet förstärks.
- Syftet med vård utom hemmet är att hitta fosterfamiljer till ett allt större antal barn så att behovet av institutionsplacering minskar.
- Inom äldreomsorgen fortsätter man att förenkla servicestrukturen genom att flytta fokus från institutionsvård till serviceboende med heldygnsomsorg och till stödet av hem- och närståendevård.
- Med tjänsteutbudet inom primärhälsovården strävar man efter att möta den allt mer ökande efterfrågan av tjänster.
- Fungerande vårdkedjor inom den specialiserade sjukvården tryggas så att sjukhusvård kan ges i rätt tid och effektivt och utskrivning är möjligt genast då patientens hälsotillstånd tillåter det.
-
- Nya verksamhetsmodeller skapas för att tillgodose specialgruppernas behov.
- Man utvecklar och utvidgar modellen med gemensam mottagning där experter samarbetar med kunden för att lösa problem i synnerhet hos kunder som använder många tjänster.
- Tjänster med låg tröskel erbjuds i tillräcklig utsträckning för vård av personer med mentala problem.
- Inhemska och utländska forsknings- och jämförelseuppgifter samt föregripande uppgifter utnyttjas i allt högre grad vid utvecklingsarbetet.
- Kamratstödet och klienternas delaktighet förstärks.
- Kundinriktade servicekedjor utvecklas med hjälp av servicedesign i samarbete med kunderna.

2.2 DEN KOMPETENTA OCH LÄRANDE ÅBOBON

2.2.1 Personalens kompetens hålls på toppen av utvecklingen med systematisk kompetensledning och genom att uppmuntra till ett omfattande nätverkande.

Delmål:

- Personalens kompetens hålls på toppen av utvecklingen med en planerligt ledd tillräcklig fortbildning och genom att uppmuntra personalen att hitta nya verksamhetsätt.
- Personalen uppmuntras att bilda nya inhemska och internationella nätverk genom att använda sig i synnerhet av nya digitala verksamhetsmiljöer och möjligheterna som dessa medför.

2.2.2 I Åboregionen görs mångsidiga bildningstjänster tillgängliga för alla genom att utnyttja möjligheterna med ny teknologi och regionalt samarbete

Delmål:

- Digitala miljöer utnyttjas effektivt inom utbildnings- och kulturtjänsterna.
- Åbo sörjer i sin egen intressebevakning också för intressen hos sina samarbetspartner i stadsregionen.
- Dessutom samlar staden ihop ett nätverk av utbildningsanordnare i Åboregionen.

2.2.3 Utvecklingen av språkfärdigheterna i finska och svenska och kännedomen av det finländska samhället bland befolkningen med utländskt modersmål stöds genom ett tillräckligt utbildningsutbud och andra tjänster

Delmål:

- Alla som talar ett främmande språk erbjuds tillräckligt med effektfulla och rätta möjligheter att studera finska och svenska.
- Integrationen av invandrare stöds genom servicehandledningen inom småbarnspedagogiken.

2.2.4 Förutsättningarna för internationalism tryggas genom att stöda invånarnas och personalens färdigheter i växelverkan mellan olika kulturer

Delmål:

- Staden erbjuder ett brett språkurval i sina egna läroanstalter.
- Staden erbjuder möjligheter till möten mellan olika kulturer.
- Språkfärdigheterna hos dagis- och skolbarn görs mångsidigare genom att öka utbudet av språkbad och språkberikad undervisning och fostran.
- Inledningen av undervisning i det första främmande språket tidigareläggs.
- Åbo internationella skolas ställning ska förstärkas i situationer där det i Åboregionen finns allt mer barn och unga som studerar på engelska.

2.2.5 Barnens och familjernas välmående stöds genom högklassig småbarnspedagogik

Delmål:

- Ett försök med avgiftsfri småbarnspedagogik inleds för barn som fyllt fem år.
- Mängden motion ökas inom småbarnspedagogiken i enlighet med de nationella motionsrekommendationerna för barn.
- Staden gör serviceutbudet inom småbarnspedagogiken mångsidigare och mer omfattande i samarbete med privata aktörer och inriktar sitt tjänsteutbud till kundinriktade genomförandesätt.
- Samarbetet mellan småbarnspedagogiken och rådgivningsbyråer och förebyggande familjearbete ökas.
- Varje barn har också i fortsättningen subjektiv rätt till småbarnspedagogik och dagvård.

2.2.6 Servicenätet för fostran och undervisning förnyas genom tätare nätverk av bildningssektorns och yrkeshögskolans verksamhetsställen.

Delmål:

- Storleken på enheterna inom stadens egen småbarnspedagogik höjs till enheter med 100-140 vårdplatser. Förnyandet och tätandet av daghemsnätet fortsätter.
- Förnyandet och tätandet av servicenätet för yrkesutbildningen fortsätter.
- Vid förnyandet av läroanstalternas verksamhetsmiljö utnyttjas digitala undervisningslösningar.
- Möjligheterna att erbjuda elevgrupper avgiftsfri kollektivtrafik i anslutning till skolgången utreds.
- Nybörjarplatserna i gymnasierna utökas för att garantera en rimlig antagningsgräns.
- Särskilda satsningar görs på utvecklingen av elevvården, i synnerhet med sikte på vård- och landskapsreformen. Smidiga servicekedjor och samarbetet mellan småbarnspedagogiken och undervisningen samt social- och hälsovården säkerställs.

2.2.7 De ungas utbildningsstigar tryggas och ungdomsarbetslösheten minskas

Delmål:

- Varje ungdom tryggas tillräckligt med stöd och handledning i grundskolan och under det därpå följande övergångsskedet så att den unga efter att ha gått ut grundskolan kan fortsätta vidare till studier eller annan verksamhet som hen upplever som intressant.
- De unga som studerar på andra stadiet slutför sina studier och får färdigheter att övergå till arbetslivet eller fortsatt utbildning.
- Behoven hos unga med utländskt modersmål och med behov av särskilt stöd beaktas och ungdomsgarantin verkställs också för deras del.
- Man strävar efter att öka andelen studerande med utländskt modersmål i andra stadiets läroanstalter och vidare i högskolestudierna.
- De som går ut grundskolan erbjuds en två veckors sommarjobbssedel för att främja de ungas sysselsättning och förebygga utslagning.
- Genom ett effektivt genomförande av försök i anslutning till arbetskraft och näringslivet minskar man betydligt arbetslösheten bland ungdomar.
- Genomförandet av yrkesutbildningsreformen säkerställs.
- Åbo verkställer ungdomsgarantin också när det gäller unga i behov av krävande särskilt stöd genom att garantera en fortsatt studieplats eller arbetsplats också för unga med ett fysiskt eller psykiskt funktionshinder.

2.2.8 Det framtida kompetenskapitalet tryggas genom att ordna högklassig allmänbildande och yrkesinriktad utbildning i hälsosamma lokaler också i fortsättningen.

Delmål:

- Inom den grundläggande utbildningen förstärks närskoleprincipen.
- Staden fortsätter att minska skillnaderna mellan skolorna som en del av förebyggandet av stadens interna segregationsutveckling.
- Yrkesutbildningen koncentreras utifrån campusidén i större helheter och lärmiljöer som arbetslivet tillhandahåller utnyttjas effektivt.
- Gymnasiernas resultat är högt och de är attraktiva ur en nationell synvinkel.
- Uppföljningen av inneluftsituationen i skolorna förnyas.
- Skolvägens säkerhet förbättras.

2.3 DEN AKTIVA ÅBOBON

2.3.1 Den aktiva livsstilen stöds genom att skapa förutsättningar för aktivitet på eget initiativ

Delmål:

- Åboborna uppmuntras och handleds till en aktiv livsstil genom att erbjuda information, stöd och tjänster i anslutning till hälsosamma levnadsvanor, hantering av livet, fritidsaktiviteter och hobbyer.
- Staden producerar i samarbete mellan sektorerna och serviceområdena samt andra aktörer tjänster och servicekedjor som sporrar till en aktiv livsstil.
- Främjandet och behärskandet av en rörlig livsstil förstärks genom konceptet Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sports).

2.3.2 Tjänster genomförs i samarbete med medborgar- och organisationsverksamheten

Delmål:

- Bidragssystemet förnyas och förenhetligas så att det stöder stadens strategiska mål.
- Bidragsregistret gör systemet mer öppet och transparent.
- För beviljandet av bidrag skapas en modell där större etablerade aktörer omfattas av avtalen och där mindre och varierande bidragstagare kompletterar och gör serviceutbudet mångsidigare.
- Tjänsterna inom fritidssektorn produceras i ett aktivt partnerskap och växelverkan med strategiskt viktiga medborgar- och organisationsaktörer.
- Staden säkerställer samarbetsforumens verksamhet tillsammans med den tredje sektorn.

2.3.3 Tjänster som främjar den aktiva livsstilen riktas genom att utnyttja kund- och invånardata på ett bättre sätt

Delmål:

- Invånar- och kunddata samt forskningsdata utnyttjas allt mer som en del av planeringen och genomförandet av tjänsterna samt utvärderings- och utvecklingsarbetet.
- Växelverkan mellan staden och dess invånare ökas.
- De digitala medierna utnyttjas när det gäller att främja den aktiva livsstilen och interaktionen.

2.3.4 Områdesperspektivet förstärks genom att man utnyttjar bostadsområdenas särdrag

Delmål:

- Samarbetet mellan stadens aktörer som arbetar på olika håll i staden etableras så att det ingår som ett led i det grundläggande arbetet inom alla sektorer.
- Invånarna erbjuds lämpliga utrymmen i området för eget bruk och dessutom uppmuntras de till initiativrikedom.
- Områdesidentiteten förstärks genom att staden, invånarna och kunderna gemensamt deltar i planeringen och genom att möjliggöra funktioner och evenemang som förstärker identiteten i området.
- Man tar itu med segregationsutvecklingen i området och försöker motverka den ökade utslagningen.

2.3.5 Delaktigheten ökas genom att låta den ingå som ett led i planeringen, genomförandet och beslutsfattandet

Delmål:

- Tyngdpunkterna i delaktigheten är stadsdels- och temadelaktighet samt barnens och de ungas samt specialgruppernas delaktighet.
- Digitala lösningar utnyttjas när det gäller att engagera invånare, samla in initiativ och respons och utnyttja dem.
- Man gör det möjligt för invånarna att delta även engångsmässigt.

2.3.6 Åbos ställning som en europeisk kulturstad och en föregångare till stadskulturen förstärks genom utvecklande av nya former av kulturdeltagande

Delmål:

- Både i stadens egen verksamhet och på det fria fältet genomförs nya former av kulturverksamhet och stadskulturevenemang.
- I stadens verksamhet och serviceproduktion betonar man kreativitet och innovativa lösningar samt berikar invånarnas vardag och fritid med kultur i olika former.
- Man främjar ”Kultur gör gott”-tänkandet och konstens och kulturens rikedom som ett led i planeringen och utvecklingen av tjänsterna.
- Genom att bygga ett historiemuseum förstärker man stadens attraktionskraft.

2.3.7 Det goda livets Åbo skapar man genom att tillägna sig en aktiv livsstil

En motionsinriktad livsstil

Delmål:

- De som rör sig för lite med tanke på sin hälsa uppmuntras att öka motionen.
- Man ökar stadens förståelse i fråga om servicebehovet för dem som rör sig lite.
- Hobbymöjligheterna för barn och unga utvecklas tillsammans med motionsföreningarna så att barnen ska kunna etablera sig i den motionsinriktade livsstilen.
- Man strävar efter att ge varje barn möjlighet till åtminstone en hobby.
- Genom ett regelbundet motionsutövande förebyggs dropout- och dropoff-företeelser och skapas meningsfulla motionsmöjligheter för ungdomar i samarbete med motionsföreningarna.
- Tillgängligheten och närheten för motionsmöjligheter främjas.
- Motionsförhållandena, bidragen och partnerskapen utvecklas i enlighet med stadens strategiska mål.
- Alla aktörer involveras i förebyggandet och utrotningen av mobbning i skolorna.

Kultur gör gott

Delmål:

- De kundinriktade kulturtjänsterna förstärks för att nå nya kundgrupper.
- Inom bibliotekstjänsterna främjar man läskunnighet hos personer i alla åldrar, livslångt lärande och ett aktivt medborgarskap.
- Museiverksamheten förnyas med inriktning på den upplevelsebaserade familje- och turistverksamheten.
- Inom museitjänsterna ökar man servicenivån och flexibiliteten för myndighetsverksamheten och möjliggör utvecklandet av den tidsmässigt skiktade stadsbilden.

- Åbos ställning som en dynamisk koncentration för konstmusiken och en scen för konstnärsgäster samt som en intressant samarbetspartner inom musikbranschen förstärks.
- Ändringar i servicebehovet förutspås, nya servicekoncept bearbetas och aktörer uppmuntras att lansera nya kulturevenemang och kulturfenomen.
- Verksamhetsförutsättningar för det fria kulturfältet främjas och samarbete utökas.
- Det totalrenoverade teaterhuset skapar Åbo stadsteater Ab förutsättningar för en mer kundinriktad och kostnadseffektiv verksamhet.
- Stadens kulturtjänster erbjuder kulturupplevelser på nationell och internationell nivå för stadsbor och turister.
- Produktioner förbereds och planeras på ett samordnat sätt och utnyttjas gemensamt på stadsnivå.
- Alla befolkningsgruppers möjlighet att ta del av kulturutbudet främjas.
- Konstens och kulturens omfattande inverknings på välmåendet identifieras och inom den sektorsövergripande tjänsteproduktionen utnyttjas utöver stadens egen verksamhet även kompetensen hos organisationer inom den tredje sektorn. Tankesättet ”Kultur gör gott” främjas.

Ett balanserat liv för barn och unga

Delmål:

- Barn och unga tas aktivt med i planeringen, beredningen och genomförandet av ärenden som gäller dem.
- De medel som den interaktiva demokratin erbjuder stöds och utnyttjas tillsammans med barn och unga.
- Staden skapar förutsättningar för en mångsidig ungdomskultur.
- Tyngdpunkten i ungdomsarbetet utvidgas från ordnandet av lokaler till utvecklandet av innehållet i ungdomsarbetet.
- Tjänsterna i lokaler som är i samband utvecklas.
- Det säkerställs att barn och unga vid behov får den vuxnas stöd och närvaro samt motionsinriktade och kulturella stimulanser.

PROGRAMMET KONKURRENSKRAFT OCH HÅLLBAR TILLVÄXT

Programmet Konkurrenskraft och hållbar tillväxt består av tre huvudteman:

- Ett företagande och kompetent Åbo
- Ett Åbo som påverkar och förnyas
- Ett framväxande Åbo med miljö

3.1 ETT FÖRETAGANDE OCH KOMPETENT ÅBO

3.1.1 Åboregionens konkurrenskraft och sysselsättning påskyndas genom att förnya de regionala närings- och innovationstjänsterna.

Delmål:

- Regionens innovationstjänster produceras och utvecklas tillsammans med högskolor och andra partner.
- Utöver forsknings- och utvecklingsverksamheten utvidgas samarbetsplattformen Turku Future Technologies också att omfatta utbildningen samt infrastrukturutvecklingen inom utbildningen och forskningen så att man främjar förverkligandet av samarbetsavtalet Turun korkeakoulujen Osaamistehdas.
- Utöver allmänna innovationstjänster produceras också nödvändiga specialtjänster och utvecklingsplattformar för branscher vars verksamhet inleds eller utreds. Sådana branscher är den tillverkande teknologiindustrin, marinindustri, bioteknik, medicin, kemi, tillämpad ICT och hälso-, material-, logistik-, livsmedels-, mat- och turistbranschen samt den kreativa branschen.
- Staden fungerar som föregångare till plattformsekonomin genom att erbjuda utvecklingsplattformar som möjliggör uppkomsten av nya tjänster och produkter.
- Utvecklingen av regionens innovationsekonomi förstärks genom stadens egna upphandlingar och genom att fördomsfritt införa nya verksamhetsmodeller.
- Åbos ställning som en intressant stad för filmproduktioner förstärks.

3.1.2. Företagens verksamhetsförutsättningar förbättras genom att man förnyar de företagstjänster som Åbo stad erbjuder.

Delmål:

- Man fortsätter att utveckla den mångsidiga näringsstrukturen i regionen genom att över en disk producera flexibla kundorienterade och tidsenliga företags- och näringstjänster för företag som befinner sig i olika skeden av sin livscykel så att man tar hand om kundernas behov på ett heltäckande sätt.
- Företagstjänsterna och deras styrning förstärks utifrån företagen inom teknologiindustrin och marinindustrin.
- Stadens attraktionskraft som ett internationellt investeringsobjekt och företagsstad ökas och framhävs genom ett målinriktat och aktivt marknadsförings- och försäljningsarbete nationellt och internationellt.

3.1.3 Näringslivets konkurrensfördelar förbättras genom att förstärka Åbos logistiska läge och logistiktjänster

Delmål:

- För att uppnå utvecklingsmålen för TEN-T-stamnätskorridoren fattar man nödvändiga nationella och lokala beslut om genomförandet av en direktbana mellan Åbo och Helsingfors, ringväg E18 och Åbo resecentrum.
- Det multimodala logistiksystemet som omfattar alla trafikformer utvecklas i enlighet med en utvecklings- och tillväxtplan som utarbetas separat.
- Flygtrafiken och omgivningen kring flygplatsen utvecklas som Finlands näst livligaste flygplats för att öka passagerar- och fraktrafiken.
- Man svarar på näringslivets ökande behov av flygförbindelser genom att aktivt hålla kontakt med operatörer i samarbete med näringslivsorganisationer och företag.
- Hamnen och dess utveckling stöds och dess konkurrenskraft tryggas genom ett partnerskapsarbete mellan de ledande aktörerna inom logistikbranschen.
- Det strategiska hamnsamarbetet vid sydvästkusten fortsätter.

3.1.4 Staden stöder sysselsättningen genom att förnya sysselsättningsverksamheten och öka invandrarnas arbetslivskontakter.

Delmål:

- Man söker nya, innovativa lösningar för att sysselsätta arbetslösa och stöder sysselsättningen av dem som utexaminerats från läroanstalter.
- Staden påvisar sin effektivitet som ordnare av tillväxttjänster bl.a. med hjälp av arbets- och näringsförsök.

- Staden söker tillsammans med utbildningsordnare och andra aktörer som främjar sysselsättningen och företagandet metoder för att höja sysselsättningsgraden och utnyttja kompetensen hos grupper som talar främmande språk.
- Staden ökar kännedomen om och växelverkan mellan den finländska kulturen och de kulturer som invandrarna representerar.
- Det säkerställs att de som flyttar till Åbo för att arbeta etablerar sig i Åbo och näringslivet i regionen.
- För internationella experter och deras familjer utarbetas ett servicepaket enligt principen om att få alla tjänster över en disk för att underlätta flyttningen.
- Staden ökar kommunikationen om sitt serviceutbud på engelska.

3.1.5 Åbo utvecklas som en viktig turist-, kongress- och evenemangsstad.

Delmål:

- För att främja turismen från Ryssland utarbetar man en separat regional service- och marknadsföringsplan som syftar till att erbjuda resenärer bättre ryskspråkig service i större utsträckning.
- För att utveckla turismen utarbetar man en utvecklingsplan samt en separat regional marknadsföringsplan inklusive skärgårdsturismen.
- Sport-, hälso- och välfärdsturismen anknyts till en del av turiskonceptet.
- Med konceptet Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sport)skapar man en framtid för välbefinnande, motion och idrott genom att sammanföra tjänsterna, forskningen, företagsamheten och innovationsverksamheten.
- Marknadsföringsåtgärder riktas till Sverige och speciellt till Storstockholm tillsammans med viktiga samarbetspartner för att öka kultur- och fritidsturismen.
- Evenemangsverksamheten utnyttjas i marknadsföringen av hela staden och dess tyngdpunkter är KulttuuriTurku, MeriTurku och YritysTurku.
- För att öka turismen året runt utvidgas evenemangsverksamheten också utanför sommarperioden.
- Staden söker aktivt internationella och nationella evenemang och kongresser i samarbete med universiteten, yrkeshögskolorna och näringslivet.
- Attraktionsevenemang som anknyter till stadskulturen produceras i ett brett samarbete inom staden samt på nationell och internationell nivå.
- För att turisterna ska kunna röra sig lättare i stadsområdet införs nya digitala tjänster och de utländska turisternas behov beaktas på skyltarna.
- Kongress- och evenemangsverksamheten kopplas tätare ihop med serviceutbudet av butiker och restauranger.

3.1.6 Åbos ställning som Finlands mest attraktiva universitets- och studiestad förstärks.

Delmål:

- Nationellt och internationellt samarbete förstärks tillsammans med universiteten och yrkeshögskolorna. Ur stadens synvinkel prioriteras högskolornas gemensamma åtgärder och projekt.
- Man skapar förutsättningar för läroanstalternas, universitetens och yrkeshögskolornas sektorsövergripande utbildnings- och forskningssamarbete och utvidgar samarbetet mellan dem, staden och näringslivet.
- Staden utökar kommunikations- och marknadsföringssamarbetet mellan universiteten, yrkeshögskolorna och läroanstalterna.
- Staden förstärker Åboalumnens kontakter med sin studiestad i samarbete med universiteten, yrkeshögskolorna och andra läroanstalter.
- Det gemensamma stadsforskningsprogrammet för Åbo stad och universiteten fortsätter. Internationella jämförelser görs i större utsträckning. Forskningsresultat utnyttjas vid utvecklandet av den egna verksamheten.
- Åbos attraktionskraft som universitets- och studiestad förstärks i samarbete med universiteten, yrkeshögskolorna och läroanstalterna. Man fortsätter med samarbetet Studiestaden Åbo tillsammans med staden, högskolorna och studerandeorganisationerna.

- Staden gör det möjligt för studerandena att ordna evenemang som en del av den livliga studiestaden.
- Utvecklandet av vetenskapsparken och campusområdena som anknyter till stadscentrumet fortsätter på ett planmässigt sätt så att identiteten, rollen och ställningen för Åbo innovationskoncentration förstärks.
- Staden utvecklar vidare Åbos mångsidiga och attraktiva studentboende och erbjuder de bästa förutsättningarna för studentboendet i Finland. Man tryggar boendemöjligheterna för internationella utbytesstuderande.

3.2 ETT ÅBO SOM PÅVERKAR OCH FÖRNYAS

3.2.1 Staden ökar produktiviteten och förnyelseförmågan genom att främja innovationer.

Delmål:

- Genom ett brett samarbete med stadens invånare, kunder och partner säkerställer man att de strategiska målen är enhetliga och förståeliga för alla parter.
- Man kommer överens om en ändamålsenlig arbetsfördelning och samarbetsmodeller så att man uppnår målen.
- Staden prövar modigt på nya servicemodeller och verksamhetssätt tillsammans med samarbetspartner.
- Staden utnyttjar systematiskt den respons som kommer från invånare och kunder vid planeringen och genomförandet av tjänsterna med hjälp av tjänstedesign.
- Staden definierar sina upphandlingar genom ett mer omfattande samarbete med anbudsgivare och slutanvändare.
- Stadens upphandlingsförfaranden genomförs så att de skapar möjligheter och sporrar till innovativa upphandlingar. En ny uppdaterad upphandlingsstrategi utarbetas.

3.2.2 Resultaten förbättras genom ett bra ledarskap, nya verksamhetssätt och verktyg som stöder dem.

Delmål:

- Resultatet i verksamhet och mätbara mål betonas i all verksamhet.
- Med ett bra ledarskap säkerställer man att man koncentrerar sig på sådana saker som är viktigast med tanke på slutresultatet.
- Stadens ledningssystem, organisation och styrningsmodell utvärderas regelbundet och ändras om så behövs för att motsvara kraven på en förändrad verksamhetsmiljö.
- Man säkerställer en förändring i verksamheten genom att aktivt utnyttja digitala verktyg enligt de enhetliga spelreglerna på stadsnivå.
- Staden inför en utvecklingsmodell på stadsnivå och enhetliga arbetsätt och verktyg som stöder utvecklingsarbetet.
- Staden utser strategiska spetsprojekt varmed man främjar centrala strategiska mål. Därvid vill man satsa särskilt på deras genomförande och resurstilldelning.

3.2.3 Digitala tjänster utvecklas genom ett brett och öppet samarbete

Delmål:

- Man ökar kundernas självservicemöjligheter genom att erbjuda digitala tjänster som är oberoende av tid och plats.
- Det skapas en styrningsmodell för tjänster och kundrelationer som hjälper staden att på ett kostnadseffektivt sätt erbjuda tjänster som bättre motsvarar invånarnas, kundernas och intressentgruppernas behov.
- Man kommer överens om principerna på stadsnivå när det gäller gränssnitt och öppna data och dessa principer följs vid all utveckling av ICT och upphandlingar.

- Data, tjänsterna, systemen och datakommunikationen skyddas med hänsyn till dataskyddsbestämmelserna så att alla parter kan lita på kvaliteten på och funktionaliteten för tjänster och data samt på dataskyddet.
- Vid utveckling av datasystemen och upphandlingar följs principerna för helhetsarkitekturen inom den offentliga förvaltningen.

3.2.4 Bättre ledarskap och beslutsfattande stöds genom att förbättra informationshanteringen

Delmål:

- Det utvecklas kostnads- och produktionskalkylen så att de bättre stöder uppföljningen av de mål som man kommit överens om och de behov som stödet för beslutsfattandet har.
- Det utvecklas bättre metoder för att utvärdera förändringar i verksamhetsmiljön och för att producera högklassig information till stöd för beslutsfattande och ledning.
- Man ökar kompetensen inom dataanalys genom att utbilda stadens egen personal samt genom att utnyttja partnerskap.
- Man ökar värdet på data som ägs av staden genom att skapa ett koncept för den cirkulära dataekonomin som går ut på att utnyttja den redan existerande informationen på ett effektivare sätt.
- Man skapar en digital dataplattform där de som producerar, bearbetar och utnyttjar information möts.
- Med hjälp av partnerskap stöder man aktivt uppkomsten av ett ekosystem som bygger på utnyttjandet av data.

3.2.5 Den effektfulla ägarstyrningen förbättras genom att förstärka det koncernaktiga verksamhetssättet

Delmål:

- Man förstärker det koncernaktiga arbetssättet genom att skapa en gemensam årsklocka för ledningen och ett verksamhetssätt där ägaren ställer upp tydliga mål för bolagen.
- Hur effektfull ägarstyrningen är definieras utifrån karaktären av bolagets affärsverksamhet.
- Det utarbetas tydliga verksamhetsmodeller och roller för ägarstyrningen.
- Det möjliggörs och förutsätts att koncernsammanslutningarna samarbetar med varandra vilket kan ge produktivets- och synergifördelar.
- Upphandlingsförfarandena och anvisningarna för användningen av stödtjänsterna förenhetligas på ett ändamålsenligt sätt.
- Det skapas samarbetsforum och -former så att hela koncernen kan dra nytta av de bästa praktiska lösningarna.

3.2.6 Stadens grundläggande verksamhet förbättras genom att förbättra stödtjänsternas kvalitet och kostnadseffektivitet

Delmål:

- Servicecentralernas serviceprodukter produktifieras och kostnadsberäkningen som förutsätts av serviceledningen utvecklas.
- Produktionen av stödtjänsterna organiseras på ett sätt som är ändamålsenligt för staden.
- Stödtjänsterna organiseras på ett högklassigt sätt och till konkurrenskraftiga priser.
- Stödtjänsternas produktivitet förbättras kontinuerligt.

3.2.7 Användningen av lokaler effektiveras genom att förnya verksamhetsmodellerna

Delmål:

- Antalet lokaler som staden har till sitt förfogande minskas så att man förändrar verksamhetssätten, utnyttjar nya teknologier och ökar antalet samserviceställen.
- Vid lokallösningar utnyttjar staden i första hand det lokalbestånd som staden äger antingen direkt eller indirekt och ökar sam användningen av lokalerna.
- Staden avstår i snabb takt från de lokaler som staden inte använder längre och de resurser som frigörs riktas till det befintliga lokalbeståndet.
- Staden ser till att värdet av lokalbeståndet bevaras och reparationskulden minskar.
- Staden använder olika besittningsformer för lokaler och genomförande- och underhållsmodeller för att effektivera kapitalanvändningen och hantera riskerna.

3.2.8 Strategisk kommunikation och marknadsföring genomförs på stadsnivå med ett enhetligt innehåll och utseende

Delmål:

- Man ser till att stadens ledning får tillräckligt med kommunikativt stöd.
- Digitaliseringen och invånar- och kunddata utnyttjas i stor utsträckning vid planeringen, genomförandet och utvärderingen inom kommunikationen och marknadsföringen.
- Kommunikationen och marknadsföringen genomförs planmässigt, systematiskt och mätbart för olika målgrupper.
- Tyngdpunkten i marknadsföringen och kommunikationen här hemma ligger på Åboborna och området för Finlands tillväxttriangel.
- Den internationella marknadsföringen och kommunikationen fokuserar på Östersjöområdet.
- Samma kommunikativa utseende används konsekvent i all kommunikation och marknadsföring inom staden.
- De viktigaste ärendehelheterna med tanke på intressebevakningen identifieras och de betonas i kommunikation och marknadsföring.

3.3 ETT FRAMVÄXANDE ÅBO MED MILJÖ

3.3.1 Man skapar förutsättningar för tillväxten genom att utveckla staden i stora områdeshelheter.

Delmål:

- Målen för stadsutvecklingen och deras genomförande anknyts till en del av stadens spetsprojekt.
- Till strategiska markanvändningsprojekt utses förutom utvecklandet av centrumområdet de fem viktigaste områdeshelheter som alla stöder Åbos ställning som en del av den nordliga tillväxtkorridoren: Slottsstaden som utvidgar centrumområdet mot havet, Campus och Vetenskapsparken samt därtill hörande Det föränderliga markanvändningsområdet för Österås, Den smarta och hållbara stadsdelen Skansen samt Logi City och Blue Industry Park för flygplatsen, logistiken och produktionsbranscherna.
- Till de strategiska markanvändningsprojekten anknyts servicekanal- och teknologilösningar för den smarta staden samt ett mångsidigt Living Lab-tänkande ända sedan planeringsstarten.
- Särarten för utvecklingsobjekten utnyttjas inom kommunikation och marknadsföring ända sedan projektets start.
- Staden svarar aktivt för utvecklandet och värdet av sin fastighetsegendom.

3.3.2 Stadscentrumets livskraft ökas genom brett samarbete

Delmål:

- Centrumområdets konkurrenskraft som ett attraktivt kluster för affärliv, handel, kultur och turism förbättras genom nödvändiga investeringar och samarbete.

- En verksamhetsmodell för utvecklingen av centrum utarbetas och marknadsföring i anknytning till den genomförs genom ett omfattande samarbete med näringslivet och andra aktörer.
- Centrumområdets ställning som stadsbornas gemensamma, levande och trivsamma vardagsrum utvecklas genom att man förbättrar de högklassiga offentliga stadsrummen och promenadbetonade områden i synnerhet vid åstranden, på Köpmansgatan, i Saluhallens kvarter och i Fortunakvarteret.
- Miljön och funktionaliteten i området kring Salutorget får ett värdigt lyft.
- För att göra området mer lockande året om, skapar man täckta stadskvarter och lättillgängliga rutter mellan kvarteren.
- I utvecklingen säkerställs förutsättningarna för ett livligt kulturliv och livskraftig evenemangsproduktion i stadsrum i centrumområdet bl.a. genom att skapa tillståndsanvisningar- och tjänster med låg tröskel.
- Invånarnas behov av ett rent, trygg och lugnt centrum tas i beaktande.
- Utvecklingen av handeln stöds på ett sätt som stödjer centrumets livskraft.
- Centrumområdets tillgänglighet och möjligheter till att röra sig smidigt med alla färdmedel säkerställs och därtill förbättras förutsättningarna för att gå och cykla i centrumområdet.

3.3.3 Morgondagens byggande främjas genom utvecklande av enhetlig av markanvändning och en verksamhetsmodell som betonar fördomsfria partnerskap och arbetsmodeller.

Delmål:

- I styrmodellen för markanvändningen framhävs och utvecklas ett heltäckande projektaktigt arbetssätt som sträcker sig över gränserna.
- Stadsmiljöns kvalitetsnivå höjs med hjälp av partnerskap.
- Staden anskaffar vid behov till sitt förfogande råmark och främjar byggande genom markanvändningsavtal.
- På nya områden erbjuds aktivt utvecklingsplattformar och aktörer uppmanas till att tänka innovativt och söka nya lösningar.
- Genom väl genomförd öppen delaktighet stärks den gemensamma visionen av hur stadsmiljön ska se ut.
- Som grund för påbörjandet av projekten utarbetas i ändamålsenlig utsträckning förutredningar, utgående från vilka man kan utvärdera projektens ekonomiska och funktionella helhetsverkningar.
- I projekten och på områdena säkerställs en ändamålsenlig och tillräcklig dimensionering av och kvalitetsnivå på miljöbyggande och infrastruktur.

3.3.4 Stadsstrukturens funktion och livskraft stärks genom kompletterande byggande

Delmål:

- Stadsstrukturen enhetliggörs på ett mångsidigt sätt så att den motsvarar önsningar angående boende och näringslivets behov.
- Betoningen på stadens tillväxt riktas mot centrum och inom den zon för stadsförnyelse som omger centrum på kollektivtrafikens utvecklingsstigar.
- Stadsstrukturens tyngdpunkt utvidgas i och med att stadsstrukturen utvecklas mera mot havet.
- På stadsområden där boendet blir allt tätare, betonas kvaliteten av den byggda stadsmiljön.

3.3.5 Stadens konkurrenskraft ökas genom att erbjuda lockande boende till alla

Delmål:

- Mångsidigt bostadsbyggande och utveckling av bostadsproduktionen stöds så att tomtreserver som överläts motsvarar tre års bostadsproduktion.
- Regler och normer beroende på prövning, som på ett onödigt sätt höjer kostnaderna för boende, ska upplösas.

- Tillgängligheten ombesörjs trots det övriga upplösandet av normer.
- Staden agerar vid behov aktivt för att säkerställa att utbudet av ägar- och hyresbostäder motsvarar efterfrågan.
- Befolkningens snabba åldrande tas i beaktande i planeringen av bostadsområden och äldres möjligheter att bo kvar hemma stöds.
- Utbudet av mångsidiga boendeformer och billigt bostadsbestånd som motsvarar den åldrande befolkningens behov säkerställs.
- Ordandet av specialboende planeras heltäckande på ett sådant sätt att en balanserad fördelning av special- och hyresboende på stadsområdet främjas.
- Den rörliga arbetskraftens boendebehov stöds genom utvecklingen av mångformiga verksamhetsmodeller tillsammans med samarbetsparter.

3.3.6 Mot en kolneutral stadsregion genom klimat- och miljöpolitiska åtgärder 2029

Delmål:

- Åbo stad utarbetar planen Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (ung. Verksamhetsplan för hållbar energi och klimat). I planen ingår åtgärder för att minska växthusutsläppen i Åboregionen före år 2029 med minst 80 % jämfört med nivån år 1990, samt mellanliggande mål och uppföljning enligt styrelseperioderna 2021 - 2025 - 2029.
- Staden värnar om kollagret i jordmånen och växtligheten genom att sträva efter att öka antalet grönområden och bevara skogsområden, åkrar, växtlighet och genom att prioritera naturvänliga behandlingar på planteringsområden. Nya typer av stadsnatur och grönanläggningar ökas i takt med att staden blir tätare.
- Man satsar starkt på energieffektivitet och på att öka produktionen av förnybar energi både genom koncernens egna handlingar och genom att aktivt uppmuntra företag, gemenskaper och medborgare att investera.
- Växthusutsläppens effekter och energiförbrukningen under hela livscykeln beaktas i Åbo stads och stadskoncernens egna lokalitets-, fastighets-, infrastruktur- och fordonsinvesteringar samt då det är tillämpligt även i övriga investeringar och anskaffningar.
- Byggande i Åbo styrs allt hårdare mot att ha låga utsläpp både då det gäller energi- och trafiklösningar.
- Vid sidan av motverkandet av klimatförändringen beaktas även åtgärderna för förberedelser inför klimatförändringen i all planering och byggande med särskild betoning på dagvatten.
- Bevarandet av värderingar i anknytning till en naturmiljö som är unik i sin mångformighet stöds aktivt och möjligheter att uppleva natur främjas genom hållbara och skyddande åtgärder även i en stadsmiljö. I genomförandet av detta utnyttjas de senaste forskningsrönen.
- Bostadsbeståndets energieffektivitet förbättras och smarta egenskaper i byggnaderna i bostadsbeståndet utvecklas.
- Andelen förnybara energiformer ökas och smarta lösningar i energisystemet utvecklas på särskilt utvalda nya områden, som fungerar som pilotprojekt då det gäller att implementera reformerna på ett större område.
- Inom elproduktionen uppmuntras lösningar som lämpar sig för förhållandena och baserar sig på solenergi.
- Kloka lösningar i valen av resurser och material vidgas att genomgående omfatta förfaringssätt, byggnads- och jordmaterial.
- Man stödjer att smart resursanvändning i byggande lyfts fram som en konkurrensfördel för ny affärsverksamhet.
- Cirkulär ekonomi främjas genom att stärka materialåtervinningen av samhällsavfall och genom den kompletterande lokala nyttoanvändningen av energi.
- Staden förbereder sig i sin verksamhet på fenomen som orsakats av klimatförändringen.

3.3.7 Med tanke på naturen hållbar och trygg trafik och rörlighet främjas genom att utnyttja den enhetliga stadsstrukturen

Delmål:

- Genom att utveckla stads- och servicestrukturen stödjer man att ett nödvändigt behov att röra sig minskas både i Åboområdet och stadsregionen genom regionalt samarbete och avtal om markanvändning, boende och trafik.
- Hörnstenarna i innehållet i trafiksystemet är alla trafikformers förenlighet, trafiksäkerhet samt en minskning av trafikutsläppen.

- Åbo är en aktiv aktör i valen av linjeringar för det regionala trafiksystemet.
- Kollektivtrafiken utvecklas ur ett regionalt perspektiv så att den blir så användarvänlig som möjligt i den vardagliga trafiken och arbetsresetrafiken.
- För hälsan viktig vardagsmotion främjas på innerstadsområdet genom att rutterna för skol- och arbetsresor för fotgängare och cyklister utvecklas.
- Staden betonar i sina anskaffningar som anknyter till rörlighet ett miljöperspektiv samt smarta och klimatvänliga teknologier och ett rörlighet som service-förhållningssätt.
- Ett resecentrum förverkligas som stärker stadsstrukturella förutsättningar för hållbar trafik och rörlighet.
- På utmaningar som den ökande service- och distributionstrafiken ger upphov till svarar man med åtgärder som på ett innovativt sätt förbättrar smidigheten.

Innovativ nyanvändning av det gamla byggnadsbeståndet ökas genom att kreativt kombinera gammalt och nytt byggande

Delmål:

- Man främjar att det gamla byggnadsbeståndet utvecklas för användning inom kultur, turism och näringslivsverksamhet.
- I arkitekturen betonas medvetenhet om den historiska kontinuiteten samt ett harmoniskt sammanförande av gammalt och nytt.
- I reparations- och kompletteringsbyggande främjas kompetensen hos aktörerna i Åboregionen på ett naturligt sätt genom att utnyttja industriella byggsätt, såsom stål- och modulbyggande samt kompetens inom träbyggande.
- Åbo verkar aktivt i utvecklingen av de riksomfattande bestämmelserna för reparationsbyggande på ett sådant sätt att renovering av gamla byggnader blir ett allt mera lockande alternativ som kan genomföras med rimliga kostnader.
- Den historiska miljön görs synlig för stadsbor och turister genom att miljöerna används på nya sätt samt genom olika evenemang och tillfällig användning av miljöerna.

3.3.9 Stadens dragningskraft ökas genom att vattnets och stadsnaturens tillgänglighet samt ekologiska kvalitet framhävs

Delmål:

- I åtgärder som rör stadsborna, turister och näringslivet betonas den dragningskraft som vattnet utgör.
- Mål som anknyter till Aura å och havet främjas aktivt.
- Möjligheter till havsnära boende utvecklas genom arkitektoniskt ambitiösa planer och lösningar.
- Ur nationalstadsparken och -naturen söker man aktivt efter ett uppsving för stadens dragningskraft.
- Den gröna axel som skapas på nationalstadsparkens område och det gröna nätverk samt ekologiska stigar i anknypningar till detta utvecklas så att de främjar naturens mångformighet. Den närliggande naturen bör vara så tillgänglig som möjligt för stadsborna.
- Åbo stad utarbetar ett program som stödjer bevarandet och utvecklandet av uppskattningen och värderingen av naturmiljön.
- Staden tar initiativ till åtgärder som skyddar Östersjön enligt Östersjöutmaningen, vars mål är att förbättra vattendragens, småvattens och kustvattens tillstånd.
- Dagvatten beaktas enligt stadens dagvattenprogram i all planering och allt byggande. Åtgärderna ökar trivseln i boende och hjälper för sin del med förberedelser inför klimatförändringen.
- Turismens infrastruktur vid åstranden och på havsstränderna görs till ett enhetligt utvecklingsmål och samtidigt utvecklas främjandet av skärgårdens tillgänglighet.
- Staden fungerar som en möjliggörande aktör då det gäller aktivt ibruktagande av stränder som frigörs.

3.3.10 Fungerande och trygg vardag stöds med en god stadsmiljö och tjänster

Delmål:

- I en allt mera tätbebyggd stad satsar man på mångsidiga offentliga stadsutrymmen och grönanläggningar.
- Stadsmiljöns dragningskraft året runt ökas genom att förverkliga glastäckta eller utrymmen som på annat sätt lämpar sig för användning året runt.
- Stadsbyggande knyts an till att stödja stadsbornas aktivitet, rörelse och frivilliga värnande om trivsel och välbefinnande.
- Stadsmiljöns säkerhet och renlighet sköts systematiskt och genom att utan dröjsmål ingripa i missförhållanden eller fel.
- Stadsmiljön utvecklas ständigt med principen att en hinderfri miljö är en bättre miljö för alla.
- Stadsdelarnas enhetlighet stöds genom att erbjuda mångformigt byggande och mångsidiga funktioner, lösningar och bruksformer för boende.
- Man främjar stärkandet av den regionala identiteten och gemenskapen samt samarbete mellan stadens olika aktörer genom att stödja genomförande av gemensamma utrymmen i såväl nybyggande som reparationsbyggande.
- Man söker efter och provar aktivt planeringslösningar som motsvarar barnfamiljernas behov och ökar intresset för boendet.

ÅBO STADS VERKSAMHETSPLAN 2019 - 2022

Organens budgetbeslut

Organ	Beslut
Stadsstyrelsen http://ah.turku.fi/kh/2018/1002021x/3779026.htm	2.10.2018 § 360
Centralvalnämnden http://ah.turku.fi/kevaalk/2018/0820008x/3760274.htm	20.8.2018 § 52
Revisionsnämnden http://ah.turku.fi/tlk2017/2018/0913009x/3770306.htm	13.9.2018 § 85
Social- och hälsovårdsnämnden http://ah.turku.fi/sosterla/2018/0919012x/3773681.htm	19.9.2018 § 243
Nämnden för fostran och undervisning http://ah.turku.fi/kasopelk/2018/0912011x/3769882.htm	12.9.2018 § 159
Kulturnämnden http://ah.turku.fi/kultke/2018/0919008x/3771142.htm	19.9.2018 § 92
Idrottsnämnden http://ah.turku.fi/liikunta/2018/0913008x/3770906.htm	13.9.2018 § 82
Ungdomsnämnden http://ah.turku.fi/nuoriso/2018/0920008t/3773686.htm	20.9.2018 § 84
Stadsmiljönämnden http://ah.turku.fi/kylk/2018/0925023x/3775057.htm	25.9.2018 § 385
Byggnads- och tillståndsnämnden http://ah.turku.fi/rlupalk/2018/0920019x/3772715.htm	20.9.2018 § 368
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland http://ah.turku.fi/lshlk/2018/0913006x/3771317.htm	13.9.2018 § 52
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion http://ah.turku.fi/tksilk/2018/0919013x/3772447.htm	19.9.2018 § 157
Egentliga Finlands regionala räddningsnämnd http://ah.turku.fi/vsaluelk/2018/0912006x/3769658.htm	12.9.2018 § 63
